

Sametingets plenum

Møtebok 02/04

Kautokeinoveien 50, N-9730 Kárášjohka
Telefon +47 78 47 40 00
Telefaks +47 78 47 40 90
samediggi@samediggi.no
www.samediggi.no

Tid: 24.05 – 28.05.2004

Sted: Sametingssalen, Karasjok

Saksliste

Saksnr.	Sakstittel
017/04	Konstituering
018/04	Sametingsrådets kulturpolitiske redegjørelse
019/04	Sametingsrådets beretning om virksomheten
020/04	Spørsmål til Sametingsrådet i.h.t. Sametingets forretningsorden § 11
021/04	Kunngjøring av nye saker
022/04	Årsmelding for Sametinget 2003
023/04	Sametingets reviderte budsjett for 2004
024/04	Samisk er tøft! - Sametingsrådets melding om samisk språk
025/04	Forskrift om bruk av det samiske flagget
026/04	Tidspunkt for behandling av innspill til reindriftsavtalen
027/04	Reindriftsavtalen for 2004 - 2005
028/04	Reglement for Sametingets politiske nivå
029/04	Fellesmøte mellom sametingene
030/04	Samefolkets fond

Sign: _____/_____

Møtesekvenser

Tid	Sak	Side
24.05.2004 kl. 09.00 – 09.15	017/04	4
24.05.2004 kl. 09.15 – 09.40 med debatt	018/04	8
fredag 28.05.04 kl. 11.45		
26.05.2004 kl. 09.05 – 16.00	019/04	19
26.05.2004 kl. 16.01 – 16.47	020/04	40
26.05.2004 kl. 17.17 – 18.50	021/04	49
27.05.2004 kl. 09.00 – 09.10	Forts. sak 21/04	
27.05.2004 kl. 09.15 – 14.45	022/04	57
27.05.2004 kl. 11.35 - 14.55	023/04	150
27.05.2004 kl. 15.00 – 17.35	024/04	168
27.05.2004 kl. 17.36 – 18.40	025/04	185
27.05.2004 kl. 18.50 – 19.45	026/04	191
27.05.2004 kl. 19.50 – 19.55	029/04	212
28.05.2004 kl. 09.10 -	027/04	196
28.05.04 kl 10.00-11.25	030/04	214

Sign: _____/_____

Originalspråk: norsk

Sak 17/04

Konstituering

Saken påbegynt 24. mai 2004 kl 09.00.

Representanter

Følgende representanter var tilstede ved konstitueringen:

1. Olav M. Dikkanen	21. Svein Peter Pedersen
2. Magnhild Mathisen	22. Randi A. Skum
3. Berit Ranveig Nilssen	23. <i>(Ingen vara for Margreta P. Kristiansen)</i>
4. Marie Therese N. Gaup <i>(vara for Steinar Pedersen)</i>	24. Per-Bjørn Lakselvnæs
5. Janoš Trosten	25. Ann-Mari Thomassen
6. Jon Erland Balto	26. Berit Oskal Eira
7. Ragnhild Nystad	27. Ove Johnsen
8. Egil Olli	28. Åge Nordkild
9. Terje Tretnes	29. Roger Pedersen
10. Per A. Bæhr	30. Per Solli
11. Ole Henrik Magga	31. Sven-Roald Nystø
12. Isak Mathis O. Hætta	32. Stig Eriksen
13. Josef Vedhugnes	33. Anders Urheim
14. <i>(Ingen vara for Olav Eliassen)</i>	34. Jarle Jonassen
15. Sverre Anderssen	35. Kjell Jøran Jåma
16. Willy Olsen	36. Sten Erling Jønsson
17. Jon Harald Skum	37. Birger Nymo
18. <i>(Ingen vara for Tormod Bartholdsen)</i>	38. Johan Mikkel Sara
19. Geir Tommy Pedersen	39. Jørn Are Gaski
20. <i>(Ingen vara for Willy Ornebakke)</i>	

Sign: _____/_____

Innvilgende permisjoner

Innvilgede permisjoner for hele plenumsmøtet

Representant nr. 4 Steinar Pedersen.
Representant nr 14 Olaf Eliassen.
Representant nr 18 Tormod Bartholdsen.

Innvilgede permisjoner for deler av plenumsmøtet

Representant nr. 23 Margrethe Påve Kristiansen, innvilget permisjon mandag 24.05.04 fram til lunsj.

Representant nr. 2 Magnhild Mathisen, innvilget permisjon fredag 28.05.04

Representant nr. 17 Jon Harald Skum, innvilget permisjon fredag 28.05.04

Representant nr. 9 Terje Tretnes, innvilget permisjon fredag 28.05.04 fram til kl. 11.45.

Representant nr. 38 Johan Mikkel Sara innvilget permisjon fredag 28.05.04 fra kl. 11.30.

Vararepresentanter

Marie Therese N. Gaup møtte for representant nr. 4 Steinar Pedersen.

Per Arnesen møtte for representant nr. 18 Tormod Bartholdsen fra torsdag 27.05.04 kl 09.00.

Amund P. Anti møtte for representant nr. 9 Terje Tretnes fredag 28.05.04 fram til kl. 11.40.

I Dokumenter

Møteinnkalling av 28.04.2004 med forslag til saksliste.

II Forslag og merknader

Møtelederskapets innstilling overfor Sametinget

Innkalling av 28.04.2004 med innstilling til saksliste og følgende tilleggssak godkjennes:

029/04 Fellesmøte mellom sametingene.

III Votering

Av 39 representanter var 35 tilstede. Voteringen ble gjennomført i følgende rekkefølge

- Innkalling og saksliste med tilleggssak 29/04 ble enstemmig vedtatt.

IV Protokolltilførsel

Det ble ikke fremmet protokolltilførsel i denne sak.

Sign: _____/_____

V Talerliste og replikkordskifte

	Taler	Replikk
1	Josef Vedhugnes, saksordfører	

Sign: _____/_____

VI Sametingets vedtak etter voteringen

Tilleggssak nr. 29/04 Fellesmøte mellom sametingene, behandles som siste sak på torsdag.

- Innkalling og saksliste enstemmig vedtatt med tilleggssak 29/04 Fellesmøte mellom sametingene.

Saken ble avsluttet 24. mai 2004 kl 09.15.

Sign: _____/_____

Originalspråk: samisk

Sak 18/04

Sametingsrådets kulturpolitiske redegjørelse

Arkiv

Arkivsaksnr.

SF-008

2004000229

Saken påbegynt 25.05.2004 kl. 09.15.

I Dokumentliste

Nr	Dok. dato	Avsender/Mottaker	Tittel

Saksgang:

Utvalg, råd, komité, fond	Møtedato	Saksnr.
Sametingets plenum	24.05.2004	018/04

Sign: _____/_____

II Forslag og merknader

Sametingsrådets innstilling overfor Sametinget

1 Innledning

Denne redegjørelsen tar utgangspunkt i at kulturlivet har stor betydning på flere områder i det samiske samfunnet. Et mangfoldig samisk kulturtilbud er viktig for å vedlikeholde og utvikle gode oppvekstvilkår som kan styrke identitet og tilhørighet til det samiske samfunn. Barn og unge vil derfor være en viktig målgruppe i den fremtidige samiske kulturpolitikken.

Sametingsrådet har tatt utgangspunkt i allerede eksisterende kildemateriale som har relevans for en fremtidig samisk kulturpolitikk. Sametingsrådet er klar over at det vil være områder og tema som ikke er beskrevet i den grad de har krav på, men siden redegjørelsen er et utgangspunkt for en videre prosess i Sametinget, velger Sametingsrådet å legge den fram i sin nåværende form. Redegjørelsen vil gjøre rede for utfordringer samisk kultur vil stå overfor, og behovet for å finne samarbeidsformer og ressurser for å nå målet.

Sametingsrådet er opptatt av at norske myndigheter er seg bevisst sitt ansvar i forhold til ivaretagelse og videreutvikling av samisk kultur, og at dette er et nasjonalt ansvar. Sametinget ønsker innflytelse over forvaltningen og utviklingen i den samiske kulturpolitikken. Vi vil selv ta ansvar for vår egen utvikling og fremtid, og forventer at statlige myndigheter gir Sametinget mulighet til dette.

Sametinget er opptatt av at samiske kunstnere får tilfredsstillende rammevilkår. Derfor er det viktig å få til en god samhandling med kunstnerne og deres organisasjoner i utformingen av kunst- og kulturpolitikken. Det vil være den beste måten å legge forholdene til rette for utvikling og formidling av samisk litteratur, musikk, dans og teater, film, bildende kunst og kunsthåndverk. Kultursektoren er kilde til inspirasjon, kunnskap og opplevelser for alle aldersgrupper. Et hovedmål for Sametinget er *”Sterke og levende samiske samfunn med allsidig nærings-, kultur- og samfunnsliv”*, jfr. Sametingsplanen 2002-2005, s.28.

Sametinget har de siste årene opplevd stagnasjon både når det gjelder politikkutvikling og ressurser til samiske kulturformål. Dette er ikke i tråd med statens forpliktelser, jfr. *Grunnlovens §110a*. Premissene i norsk kulturpolitikk har vært at alle tar del i en felles nasjonal kulturarv, og at den nasjonale felleskulturen skulle styrkes. Denne forståelsen er fortsatt rådende, jfr. *St.meld. nr. 48 (2002-2003) Kulturpolitikk frem mot 2014*. Meldingen legger betydelig vekt på hvor viktig norsk kultur og kunst er for den samlede kulturpolitikken.

2 Perspektiver

Erfaringer fra forvaltningen av samisk kultur viser et stort behov for tilførsel av økonomiske ressurser. Det viser at det er behov for flere strategier for å fremme en mangfoldig samisk kultur.

Sign: _____/_____

Det er behov for tiltak og ressurser som kan gi handlingsrom på de ulike kulturområdene og som kan fremme og utvikle samiske kulturuttrykk på egne premisser. Samtidig er det behov for å skape nye møteplasser/arenaer i ulike samiske områder.

Sametingsrådet vil understreke at iverksettelse og videreutvikling av samisk kultur er et nasjonalt ansvar. Den norske stat har gjennom ulike lover, forskrifter og konvensjoner forpliktet seg til å ta ansvar for samisk språk, kultur, historie og samfunnsliv. Statens ansvar for samisk kultur forplikter først og fremst gjennom Grunnlovens § 110a. Grunnloven pålegger statens myndigheter å legge forholdene til rette for at den samiske befolkningen skal kunne styrke og utvikle sitt språk, sin kultur og sitt samfunnsliv. Andre lover, konvensjoner og dokumenter som det kan vises til i denne sammenhengen er: ILO-konvensjon nr. 169, Sameloven og Sametingsplanen for 2002-2005.

Det vises til St.meld. nr. 48 (2002-2003) *Kulturpolitikk frem mot 2014*, hvor formålet er å trekke opp hovedlinjene for de kulturpolitiske prioriteringene det kommende tiåret. I meldingen forsøker Regjeringen å skape et bilde av at de kulturpolitiske prioriteringer for samisk kultur er ivarettatt. Vi er sterkt uenig i dette. Vi mener at Regjeringen i meldingen unnlater å trekke opp de kulturpolitiske hovedlinjene for samisk kultur det kommende tiåret. I meldingen blir samisk kultur bare sporadisk nevnt. Det er ikke akseptabelt at Kultur- og kirke departementet og Regjeringen leverer en melding til Stortinget om kulturpolitikken for det kommende tiåret hvor samisk kultur nesten ikke er nevnt. Vi er spesielt skuffet over at Regjeringen ikke engang nevner at samisk og norsk er likestilte/likeverdige språk.

Regjeringen har ikke fulgt opp sitt ansvar i kulturmeldingen. I stedet skyves ansvaret over på Sametinget. Det må understrekes at Sametinget ikke har overtatt det fremtidige utviklingsansvaret for samisk kultur. De perspektiver som omtales i meldingen for norsk kultur, må også gjelde for samisk kultur. Med dette som utgangspunkt ble det avholdt møte mellom Sametinget og Stortingets familie-, kultur- og administrasjonskomité den 15. januar 2004, hvor det fra Sametingets side ble bedt om at samiske kulturperspektiver ble innarbeidet i meldingen, eventuelt at det ble utarbeidet en tilleggsmelding. Ingen av delene ble fulgt opp.

2.1 Barn og unge

For å sikre samiske barn og unge et godt oppvekstmiljø må det tilrettelegges for en helhetlig og kontinuerlig kulturpolitikk for barn og unge, som må gjelde for alle felt innen kultursektoren. For å bidra til dette er det nødvendig med et godt samarbeid mellom Sametinget og lokale, regionale og sentrale myndigheter. Det er også nødvendig med et godt samarbeid mellom Sametinget og barn og ungdom selv, samt frivillige organisasjoner og institusjoner.

Sametinget har oppnevnt Sametingets ungdomspolitiske utvalg (SUPU) og vedtatt mandat og organisering for utvalget i februar 2003. Utvalget skal blant annet være delaktige i forberedelsen og gjennomføringen av Sametingets ungdomskonferanser.

Kulturpolitiske utfordringer for barn og unge er :

- å få en helhetlig og kontinuerlig kulturpolitikk for barn og unge, dette gjelder innen alle felt av kultursektoren.

Sign: _____/_____

- å stimulere og styrke samiske barns og unges medinnflytelse, aktive deltakelse og engasjement i det samiske samfunnet og samfunnet for øvrig.
- at samisk kunst og kultur må komme til uttrykk i Den kulturelle skolesekken.
- at det må avsettes egne midler til Sametinget for utvikling av samisk innhold i Den kulturelle skolesekken.
- at barneombudet bør styrkes med samisk språk- og kulturkompetanse.
- å støtte opp om samisk informasjonstjeneste for unge (Infonuorra Sápmi) – nettsted for samisk ungdom

2.2 Teater

Som eneste samiske nasjonalteater står Beivváš Sámi Teáhter i en særstilling. Det ligger store utfordringer i å skulle betjene hele det samiske bosettingsområdet, med store geografiske avstander, noe som medfører store turnékostnader. Til tross for at Beivváš Sámi Teáhter er et nasjonalteater, har det ikke de samme ressurser som regionale- og institusjonsteatre. Teaterets målsettinger er å bli et fullt utbygd teater for det samiske publikum, gi opplæring og rekruttere unge samiske scenekunstnere og teaterarbeidere samt utvikle samiske dramatikere.

Åarjelhsaemien Teatere/Sydsamisk teater er det eneste scenekunsttilbudet til den sørsamiske befolkningen i Norge. Teatret innehar en viktig funksjon når det gjelder styrking av sørsamisk språk og identitet og står i en særstilling når det gjelder styrking og utvikling av det sørsamiske tilbudet innen scenekunst og teater.

Kulturpolitiske utfordringer for teater og scenekunst er:

- å sikre Beivváš Sámi Teáhter et forsvarlig økonomisk fundament for virksomheten som samisk nasjonalteater, slik at de er i stand til å betjene hele det samiske bosettingsområdet.
- å støtte samisk amatørteatervirksomhet i forhold til barn og unge -virksomhet som engasjerer barn og ungdom lokalt.
- å få til en permanent drift som sikrer Åarjelhsaemien Teatere/Sydsamisk Teater sin virksomhet.

2.3 Kunst - billedkunst og duodji

Samiske kunstnere har lenge strevd med å få akseptert sine kunstuttrykk. Dette henger delvis sammen med at storsamfunnet på mange måter har en utpreget europeisk kunstoppfatning, det er vanskelig for samisk kunst å oppnå status og respekt. Samiske kunstnere må bli en naturlig og likeverdig del av det norske kunstlivet, der samiske kunstnere har likeverdige vilkår til å være virksomme som kunstnere.

Et kunstmuseum vil være viktig både for kunstnere som der kan få vist frem sitt arbeid, og for publikum som vil få mulighet til å se kunst av samiske kunstnere. Det er uholdbart at verdifull kunst må ligge på lager fordi det ikke finnes permanente lokaler for utstilling av denne.

Kulturpolitiske utfordringer for kunstnere, billedkunst og duodji er:

- at samiske kunstnere og duodjiutøvere får samme vilkår som de øvrige kunstnerne.
- at samisk kunstmuseum realiseres.
- å øke kvotene på stipend til samiske kunstnere.

Sign: _____/_____

- å tilrettelegge for samisk kunstnersenter tilknyttet Sápmi temapark i Karasjok

2.4 Litteratur og samiske publikasjoner

Behovet for samisk litteratur er stort og tilbudet svært lite. Dette gjelder alle sjangre. Sametinget har prioritert støtte til originalutgivelser av barne- og ungdomslitteratur, litteratur på lule- og sørsamisk og utgivelse av skjønnlitteratur. Sametinget har sett behovet for å motivere til økt produksjon av samiskspråklig litteratur for barn og ungdom. Det er av stor betydning at samiske barn og unge stimuleres til å skrive på samisk. Det vil også være viktig å gjøre samiskspråklig litteratur tilgjengelig for leserne. I den forbindelse vil en innkjøpsordning av samisk skjønnlitteratur være et aktuelt tiltak.

Behovet for publikasjoner tilpasset den samiske befolkningen er stort, spesielt i forhold til barn, unge og kvinner. Dette gjelder både for å styrke samisk identitet og bruk og utvikling av samisk språk, for å bygge opp samiskspråklige lesevaner, for synliggjøring og stimulering av mangfoldet i samisk kultur og identitet

og for muligheten til å sette fokus på og formidle henholdsvis barns, unges og kvinners interesser, synspunkter og situasjon i dagens samiske samfunn.

Kulturpolitiske utfordringer for litteratur og samiske publikasjoner er:

- å øke rammene til litteraturtiltak
- samarbeid på nordisk nivå når det gjelder å fremme samisk litteratur.
- en permanent innkjøpsordning for samisk skjønnlitteratur.
- å stimulere til skapende skrivekunst spesielt blant samiske barn og unge.
- at samiske publikasjoner må sikres et økonomisk fundament for permanent utgivelse.

2.5 Musikk og festivaler

Den samiske musikken spenner fra det tradisjonelle; fra joik og salmesang - til moderne samisk musikk. Mangfoldet i samisk musikk må få komme til uttrykk, uansett tradisjon, form og innhold. Musikk er også et internasjonalt språk og er således med på å bygge broer og knytte bånd. Å stimulere barns og unges interesse for samisk musikk er en viktig utfordring.

Samiske festivaler og festivaler med samiske arrangement er viktige arenaer for synliggjøring av samisk kultur og for opplevelse og formidling av samiske kunst- og kulturuttrykk, samtidig som de gir for samiske artister og kunstnere anledning til å presentere sitt arbeide.

For å få et likeverdig og godt tilbud til befolkningen i Nord-Norge, vil landsdelsmusikerordningen i Nord-Norge være en viktig arena. Samisk musikk bør være en naturlig del av denne ordningen, og Sametinget er av den formening at ansettelse av samiske joikere og musikere må prioriteres i fremtiden.

Kulturpolitiske utfordringer for musikk er:

- at samiske festivaler må oppnå tilfredsstillende økonomiske rammebetingelser.
- at samisk musikk bør bli en del av landsdelsmusikerordningen. Landsdelsmusikerordningen bør utvides slik at også samiske musikere blir en naturlig del av denne.
- å stimulere interessen for samisk musikk blant barn og unge
- etablering av et etnomusikksenter

Sign: _____/_____

2.6 Film

Behovet for flere samiske film- og tv-produksjoner er i dag stort. Film er en forholdsvis ny kunstnerisk uttrykksform blant samene, noe som igjen gjenspeiles i relativt få produksjoner blant samiske filmskapere. Årsakene til dette er flere, blant annet manglende støtteordninger til samisk filmproduksjon. Det øvrige filmmiljøet har også i liten grad inkludert samer i sine produksjoner og samer har generelt sett ikke hatt anledning til å nytte seg av denne kunstformen.

Det har vært en merkbar økning i antallet søknader til samiske filmformål. En nærhet til miljøet og en kjennskap til prosjektenes innhold bidrar definitivt positivt i denne sammenheng. Det forventes at filmfinansieringsordninger som allerede er etablert også i fremtiden vil være med på finansieringen av samisk film- og videoproduksjon.

Kulturpolitiske utfordringer for samisk film er:

- å styrke Samisk filmfestival slik at den kan utvikle seg til en fast årlig festival.
- å arbeide for at samarbeidet mellom samiske filmaktører og Nordnorsk filmsenter i Honningsvåg utvikles videre.
- å få etablert et eget (eller regional) filmfond
- økning av rammevilkårene for samiske filmproduksjoner.
- at samisk Mánáid-tv (barne-tv) må bli et daglig tilbud.

2.7 Samiske kulturbygg

Samiske kulturbygg er av særskilt betydning i områder hvor samene er i klar minoritet i forhold til den øvrige befolkningen. De samiske kulturbyggene er sentra for utviklingen av samisk språk, kultur og identitet. På samme måte fungerer de samiske museene som kulturhus i et videre perspektiv. Samtidig bidrar de samiske kulturbyggene til infrastruktur som gir utviklingsmuligheter for lokalsamfunnene.

Kulturpolitiske utfordringer for samiske kulturbygg er:

- at Vardobáiki, Evenes/Skånland får midler til forprosjektering.
- at finansieringen av utbyggingen av Saemien Sijte i Snåsa avklares på Statsbudsjettet for 2005.
- at restfinansieringen av Ája Samisk Senter blir løst. Sametinget anser det som rimelig at staten deltar i finansieringen slik at utbyggingen blir fullfinansiert.

2.8 Samiske kulturorganisasjoner

Sametinget ser det som viktig at samiske kulturorganisasjoner kan utvikle og utvide sin viktige rolle i det samiske samfunnet, og vil arbeide for at organisasjonene tilføres tilfredsstillende rammer til sin virksomhet.

Kulturpolitiske utfordringer for samisk kulturorganisasjoner er:

- å sikre og utvikle de økonomiske rammebetingelsene, dette gjelder særlig kulturorganisasjoner som rekrutterer samisk ungdom.

Sign: _____/_____

3 Samarbeidsavtale

Under omorganiseringen av Sametingets underliggende råd, ble det fra de samiske kunstnerorganisasjonene spesielt pekt på at den såkalte samhandlingsmodellen mellom Sametinget og de samiske kunstnerorganisasjoner inneholdt et viktig element som omhandlet forslagsrett til hvem som kunne representere kunstnere i det tidligere Samisk kulturråd. I hovedsak ble denne modellen oppfattet som positiv i den forstand at kunstnere ble sikret innvirkning på hvordan kulturmidlene ble brukt for kunstnersamfunnet. Denne samhandlingsmodellen gikk Sametinget bort fra i forbindelse med omorganisering av Sametinget fra 01.01.01. *Sametingets tilskuddsstyre* forvalter Sametingets tilskuddsmidler. Avklaringen av hva dette omfatter skjer i Sametingets budsjettvedtak. Tilskuddstyret skal forvalte de tilskuddsmidler Sametingets plenum overdrar til styret.

Sametinget er opptatt av at samiske kunstnere får tilfredsstillende rammevilkår. Derfor er det viktig å få til en god samhandling med kunstnerne og deres organisasjoner, i utformingen av kunst- og kulturpolitikken. Det vil være den beste måten å legge forholdene til rette for skaping og formidling av samisk litteratur, musikk, dans og teater, film og bildende kunst og kunsthåndverk, *jfr. Sametingsplanen 2002-2005 s. 30.*

Sametinget har inngått samarbeidsavtaler med Troms- og Finnmark fylkeskommuner. Samisk språk og kultur har fått bred plass i avtalene og fylkeskommunene er seg sitt ansvar bevisst når det gjelder styrking og utvikling av samisk kultur. Gjennom felles innsats vil Sametinget sammen med andre parter skape regional merverdi for utvikling og nyskaping i samiske områder. I tillegg tas det sikte på å inngå en felles avtale med Hedmark, Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag og Nordland fylkeskommuner.

Sametingsrådet viser til at Sametinget har en rekke ulike typer av oppgaver tinget skal utøve. Dette omfatter blant annet Sametingets rolle og deltakelse i samfunnsstyring og myndighetsutøvelse, interesseavveining og konfliktløsning, verdi- og kulturforvaltning, tjenesteyting, fordelingsadministrasjon, næringsdrift, samarbeidspartner og egenadministrasjon og fellestjenesteyting. Når Sametinget med dette utgangspunkt skal foreta valg av tilknytningsformer til ulike samfunnsområder, står man overfor en vurdering av en rekke hensyn. Dette gjelder blant annet:

- politisk styrbarhet
- spørsmål om faglig kvalitet og verdiforankret selvstendighet
- effektivitet
- interesserepresentasjon og medbestemmelse
- rettsikkerhet, likebehandling og offentlighet
- fornyelse og omstillingsevne

En utfordring for Sametinget, i samarbeid med de samiske kunstnerorganisasjonene, er å ivareta og videreføre disse verdiene, i tillegg til å kunne favne om flere, i den framtidige samiske kunst- og kulturpolitikkutviklingen. Det gjelder spesielt spørsmålet om verdiforankret selvstendighet på kunstområdet. I tillegg er det viktig at kunst- og kulturpolitikk utformes i en nærmest mulig samhandling mellom Sametinget og kunstnerorganisasjonene. Dette vil best kunne gjennomføres ved at forholdet mellom de samiske kunstnerne og Sametinget utvides til et partnerskap, som

Sign: _____/_____

inkluderer ideen om *likeverdighet* mellom parter. Sametingsrådet foreslår derfor at dette perspektivet legges til grunn i den framtidige utformingen av forholdet mellom de samiske kunstnerorganisasjonene og Sametinget. Det er med dette som bakgrunn at Sametingsrådet ser behov for å inngå en forpliktende avtale mellom Sametinget og samiske kunstnere.

På møtet mellom Sametingsrådet og kunstnerorganisasjonene i februar 2004 ble blant annet en felles samarbeidsavtale mellom Sametinget og samiske kunstnere drøftet. Partene stilte seg positive til dette, og var enige om at formålet med samarbeidsavtalen er å legge forholdene til rette for skaping og formidling av samisk litteratur, musikk, dans og teater, film og bildende kunst og kunsthåndverk.

Hovedelementene i avtalen med samiske kunstnerorganisasjoner vil blant annet være: Formålet med avtalen, retningslinjer for forståelsen av avtalen, ansvar og forpliktelser, virketid, hvordan eventuelle uenigheter i forhandlinger skal behandles. Dette vil være en avtale som regulerer forhandlinger mellom partene.

Avtalen vil også måtte omfatte økonomiske rammer til stipendordninger, organisasjonsstøtte inkl. Samisk kunstnerråd, det kan være aktuelt med tilskudd til aktiviteter og prosjekter i organisasjonens (partens) regi, et eget fond til ulike tiltak m.m. Videre vil det bli utarbeidet forslag til regler for hvordan Sametingets kontrollfunksjon skal ivaretas i forhold til avtalen.

Forvaltningen av en del prosjekt- og programmidler foreslås lagt inn i avtaleteksten mellom partene. I forslaget om forvaltning av prosjektstøtte i en mindre målestokk, som foreslått i avtaleteksten, vil det inngå en modell som gir muligheter til å fremme mangfold på en annen måte enn om hele forvaltningsansvaret samlet skal ligge i Tilskuddsstyret. Det vil etter vår mening være hensiktsmessig at tildelingsprosessen blir ivaretatt gjennom en maktfordeling mellom kunstnerne og Sametinget, slik avtalens intensjon er.

Det iverksettes en prosess der Sametinget og de samiske kunstnerorganisasjonene i fellesskap utarbeider forslag til avtale. I utarbeidelsen av foranstående punkter skal partene så langt det er mulig søke å komme til enighet om innholdet.

4 Behov og tiltak

Sametinget er avhengig av økonomiske ressurser for å kunne utøve og utvikle samepolitikk innenfor kulturområdet. Sametinget har tidligere gjentatte ganger gjort henvendelser til Kultur- og kirkedepartementet angående finansiering av samisk kultur uten at det har kommet noe konkret ut av dette. Kultur- og kirkedepartementet har uttalt at ansvaret for samisk kultur er overført Sametinget, og at det er opp til Sametinget selv å prioritere.

Det er et tydelig misforhold mellom de økonomiske rammene i henholdsvis Norsk- og Samisk kulturfond. Sametinget finner misforholdet svært lite tilfredsstillende, og vurderer tiltak i forhold til dette.

Dette kan ikke på noen måte sies å være i samsvar med statens forpliktelser overfor samisk språk og kultur. For å styrke de økonomiske rammene for samisk kultur, kan tilbakeføring av ansvar fra

Sign: _____/_____

Sametinget til departementet være et alternativ, *jfr. vedtak i sak 43/03 Sametingsbudsjett 2004 Samiske forlag*

Sametinget vil, med grunnlag i vedtak i sak 24/01, vurdere å iverksette et forhandlingsopplegg med Kultur- og kirke departementet. Sametinget ser for seg årlige forhandlingsmøter, der Sametingets reelle finansielle behov, ansvarsfordeling mellom offentlige styresmakter og administrative kostnader diskuteres. Sametinget vil ikke lenger risikere at en får overført stadig flere saksfelt uten at økonomiske ressurser følger med.

Det vises til at Stortingets familie-, kultur- og administrasjonskomité har behandlet St.meld. nr. 48 (2002-2003) *Kulturpolitikk frem mot 2014*. Komiteens medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet mener det er tatt for lite hensyn til den samiske kulturen i fremlagte kulturmelding, og vil be Regjeringen i samarbeid med Sametinget å vurdere om det bør utarbeides en egen melding om samisk kultur, *jfr. Innst. S.nr. 155 (2003-2004)*. Sametingsrådet er enig i dette og vil vurdere å framsette krav overfor Kultur- og kirke departementet om en egen samisk kulturmelding.

Sametingsrådet igangsetter prosessen med de samiske kulturorganisasjoner med tanke på å få til en felles samarbeidsavtale (hovedavtale) om kultur. Sametingsrådet tar sikte på å legge frem et omforent dokumentet overfor Sametingets plenum til godkjenning i september 2004.

Sametingsrådet vurderer å legge frem en kunst- og kulturmelding. Meldingen planlegges lagt frem første halvår 2005. Siktemålet er å få frem en overordnet og prinsipiell drøftelse av de kulturpolitiske utfordringer for samisk kunst og kultur.

Merknad 1, Arbeiderpartiets sametingsgruppe v/representant Marie Therese N. Gaup

Sametingsrådets kulturpolitiske redegjørelse

Arbeiderpartiets sametingsgruppe har følgende merknader til redegjørelsen

2.2 Teater

Tilleggsforslag første avsnitt:

Utviklingen av Beaivváš Sámi Teáhter til et fullverdig samisk teater, avhenger mye av lokalene til teateret. Beaivváš Sámi Teáhter har konkret planer om bygging av et eget teaterbygg i Kautokeino. Sametinget forventer at Kultur- og kirke departementet er med på finansieringen av dette høyst nødvendige bygget.

2.3 Kunst – billedkunst og duodji

Tilleggsforslag andre avsnitt:

Gjennom innkjøpsordninga for samisk kunst er det foretatt flere innkjøp av en mengde fremragende samiske kunstverk. Grunnet manglende utstillingslokaler er disse kunstverkene utilgjengelige for publikum, samtidig som oppbevaringen av kunstverkene er utilfredsstillende.

Sign: _____ / _____

Sametinget vil av den grunn presisere viktigheten av å få i gang realiseringen av et samisk kunstmuseum.

2.4 Litteratur og samiske publikasjoner

Tilleggsforslag i tilknytning til første avsnitt:

Sametingets kunstnerstipend tildeles samiske kunstnere etter søknad. Dette kunstnerstipendet skal være en motivasjon for blant annet utgivelse av samisk litteratur og publikasjoner.

Tilleggsforslag siste avsnitt: Nytt kulepunkt:

Øke forlagsstøtten til samiske forlag.

2.5 Musikk og festivaler

Siste avsnitt: Nytt kulepunkt:

Øke bevilningene til produksjon av samisk musikk, samtidig som støttepraksisen legges om slik at en går over fra å fullfinansiere noen få produksjoner til å delfinansiere flere utgivelser.

2.6 Film

Siste avsnitt: Nytt kulepunkt

Eget tv-tilbud til samisk ungdom.

4.0 Behov og tiltak

Endring av andre setning i andre avsnitt:

Sametinget finner misforholdet svært lite tilfredsstillende, og vil ta opp til drøfting problemstillingen med Kultur- og kirkedepartementet.

III Votering

Av 39 representanter var 35 tilstede.

Saken ble behandlet uten votering.

-

IV Protokolltilførsel

Det ble ikke fremmet protokolltilførsel i denne sak.

V Talerliste og replikkordskifte

	Taler	Replikk
1	Randi A. Skum saksordfører	
2	Marie Therese N. Gaup	
3	Ragnhild Lydia Nystad	
4	Ole Henrik Magga	
5	Janoš Trosten	
6	Terje Tretnes	

Sign: _____/_____

7	Egil Olli
8	Ann-Mari Thomassen
9	Willy Ørnebakk
10	Randi A. Skum

VI Sametingets vedtak etter voteringen

Se pkt. III.

Saken ble avsluttet fredag 28. mai 2004 kl 12.20.

Sign: _____/_____

Originalspråk: norsk

Sak 19/04

Sametingsrådets beretning om virksomheten

Arkiv

Arkivsaksnr.

SF-

2004002525

Saken ble påbegynt 26. mai 2004 kl 09.05.

I Dokumentliste

Nr		Dok. dato	Avsender/Mottaker	Tittel
1.				Møter og representasjoner 11.02.04 - 10.05.04
2.	I	30.03.2004	The Barents Euro-Arctic Region	CSO meeting report Kirkenes , 25 - 26 February 2004
3	I	19.05.2004	Fra Lene Hansen, til Sametingspresident Sven-Roald Nystø	Orientering om Tromsø 2014 AS`OL-søknad

Sign: _____/_____

II Forslag og merknader

Sametingsrådets innstilling overfor Sametinget:

Beretningen omfatter Sametingsrådets aktiviteter i perioden 11.11.2003 – 10.05.2004

1 Om virksomheten

Sametingsrådet har i denne perioden avholdt 3 møter og behandlet 26 saker. Det vises til møtebok R02/04, R03/04 og R 04/04

Sametingsrådet vil i denne beretningen omtale flere saker rådet har arbeidet med i perioden.

Som det framgår av vedlegg har rådet i tillegg deltatt på flere møter og representasjoner.

2 Saksområder

2.1 Opplæring og utdanning

2.1.1 Ny skolereform – ”Kultur for læring”

Den 2. april i år la regjeringen frem stortingsmelding nr 30 (2003-2004), *Kultur for læring*. Denne gangen vil fornyelsen gjelde for hele den 13-årige grunnopplæringen. Norge står dermed ovenfor en ny skolereform.

Sametingsrådet deltok på landskonferansen som Læringssettret arrangerte i slutten av april, med Stortingsmeldingen som hovedtema. På spørsmål om hva meldingen legger opp til når det gjelder samiskopplæring, har statsråd Kristin Clemet i brev av 22.04.04 bekreftet at meldingen legger til rette for utvikling av eget samisk læreplanverk når det i meldingen sies at det skal utarbeides tilrettelegginger for den samiske skolen i nødvendig omfang.

Rådet har hatt møte med Kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om meldingen, og lagt fram krav om at Stortinget må sikre samiske barns rett til opplæring i eget språk med samme betingelser som andre barn bosatt i Norge. Sametinget har blant annet bedt Stortinget om at det må utarbeides et eget samisk læreplanverk for 13 års skoleforløp og at samiske barn og unge må sikres individuell rett til opplæring på samisk.

I meldingen foreslås det innført et obligatorisk 2. fremmedspråk på ungdomstrinnet. Dette 2. fremmedspråket kan erstattes med opplæring i samisk. Det sies i meldingen at: ”På ungdomstrinn utenfor samiske distrikt, der en eller flere elever får opplæring i samisk etter opplæringsloven § 6-2, 5. ledd, skal også andre elever få rett til å velge samisk istedenfor 2. fremmedspråk”.

Sign: _____/_____

Når det gjelder nordisk samisk samarbeid, sier meldingen at det vil gi: ”*mulighet for å ivareta behov for å samordne nordiske tiltak for samisk grunnutdanning, og det vil gi muligheter for å tilpasse samisk og finsk i læreplanen for skoler som ikke bruker det samiske læreplanverket*”.

Etter planene skal Stortinget behandle meldingen 17. juni i år.

2.1.2 Samiske verdier i skolehverdagen

Også i år har Sametinget i samarbeid med de nordligste Fylkesmannsembetene og Samisk høyskole utlyst og fordelt midler til prosjektet ”*Samiske verdier i skolehverdagen*”. Prosjektet er et delprosjekt knyttet mot det nasjonale satsingsområdet ”*Demokrati og verdier i skolehverdagen*” som Regjeringen har igangsatt. Prosjektet administreres av Fylkesmannen i Finnmark. 22 skoler har søkt om stimuleringsstøtte og 8 skoler fikk tildelt stimuleringsstøtte til ulike samiske verdiprojekt. Formålet med støtten er å stimulere skolene til å fokusere på synliggjøring av samiske verdier i skolehverdagen.

2.1.3 Gi rom for lesing

”Gi rom for lesing!” er en tiltaksplan for å stimulere elevers leseglede og leseferdigheter og øke kompetansen i bruk av skolebibliotek. De primære målgruppene for planen er lærerutdanningsinstitusjoner og skoleeiere, rektorer, lærere og skolebibliotekarer i grunnskolen og videregående skole. Sametinget, Fylkesmannen i Finnmark og Samisk høyskole har sammen tatt initiativ til å igangsette tiltak for å fremme og utvikle leseinteressen og øke leselysten blant samiske barn og unge. Prosjektet heter ”Gi rom for lesing – Samisk”, og i hovedsak jobbes det for å oppnå de samme mål som i den nasjonale tiltaksplanen.

2.1.4 Samisk program for spesialpedagogisk kompetanseheving

Sametingsrådet vedtok 14.01.04 ”Kompetansehevingsplan i spesialpedagogikk 2004-2006” med fokus på lese-/skrivevansker og tospråklighet i lule- og sørsamiske områder samt sør-Troms og nordre Nordland. Sametinget samarbeider med Sámi allaskuvla og Statlig spesialpedagogisk støtte (SEAD) om prosjekter i skoler og barnehager i nevnte områder. Det er engasjert prosjektkoordinator og planlegging er i gang. 64 skoler, barnehager, opplæringsansvarlige i kommunene og andre samiske institusjoner har fått invitasjon til å delta i prosjektet. Oppstart er beregnet til høsten 2004.

2.1.5 Barnehager

Sametinget har tildelt særskilt tilskudd til 46 samiske barnehager/ avdelinger og midler til samiskopplæring i 15 norske barnehager. Tilskuddet har økt med kr. 22.500 pr samisktalende ansatt i en samisk barnehage.

2.1.6 Læremidler

Sametinget har tildelt midler til 40 nye ordinære læremidler, hvorav 22 på nordsamisk, 9 på lulesamisk og 8 på sørsamisk. I tillegg er det tildelt midler til 6 særskilt tilrettelagte læremidler og 4 barnehageprosjekter. Det er hittil i år ferdigstilt 9 nye læremidler.

Sign: _____/_____

2.1.7 Forskning

Sametinget har krevd at Norges Forskningsråds *Program for samisk forskning* forlenges og styrkes betraktelig økonomisk. Norges forskningsråd har bekreftet at det samiske programmet ikke avsluttes og at det vil være aktuelt å videreføre programmet i samme form eller med en justering av kursen.

Regjeringen vil legge fram en ny stortingsmelding om forskning i 2005. I forkant av dette har Utdannings- og forskningsdepartementet (UFD) bedt sentrale forskningsinstitusjoner om å komme med innspill til hva denne meldingen bør inneholde. Sametinget var ikke blant institusjonene som opprinnelig ble bedt om å komme med innspill, men etter at Sametingsrådet tok kontakt med forskningsavdelingen i UFD ble det klargjort at også Sametinget kan komme med innspill. Sametingsrådet har oversendt sine innspill til departementet innen fristen.

2.2 Språk

Sametingsrådet har i perioden ferdigstilt meldingen om samisk språk. Denne kommer som egen sak under dette plenum.

Sametingsrådet har i denne perioden hatt møter vedrørende tospråklighet med alle de 6 kommunene som er innenfor forvaltningsområdet for samisk språk. I de kommuner hvor det er samiske språksentre, har folk som enten jobber eller har annen tilknytning til senteret, deltatt i møtene. I tillegg har det vært møter med de samiske språksentrene som befinner seg utenfor forvaltningsområdet for samisk språk. Formålet med disse møtene har vært å opprette nærmere kontakt/samarbeid mellom kommunene/språksentrene og Sametinget. Det skal utarbeides en samlet rapport fra møtene.

Samisk språksenter i Ullsfjord ble offisielt åpnet 16.04.04, og er det syvende samiske språksenteret.

Rådet har i denne perioden fortsatt med oppdateringen av Samisk orddatabank. Det er forventet at den oppdaterte orddatabanken kan åpnes til høsten. I den oppdaterte orddatabanken kan man i tillegg til nordsamiske ord også sette inn lule- og sørsamiske ord. I samarbeid med Universitetet i Tromsø vil orddatabanken automatisk vise hvordan ordene bøyes, dette skjer ved at orddatabanken bruker den samiske språkteknologien som er utviklet der. Sametinget har søkt om midler fra NordPlus Språk-programmet til å oversette "Ordbok for samfunn og helse" til sør-, lule- og nordsamisk. Ordboka er utgitt av Utlendingsdirektoratet, Universitetet i Oslo og Rådet for Teknisk terminologi. Dette er et toårig prosjekt, og for 2004 har vi fått 580 000 norske kroner til dette prosjektet. Arbeidet vil igangsettes til høsten.

Det årlige fellesmøtet mellom språkstyret og Sametingsrådet er berammet til august i år.

Sign: _____/_____

2.3 Idrett

2.3.1 Samisk idrett

Sametingspresidenten hadde møte med kulturministeren den 30.03.04, der temaet var rammebetingelsene for samisk idrett. På møtet ble Kultur- og kirke departementet bedt om å finne praktiske løsninger slik at det samiske idrettsarbeidet gjøres økonomisk i stand til å utvikles. Det ble fra Sametingets side foreslått at det settes av 6 mill. kr. av spillemidlene til samiske idrettsformål i 2004.

Kulturministeren fremla på møtet behovet for en mer fylldig og detaljert oversikt over organiseringen av samisk idrett, herunder medlemstall, organisering osv. For å fremskaffe en slik oversikt ble det holdt et møte 05.04.04, der Sametingspresidenten møtte representanter fra Samenes Idrettsforbund - Norge (SVL-N), Samisk fotballforbund og SVL's internasjonale komité med tanke på fremskaffelse av det bakgrunns materialet kulturministeren ba om. På møtet ble de tre partene enige om å gå sammen om et prosjekt med tanke på å fremskaffe en helhetlig oversikt over virksomheten innen samisk idrett. Dette prosjektet er finansiert av Sametinget og skal etter planen være ferdig i slutten av mai måned d.å. slik at den kan oversendes departementet.

2.3.2 Arctic Winter Games 2003

Samenes idrettsforbund var invitert og deltok som gjester under Arctic Winter Games (AWG) som ble arrangert i Fort McMurray i Alberta i Canada i februar/mars i år. Samene deltok med 39 idretts- og kulturutøvere og ledere fra Norge, Sverige og Finland. De samiske utøverne fikk med seg 6 gull, 10 sølv og 7 bronsemedaljer. Det er innvilget i alt kr. 750 000 i prosjekttilskudd fra Samisk kulturfond til planleggingen og gjennomføringen av AWG i 2004.

Sametingspresidenten var til stede som offisiell gjest under første del av lekene. Han hadde også et møte med AWG's øverste ledelse der samenes fremtidige deltakelse var tema. Det ble på møtet fremsatt ønske om at samene i fremtiden skal få et permanent medlemskap i AWG med de rettigheter og forpliktelser dette medfører. Fra AWG's side ble det ikke gitt noen lovnader angående dette, men presidenten i AWG, Gerry Thick, forepeilte på møtet at samene skulle bli invitert som gjester også til neste AWG som arrangeres i Alaska i 2006, og da med en enda større tropp enn denne gang. Det er utarbeidet en egen rapport om samenes deltagelse i AWG 2004 til samisk parlamentarisk råd.

2.4 Næringer

2.4.1 Duodji

Sametinget og Troms og Finnmark fylkeskommune har satt i gang arbeidet med å utarbeide en prosjektbeskrivelse for styrking av fagopplæring i duodji. Målet med arbeidet er å øke antallet lærlinger i duodji. Gruppen skal være ferdig med prosjektbeskrivelsen 01.06.04. I tillegg til arbeidet med fagopplæringen i duodji har utredningen fra Jaruma om en næringsavtale for duodji vært på høring.

Sign: _____/_____

Spørsmålet om en næringsavtale for duodji og andre spørsmål knyttet til duodji som næring vil være tema på en større fagkonferanse for duodji 03.06.04.

2.4.2 Fiskeri

Sametingets tverrpolitiske fiskeriutvalget er nå kommet godt i gang med sitt arbeid. Fiskerimeldingen vil ventelig være ferdig i vår. I tillegg har fiskeriutvalget bistått Sametingets medlem Berit Ranveig Nilsen i arbeidet i Havressurslovutvalget. Arbeidet i Havressurslovutvalget er svært viktig for samiske fiskeriinteresser. Rådet har derfor også valgt å engasjere professor Tore Henriksen fra Universitetet i Tromsø til å bistå i arbeidet.

2.4.3 Reindrift

Sametinget ba i sitt vedtak i sak 08/03, Revisjon av reindriftsloven, om å bli involvert i arbeidet med lovproposisjonen. Sametinget hadde 19.03.04 et administrativt møte med Landbruksdepartementet om dette. Landbruksdepartementet lovet å komme tilbake til et opplegg for hvordan Sametinget skal involveres i arbeidet. Pr. 11.05.04 er det ikke mottatt noe fra Landbruksdepartementet vedrørende saken. Det er derfor sendt brev, der en etterlyser tilbakemelding. I følge Landbruksdepartementet skal lovproposisjonen oversendes Stortinget nå i vårsesjonen.

2.4.4 Jordbruk

Sametinget har avholdt møte med statssekretær Leif Helge Kongshaug og departementsråd Per Harald Grue den 22.04 om Sametingets rolle i jordbruksforhandlingene. På samme møte fremmet Sametinget innspill til årets jordbruksforhandlinger. Sametinget viste til at Regjeringen hadde forpliktet seg til å invitere Sametinget til å drøfte utformingen av jordbrukspolitikken generelt, og utfordringene i det samiske jordbruket spesielt, i forkant av de årlige jordbruksoppgjørene. Kravet i årets jordbruksforhandlinger var å styrke rammebetingelsene for landbruket i samiske områder. Dette skal skje ved å sette i verk et større opprustingsprogram for å sikre tidsmessige driftsbygninger. Melkeproduksjonsbruk skal kunne få overta de melkekvoter som staten tidligere har kjøpt ut av samiske områder. Et annet forhold som Sametinget la vekt på var å sikre rekruttering til jordbruket. Departementet kunne ikke akseptere å øke melkekvotene til enkelte fylker, men var positiv til en tiltaksplan rettet mot samisk jordbruk der regionale aktører måtte engasjeres i første omgang. Sametinget vil i samarbeid med Fylkesmannens landbruksavdeling ta initiativ til en slik tiltaksplan i løpet av våren.

2.4.5 Rovvilt

Sametingets innspill til rovviltmeldingen er presentert for lederen i Stortingets Energi- og miljøkomite Bror Yngve Rahm den 22.04.04. Innspillet er tidligere presentert for hele komiteen i februar. Sametinget la vekt på at den nye rovviltmeldingen legger opp til økte bestander av rovvilt, spesielt gjelder dette jerv og gaupe. Flere saubønder og reindriftsutøvere har måttet avvikle sine virksomheter som følge av tap forvoldt av rovvilt. Sametinget la også vekt på at Norge er bundet internasjonale konvensjoner som verner samiske næringsinteresser. Nedleggelse av samisk næringsdrift som følge av norsk rovviltforvaltning vil være i strid med FN-konvensjonen om sivile og politiske rettigheter noe som vil være alvorlig for den norske stat. Sametinget forventer at

Sign: _____/_____

Sametinget og samiske interesser får en sentral plass i den nye rovviltforvaltningen. Når det gjelder Stortingets behandling; jf.– Rovvilt i norsk natur (St. meld. Nr. 15 (2003-2004), Innst. S. nr. 174 (2003-2004)).

2.5 Regionalt samarbeid

2.5.1 Samarbeidsavtalen med fylkeskommunene i sørsamisk område

Forhandlingene om en samarbeidsavtale mellom Sametinget og Nordland, Nord-Trøndelag, Sør-Trøndelag og Hedemark fylkeskommuner er i sluttfasen. Det tas sikte på å undertegne avtalen 01.09.04 i Trondheim.

2.5.2 Urfolksone

Forprosjektet som ble satt i gang 20. januar om urfolksone, ble ferdigstilt 01.04.04. Utredningen består av tre hovedkomponenter:

- 1) Forutsetninger, rammebetingelser og avgrensninger av en urfolksone.
- 2) Forslag til fremdriftsplan for et hovedprosjekt for gjennomføring av en urfolksone
- 3) Beskrivelse av løsninger og erfaringer i andre land som er relevant for utviklingen av en urfolksone.

Det videre arbeidet med dette prosjektet vil ta utgangspunkt i avgjørelsen om å sette i gang et hovedprosjekt eller ikke. Sametingsrådet legger saken fram til drøftelse i Sametingets plenum i september.

2.6 Miljø- og kulturminnevern

2.6.1 Henleggelse av anmeldte kulturminneødeleggelser

Politiet har henlagt anmeldelsene for kulturminneødeleggelser på Mortensnes kulturminneområde og i et samisk kulturmiljø i Tydal kommune. Rådet på vegne av Sametinget har klaget til statsadvokaten med kopi til Økokrim og Riksantikvaren på henleggelsen av anmeldelsene. Politiets henleggelsen av skader på samiske kulturminner viser seg etter hvert å være hovedregelen. Sametingsrådet er svært bekymret over det manglende alvor politiet synes å ha for ødeleggelser av den samiske kulturarven.

2.6.2 Verneplanprosesser i samiske områder

Det har vært møte på administrativt nivå mellom Sametinget og Miljøverndepartementet for å drøfte mulighetene til å utarbeide retningslinjer for verneplanprosesser i samiske områder, jf. Sametingets vedtak i sak 12/03 og signaler gitt i St.t.meld nr. 10 (2003-2004). For Sametinget er det klart at slike retningslinjer må bygge på de forpliktelser som følger av bl.a ILO-konvensjonen nr. 169. Sametinget og Miljøverndepartementet er enige om å prøve å utarbeide slike retningslinjer, hvis samarbeidet lykkes vil forslag bli forelagt plenum til behandling.

Sign: _____/_____

2.6.3 Planprosessen Tysfjord-Hellemo

08.03.04 var det møte mellom presidenten og fylkesmannen i Nordland om planprosessen Tysfjord-Hellemo. Representant Anders Urheim fra Arbeiderpartiets sametingsgruppe deltok på møtet. Det ble arrangert folkemøte på Drag i Tysfjord 04.05.04 med sikte på å iverksette den nye planprosessen. Som en oppfølging av møtet blir det nedsatt en forberedende arbeidsgruppe som skal foreslå hva som må utredes nærmere, hvordan utredningsarbeidet organiseres, hvem som kan gjøre det, under hvilke kostnadsrammer og tidsplan. Sekretærer for den forberedende arbeidsgruppa er Ingar Nikolaisen Kuljok med arbeidssted i Tysfjord og Bjørn Godal med arbeidssted i Bodø. Det planlegges et besøk og møte med Statsråd Børge Brende i miljøverndepartementet i Tysfjord i månedsskifte august/september.

2.6.4 Intensjonsavtale samisk museums sammenslåing i Finnmark

Som en oppfølging av St.meld 22 (1999-2000) - Kjelder til kunnskap og oppleving - arbeides det med å etablere et mindre antall konsoliderte museumsenheter. Dette vil i praksis si at flere museer slås sammen og har et felles driftsstyre, en daglig leder og en arbeidsgiver for alle ansatte. Konsolideringa er et virkemiddel for å etablere faglig og administrativt sterkere enheter enn i dag. De konsoliderte enhetene forutsettes å delta i utvikling og drift av nasjonale nettverk. For å oppnå konsoliderte enheter må det i første omgang inngås intensjonsavtaler mellom museene, dets eiere (kommunene) og Sametinget som hovedfinansieringskilde for drift.

For de samiske museene i Finnmark er konsolidering det viktigste målet, mens det er nettverksoppbygging som er hovedutfordringen for museumsinstitusjonene i det midtsamisk og sørsamisk området. Det arbeides derfor ikke med noen konkrete konsolideringsplaner i det midt- og sørsamiske området. Arbeidet med å gjennomføre en museumskonsolidering for de samiske museene i Finnmark er imidlertid i gang. I Finnmark er det snakk om å etablere en felles museumsenhet i vest (bestående av Sámiid Vuorká-Dávvirat, Guovadegeidnu Gilisilju, Porsanger museum og Kokelv sjøsamiske museum), og en i øst (bestående av Várjjat Sámi Musea, Deanu Musea, Østsamisk museum, Saviomuseet og eventuelt Sør-Varanger museum).

Det viktige her er at museene og eierne selv er positive til en slik utvikling. Det arbeides derfor under den målsetting at en får i stand en intensjonsavtalene som vil omhandle enhetens formål og mål, forholdet mellom den nye enheten og nåværende eiere, fordeling av økonomiske ressurser, styring, oppgaver partene må følge opp i forhold til intensjonsavtalen, og behandling av endelig overdragelse. Å få på plass slike intensjonsavtaler vil være svært viktig for at Kultur- og kirke departementet vil følge opp med budsjettmessig styrking av de samiske museene i 2005.

2.7 Rettigheter

2.7.1 Finnmarksloven

Sametingsrådet har etter Sametingets plenum i februar informert gruppeledere og Sametingets representanter om det pågående arbeidet i forhold til finnmarksloven. Det vises i den forbindelse til notat av 19.03.04 til gruppeleder og notat med vedlegg av 28.04.04, som er sendt til Sametingets representanter.

Sign: _____/_____

Den 29.mars var Sametinget i møte med Stortingets Justiskomité i forbindelse med behandlingen av forslaget til ny finnmarkslov. Det ble satt fokus på at Sametinget ønsker å være med i et konstruktivt samarbeid for at Stortinget skal kunne vedta en finnmarkslov som er best mulig for innbyggerne i Finnmark. En klar forutsetning fra Sametingets side er imidlertid at en finnmarkslov ligger innenfor udiskutable folkerettslige rammer. Sametingets politiske delegasjon var president Sven-Roald Nystø, visepresident Ragnhild Nystad og gruppeleder for Arbeiderpartiets sametingsgruppe Egil Olli.

Regjeringen hevder fortsatt i brev av 06.04.04 at forslaget til finnmarkslov er innenfor folkerettslige rammer. Regjeringen viser til vurderinger gjort av professor Carl August Fleicher og Utenriksdepartementets rettsavdeling. Sametinget har imidlertid solid støtte for sitt syn i denne saken gjennom den juridiske ekspertise som har utredet og vurdert forslaget til finnmarkslov. Jf. vårt vedtak i sak 21/03 i mai 2003.

Neste møte mellom Sametinget og Stortingets Justiskomité er berammet til 24.juni og vil være i tilknytning til Justiskomiteens besøk i Tana i anledning den offisielle åpningen av Indre Finnmark tingrett.

2.7.2 Mineralloven

Den 24.03.04 ble det avholdt et administrativt møte mellom Sametinget og Nærings- og handelsdepartementet. Møtet ble holdt på bakgrunn av de spørsmål som er reist i Sametingets høringsuttalelse til minerallovsforslaget.

Sametinget understreket at møtet ikke var å oppfatte som en konsultasjon mellom Sametinget og Nærings- og handelsdepartementet. Som en videreføring av dialogen foreslo Sametinget at det gjennomføres samtaler på politisk nivå før lovforslaget fremmes.

2.7.3 Konsultasjoner

Sametinget og Kommunal- og regionaldepartementet er blitt enige om å igangsette en prosess for å få etablert prosedyrer for konsultasjoner og forhandlinger. Det er et åpenbart behov for å gjennomføre en skikkelig prosess for utforming av ordninger og prosedyrer, dette følger også av ILO-konvensjonen nr. 169 artikkel 2 (1). En felles administrativ arbeidsgruppe er etablert med følgende mandat: å utarbeide en rapport som klargjør 1) grunnlaget for konsultasjoner og forhandlinger og 2) mål og forslag til prosedyrer for gjennomføring av konsultasjoner og forhandlinger.

Den administrative arbeidsgruppen har hatt sitt første møte og det arbeides for at ett fellesdokument med anbefalinger er ferdig i september 2004 for drøftinger på politisk nivå. Endelig forslag til praktisk gjennomføring av konsultasjonsordninger vil forelegges plenum for behandling.

2.8 Internasjonale saker

2.8.1 Regjeringens Europapolitisk Forum

Sign: _____/_____

Europapolitisk Forum avholder årets første møte 02. juni. EØS-finansieringsordningene og Nordområdemeldingen vil være tema for møtet.

Den administrative kontaktgruppen for regionale og lokale myndigheter samt Sametinget, har arbeidet med en mediestrategi for Politisk Forum og kontaktgruppen. Den 29.april ble utenriksdepartementets Europaportal åpnet, <http://odin.dep.no/europaportalen/>. På disse nettsidene finnes informasjon om EU fra Utenriksdepartementet. Noe av informasjonen skal etter hvert komme på (nord)samisk. Her finnes også informasjon om Europapolitisk Forum og den administrative kontaktgruppe for regionale og lokale myndigheter, samt Sametinget (møtereferater, mandat, taler og innlegg).

2.8.2 Barentskonferansen

Årets konferanse ble avviklet 21.-22.04.04 i Hammerfest. Konferansen satte søkelys på den fremtidige petroleumsvirksomheten og næringsutviklingen i nordområdene. Det ble særlig lagt vekt på at petroleumsutviklingen i nordområdene skal føre til vekst og velferd ut fra en felles faglig og sosial arena for kunnskapsformidling, diskusjoner, samarbeid og nettverk. Barentskonferansen blir betegnet som en viktig møteplass for alle som er opptatt av den nordlige dimensjonen og næringsutvikling i nordområdene. Temaene som ble berørt på konferansen var rammebetingelsene for leting og utvinning, de internasjonale perspektivene for olje- og gassvirksomheten i arktisk klima og markedsutsiktene med LNG fra Snøhvit. Både representanter fra USA og Russland deltok og redegjorde for den energidialogen som er etablert mellom de to nasjonene. EU var også representert og redegjorde for EUs perspektiver på sitt fremtidige energibehov sett i forhold til den nordlige dimensjonen.

2.9 Helse

Sametingsrådet har 21.04.04 hatt møte med Barne- og familiedepartementet. Tema var den nye organiseringen av barne- og familievernet i Statens barne- og familievern. Samiske barn har rett til å bli møtt med samisk språk- og kulturkompetanse i barnevernet. Et regionkontor i den nye organisasjonen bør ha det overordna ansvaret for ivaretagelse av samisk kompetanse innenfor barnevernstjenesten. Dette regionkontoret vil kunne bistå de øvrige regionkontorene med sin kompetanse.

Det er nødvendig å sikre fagutvikling innenfor samisk barnevern. Det er foreslått overfor Barne- og familiedepartementet at Barnevernets Utviklingscenter i Nord-Norge får øremerkede midler til en stilling som skal jobbe med utviklingsarbeid innenfor samisk barnevern. Likeledes er Sametingsrådet opptatt av å sikre fagutvikling innenfor samisk familievern dette kan skje gjennom at det avsettes midler til en prosjektlederstilling ved Indre Finnmark familievernkontor.

Sametingsrådet har 23.04.04 hatt møte med helseministeren. Der ble situasjonen i sykehusene, etter statlig overtakelse, drøftet. Helseforetakene har måttet foreta betydelige nedkjøringer og nedbemanninger. Sametingsrådet er opptatt av å sikre samiske pasienters rettigheter til et helsetilbud med samisk språk- og kulturkompetanse. Dette tilbudet må ikke svekkes som en følge

Sign: _____/_____

av nedskjæringer i helseforetakene. Sametingsrådet er bekymret for utviklingen når det gjelder legedekningen i de samiske kommunene. I møtet med statsråden ble det drøftet ulike stimuleringsiltak for å bedre legedekningen i de samiske kommunene.

Fra 01.01.04 er rusomsorgen en del av helseforetakene. Sametingsrådet mener at et av de regionale helseforetakene bør ha det overordna ansvaret for kompetanse om behandlingstilbud til samiske rusmisbrukere. Det er også behov for å utvikle behandlingstilbud, som er tilpasset den samiske rusmisbrukeren. Det ble foreslått at det avsettes øremerkede midler til å utvikle til brukeren. Helseministeren opplyste at Fylkesmannen i Finnmark har fått midler til å støtte rusbehandlingstilbud i kommunene. Sametinget bør også være i dialog med de regionale helseforetakene ved utarbeidelse av handlingsplan for rusomsorgen i helseforetakene.

Sametingsrådet foreslo overfor Helseministeren at det opprettes et eget samarbeidsorgan mellom de regionale helseforetakene og Sametinget. Dette organet er ment å ivareta samiske pasienters interesser i helseforetakene. Ved inndeling av regionale helseforetak er det ikke tatt hensyn til de samiske bosetningsområdene. Eksempelvis kan nevnes at den sørsamiske befolkning hører til innenfor tre regionale helseforetak. Dette gjør det vanskelig å se helhetlig på organisering helsetjenester til den samiske befolkning. Helseministeren ville ta initiativ til opprettelse av et slikt organ.

Sametingsrådet tok opp med Helseministeren problematikken vedrørende Seidajok barnepsykiatriske behandlingshjem. Sametingsrådet viste til rettighetene samiske barn har til å bli møtt med samisk språk- og kulturkompetanse, ved opphold i institusjon. Disse rettighetene vil være vanskelig å oppfylle ved en reduksjon av behandlingstilbudet ved Seidajok barnepsykiatriske institusjon. Det ble også vist til den foreslåtte avtalen om samarbeid mellom Norge og Finland, hvor nettopp Seidajok nevnes som en ressurs ved utvikling av grenseoverskridende samarbeid. En følge av den foreslåtte avtalen kan være at også samisk barn i Finland kan benytte behandlingstilbudet ved Seidajok barnepsykiatriske institusjon. Sametingsrådet ba om denne muligheten bør utredes nærmere før en gjennomfører en nedleggelse av institusjonen. Helseministeren viste til at det ikke var aktuelt å redusere behandlingstilbudet ved institusjonen for en kunne gi et annet tilsvarende behandlingstilbud. Men presiserte at omorganisering og forberedning av tilbudet til barn skal gjennomføres.

2.10 Annet

2.10.1 Interreg

Åarjelsaemien Dajve delprogram har kommet sent i gang, men gjennom et planmessig arbeid er antallet søknader økt kraftig. Sápmi delprogram går uten problemer. Sekretariatene for de to samiske delprogrammene har fastsatt prosjekttreff og har møtt med både prosjektsøkere og potensielle prosjektsøkere for å avklare søknadenes innhold, finansiering og de kravene som stilles til et Interregprosjekt. Dette har gitt resultater i form av bedre søknader og bedre oppfølging av prosjektsøkerne i forhold til andre finansieringskilder.

Sign: _____/_____

2.10.2 Ungdomskonferanse

Samisk parlamentarisk råd har i møte 18.05.04 i sak SPR 003/04 Samisk parlamentarisk råds ungdomssatsing, vedtatt å arrangere en felles samisk ungdomskonferanse 6.oktober i Honningsvåg. SPR har foreslått at det blir nedsatt en arbeidsgruppe bestående av en ungdom fra hvert land, samt en person fra administrasjon til planleggingen av konferansen.

2.10.3 "Samiske veivisere"

Kommunal- og regionaldepartementets prosjekt "Samiske veivisere" er et prosjekt hvor tre ungdom gjennom stipender skal engasjeres for å informere om samiske forhold til annen ungdom. Sametingsrådet har oppnevnt Ajlin Jonassen fra Sametingets ungdomspolitiske utvalg i referansegruppen til prosjektet.

2.10.4 Situasjonen for de som har tapt skolegang - samefolkets fond.

Regjeringen tar sikte på å oversende en melding til Stortinget, som omhandler ulike gruppers krav om oppreisning og erstatning, inkludert de som har tapt skolegang på grunn av fornorskningspolitikken (Jf. St. meld. nr. 10 (2003-2004) pkt.12). Det er meningen at Stortingsmeldingen skal oversendes før sommerferien. Det er usikkert om Sametinget vil bli orientert om meldingen før denne foreligger og hva innholdet i meldingen vil være. Sametingsrådet vil følge opp saken.

2.10.5 Samemanntallet

Etter vedtak i Stortinget 12.03.04 om endring i Sameloven har Sametinget overtatt ansvaret for den samlede føringen av samemanntallet. Dette innebærer blant annet at begjæring om innføring i samemanntallet heretter rettes til Sametinget. Sametinget vil sørge for at kommunene får et oppdatert valgmanntall til bruk ved sametingsvalget i henhold til valgreglene. Målet er også å få et kontinuerlig oppdatert samemanntall.

2.10.6 OL i Tromsø 2014

Arbeidet med planleggingen av vinter OL i Tromsø i 2014 holder fram. Sametingspresidenten deltok sammen med Landsdelsrådet (tidligere fylkesordførerkollegiet) i Landsdelsutvalget på et møte 10.mai 2004 med ledelsen i OL i Tromsø 2014 AS. Saken gjaldt ulike sider vedrørende OL-søknaden, herunder organisering og finansiering av arbeidet. En nærmere beskrivelse av situasjonen i saken framgår av vedlagte orientering om Tromsø 2014 AS' OL-søknad, utarbeidet av medlem av styringsgruppa Lene Hansen til sametingspresidenten. På bakgrunn av sakens omfang og betydning for det samiske folk, har Sametingsrådet funnet å ville vurdere OL-saken lagt fram til behandling på plenumsmøtet i september i år.

2.10.7 Mauken/Blåtind skytefelt og Hålkavárre

Sametingsrådet har 01.04.04 hatt møte med statssekretæren i Forsvarsdepartementet om skytefeltene Mauken/Blåtind og Hålkavárre.

Sign: _____/_____

Forsvarets varslete ekspropriasjon av området i forbindelse med sammenbinding av Mauken/Blåtind skytefelt ble tatt opp. Det ble påpekte at de folkerettslige aspektene i saken ikke er blitt utredet og at saken derfor bør stilles i bero inntil Samerettsutvalget for Troms og sørover er ferdig med sitt arbeid. Sametingsrådet anmodet om at man ikke setter i verk ekspropriasjon før man vet sikkert at dette er innefor folkeretten. Statssekretæren var enig i at ekspropriasjon ikke er en god løsning, og poengterte at etter forsvarers vurdering er man godt innenfor folkerettens krav, og etter deres syn er det ikke grunnlag til å stoppe prosessen.

Sametingsrådet etterlyste informasjon om utviklinga av en samarbeidsavtale med reindriften i Hálkkavárre skytefelt. I den sammenheng ble det presisert at det ikke vil være akseptabelt fra lokalbefolkningen og fra samisk hold at skytefeltet kun blir brukt som bombeslippområde i fremtiden, uten annen aktivitet som gir ringvirkninger i lokalsamfunnet. Statssekretæren presiserte at grunnlaget for å komme videre i forhold til en slik avtale falt bort da reindriften gikk til søksmål mot forsvarer. Man erkjente da at man ikke kom videre ad forhandlingsvei. Lagmannsretten slått fast at forsvarer har rett til å bruke feltet. Dialogen stoppet p.g.a. rettsprosessen. Nå når retten har kommet fram til en kjennelse er det atter grunnlag for dialog. Statssekretæren er opptatt av at man finner løsninger slik at man kommer videre med saken og lovte og at Sametinget vil bli informert.

Sametingsrådet har også 03.05.04 hatt møte med Porsanger kommune hvor det ble presisert fra kommunens representant at det er helt uakseptabelt at skytefeltet kun skal brukes til bombing, uten at forsvarers aktivitet gir ringvirkninger til lokalsamfunnet og at brukerne av området får til en samarbeidsavtale.

Med bakgrunn i den informasjon Sametingsrådet har om disse sakene, vil rådet fremme disse sakene for Sametingets plenum i høstsesjonen 2004.

2.10.8 Saker til Sametingets plenum 2004

	September	November
Reindriftsavtalen	X	
Avtale med duodjiorganisasjonene.....	X	
Samarbeidsavtalen med det sørsamiske området.....	X	(X)
Avtale med kunstnerorganisasjonene.....	X	
Urfolkssoneprosjektet, legges fram til drøftelse.....	X	
Utvidelse av virkeområdet for samisk næringsfond.....	X	
Retningslinjer for tildeling av tospråkighetstilskudd		
Sametingets forslag til statsbudsjett.....	X	
Fordeling av Sametingets budsjett 2005.....	X	
Sammenslåing av Mauken/Blåtind skytefelt og Hálkkavárre saken.....	X	
OL 2014 i Tromsø.....		(X)

Sign: _____/_____

Følgende meldinger blir framlagt:

Fiskerimeldinga – juni

Samisk museums melding - høsten 2004

Sametingets kunstpolitikk – etter årsskiftet 2005

3 Kunngjøring av nye saker – oppfølging

3.1 Rådets oppfølging av nye saker kunngjort på plenumsmøtet sak 06/04

Forslag 1 – 7, 9, 10, 12, 13 og 15 er sendt Sametingsrådet for videre behandling:

Forslag 1: Urfolkenes pressefrihet i Russland

Sametingsrådet har sendt et brev til utenriksminister Jan Petersen der en tilkjenner det synet at en finner det uheldig at myndighetene i Russland pålegger urfolk og andre folk i landet å innskrenke eller stoppe nyhetsformidling i forbindelse med gjennomføring av demokratiske prosesser slik som valg.

Utenriksministeren blir i brevet bedt om å ta dette opp med russiske myndigheter ved en høvelig anledning.

Forslag 2: Landbrukspolitisk redegjørelse

Plenum vedtok en ny jordbrukspolitikk på februarmøte i 2001 i sak 08/01. Rådet registrerer at det har skjedd endringer i jordbruksnæringen siden den tid både når det gjelder strukturen i næringen og den offisielle landbrukspolitikken. Antall melkeproduksjonsbruk har gått kraftig ned i de samiske områdene siden 1997. Både nasjonale og internasjonale trender og krav påvirker jordbruket i samiske områder. Rådet vil fra høsten av sette i gang et arbeid med å lage en landbrukspolitisk melding som vil bli fremmet i løpet av 2005.

Forslag 3: Samenes rettssikkerhet

Det ansvaret som Sametinget har med hensyn til det samiske folks rettigheter er helt grunnleggende for det arbeidet vi gjør. Som det presiseres i denne saken representerer Sametinget det samiske folk. Det er vårt ansvar å ha tilsyn med at rettighetene til vårt folk blir ivaretatt i forhold til det lovverk som produseres og den utøvelse av dette som finner sted i det norske rettssystem.

Sametingsrådet har en kontinuerlig fokus på dette i kontakt med nasjonale myndigheter og i internasjonale fora. Samenes rettigheter, tradisjoner og rettsoppfatning er viktig å få belyst og fremmet i det lovarbeid som eksisterer og produseres. I den senere tid er dette blant annet aktualisert i forhold til lovarbeid som finnmarksloven, mineralloven, havressursloven, loven om biomangfold, reindriftsloven, og plan- og bygningsloven. Dette er viktige rammeverk for rettighetene til det samiske folk, og viktig i forhold til domstolenes behandling av saker der samiske tradisjoner og rettsoppfatninger må tas til vurdering.

Sign: _____/_____

Forslag 4: Sametingets rolle i forhold til jordbruks- og reindriftsnæringene

Sametingsrådet vurderer kontinuerlig Sametingets rolle i jordbruks- og reindriftsnæringen. Sametinget deltar på mange forskjellige måter i de to næringene bl.a. på møter, høringer, seminarer. Effektene av dette engasjementet varierer i stor grad. Der det er vanskeligst å få gjennomslag for Sametingets politikk er overfor sentrale myndigheter.

Sametinget vil årlig presentere Sametingets krav i jordbruksforhandlingene etter at Budsjettnemnda for Jordbruket har lagt fram sitt grunnlagsmateriale. Dette skal skje i møte med den politiske ledelsen i Landbruksdepartementet før forhandlingene med bondeorganisasjonene starter. Departementet har gitt positive tilbakemeldinger på at dette vil skje. .

Sametinget avholdt møte med statssekretær Leif Helge Kongshaug og departementsråd Per Harald Grue den 22.04.04 om Sametingets rolle i jordbruksforhandlingene. På det samme møtet fremmet Sametinget innspill til årets jordbruksforhandlinger. Sametinget viste til at Regjeringen hadde forpliktet seg til å invitere Sametinget til å drøfte utformingen av jordbrukspolitikken generelt, og utfordringene i det samiske jordbruket spesielt, i forkant av de årlige jordbruksoppgjørene. Tilbakemeldingen fra statssekretæren var at Sametinget hvert år vil bli invitert til Landbruksdepartementet for å legge fram Sametingets innspill før forhandlingene starter.

Sametinget deltar i de regionale utviklingsprogrammene i Troms og Finnmark og har gjennom disse foraene formell kontakt med fylkesmennenes landbruksavdelinger. Det er imidlertid nødvendig å forbedre dette samarbeidet. I Finnmark skal landbruksavdelingen og Sametinget sette i verk et større prosjekt for å sikre sysselsettingen i jordbruket. Dette vil ventelig skje i løpet av høsten.

I hht. hovedavtalen for reindrift som ble inngått mellom Staten ved Landbruksdepartementet og Norske Reindriftsamers Landsforbund 26. februar 1993 § 4, står det at Sametinget skal gis anledning til å uttale seg om reindrifftsavtalen før behandling i Stortinget. Praxis i dag er at i forkant av de årlige reindrifftsforhandlingene kommer Sametingsrådet med et innspill - dette skjer vanligvis i desember. Sametinget, ved administrasjonen, deltar på reindrifftsforhandlingene som observatør, og Sametinget drøfter den årlige reindrifftsavtalen i maipenum. Sametingsrådet ønsker en endring i reindrifftsforhandlingsprosessen. Sametingets rolle i forhold til reindrifftsforhandlinger drøftes på dette plenum i sak 026/04 Tidspunkt for behandling av innspill til reindrifftsavtalen.

Når det gjelder Sametinget innflytelse på forvaltningen av reindriften så begrenser den seg til at Sametinget oppnevner medlemmer til Reindriftstyret og områdestyrene for reindrift. Sametingsrådet tar sikte på å avholde kurs for medlemmene i reindriftens styringsorgan for å gjøre de kjent med Sametingets reindriftspolitik.

Forslag 5: Økonomiske rammer og urfolkenes deltagelse i Barentsregionen

Sametingsrådet har ved flere anledninger tatt opp spørsmål vedrørende urfolks representasjon på alle nivå i Barentssamarbeidet og den økonomiske situasjon. Problemstillingene har senest vært drøftet med Utenriksminister Petersen i januar 2004.

Sign: _____/_____

Problemstillingene har også vært på agendaen på regionalt nivå. I sammenheng med Regionrådets møte i Karasjok i juni 2003 ble det avholdt et miniseminar for Regionrådet. Arbeidsgruppen for urfolk og daværende leder i Barentsrådets embetskomite (CSO) deltok på møtet. Det har ikke vært fremdrift i saken om urfolkens deltakelse på alle nivå i Barentssamarbeidet.

Spørsmålet om finansieringen av arbeidet i Arbeidsgruppen for urfolk i Barentssamarbeidet har ved flere anledninger vært drøftet i Barentsrådets embetskomité, senest i Kirkenes 25. – 26. februar i år (se vedlegg punkt 14: Any other business¹). Leder i embetskomiteen informerte på Regionrådets møte 29. april om at Norge sammen med Sverige for 2004 bevilger 9 000 euro til Arbeidsgruppen for urfolk. Finland og Russland har ikke stilt midler til disposisjon. Når det gjelder midler til gjennomføring av Urfolksprogrammet viser man til allerede eksisterende programmer, som for eksempel Interreg.

Spørsmålet om Sametingets deltakelse i Barentssekretariatets styre ble tatt opp som ny sak i sak 29/02. Sametingsrådet sa da bl.a. følgende:

”Sametingsrådet anser saken som så viktig at den må belyses nøye før man tar en endelig avgjørelse om samisk representasjon i styret. Det må bl.a. avklares hvem som skal representere urfolkene i styret, er det f. eks riktig) at det er Sametinget i Norge som representere urfolkene, eller finnes det andre løsninger? Det må videre vurderes hvilke økonomiske og administrative konsekvenser dette vil ha for Sametinget, et spørsmål er om Sametinget vil kunne disponere økonomiske ressurser eller ha tilstrekkelig kapasitet til å delta tilfredsstillende med representasjon i et ressurskrevende organ som Barentssekretariatet.”

Samisk Parlamentarisk Råd har hatt møte med sine representanter i Barentsorganene 19.03.04, nettopp med dette som tema.

Forslag 6: Reisestipend for samisk ungdom

Sametingsrådet har drøftet saken i møte med Sametingets ungdomspolitiske utvalg. Rådet stiller seg positivt til å undersøke nærmere hvordan man kan innføre en reisestipendordning for samisk ungdom som ønsker å besøke og lære mer om andre urfolk, og vil se på dette i forbindelse med arbeidet med Sametingets budsjett for 2005.

Forslag 7: Godtgjørelsesreglement for samepolitisk nivå pkt. 2.9 om tapt arbeidsfortjeneste - oversendt med et tillegg om at hele reglementet for godtgjørelser tas opp til revidering

I Sametingets forretningsorden § 24 går det fram at en av oppgavene til Kontroll- og konstitusjonskomiteen er å fremme innstilling til plenum i saker som oversendes fra møtelederskapet og der møtelederskapet fremmer forslag til vedtak, herunder godtgjørelsesreglement og forretningsorden. Dette er derfor en sak som møtelederskapet må ta stilling til, og saken er derfor oversendt dit.

¹ Vedlegg – CSO meeting report, Kirkenes 25-26 February 2004

Sign: _____/_____

Forslag 9: Samiske språksentre

1.

Samiske språksentre etableres etter initiativ fra kommuner, organisasjoner eller andre. Sametingsrådet har ikke gått aktivt inn for å få etablert språksentre i ulike områder, men tilskuddsstyret har gitt prosjektmidler til kommuner eller andre som har ønsket å etablere språksentre. De språksentrene som er opprettet og nå får faste årlige tilskudd fra Sametinget, har først fungert på prosjektbasis i ca 2 år. Deretter har de søkt Sametinget om å komme inn under ordningen om faste årlige tilskudd til samiske språksentre.

I dag er det sju samiske språksentre som får fast driftstilskudd fra Sametinget, og vi vet at lokalmiljøene i Røros, Oslo og Senja har planer om å etablere språksentre. Når disse blir etablert er fortsatt usikkert da de først må fungere på prosjektbasis i noen år før de kan komme inn under faste ordninger.

2.

Sametingsrådet har denne vinteren/våren hatt møter med alle sju samiske språksentre i Norge. Sametinget vil ta initiativ til å danne ett nettverk mellom språksentrene hvor de kan utveksle erfaringer og ideer. I dette nettverket kan man også ta opp dette med at språksentrene skal ha en koordinerende rolle for prosjektsøknader fra sine områder. Det er et ønske at språksentrene skal ha oversikt over hvem som søker om prosjektmidler fra Sametinget, og til hvilke prosjekt. Dette for å unngå at det blir mange likelydende søknader til Sametinget fra ett område hvor det vil være naturlig å samarbeide om prosjekter. Samtidig vil språksentrene få oversikt over hvilke prosjekter som er gjennomført og hva som mangler av tilbud i området, og kan på den bakgrunn veilede andre søkere som vil søke om prosjektmidler. Det første nettverksmøtet mellom språksentrene og Sametinget vil finne sted høsten 2004.

Forslag 10: Sats på bredbåndsutbygging fra Finnmark og sørover

Sametinget har, som innspill til St. meld nr 49 (2002-2003) *Breiband for kunnskap og vekst*, fremmet forslag om at det avsettes økonomiske virkemidler til å gjennomføre utbygging av bredband i områder hvor det ikke er kommersielt grunnlag for utbygging i privat regi. Stortinget har gjort vedtak om et mål om at alle hustander, bedrifter og offentlige institusjoner bør ha bredband i løpet av 2007. Stortinget ber regjeringen i statsbudsjettet for 2005 legge inn et beløp som skal brukes i geografiske områder hvor en helt klart ser at det ikke er mulig med en markedsregulert utbygging.

Finnmark fylkesting har i uke 18 gjort vedtak om en utbygging av transportnettet for bredband i Finnmark innenfor en ramme på 260 mill kr. Fylkeskommunen søker å oppnå finansiering for planen gjennom revidert nasjonalbudsjett for 2004 eller sekundært over statsbudsjettet for 2005. Sametinget støtter dette initiativet politisk.

Forslag 12: Deltagelse og representasjon

Sametinget har en spesiell utfordring når det gjelder å initiere samisk deltagelse ved Sametingets tilstedeværelse og møtevirksomhet i kommuner utenfor forvaltningsområdet. Sametingets målsetning om synliggjøring og engasjement omkring vårt arbeid forutsetter at vi også når ut til de samiske miljøene i de områdene der dette krever ekstra initiativ.

Sign: _____/_____

Sametingsrådet vil ha en aktiv holdning til dette og prøve å gjøre informasjonen om vår deltagelse i kommuner utenfor forvaltningsområdet enda bedre.

Forslag 13: Likebehandling i reindrifta

Reindriftskvinner har alltid hatt en sentral stilling og tatt aktivt del i arbeidet i reindriften. Reindriften tradisjonelle virksomhetsorganisering er tilpasset en "familiebedrift" der alle familiemedlemmer er geskjeftig i gjøremål knyttet til næringen og siidaen. Reindriften har tradisjonelt hatt en annen organisering enn vanlige bedrifter. Reindrift har alltid vært en familiegeskjeft der alle har sine ansvarsområder og oppgaver, og der alle, som har tilhørighet til familiens reindrift, har innflytelse over beslutningene som taes. Dagens lover og forskrifter som berører reindriften, og reindriftsavtalen virkemiddelbruk er kjønnsnøytrale, men medfører en organisering som diskriminerer kvinner.

Myndighetenes behov for å styre og kontrollere reindriftnæringen har medført at arbeidsoppgaver, som naturlig er en del av reindriften gjøremål har dels blitt definert ut og bort fra reindriften. Virkemiddelordningene har alltid vært basert på kjøttproduksjonen og andre inntjeningsmuligheter er forsømt og glemt.

For å kompensere for dette ble det i 2001 opprettet et Verdiskapingsprogram for reindriften. Over reindriftsavtalen har det årlig blitt avsatt midler til prosjekter som skal øke lønnsomheten i reindriften for den enkelte reindriftsutøver og for familien. Dette programmet er særlig rettet inn mot reindriftskvinnene, for å øke deres muligheter til inntekt i reindriften. Som en oppfølging av dette programmet, halverte reindriftsavtalen i 2003 ektefelletilskuddet fra kr. 50 000 til kr. 25 000. Verdiskapingsprogrammets målsetninger er veldig bra, men vanskelig å oppfylle. Dette skyldes bla de strenge hygienekravene til reinslakting, kjøtt-, og mathåndteringen. Mattilsynets regelverk krever egne lokaler, utstyr og vannkvalitet for videreforedling av kjøtt, blod og marg. Kapitalbehovet som legges til grunn for dette utstyret er ikke i samsvar med forventet fortjenesten av matproduksjonen.

Rådet vil arbeide for at den enkelte reieneier, og særlig reindriftskvinner, skal få mulighet til å oppnå verdiskapingsprogrammet for reindriften formål. Sametingsrådet har bedt om et møte med statsråden i Kommunal- og regionaldepartementet som har det overordnede ansvaret for samiske saker. Det er også bedt om et møte med statsråden i Landbruksdepartementet som har det overordnede ansvaret for reindriftssaker. Her vil vi blant annet drøfte regelverk som hindrer tradisjonell slakting av rein. Rådet vil fortsette med å påpeke myndighetenes ansvar for å tilrettelegge for at reieneiere selv, på tradisjonelt vis, får foredle og omsette reinkjøtt og annen mat fra rein.

Sametingsrådet har som mål å øke statusen og inntjeningsmulighetene for duodji, både som egen næring og i kombinasjon med primærnæringene. Det grunnleggende arbeid på dette området vil gjennomføres i nært samarbeid med reindriften og duodjiutøverne.

Forslag 15: Oljetankere utenfor territorialgrensen - fra Øst-Finnmark til Lofotodden

Sametinget har i sin høringsuttalelse til utredningen av konsekvenser av helårig petroleumsvirksomhet i området Lofoten - Barentshavet vist til farene forbundet med olje- og gasstransport utenfor Finnmarkskysten nedover mot Lofotodden, som følge av at dette vil bli det

Sign: _____/_____

viktigste transportområde for russisk råolje og gass til Vest-Europa og USA. Sametinget har vist til at skipstransporten sannsynligvis kan medføre større utilsiktede utspill enn selve petroleumsvirksomheten. Sametinget har vist til at den forannevnte utredningen ikke har viet stor nok oppmerksomhet mot denne miljøtrusselen. For å redusere risikoen for uhell må denne transporten gå godt utenfor den utvidede territorialgrensen på 12 nautiske mil som ble gjort gjeldende fra 01.01.2004. Det må likeledes opprettes sikre seilingsruter med høy beredskap fra overvåkingssystemer og operative slepefartøy. I tillegg har Sametinget krevd at det etableres spesielle overvåkingstiltak i Varangerfjordbassenget som følge av at Petsjengafjorden vil være aktuelt sted på russisk side for en råoljeterminal/ilandføringssted for olje og gass. Arbeidet med en egen beredskapsplan for Varangerfjorden må snarest iverksettes. Den bebudede forvaltningsplanen må fokusere sterkt på beredskapsplaner, transport og overvåking når petroleumsvirksomheten i Barentshavet ytterligere vil øke.

Sametinget vil fremme dette synet overfor aktuelle aktører i sin løpende virksomhet med olje/gass-spørsmål.

Vedlegg:

Møter og representasjoner

CSO meeting report, Kirkenes 25-26 February 2004 (Til forslag 5)

Orientering om Tromsø 2014 AS' OL SØKNAD

III Votering

Av 39 representanter var 29 tilstede.

Saken ble behandlet uten votering.

IV Protokolltilførsel

Det ble ikke fremmet protokolltilførsel i denne sak.

V Talerliste og replikkordskifte

	Taler	Replikk
1	Sven-Roald Nystø, saksordfører	
2	Sverre Anderssen	Janoš Trosten
3	Willy Ørnebakk	
4	Egil Olli	Ragnhild Lydia Nystad
		Johan Mikkel Sara
		Janoš Trosten
		Egil Olli
5	Sten Erling Jønsson	Johan Mikkel Sara
		Sten Erling Jønsson
6	Jon Harald Skum	

Sign: _____ / _____

7	Ragnhild Lydia Nystad	Egil Olli
		Willy Olsen
		Per Solli
		Ragnhild Lydia Nystad
		Willy Ørnebakk
		Ragnhild Lydia Nystad
8	Per Solli	
9	Berit Oskal Eira	Johan Mikkel Sara
10	Magnhild Mathisen	Ragnhild Lydia Nystad
11	Willy Olsen	Svein Peter Pedersen
		Ragnhild Lydia Nystad
	Egil Olli (til forretningsorden)	Willy Olsen
12	Svein Peter Pedersen	Egil Olli
13	Ann-Mari Thomassen	Ragnhild Lydia Nystad
		Anders Urheim
		Ann-Mari Thomassen
14	Terje Tretnes	Johan Mikkel Sara
		Sven-Roald Nystø
		Terje Tretnes
15	Åge Nordkild	
16	Johan Mikkel Sara	
17	Per A. Bæhr	
	Isak Mathis O. Hætta (til forretningsorden)	
	Terje Tretnes (til forretningsorden)	
18	Janoš Trosten	
19	Berit Ranveig Nilssen	
20	Anders Urheim	
21	Willy Ørnebakk	
22	Ragnhild Lydia Nystad	
23	Sven-Roald Nystø	
24	Ove Johnsen	
25	Johan Mikkel Sara	
26	Svein Peter Pedersen	
27	Ole Henrik Magga	
28	Willy Olsen	
29	Magnhild Mathisen	
30	Isak Mathis O. Hætta	
	Ole Henrik Magga (til forretningsorden)	
31	Svein Peter Pedersen	
32	Egil Olli	
33	Roger Pedersen	

Sign: _____ / _____

	Anders Urheim(til forretningsorden)	
34	Ole Henrik Magga	
35	Terje Tretnes	
36	Anders Urheim	
37	Isak Mathis O. Hætta	
38	Ragnhild Lydia Nystad	
39	Sven-Roald Nystø	

VI Sametingets vedtak

Sametingsrådets beretning tas til etterretning.

Saken ble avsluttet onsdag 26. mai 2004 kl. 16.00.

Sign: _____/_____

Originalspråk: norsk

Sak 20/04**Spørsmål til Sametingsrådet i henhold til Sametingets
forretningsorden § 11**

Arkiv	Arkivsaksnr.
SF-	2004002526

Saken påbegynt onsdag 26. mai 2004 kl 16.00.

I Dokumentliste

Nr	Dok. dato	Avsender/Mottaker	Tittel
1	13.05.04	Åge Nordkild, NSRs sametingsgruppe	Retningslinjer for sametingsvalget 2005
2	18.05.04	Josef Vedhugnes, APs sametingsgruppe	Vernet av Stabbursdalen
3	18.05.04	Willy Olsen, APs sametingsgruppe	Seidajok barnepsykiatriske behandlingshjem
4	18.05.04	Per Solli, APs sametingsgruppe	Markeds- og slaktesituasjonen i reindriftsnæringa
5	18.05.04	Magnhild Mathisen, APs sametingsgruppe	Utdanningsdirektoratet
6	18.05.04	Berit Oskal Eira, APs sametingsgruppe	Sammenbinding av Mauken – Blåtind Skytefelt

II Forslag og merknader

Spørsmål 1, fra representant Åge Nordkild, NSRs sametingsgruppe

Retningslinjer for sametingsvalget 2005

I sak 35/02 vedtok Sametingets plenum valgeregler for Sametingsvalget 2005. Slik jeg har forstått det, går dette vedtaket som råd til Stortinget for endelig avgjørelse.

Spørsmål:

- Hva har skjedd med saken etter vedtaket i Sametinget, og hvor ligger saken nå med hensyn til endelig vedtak i Stortinget?

Sign: _____/_____

I den senere tid har statssekretær Anders J. H. Eira gjennom media kommet fram med meninger angående valgregler for Sametingsvalget. Jeg registrerer at statssekretær Eiras meninger ikke er i overensstemmelse med Sametingets overveldende flertallsvedtak i sak 35/02.

Spørsmål:

- Har Sametingsrådet fulgt opp Sametingets vedtak angående valgreglene 2005 overfor Storting og Regjering?

Sametingsrådets svar

Sametingets vedtak i sak 35/02 inneholder forslag til endringer i reglene for valg til Sametinget der noen av punktene krever lovendring, mens andre kan gjennomføres ved endringer i valgforskriftene. Det som er fulgt opp av Regjering og Storting mht. lovendring er punkt 3 om sentralisering av samemantallet.

I henhold til vedtak i sak 35/02 punkt 3 (om sentralisering av manntallet) har det vært viktig å få på plass nødvendige lovendringer og praktiske løsninger for å få gjennomført en sentral føring av samemantallet. Dette er et svært viktig moment for å få en sikrere og bedre gjennomføring av sametingsvalget. 12.03.04 vedtok Stortinget en endring i Sameloven som medfører at Sametinget har overtatt ansvaret for den samlede føringen av samemantallet. Dette innebærer blant annet at begjæring om innføring og utmelding i samemantallet heretter rettes til Sametinget. Sametinget vil sørge for at kommunene får et oppdatert valgmanntall til bruk ved sametingsvalget i henhold til valgreglene. Målet er også å få et kontinuerlig oppdatert samemantall.

Arbeidet med endringer i valgforskriftene som knyttes opp mot denne lovendring og andre punkter i sak 35/02 pågår nå. Kommunal- og regionaldepartementet (KRD) har ansvaret for dette arbeidet, og Sametinget har deltatt i prosessen. Sametingets vedtak i saken er lagt til grunn i denne prosessen.

På bakgrunn av ulike signaler vi har fått vedrørende endringer av mandatfordelingen ved kommende sametingsvalg har Sametingsrådet i brev av 26.04.04 bedt om en avklaring fra KRD. I brevet viser vi til Sametingets vedtak og punktene som omhandler kretsinndeling og mandatfordeling i Sametinget:

- 1 *Dagens kretsinndeling opprettholdes*
- 2 *4 utjevningsmandater innføres, slik at det totalt blir 43 representanter. Frem til det er minst 40% av hvert kjønn, forbeholdes utjevningsmandatene det underrepresenterte kjønn. Sperregrensen er 4%.*

Vi har ikke mottatt svar på vår henvendelse, men vil følge opp saken. Rådet forventer at Sametinget tas med i forberedelsen av lovendringen.

Spørsmål 2, representant Josef Vedhugnes, APs sametingsgruppe

Vernet av Stabbursdalen

Det vises til at Sametinget ved flere anledninger har protestert heftig mot vern av Stabbursdalen og utvidelse av Stabbursdalen nasjonalpark til nærmere ca 1000 km².

Sign: _____/_____

Men samtidig med vernet er flere sjø- og elvesamiske grunneiere blitt rammet direkte gjennom Statens vernevedtak i utvidelsen av nasjonalparken.

Bakgrunn for spørsmålene.

Bakgrunn for spørsmålene er at Sametinget ved flere anledninger har gått sterkt imot Statens utvidelse av Stabbursdalens nasjonalpark. Samtidig har Sametinget fremmet innsigelse mot bebyggelse av den sjøsamiske gården «Tiljavre» i Stabbursdalen. Derimot hadde ikke Sametinget innsigelser til Statskogs hyttefelt som ligger i nærheten av det feltet som Sametinget hadde innsigelse til.

I følge eiere av eiendommen ”Tiljavre” har de fått Porsanger kommunestyres enstemmig godkjennelse til reguleringsplanen for «Tiljavre», men planen ble nektet stadfestet av Miljøverndepartementet som følge av innsigelse fra Sametinget og Reindriftsforvaltningen. Dette avslaget står da i kontrast til departementets godkjennelse av Statskogs hyttefelt i samme område og som har minst dobbelt så mange tomter som det private feltet.

Sametingets behandling av disse to søknadene sett i forhold til hverandre kan nok oppfattes av mange som forskjellsbehandling. Dette ut fra at Sametinget aktivt har medvirket til å nekte sjøsamiske grunneiere å bruke sine gamle eiendommer, men parallelt godkjent Statskog å kunne bortfeste nye hyttetomter til allmennheten. Dette oppfattes som om at likebehandlingsprinsippet ikke er fulgt. Sametingets behandling av disse to sakene har gitt ulikt resultat, og kan gi uheldig signaleffekt om Sametingets likeverdige behandling.

Ut fra dette ønsker undertegnede svar på følgende spørsmål:

Hvordan vil Sametingsrådet oppsummere hva Sametinget har gjort for å medvirke til å sikre rettighetene til elve- og sjøsamiske grunneiere som direkte er blitt rammet av det uønskede vernet av Stabbursdalen? Vil Sametingsrådet ytterligere følge opp rettighetsspørsmålene, særskilt for beboere i området, i tiden som kommer?

Staten vil utvide med nytt hyttefelt i Lombolaområdet i Stabbursdalen. Ser Sametingsrådet at en godkjennelse av Statskogs hyttefelt i Stabbursdalen kommer i motstrid ved at likebehandling med en annen søker i området ikke er fulgt?

Ut fra dette ønsker undertegnede svar på nevnte spørsmål, og til slutt ber jeg om en redegjørelse om hva Sametingsrådet vil gjøre for å løse søknaden fra eiere av ”Tiljavre” på en tilfredsstillende måte?

Sametingsrådets svar

Eiendommen ”Tiljavre” er ikke innenfor verneområdet i Stabbursdalen. Sametinget har ved flere anledninger gitt uttrykk for at Regjeringens vernevedtak ikke er legitim for den samiske befolkningen. Sametingsrådet har i brev av 30.01.03 til miljøvernministeren formidlet sterke innvendinger til vernevedtaket.

Sign: _____/_____

Sametinget har også fulgt opp Regjeringens vernevedtak for Stabbursdalen på internasjonalt nivå ved at saken er omtalt i innspillsbrev av 28.01.03 til FN's spesialrapportør Rodolfo Stavenhagen. I brevets pkt. 49 heter det at:

Regjeringen fattet vedtak om vern av Stabbursdalen nasjonalpark i desember 2002. I Sametingets vedtak til forslaget om opprettelsen av Stabbursdalen nasjonalpark ble det gitt klart uttrykke for at verneplanprosessen ikke var i tråd med ILO konvensjonen. Sametinget krevde i denne saken at planarbeidet ble stoppet og at det gjennom drøftinger/forhandlinger mellom Sametinget og regjeringen ble avklart forutsetninger for og hvordan prosessene i saker om opprettelse og utvidelse av nasjonalparker og verneområder skal gjennomføres for å sikre samiske rettigheter. Regjeringen la ikke til rette for en likeverdig deltakende verneprosess for det samiske lokalsamfunnet og Sametinget, selv om det nevnes i verneplanen at reindrift og tradisjonell utmarksbruk fortsatt skal kunne utøves. Til tross for en slik formålsbestemmelse, så medfører de praktiske vernebestemmelsene en innskrenkelse av lokalbefolkningens opparbeidede rettigheter. Det kan her vises til at det i Finnmark har vært stor motstand mot denne utvidelsen.

Sametingsrådet har aktivt arbeidet overfor nasjonale myndigheter og internasjonale organer for å få forståelse for at Regjeringens vedtak må omgjøres. Det er dessverre slik at Regjeringen også i denne saken velger å ikke legge vekt på Sametingets synspunkter og gjeldende folkerett. Sametinget er imidlertid i startgropen på en prosess sammen med Miljøverndepartementet for å få etablert retningslinjer/ beslutningsrutiner for verneplanprosesser som bygger på folkeretten. Hvis en slik prosess lykkes vil forslaget bli forelagt plenum til behandling.

Utvidelse av hytteområdet ved Njáhkájávri i Stabbursdalen er blitt behandlet som en del av kommuneplanens arealdel for Porsanger kommune, som i 2002 ble stadfestet i Miljøverndepartementet.

I forbindelse med kommuneplanens arealdel for Porsanger ble ikke områdene som er lagt ut for fritidsbebyggelse avklart i forhold til kulturminner. Forholdet til samiske kulturminner er forutsatt endelig avklart gjennom reguleringsplan eller enkeltsaksbehandling. Det er fra Miljøverndepartementets side stilt krav om reguleringsplan i nevnte sak. Så langt rådet er kjent med er saken ikke kommet lenger enn til forvarsel om regulering. Rådet har enda ikke vurdert området og heller ikke avgitt endelig uttalelse i forhold til kulturminner.

Det ble for øvrig i forbindelse med kommuneplanens arealdel for Porsanger lagt ut over 15 områder til fritids- og hyttebebygging . For alle disse områdene forutsettes det at de samiske kulturminneinteressene blir avklart gjennom utarbeidelse av reguleringsplan eller gjennom enkeltsaksbehandling. Sametinget er ikke satt i stand til å foreta grundige vurderinger av alle samiske interesser som kan bli berørt i alle de foreslåtte utbyggingsområder som fremmes i forbindelse med utarbeidelse av kommuneplaner.

Når det gjelder privat reguleringsplan for eiendommen ”Tiljavre” så har saken vært gjennom hele reguleringsplanprosessen, og saken gikk helt til Miljøverndepartementet der planen ikke ble stadfestet. Sametinget hadde innsigelse til reguleringsplanen på kulturminnefaglig grunnlag. Sametingets vurdering av planområdets kulturminnefaglige verneverdi står fast. Sameiet ”Tiljavre” v/Geir Wulf har i brev av 23.01.04 bedt Sametinget bidra til en ny planprosess med avklaring av kulturminner for det samme område der reguleringsplan ikke ble stadfestet av

Sign: _____/_____

Miljøverndepartementet. Sametinget har gitt den tilbakemelding at vi som kulturminnemyndighet kan gi innspill om registrerte kulturminner i området. Når Porsanger kommune, som planmyndighet har behandlet planforslaget og sendt forslaget på høring, vil det være naturlig å avgi en uttalelse til reguleringsplanforslaget..

Det foreligger ingen forskjellsbehandling i saken fra Njáhkájávri og Tiljavre fra Sametingets side. For Tiljavre har Sametinget avgitt uttalelse angående kulturminner. For Njáhkájávri er ikke prosessen kommet så langt at det foreligger et planforslag som Sametinget som kulturminnemyndighet kan uttale seg til.

Spørsmål 3, representant Willy Olsen, APs sametingsgruppe

Seidajok barnepsykiatriske behandlingshjem

I følge media gir visepresidenten i Sametinget uttrykk for at hun er fornøyd med den utviklingen saken omkring Seidajok barnepsykiatriske behandlingshjem har fått. Helse Finnmark har fattet vedtak om nedlegging av behandlingshjemmet over 2 år, det vil si nedbygging fra 7 til 3, og så til 0 behandlingssletter.

Jeg tillater meg å stille følgende spørsmål til Sametingsrådet:

- Er Sametingsrådet komfortabel med styrets avgjørelse i sakens anledning?
- Hva er det i saken som gjør at visepresidenten i følge media er fornøyd med Helseministerens utsagn om å beholde det psykiatriske tilbudet til denne gruppen brukere?
- Hva har Sametingsrådet tenkt å gjøre for å beholde de siste tre behandlingssletter ved Seidajok barnepsykiatriske behandlingssletter?
- Vil Sametingsrådet informere plenum om eventuelle planer for et fremtidig behandlingstilbud til barn og unge?

Sametingsrådets svar

Styret i Helse Finnmark har fattet vedtak om nedlegging av behandlingshjemmet over 2 år, det vil si nedbygging fra 7 til 3 pletter, og så full nedleggelse. Dette er en avgjørelse som Sametingsrådet er uenig i.

Sametingsrådet er opptatt av at samiske barn skal ha et likeverdig psykiatrisk behandlingstilbud, som øvrige barn i Norge. Et likeverdig behandlingstilbud til samiske barn er et tilbud med samisk språk- og kulturkompetanse. Dette har samiske barn krav på etter internasjonale konvensjoner. Likeledes gir Samelovens §3-5 barn fra det samiske språkforvaltningsområdet, rett til å bli betjent på samisk ved opphold i helse- og sosialinstitusjoner.

Seidajok barnepsykiatriske behandlingshjem eies av Helse Finnmark. Det er styret i Helse Finnmark som tar avgjørelser om videre drift av Seidajok barnepsykiatriske behandlingshjem. Sametingsrådet har derfor ingen formell myndighet når det gjelder beslutninger som tas om institusjonen. Sametingsrådet kjenner ikke til hvilke planer Helse Finnmark har for det videre barnepsykiatriske tilbud i fylket.

Sign: _____/_____

Sametingsrådet avholdt møte med Helse Finnmark 08.09.03 hvor det ble understreket betydningen av å opprettholde institusjonen. Styret i Helse Finnmark gjorde likevel vedtak 09.09.03 om betydelig omstrukturering av institusjonen. I brev av 07.10.2003 til Styret i Helse Finnmark, ba rådet om en redegjørelse om innholdet av vedtaket. Dette brevet har vi ikke fått svar på.

Sametingsrådet har ved tre anledninger tatt opp nedleggelsen av Seidajok barnepsykiatriske behandlingshjem med Helseministeren, sist i møte 23.04.04. Her uttalte ministeren at det barnepsykiatriske behandlingstilbudet til samiske barn ikke skal svekkes. Ingen behandlingstilbud skal nedbygges før det var etablert et tilsvarende alternativt behandlingstilbud. Ministeren sa også at psykiatireformen skal fortsette, og denne skal også komme samiske barn til gode. I møtet viste rådet også til samarbeidsavtalen mellom Norge og Finland, som ble undertegnet 18.05.04. Denne avtalen åpner for et samarbeid når det gjelder barnepsykiatrisk behandling. Rådet ba ministeren vurdere muligheten for at også samiske barn i Finland kan bruke Seidajok barnepsykiatriske institusjon i fremtiden.

Spørsmål 4, representant Per Solli, APs sametingsgruppe

Markeds- og slaktesituasjonen i reindriftsnæringa

Sametinget behandlet i sak 37/03 ”Markeds- og slaktesituasjonen i reindriftsnæringen”. Foranledningen for dette var den vanskelige markedssituasjonen for reinkjøtt, samt den vanskelige slaktesituasjonen.

Sametingets plenum anmodet Sametingsrådet følge opp saken, slik at det gjennomføres en gjennomgang av de strukturelle forhold innen reinslakting og omsetning.

Mitt spørsmål til Sametingsrådet er:

- Hva har Sametingsrådet gjort for å bidra til å finne en løsning på de problemene reindriftsnæringa sliter med, angående hensynet til slakting og til omsetningen av reinkjøttet?

Sametingsrådets svar

Straks etter at markeds- og slaktesituasjonen i reindriften ble behandlet som sak (37/03) i plenum ble vedtaket oversendt avtalepartene i reindriftsforhandlingene for oppfølging. I tillegg ba Sametingsrådet om et møte med Landbruksministeren. Møtet ble fastsatt til 28.10.2003. Dessverre kunne likevel ikke statsråden møte som avtalt, men rådet fikk møte statssekretæren. På dette møtet ba rådet Landbruksdepartementet, som ansvarlig forvaltningsmyndighet, å innkalle NRL til drøfting om det økonomiske tapet for den enkelte reinier og for reinbeitedistrikt, samt om markedsføring.

Under reindriftsforhandlingene fremmet rådet forslag om kortsiktige og langsiktige tiltak i tråd med vedtaket i sak 37/03. Det er blitt igangsatt ulike kortsiktige og mer langsiktige tiltak innen markedsføring og salg av reinkjøtt, bl. annet TV-reklame, avsetning av egne midler til markedsføring og avsetning av midler til innkjøp av mobile reinslakterier.

Sign: _____/_____

Etter Sametingsrådets vurdering har ikke tiltakene vært tilstrekkelig for å avhjelpe situasjonen vinter 2003/2004 og for å minimalisere det økonomiske tapet for den enkelte reineier. Dette beklager rådet, men kan bare konstatere at Landbruksdepartementet, som ansvarlig forvaltningsmyndighet, ikke har vært villig til å sette inn tilstrekkelige virkemidler for å sikre at alle reineierne fikk mulighet til å levere slakt til en tilfredstillende pris.

Spørsmål 5, representant Magnhild Mathisen, APs sametingsgruppe

Utdanningsdirektoratet

Det skal opprettes et nytt utdanningsdirektorat. Jfr. vedlagte pressemelding fra utdanningsdirektoratet.

Spørsmål:

- Hvilken prosess har Utdannings- og forskningsdepartementet hatt i forhold til Sametinget i forbindelse med opprettelsen av det nye direktoratet?
- Hvordan er samiske utdanningsspørsmål ivaretatt i forbindelse med denne organiseringen, innebærer den for eksempel at de samiske utdanningsspørsmålene nå flyttes ut av departementet, og over i direktoratet?

Sametingsrådets svar

Det vises til brev av 18.05.04 fra Arbeiderpartiet med spørsmål til Sametingsrådet i hht Sametingets forretningsorden § 11; *Utdanningsdirektoratet (jnr 04/2877)*.

- Utdannings- og forskningsdepartementet (UFD) har ikke gjennomført noen prosess i forhold til Sametinget i forbindelse med opprettelse av det nye utdanningsdirektoratet.
- Sametingsrådet har mottatt den samme informasjonen som skole-Norge for- øvrig, spesielt gjennom hjemmesidene til UFD og Læringssettret (LS), men også på noen møter.

Som det går frem av UFDs pressemelding, får det nye utdanningsdirektoratet *hovedansvaret for kvalitetsutvikling og kvalitetsvurdering i skolen* i Norge, men *skal også ha sentrale forvaltningsoppgaver og få ansvaret for tilsyn*. Da er også opplæring av samiske elever inkludert.

I Sametingsrådets møte med Kirke-, utdannings- og forskningskomiteen 29.04.04 om Stortingsmelding 30 *Kultur for læring*, ble det stilt krav om at det opprettes en samisk seksjon i Utdanningsdirektoratet eller et eget samisk opplæringsdirektorat. Komiteen vil avgi sin innstilling 14. juni, mens Stortinget behandler meldingen 17. juni i år.

Sign: _____/_____

Spørsmål 6, representant Berit Oskal Eira, APs sametingsgruppe

Sammenbinding av Mauken – Blåtind Skytefelt

Spørsmålet om sammenbinding av Mauken- Blåtind skytefelt er igjen blitt aktualisert i og med at forsvaret har fått foretatt utredninger om hvordan reindriften skal tilpasses forsvarets virksomhet. Forsvaret har varslet at de forbereder ekspropriasjon av området dersom de ikke kommer til enighet med reindriften. Reinbeitedistriktet har underkjent de reindriftsfaglige vurderinger som utredningene bygger på og har varslet at de ikke kan samarbeide på dette grunnlag. Det foreligger også en ny rapport om at området er svært forurensset av tungmetaller.

Spørsmål til Sametingsrådet:

- Hva har Sametingsrådet gjort i denne saken?
- Hva vil Sametingsrådet gjøre?

Sametingsrådets svar

Sametingsrådet hadde 01.04.04 møte med statssekretær Bård Glad Pedersen i Forsvarsdepartementet om forsvarets varslede ekspropriasjon av området i Mauken/Blåtind. Rådet påpekte at de folkerettslige aspektene i saken ikke er blitt utredet, og det ble henstilt til departementet om at ekspropriasjon av området ikke settes i verk før man vet sikkert at dette er innenfor folkeretten. Saken bør derfor stilles i bero inntil Samerettsutvalget for Troms og sørover er ferdig med sitt identifiseringsarbeid av samiske rettigheter i området. Inntrykket fra møtet var at forsvaret er villig til dialog og samtaler dersom det fører til at forsvaret kan gjennomføre sine planer i Mauken/Blåtind. Statssekretæren var klar på at ekspropriasjon vil være godt innenfor rammene av folkeretten og presiserte at forsvaret må komme videre med sammenbindingsplanene.

Sametinget har ikke fått tilsendt de utredninger og rapporter som det vises til i spørsmålet fra Arbeiderpartiets sametingsgruppe, rådet har som alle andre tilgang på disse via offentlige publikasjoner.

Sametingsrådet er ikke fornøyd med denne tilbakemeldingen og vil følge opp saken videre. Det vises forøvrig til sak 19/04 Sametingsrådets beretning om virksomheten, pkt. 2.10.7, hvor det skisseres hvordan oppfølgingen bør skje.

Sign: _____/_____

III Votering

Av 39 representanter var 39 tilstede.
Saken ble avsluttet uten votering.

IV Protokolltilførsel

Det ble ikke fremmet protokolltilførsel i denne sak.

V Talerliste og replikkordskifte

	Taler	Replikk
1	Josef Vedhugnes	
2	Johan Mikkel Sara	
3	Åge Nordkild	
4	Svein Peter Pedersen	
5	Willy Olsen	
6	Ragnhild Lydia Nystad	Willy Olsen Ragnhild Lydia Nystad
7	Per Solli	
8	Randi A. Skum	
9	Magnhild Mathisen	Ragnhild Lydia Nystad Magnhild Mathisen Ragnhild Lydia Nystad
10	Berit Oskal Eira	
11	Ragnhild Lydia Nystad	Berit Oskal Eira Ragnhild Lydia Nystad

VI Sametingets vedtak etter voteringen

Se pkt. III.

Saken ble avsluttet onsdag 26. mai 2004 kl. 16.50.

Sign: _____ / _____

Sak 21/04

Kunngjøring av nye saker

Arkiv

Arkivsaksnr.

SF-

2004002527

Saken påbegynt onsdag 26. mai 2004 kl 17.20.

I Dokumentliste

Nr	Dok. dato	Avsender/Mottaker	Tittel
1	24.05.04	Janoš Trosten, NSRs samarbeidsgruppe og SP sametingsgruppe	Samene bestemmer selv over medlemskap i EU
2	25.05.04	Berit Ranveig Nilssen, NSRs samarbeidsgruppe	Utvidelse av SUFs virkeområde
3	25.05.04	Geir Tommy Pedersen, NSRs samarbeidsgruppe	Utvidelse av SUFs virkeområde
4	25.05.04	Berit Ranveig Nilssen, NSRs samarbeidsgruppe og SPs sametingsgruppe	Sametingets uttalelse om kultur for læring (St. meld nr. 30 (2003-2004))
5	25.05.04	Olav Dikkanen, NSRs samarbeidsgruppe og SPs sametingsgruppe	Samisk forskningsprogram
6	25.05.04	Janoš Trosten, NSRs samarbeidsgruppe og SPs sametingsgruppe	Samisk videregående skole og reindriftsskole mister studieretninger
7	25.05.04	Per A. Bæhr, Høyre og Flyttsame-lista	Nasjonalparker
8	25.05.04	Per A. Bæhr, Høyre og Flyttsame-lista	Reintallet i Vest-Finnmark
9	25.02.04	Isak Mathis O. Hætta, Frie gruppe	
10	25.02.04	Isak Mathis O. Hætta, Frie gruppe	
11	25.05.04	Terje Tretnes og Johan Mikkel Sara, SáB/SBS	Tapt skolegang
12	25.05.04	Ann-Mari Thomassen, NSR sametingsgruppe	Tilbudene ved Skånland videregående må bevares

Sign: _____ / _____

II Forslag og merknader

Forslag 1, representant Janoš Trosten, NSRs samarbeidsgruppe og SP sametingsgruppe

Samene bestemmer selv over medlemskap i EU

Samiske rettigheter til land og vann er ennå ikke avklart i Norge. Det er heller ikke sikkert om partene klarer å komme til enighet i spørsmålet om rettighetene til landområdene.

Den norske staten er grunnlagt på landområdene til det norske og det samiske folket, og ingen av partene kan bestemme over det andre folkets landområder dersom man legger folkeretten og menneskerettighetene til grunn. Det finnes imidlertid en mulighet, nemlig dersom partene gjennom forhandlinger blir enige om den muligheten å anerkjenne samiske lokalområder. I dag er ikke forhandlinger mellom staten (Regjeringa) og Sametinget politisk anerkjent av de statlige myndighetene.

Verken staten eller Sametinget kan overføre samenes historiske land- og vannområder til en tredje statsmakt, noe som EU vil gjøre gjennom en ny grunnlov.

Sametinget er selv forpliktet til å følge folkerettens prinsipper som er grunnlagt på menneskerettighetserklæringen, og verken staten eller Sametinget har rett til å overføre de samiske områdene til EU. Det er de samiske lokalområdene og lokalsamfunnene som besitter disse områdene.

Forslag 2, representant Berit Ranveig Nilssen, NSRs samarbeidsgruppe

Utvidelse av SUFs virkeområde

NSRs samarbeidsgruppe ber om at Sametinget snarest mulig innlemmer Sør-Varanger i Samisk utviklingsfonds virkeområde.

Forslag 3, representant Geir Tommy Pedersen, NSRs samarbeidsgruppe

Utvidelse av SUFs virkeområde

NSRs samarbeidsgruppe ber om at Sametinget snarest mulig innlemmer Lyngen i Samisk utviklingsfonds virkeområde.

Sign: _____/_____

Forslag 4, representant Berit Ranveig Nilssen, NSRs samarbeidsgruppe og SPs sametingsgruppe

Sametingets uttalelse om kultur og læring (St.meld nr. 30 (2003-2004))

Sametinget har i forbindelse med sin høringsuttalelse til NOU 2003:16 – *i første rekke* blant annet uttalt at:

”en overordnet målsetting for grunnpoplæring for samer skal utvikles etter de prinsipper og retningslinjer som er lagt til grunn i ILO-konvensjon 169, særlig artiklene 26-28, samt grunnlovparagraf 110a. Sametinget må få reell innflytelse for utforming av forskrifter/prinsipper om innhold og vurderingsformer i samisk grunnpoplæring. Det vises til ILO-konvensjon nr. 169 Om urbefolkninger og stammefolk i selvstendige stater som Norge har ratifisert, artikkel 27 hvor det heter at:

1. *Utdanningsprogrammer og utdanningstilbud for vedkommende folk skal utvikles og gjennomføres i samarbeid med dem for å kunne møte deres særlige behov. De skal omfatte deres historie, kunnskaper, teknologi, verdisystemer og deres sosiale, økonomiske og kulturelle ønskemål for øvrig.*
2. *Ansvarlig myndighet skal sikre at medlemmer av disse folk får opplæring, og at de deltar i utforming og drift av utdanningsprogrammer med sikte på gradvis overføring av ansvar for driften av slike programmer i forhold til disse folk der dette er aktuelt.*
3. *Dessuten skal myndighetene anerkjenne disse folks rett til å opprette egne utdanningsinstitusjoner og utdanningsordninger, forutsatt at disse holder minimumsstandarder som ansvarlig myndighet fastsetter i samråd med disse folk. Rimelige ressurser skal settes av til dette formål.”*

Sametinget hadde også forventninger om å bli involvert i arbeidet med revisjon av opplæringsloven og utformingen av framtidens skole for samiske barn og ungdom på et tidlig tidspunkt. Når dette ikke skjedde, vil Sametinget understreke betydningen av at en del sentrale forhold ivaretas slik at samiske barn og ungdom kan kjenne seg motivert for å utvikle sine evner og talenter.

Opplæringsloven bør endres slik at samiske barn og ungdom, uansett bosted, får en individuell rett til opplæring på samisk. Dette vil sikre at opplæringen vil være forankret i egen kultur og språk, slik det er naturlig for alle norske barn i norsk skole. En viktig læringsstrategi er at læring foregår på et språk som eleven kan og at det tas utgangspunkt i det kjente. Opplæring i samisk og om samisk kultur skal ikke være et tillegg som kan bli en ekstra belastning og virke umotiverende for elevene.

Sametinget vil også henlede oppmerksomheten på at det er en god del voksne samer som aldri har fått samisk språklig og kulturell opplæring. Som et voksenopplæringstilbud bør de få individuell rett til opplæring i samisk språk og om samisk kultur og samfunnsliv tilsvarende grunnskolenivå.

Sametinget forventer også at det for fremtiden skal utvikles egne samiske læreplaner i alle fag for hele det 13-årige skoleløpet. I Stortingsmeldingen er det foreslått at det lages en ny læreplanstruktur og at læreplanene revideres, men det kommer ikke klart fram at dette også gjelder ”Det samiske læreplanverket for den 10-årige grunnskolen”. Opplæring gitt etter samisk læreplanverk må være likeverdig med opplæring gitt etter det nasjonale læreplanverket, med hensyn til arbeidsmengde, tidsbruk og uttelling. Sametinget understreker skolens rolle for å ta vare på samisk kultur og

Sign: _____/_____

tradisjon, og for hvordan skolen skal hjelpe eleven i å takle det å leve i et flerkulturelt samfunn og respektere egen og andres kultur. Samiske barn og unge skal videre kvalifiseres for arbeid i de samiske samfunn og i storsamfunnet. Dette krever at samiske barn og ungdom blir funksjonelt tospråklige i norsk og samisk i løpet av skolegangen.

Sametinget vil påpeke at det er viktig at det lages egne planer spesielt i fag som vil være identitetsskapende. Det må ikke bli slik at de samiske verdiene og prinsippene skal ivaretas i en lokaltilpassing. Dette vil gjøre at den samiske elevens mulighet til å lære om egen kultur blir for tilfeldig og avhengig av hvor eleven bor.

Samisk språk er likestilt med norsk språk, og det må også synliggjøres i opplæringsloven. Samisk ungdom må også forberedes for høyere utdanning og derfor må det samiske språkfaget på videregående skoles nivå likestilles med andre språkfag, slik at elever som har samisk, norsk og engelsk som fag ikke skal behøve å ha andre fremmedspråk. Samisk skal også gi studiepoeng ved opptak til høyere utdanning og studiepoengene bør graderes etter opplæringsnivået.

NSRs samarbeidsgruppe, og senterpartiets sametingsgruppe ber om at Sametinget tar saken opp til behandling på dette plenumsmøtet.

Forslag 5, representant Olav Dikkanen, NSRs samarbeidsgruppe og SPs sametingsgruppe

Samisk forskningsprogram

NSRs samarbeidsgruppe og Senterpartiets sametingsgruppe viser til at Norges Forskningsråd(NFR) program for samisk forskning er planlagt avsluttet ved nyttår 2005.

NSRs samarbeidsgruppe og Senterpartiets sametingsgruppe frykter at en nedleggelse av dette programmet vil føre til en dramatisk reduksjon av midler som er disponible for samisk forskning. Vi ber derfor om at det igangsettes et vidt samisk forskningsprogram på minst 5 år som en videreføring av det arbeidet som er gjort i NFRs forskningsprogram. Et slikt program må inneholde som et sentralt element, forskning omkring samisk språk innen bla. disse felt:

- Språkets struktur og språkets endring
- Språkets bruk i samfunnet
- Kostnadene ved språkplanleggingstiltak
- Ivaretagelse av språklig materiale, herunder særlig stedsnavn

Forslag 6, representant Janoš Trosten, NSRs samarbeidsgruppe og SPs sametingsgruppe

Samisk videregående skole og reindriftsskole mister studieretninger

Staten har et spesielt ansvar for de samiske videregående skolene i Karasjok og i Kautokeino. Målet for de videregående skolene er å gi samisk ungdom gode og brede opplæringstilbud, både i de praktiske og i de teoretiske studieretningene.

Sign: _____/_____

Departementet har nå gitt signaler om å skjære ned bevilgningene til den videregående skolen i Kautokeino, noe som vil medføre at skolen må redusere antallet studieretninger. I dette tilfellet vil det gå utover allmennfaglig studieretning som trolig vil bli lagt ned.

Det kan ikke Sametinget godta.

Sametingsrådet må ta denne saken på alvor og prøve å finne en løsning.

Forslag 7, representant Per A. Bæhr, Flyttsamelista og Høyre

Nasjonalparker

Kautokeino flyttsameliste og Høyre ber om at Sametingsrådet ber regjeringen endre nåværende vedtekter om Anarjohka og Nordreisa nasjonalparker slik som vedtektene for Stabbursdalen nasjonalpark er.

Forslag 8, representant Per A. Bæhr, Flyttsamelista og Høyre

Reintallet i Vest-Finnmark

Kautokeino Flyttsameliste og Høyre ber Sametingsrådet arbeide for at fastsettelse av reintallet i Vest-Finnmark skal utarbeides etter betingelsene i Stortingsmelding nr. 28 (1991-92) "En bærekraftig reindrift".

Nemlig:

- Soneinndelingen skal gjennomføres
- Reindriften skal selv aktivt være med å utforme reintallet i distriktene

Sametinget utnevner i samarbeid med NRL et utvalg som skal ha dialog med reindriftsstyret og se på om det er grunnlag for å arbeide videre med grunnarbeidet til reintallet og sette av nødvendig tid til dette arbeidet.

Arbeidet med reintallet stanses til disse betingelsene er gransket og vedtatt av reindriftsstyret.

Forslag 9, representant Isak Mathis O. Hætta, Frie gruppe

Sametinget ber om at Stortinget endrer retningslinjer til samefolkets fond slik at de samer som tapte skolegang, får sin erstatning fra fondet.

Det er ikke holdbart at de ikke etter 20 års arbeid har fått erstatning som de har krav på, og derfor mener Sametinget at man tar og gir dem den erstatningen fra fondet som kom etter deres arbeid.

Forslag 10, representant Isak Mathis O. Hætta, Frie gruppe

Sametinget nedsetter utvalg som skal se på den uholdbare situasjonen som de fastboende samer har i forhold til utmarkshøsting og tilgang på de naturressurser som man i generasjoner har høstet. Videre må sametingets utvalg finne en løsning slik at den fastboende samiske befolkningen kan bruke motorkjøretøy i sine områder etter de ferdselsårene som brukes og komme med endringsforslag slik at de ferdselsveiene kan brukes hele året. Som kjent har ikke fastboende mulighet til å bruke kjøretøy ute i naturen mellom 5. mai og 30. juni.

Sign: _____/_____

Videre må en gis mulighet til å bygge gamle/hytte til områder som er brukt i generasjoner.

Hurtigarbeidende utvalg bør bestå av 5-7 medlemmer og komme med forslag til saken i 2004.

Forslag 11, representant Terje Tretnes og representant Johan Mikkell Sara, SáB og SBS

Tapt skolegang

Regjeringen skal snart sende over en melding til Stortinget som bl.a. omhandler situasjonen for de som har tapt skolegangen pga. fornorskningspolitikken. Sametinget henstiller til Regjeringen om å legge fram en løsning for Stortinget slik at utdanningsskadelidte kan få individuell skadeerstatning. Tiden holder på å løpe ut for disse, og vi kan ikke godta ennå en trenering fra Regjeringens side i dette viktige spørsmålet.

Forslag 12, representant Ann-Mari Thomassen, NSR sametingsgruppe

Tilbudene ved Skånland videregående må bevares

Fylkesrådet i Troms, bestående av AP, SV og SP, har bestemt at to klasser ved Skånland videregående skole skal legges ned til neste skoleår. Dette er meget beklagelig da Skånland videregående skole er å regne som kompetansesenter innen samisk språkopplæring i Sør-Troms.

Troms fylke har over lang tid brukt mye ressurser, herunder økonomiske, på å styrke og bygge opp et godt språkopplæringstilbud ved Skånland videregående skole. Nordland fylke har dessuten avtale med Troms om at elever fra kommune Evenes og Tjeldsund som har Skånland videregående skole som førstevalg, skal komme inn på lik linje med elever fra Troms. Nordland fylke er dermed med på å ta et økonomisk ansvar som et viktig bidrag for å beholde skolen.

Skånland videregående skole ligger midt i et sentralt samisk bosettingsområde og er et kjempeviktig bidrag til å opprettholde samisk bosetting. Ungdom behøver ikke å reise hjemmefra for å ta den første allmennutdanninga. Samiskopplæring har funnet sin naturlige plass innen skoleområdet. Samiske unge kjenner trygghet i forhold til det samiske. Skolen og fylket har også gitt viktige signaler da man satte i gang samisk skilting likestilt med norsk skilting i hele skoleinstitusjonen.

Sametingsrådet må ta tak i saken for å sikre et fortsatt akseptabelt tilbud ved Skånland videregående skole.

III Votering

Av 39 representanter var 37 tilstede. Forslaget ble gjennomført i følgende rekkefølge:

- Møtelederskapet fremmet forslag om at tilleggssak 30/04 *Retningslinjer for Samefolkets fond* føres som ny sak fredag 28. mai kl 10.00. Møtelederskapet ber samtidig Sametingsrådet

Sign: _____/_____

forberede saken i løpet av dagen og legge saksfremstillingen med innstilling til vedtak til representantene i dag.

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

- Forslagene 1 – 12 oversendes Sametingsrådet.

IV Protokolltilførsel

Det ble ikke fremmet protokolltilførsel i denne sak.

V Talerliste og replikkordskifte

	Taler	Replikk
1	Janoš Trosten	
2	Berit Ranveig Nilssen	Anders Urheim Magnhild Mathisen Berit Ranveig Nilssen
3	Geir Tommy Pedersen	Willy Ørnebakk Anders Urheim Janoš Trosten Geir Tommy Pedersen
4	Berit Oskal Eira	
5	Geir Tommy Pedersen	
6	Olav Dikkanen	Per Solli Olav Dikkanen
7	Ann-Mari Thomassen	Per Solli Terje Tretnes Ann-Mari Thomassen
8	Per A. Bæhr	Geir Tommy Pedersen Ole Henrik Magga Per A. Bæhr
9	Isak Mathis O. Hætta	Geir Tommy Pedersen Janoš Trosten Egil Olli Terje Tretnes Sven-Roald Nystø Isak Mathis O. Hætta
10	Terje Tretnes	Åge Nordkild Janoš Trosten Terje Tretnes
	Egil Olli (til forretningsorden)	
	Egil Olli (til forretningsorden)	

Sign: _____/_____

VI Sametingets vedtak etter voteringen

Sak 30/04 *Retningslinjer for Samefolkets fond* føres som tilleggssak fredag 28. mai kl. 10.00. Møtelederskapet ber samtidig Sametingsrådet forberede saken i løpet av dagen og legge saksfremstillingen med innstilling til vedtak til representantene i dag.

Forslagene 1 – 12 oversendes Sametingsrådet.

Saken ble avsluttet torsdag 27. mai 2004 kl 09.15.

Sign: _____/_____

Originalspråk: norsk

Sak 22/04**Årsmelding for Sametinget 2003**

Arkiv

Arkivsaksnr.

SF-046.2

2004000026

Saken påbegynt 27. mai 2004 kl 09.15.

I Dokumentliste

Nr	Dok. dato	Avsender/Mottaker	Tittel
1.		Sametingsrådets sak R28/04	Årsmelding for Sametinget
2.	26.02.2004	Stortinget, Kristelig Folkepartis stortingsgruppe	Stortingsmelding nr.10 (2003-2004) om Sametingets virksomhet i 2002
3.	22.02.2004	Stortingets Kommunalkomite	Stortingsmelding nr.10 (2003-2004) Sametingets årsmelding for 2002
4.	02.04.2004	Kommunal og regionaldepartementet	St.meld.nr.10 (2003-2004) om Sametingets virksomhet 2002
5.	20.04.2004	Likestillingsombudet	Innhenting av årsberetning

Saksgang:

Utvalg, råd, komité, fond	Møtedato	Saksnr.
Sametingsrådet	14.04.2004	028/04
Plan- og finanskomiteen	24.05.2004	002/04
Sametingets plenum	24.05.2004	022/04

Sign: _____/_____

II Forslag og merknader

Sametingsrådets forslag til vedtak overfor komiteen:

Kap. 1 Innledning

I følge samelovens § 1-3 skal Sametingets årsmelding oversendes Kongen. Ved opprettelsen av Sametinget vedtok Stortinget etter forslag fra Stortingets justiskomite at (jf. Inst O nr.79 (1986-87) punkt 7 s. 16): *"Regjeringen fremlegger inntil videre for Stortinget årlig stortingsmelding om Sametingets virksomhet. En gang i hver stortingsperiode framlegges melding om de tiltak som foretas for å sikre og utvikle samenes språk, kultur og samfunnsliv."*

Denne forpliktelsen melder Regjeringen å ville følge opp i meldingen om Norsk Sameråds og Sametingets virksomhet i 1989 (jf. St. meld. nr. 29 (1990-91) punkt 1 s. 4). Dette systemet er ikke endret siden.

Etter Sametingets syn framlegges ikke lenger Sametingets årsmelding for Stortinget i den årlige stortingsmeldingen om Sametingets virksomhet, men derimot Regjeringens syn på Sametingets årsmelding og på Sametingets vedtak i saker som er behandlet i perioden for årsmeldingen, samt Regjeringens egne tiltak ovenfor Sametinget og det samiske folk. Sametingets egen årsmelding er kun et vedlegg til Regjeringens stortingsmelding, og ikke lenger en inkludert del i form av et eget kapittel.

Sametingsrådet har i brev til kommunalkomiteen bedt om at Stortinget bevirker til at Sametingets årsmelding behandles som den er i utgangspunktet av Stortinget, da dagens behandlingsmåte ikke er tilfredsstillende for Sametinget. Sametinget har mottatt brev datert 2. april 2004 fra politisk ledelse i kommunaldepartementet, hvor det fremkommer følgende: *"Vi ønsker derfor nå en avklaring av hvordan Sametinget ønsker meldingen presentert slik at oppmerksomheten kan konsentreres om de substansielle spørsmål i Sametingets årsmelding, og ikke i så stor grad om redigeringsspørsmål. Departementet vil ta kontakt om dette før planleggingen av arbeidet med neste årlige stortingsmelding"*

Sametinget har de siste to årene behandlet sin årsmelding i mai, og ikke i februar som tidligere. Endringen ble foretatt for at Sametinget skulle kunne behandle årsregnskapet samtidig med årsmeldingen. For at årsmeldingen skal bli ferdig så tidlig som mulig går Sametinget tilbake til tidligere praksis med behandling av Sametingets årsmelding i februarplenum.

Sign: _____/_____

Kap. 2 Utfordringer i 2004

Sametinget har en rekke utfordringer i 2004, men har valgt å prioritere noen hovedutfordringer i denne årsmeldingen.

Konsultasjoner og forhandlinger

Staten har konsultasjonsplikt overfor samene, og på visse områder også forhandlingsplikt. Det er viktig å understreke at i følge ILOs-ekspertkomité for urfolk er Regjeringen folkerettslig forpliktet til konsultasjoner (jf. ILO-rapport mars 2004). Konsultasjons- og forhandlingsplikten følger av ILO-konvensjonens nr. 169 (artiklene 2, 4, 6, 7 og 15), FN konvensjonen om sivile og politiske rettigheter (artikkel 1 og 27), og Grunnlovens § 110a.

Fram til i dag har det ikke vært foretatt konsultasjoner eller forhandlinger iht. internasjonal urfolksrett og Grunnlovens § 110a. Det har ved flere anledninger vist seg at dette har vanskeliggjort den politiske behandlingen av stortingsproposisjoner, stortingsmeldinger og politikktutforming av betydning for samisk kultur og samfunn. Ordninger for konsultasjoner og forhandlinger vil virke til å unngå slike situasjoner. Det vil også virke til å utvikle en felles forståelse for status og utviklingsbehov i samiske samfunn, noe som vil være en styrke i seg selv.

Sametinget og Kommunal- og regionaldepartementet er i dialog, og er blitt enige om å igangsette en prosess for å få etablert prosedyrer for konsultasjoner og forhandlinger. Det er et åpenbart behov for å gjennomføre en skikkelig prosess for utforming av ordninger og prosedyrer, dette følger også av ILO-konvensjonens nr. 169 artikkel 2 (1). Vi er blitt enige om å etablere en felles administrativ arbeidsgruppe som får i oppgave å utarbeide en rapport som klargjør

- 1 grunnlaget for konsultasjoner og forhandlinger, og
- 2 mål og forslag til prosedyrer for gjennomføring av konsultasjoner og forhandlinger.

Sametinget har forventninger til at Regjeringen positivt virker til at konsultasjons- og forhandlingsprosedyrer blir etablert innenfor udiskutable folkerettslige rammer. Samtidig som det etableres klare prosedyrer ser Sametinget det som nødvendig at en har et dynamisk syn på hvordan slike ordninger kan utvikles.

Selvbestemmelse

Sametinget arbeider med å videreutvikle innholdet i samisk selvbestemmelse. Den samiske forståelsen av selvbestemmelse bygger på internasjonale normer og den utviklingen som har funnet sted både rettslig og politisk i internasjonale fora. Sametinget er opptatt av at samisk selvbestemmelse må tilpasses vår tid, samtidig som det bærer preg av det samiske folks egne verdier og levesett.

Sametinget krever at urfolks rettigheter på nasjonalt og internasjonalt nivå styrkes. Arbeidet med å konkretisere og videreutvikle Sametingets rettighetspolitikk på bakgrunn av den internasjonale rettsutviklingen, og de rettsprinsippene som gjelder for urfolks rettigheter både nasjonalt og folkerettslig, videreføres.

Sign: _____/_____

De utfordringer Sametinget ser i forhold til nært forestående lovarbeid som berører samiske interesser og som antagelig ikke kan utsettes til konsultasjons- og forhandlingsordningen, må sees i forhold til de forpliktelser staten har overfor Sametinget, både på nasjonalt og internasjonalt nivå. Dette gjelder lover som finnmarksloven, mineralloven, reindriftsloven m.fl.

Det videre arbeidet med finnmarksloven er en av de viktigste utfordringene for Sametinget i 2004. Sametinget vektlegger at en framtidig finnmarkslov må være innenfor udiskutable folkerettslige rammer. Loven må uttrykkelig slå fast at folkerettens bestemmelser har forrang og må identifisere og anerkjenne samenes rettigheter, bruksmåter og rettstradisjoner. Sametinget vil følge opp arbeidet til det nye Samerettsutvalget for Troms, Nordland og sørsameområdet.

Samene har rettigheter knyttet til mineralforekomster i samiske ressursområder, noe som innebærer at Sametinget krever rett til å være med på å bestemme over disse ressursene. Det er derfor nødvendig med forhandlinger om rådighet over og utnyttelse av forekomstene i disse områdene. Sametinget krever at Norge også tar et hovedansvar for å bevare og utvikle urfolksdimensjonen i tilknytning til petroleumsvirksomheten i nord.

Konsultasjoner med Sametinget i enkeltsaker er ikke tilstrekkelig til å oppfylle folkerettens krav om involvering og selvbestemmelse.

Rettigheter

Det pågår utredningsarbeid og lovarbeid innefor flere ressurslover som er av direkte betydning for det materielle grunnlaget for samisk kultur. Det er grunn til å påpeke at dagens forvaltningsordning av naturressurslovene ikke er i tråd med ILO-konvensjonen nr. 169 art. 15 hva gjelder urfolks deltakelse i forvaltningen. Lovenes innhold og lovprosessene må oppfylle de folkerettslige krav, og Sametinget forventer at organiseringen av dette forvaltningssystemet, som også innbefatter kulturminneforvaltningen, må vurderes på nytt.

Rike naturressurser i de samiske områdene utgjør fortrinn som kan utnyttes sterkere i næringsutvikling og verdiskaping. Uavklarte rettighets- og forvaltningsforhold, institusjonelle begrensninger og kryssende brukerinteresser er relevante hinder for generell positiv næringsutvikling. Sametinget har derfor i sin politiske virksomhet sterkt understreket det samiske perspektivet for tilrettelegging og forvaltning av for eksempel reindrift, jordbruk og fiske.

Forvaltningen av fiskeressursene må skje på samenes premisser og i tråd med nasjonale og internasjonale urfolksforpliktelser. Sametinget vil prioritere tilbakeføring av fiskerettigheter til samiske kyst- og fjordområder. I tillegg vil Sametinget prioritere innføring av lokale forvaltningsmodeller hvor nærhets- og avhengighetsprinsippet legges til grunn.

Sametinget deltar i utarbeidelse av en havressurslov som bl.a. skal erstatte lov av 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. (saltvannsfiskeloven). Loven skal blant annet inkludere urfolksdimensjon i forvaltning av marine ressurser og gjenspeile Norges urfolksforpliktelser i forvaltningen.

Sign: _____/_____

En av de største arealbruksutfordringene i 2004 vil være de enorme planene om vindkraftutbygging i samiske områder. Sametinget har aldri blitt spurt om vindkraft som energisatsingsområde. Når det nå viser seg at det er samiske områder som er mest utsatt for slike tiltak, er det grunn til å spørre seg om Regjeringen og Stortinget hadde et tilstrekkelig beslutningsgrunnlag når det i sin tid ble vedtatt en satsing på vindkraft. Det kan ikke på noen måte aksepteres videre vindkraftbygginger i samiske områder før de samiske landrettighetene er anerkjent. Sametinget mener at det dermed må foretas en helhetlig konsekvensutredning av vindkraftutbygging i samiske områder der alle etablerte og planlagte anlegg sees under ett.

Det er viktig å arbeide for at rettighetene for samiske barn i barnehagen ivaretas i forhold til deres morsmål, kulturelle bakgrunn og identitet. Sametinget vil fortsette å arbeide for at samiske elever får en individuell rett til opplæring i og på samisk uansett hvor i landet eleven bor.

Det er nødvendig å arbeide for at elevene får de rettighetene som i dag er hjemlet i opplæringsloven. Det er viktig at informasjon om rettighetene når ut, ikke bare til elever og foresatte, men også til politikere og skolemyndigheter.

Sametinget arbeider for å styrke de samiske pasientenes faglige, kulturelle og språklige rettigheter. Erfaringer så langt viser at de samiske brukernes rettigheter ikke blir tilstrekkelig ivarettatt i de nye helseforetakene. Sametinget vil derfor foreslå et samarbeidsorgan mellom Sametinget og de regionale helseforetakene. Sametinget vil arbeide for samiske pasienters rett til å bruke samisk i møte med helse- og sosialvesenet. Innen forvaltningsområdet er denne retten lovfestet i samelovens § 3-5.

Sametinget legger vekt på å delta aktivt i det internasjonale arbeidet med urfolksspørsmål. Målet er å være med å påvirke den internasjonale urfolkspolitikken og dermed legge rammene for utviklingen i det samiske samfunnet. Sametinget vil derfor fremover prioritere innsats overfor organer som fastsetter internasjonale rettsstandarder. Sametinget arbeider for at også urfolks parlamenter og andre folkevalgte organer skal kunne delta på selvstendig grunnlag i FN sammenheng.

Økt aksept for samiske rettigheter til land og vann og økt registrering i samemantallet er de mest sentrale mål for Sametingets informasjonsarbeid i tiden framover. Dette er særlig aktualisert ved det kommende sametingsvalget i 2005 og Stortingets behandling av Regjeringens forslag til finnmarkslov.

Samemantallet og valg

Det er viktig å bidra til økt oppslutning om samemantallet. Målet er å bidra til faktisk kunnskap og oppmerksomhet omkring selve manntallsordningen, og slik bidra til å øke antall registrerte i samemantallet. Et virkemiddel er å bidra til økt og mer aktiv informasjon om Sametingets mangeartede virksomhet som berører lokalsamfunn og enkeltpersoner og det samiske samfunnet i sin helhet.

Sametinget har etter endring i sameloven overtatt ansvaret for den sentrale føring av samemantallet. Målet for sentral føring av samemantallet er en effektivisering, samordning og kvalitetssikring av arbeidet knyttet til manntallsføringen. Sametinget ønsker gjennom dette å gi en

Sign: _____/_____

økt brukerorientering og service overfor den samiske befolkning samt sikre samenes demokratiske rettigheter.

Det gjennomføres i 2004-2005 ytterligere tiltak rettet spesielt mot kvinner og unge for å motivere til økt registrering i samemantallet. Det er behov for å videreføre forskning om kjønn i det samiske samfunnet og i denne sammenhengen vurdere både valgreglene og Sametinget som en politisk arena.

Kvinnerepresentasjonen på Sametinget har gått ned fra 33 til 18% fra 1989 til 2001. Sametinget viser til Ot.prp.nr. 33 (1986/87) hvor det fremkommer at det den gangen ble vurdert utjavningsmandater til Sametinget (blant annet på grunn av kjønn), men gikk bort fra dette med følgende begrunnelse: *"Utjavningsmandater må sees på som en "nødløsning" for å bøte på de skjevheter valgordningen ellers medfører."* Sametinget har bedt Stortinget innføre utjavningsmandater som kan komme det underrepresenterte kjønn til gode. Regjeringen har valgt å utsette innføring av utjavningsmandater til ekspertutvalget, som Sametinget har bebudet, er ferdig med sitt arbeid. Ekspertutvalget har ennå ikke kommet i gang med sitt arbeid av økonomiske årsaker og det vil ta tid før utvalget er ferdig med arbeidet.

Sametinget kan ikke se at det er nødvendig å avvende ekspertutvalgets innstilling og ber Stortinget påse at Regjeringen følger opp Sametingets vedtak i denne saken, slik at vi kan sikre, beholde og ikke minst styrke kvinnerepresentasjon i Sametinget ved valget i 2005. Sametinget er glad for at Kommunal- og regionaldepartementet i brev av 2. april 2004, signaliserer at de er innstilt på å gå videre med noen av de aktuelle valgordningsspørsmålene, slik at eventuelle endringer kan gjennomføres med virkning for valget i 2005.

Likestillingspolitiske utfordringer

Sametinget ønsker en bred debatt om kjønnsroller og likestilling i det samiske samfunnet. Med bakgrunn i dette vil Sametingsrådet legge vekt på holdingsendringer som hovedtema i sin likestillingspolitiske redegjørelse som fremmes i februarplenum.

Det er viktig å drøfte likestilling i Sápmi med en samisk kulturforståelse. Sametinget peker på at både Barne- og familiedepartementet, Likestillingsombudet og Likestillingscenteret har et selvstendig ansvar for den samiske befolkningen. Institusjonene må bygge opp en samisk kulturkompetanse og etablere kontakt med tilsvarende organer i Finland og Sverige for å bedre likestillingen mellom kvinner og menn i de samiske områdene. Sametinget peker på at Kompetansesenteret for urfolksrettigheter i Kautokeino bør være en viktig bidragsyter i dette arbeidet, og har bedt om at det etableres en stilling som arbeider med likestilling mellom kjønnene på Kompetansesenteret for urfolk, jfr. vår høringsuttalelse i forbindelse med et felles håndhevingsapparat mot diskriminering.

Samisk språk

Det er nødvendig å styrke samarbeidet på tvers av landegrensene slik at terminologiarbeidet i alle samiske språk kan koordineres. Terminologiarbeidet skal først og fremst gjøres i de sektorene hvor det er spesielt behov for det. Eldre terminologi må sikres slik at den ikke forsvinner. Sametinget vil ha en felles samisk språkpolitikk i Norden og vil delta i arbeidet med etablering av en felles nordisk

Sign: _____/_____

samisk orddatabank. Sametinget vil fornye og utvide samisk orddatabank i denne perioden, slik at man kan sette inn lule- og sørsamiske ord. Korrekturprogrammer for tekstbehandling vil være et stort økonomisk løft for de samiske språkene framover. Det er også mulig å utvikle en talesyntese for de samiske språk. Erfaring viser at bruk av talesyntese støtter lese- og skriveprosessen og at syntetisk tale gjør at de som ikke har lært seg å skrive på samisk kan begynne med det.

Kulturminnevern

Det er svært store utfordringer for en framtidsrettet kulturminneforvaltning. Det samiske kulturminnevernet er påfallende sterkt underprioritert i forhold til det øvrige kulturminnevernet både i forhold til dokumentasjonsgrunnlag, forskning, formidling, tilskudd til restaurering, vedlikehold og tilrettelegging, og til forvaltningsressurser i arealplansammenheng. Skal Sametinget fortsette å ta et aktivt forvaltningsansvar for den samiske kulturarven, må regjeringen signalisere klar vilje til en betydelig styrking av det samiske kulturminnevernet. I løpet av 2004 må det bli etablert en forvaltningsordning som trygger et godt samisk kulturminnevern og et sameting med størst mulig grad av selvbestemmelse i samiske kulturminnesaker.

Barnehage og opplæring

I arbeidet for et fullverdig samisk barnehagetilbud er den største utfordringen å sikre samisk språkkompetanse i barnehagen. Spesielt er situasjonen i kystområdene, lule- og sørsamisk område vanskelig.

Utarbeiding av læreplaner vil være en stor og viktig oppgave i kvalitetssikringen av samisk skole. De tre nordiske lands sameministrer er enige om at det bør tas sikte på å utarbeide felles målsettinger i de enkeltes læreplaner. Dette kan føre til et nærmere samarbeid om samiske læremidler. Det er viktig at systemet, ordninger og organisering ikke er til hinder for samiske barns rett til likeverdige opplæringsmuligheter. Sametinget vil fortsatt arbeide for å forbedre rammebetingelser i forhold til samisk opplæring. Det er stort behov også for samiske digitale læremidler, og da spesielt tilpasset fjernundervisning. Det vil være ressursbesparende med et nordisk samarbeide om læremiddelproduksjon.

Høgere utdanning og forskning

Sametinget vil arbeide for at det etableres desentraliserte tilbud innenfor høyere utdanning til de ulike samiske områdene. Det er behov for å få utviklet en samisk lærerutdanning for hele Sápmi, som også ivaretar både nord-, lule- og sørsamisk dimensjon.

Det er fortsatt et stort behov for forskning innenfor de fleste samiske samfunnsområder, og derfor er det viktig at offentlige myndigheter utvikler et tiårige program og øker bevilgninger til samisk forskning.

Kultur og næringsliv

Sametinget er opptatt av at samiske kunstnere får tilfredsstillende arbeids- og rammevilkår. Sametinget anser det igangsatte arbeidet med å få på plass en samarbeidsavtale med samiske kunstnere som viktig.

Sign: _____/_____

Sametinget har de siste årene opplevd stagnasjon både når det gjelder politikktutvikling og ressurser til samiske kulturformål. St. meld. nr. 48 (2002-2003) *Kulturpolitikk frem mot 2014* mangler kulturpolitiske visjoner for samisk kultur. Dette kan ikke være i tråd med statens forpliktelser, og Sametinget viser igjen til statens ansvar for samisk kultur, først og fremst gjennom Grunnlovens §110a.

Næringslivet er preget av en høy andel små bedrifter med få ansatte. utfordringene er store innenfor det private næringslivet hvor innovasjon, nyskaping og produktutvikling står sentralt for å sikre salg og markedsandeler som grunnlag for en positiv bedriftsøkonomisk utvikling.

Mange bedrifter har ikke ressurser å tilegne seg nødvendig kompetanse for egen bedriftsutvikling. Kompetanse er en avgjørende faktor for å styrke næringslivets konkurransekraft. For å kunne innhente kunnskap, læring og kompetanse må en skape lokale bedriftsnettverk for å stimulere til utvikling og innovasjon i næringslivet. Lokale bedriftsnettverk må deretter kobles opp mot høyskoler, kunnskaps- og forskningsmiljøer som gjennom et tettere samarbeid kan dekke behov for kompetanse som trengs for nyskaping og næringsutvikling. Det er til nå brukt lite midler til forskning og utvikling (FoU). utfordringen må være å få FoU-miljøene til å fange opp de utfordringene og behovene næringslivet har. Det fordres derfor en sterkere samhandling mellom fag- og bedriftsmiljøene, finansieringsinstansene og myndighetene enn tilfellet er i dag.

Rammene for utvikling av næringslivet i samiske områder fastsettes i stor grad av sentrale myndigheter. Det er derfor av avgjørende betydning av Sametinget kan delta på et tidlig tidspunkt i saker som har med politikktutvikling, lovgivning og forvaltning av ressursene i samiske områder. Sametinget deltar i dag som observatør i reindriftsforhandlingene. Denne rollen må endres slik at Sametinget får en reell påvirkningsmulighet – dette gjelder både i jordbruks- og reindriftsforhandlingene.

Meldinger som fremmes i 2004

I løpet av 2004 vil Sametingsrådet fremme eller påbegynne arbeidet med følgende meldinger:

- Melding om Sametingets språkpolitikk
- Melding om Sametingets kulturpolitikk
- Melding om Sametingets fiskeripolitikk
- Melding om samiske museer
- Melding om Sametingets helse- og sosialpolitikk

I meldingene legges det frem utfordringer og prioriteringer av fremtidige tiltak.

Sign: _____/_____

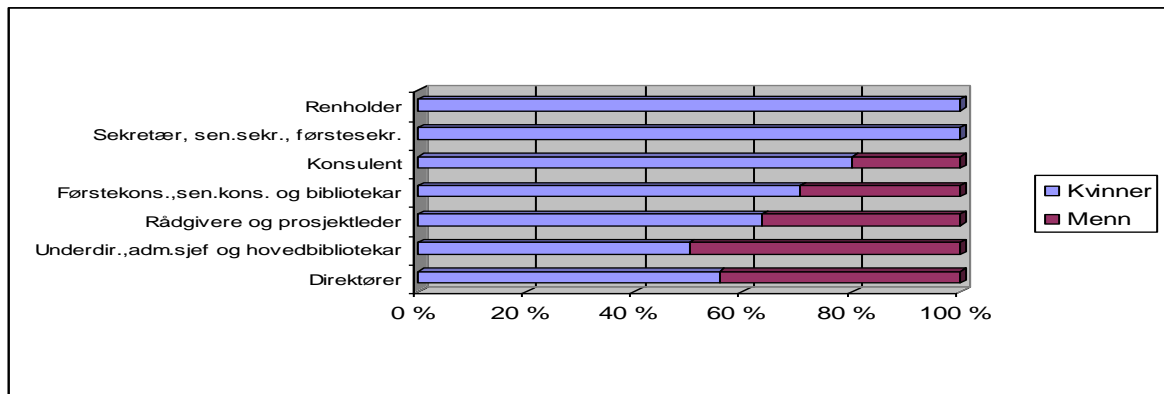
Kap. 3 Arbeidet i Sametinget i år 2003

Ny politisk organisering

Sametinget i plenum ønsker å prøve ny politisk organisering ut valgperioden. Det er opprettet fire komiteer: Plan- og finanskomité, Oppvekst- og utdanningskomité, Nærings- og kulturkomité og Kontroll- og konstitusjonskomité.

Personal og lønn

I 2003 hadde Sametinget 112 ansatte, 78 kvinner og 34 menn. I lederteamet er det 5 kvinner og 3 menn. Det er store variasjoner mellom avdelingene når det gjelder antall kvinner og menn. Språkavdelingen, Opplæringsavdelingen, Bibliotek- og informasjonsavdelingen og Samfunnsavdelingen er kvinnedominert med mellom 79-100% kvinner. Kultur- og næringsavdelingen og Miljø- og kulturvern avdelingen har en jevn fordeling, mens det i Plan- og administrasjonsavdelingen er 36% kvinner. Av den totale lønsmassen gikk 68% til kvinner og 32% til menn. For tiden er det 5 ansatte på deltid, det utgjør 4,4% av arbeidsstokken. Det har vært en utjevning av lønnsnivået mellom kvinner og menn i perioden 2000 til 2003. Tabellen nedenfor viser andelen av kvinner og menn i de ulike stillingskategoriene.

Samisk statistikk

Nordisk Samisk Institutt og Sametinget arbeider med å få samisk statistikk forankret hos institusjoner med nasjonale oppgaver. Målsetningen er at det i løpet av 2005 skal være etablert en permanent ordning for utarbeiding og formidling av samiskrelatert statistikk. Aktivitetsnivået i 2003 ble noe lavere enn planlagt. Det teoretiske og sammenfattende arbeidet med spørsmål knyttet til prosjektets grunnforutsetninger har vist seg å være mer krevende enn antatt. Prosjektet fikk ikke finansiering fra departementsnivå som forutsatt, noe som medførte at Sametinget har gått inn med mer midler enn det i utgangspunktet var forutsatt i finansieringsplanen.

Sign: _____/_____

Tiltakssonen for Nord-Troms og Finnmark

Sametinget har kommet med innspill til meldingen om tiltakssonen for Nord-Troms og Finnmark. For å styrke tiltakssonen som et betydelig og aktivt distriktspolitisk virkemiddel har Sametinget signalisert at tiltakssonen også defineres som en urfolkssone og at urfolksperspektivet kan nyttes for å få gjennomslag for ordninger som ellers kan bryte med internasjonale regler for offentlig støtte og særordninger. Dette er argumenter som kan fremmes i tillegg til spredt bosetting, harde klimatiske forhold og lange avstander til markeder. Sametinget avholdt et seminar om ordninger i tiltakssonen, der næringslivet var sterkt representert.

Ungdomspolitisk arbeid

Sametinget vedtok mandat og organisering for Sametingets ungdomspolitiske utvalg (SUPU) i plenum i februar 2003. Nye medlemmer til SUPU ble oppnevnt våren 2003. Det er avholdt 5 møter i 2003, samt et møte med Sametingsrådet og møter med sametingsgruppene til AP, NSR og SVF. Utvalget har fått orientering om Sametingets virksomhet, med hovedvekt på den administrative/forvaltningsmessige delen. SUPU har deltatt på ulike konferanser og på den 2. sesjonen i FN's permanente forum for urfolkssaker. Videre har SUPU møtt Europarådets komité for vurdering av norsk ungdomspolitikk. De har fulgt deler av Sametingets plenumssamlinger, arbeidet i ulike referansegrupper, engasjert seg i Finnmarksloven, kommet med innspill i ulike saker, med mer.

Sametingets ungdomskonferanse "Arven etter far din, målet etter mor di" ble arrangert i Gratangen 16.-17. november 2003. Konferansen samlet ca. 50 ungdommer i alderen 14-28 år fra ulike samiske områder. Det ble vedtatt tre uttalelser fra ungdomskonferansen; om forholdet mellom generasjonene og om Finnmarksloven, om "Sametingets spørretime" og om ungdomssatsning. Konferansen ble gjennomført som et rusfritt arrangement.

Likestilling

Kvinner er underrepresentert både på Sametinget og i manntallet. I det pågående 2-årige manntallsprosjektet er kvinner prioritert målgruppe og også kommunikasjonsstrategien i forbindelse med valgarbeidet legger spesiell vekt på å nå kvinnene. Det er laget et eget informasjonsbilag for kvinner og gitt støtte til 2 prosjekter.

Sametinget har prioritert økt kompetanse på likestilling i Sápmi. Undersøkelsen *Vil de ikke – eller slipper de ikke til?*, av Nordisk Samisk Institutt/Samisk høyskole, som ble gjort i 2002, ligger til grunn for det videre arbeidet med å øke kvinnerepresentasjonen i Sametinget. Sametinget har også oppnevnt en referansegruppe til prosjektet *Sametinget som likestillingspolitisk arena*, som eies av Norut NIBR Finnmark. Sametinget deltar i Arktisk Råds prosjektet *Women's participation in decision making processes in Arctic fisheries management*. Sametinget utfører et av delprosjektene *Sámi women's an indigenous people's participation in the (national) fishery management*. Målsetningen med dette prosjektet er å undersøke urfolks- og kvinners muligheter til å påvirke nasjonal fordelingspolitikk av fiskeressurser.

I 2003 er det lagt vekt på kontakt og samarbeid med de samiske kvinneorganisasjonene. Det er også etablert kontakt med Likestillingssenteret og Senter mot etnisk diskriminering (SMED). Samisk

Sign: _____/_____

parlamentarisk råd holdt en likestillingskonferanse i Kiruna våren 2003 og arbeider nå med en strategiplan for likestilling.

Likestillingsarbeidet vil fortsatt baseres på todelt strategi med særskilte tiltak for kvinner og integrering på alle politikkområder. Likestillingsarbeidet i Sametinget har hittil vært finansiert som prosjekter der det er søkt om ekstern finansiering. Det er nødvendig at Stortinget bevilger midler over statsbudsjettet til likestillingsarbeidet i Sametinget for å få forutsigbarhet i arbeidet.

Lover og rettigheter

Finnmarksloven

Sametingets arbeid i forhold til Ot.prp. nr.53 (2002-2003) lov om rettsforhold og forvaltning av grunn og naturressurser i Finnmark (finnmarksloven) har vært omfattende i 2003, og har også vært den viktigste saken for Sametinget i 2003. Omfanget av en årsmelding vil ikke tillate at alle punkter i denne saken blir berørt.

Sametingspresidenten har i brev av 05.03.03 til justisministeren fremmet Sametingets krav i forbindelse med forslag til finnmarkslov. Statsråden svarte på brevet og viste til at han synes det er viktig å få et klart svar fra Sametinget angående de vanskelige spørsmålene som knytter seg til lovforslaget. Han understreket at det er lagt stor vekt på urfolksrettighetene i lovarbeidet. I brevet uttrykker statsråden ønske om et eget møte med sametingspresidenten og fylkesordføreren for saken legges fram i statsråd. Statsråden lovte å ta kontakt med Sametinget i forbindelse med dette møtet. Sametingspresidenten og fylkesordføreren ble ikke innkalt til møte slik som lovet, og regjeringen offentliggjorde forslaget til finnmarkslov den 4. april 2003.

Sametinget behandlet forslaget til finnmarkslov i plenumsmøte 19.- 23. mai 2003, jfr. sak 21/03. Sametinget uttalte at Regjeringens lovforslag ikke kan godtas slik det foreligger, og at det kreves store endringer før man kan godta lovforslaget.

I Sametingets vedtak vektlegges at en framtidig finnmarkslov må være innenfor udiskutable folkerettslige rammer. Loven må uttrykkelig slå fast at folkerettens bestemmelser har forrang for lovens bokstav ved konflikt. Loven må identifisere og anerkjenne samenes rettigheter, bruksmåter og rettstradisjoner. Det må etableres et system eller en kommisjon for å undersøke, vurdere og avgjøre rettskrav som er bygd på sedvane, alders tids bruk, urfolksrettslige grunnlag mv.

Regjeringens forslag til lov bygger i liten grad på den omfattende og grundige politiske og faglige prosess som Sametinget har forholdt seg til i Samerettsutvalget. Lovproposisjonen sier svært lite om forhold til andre lover som har stor betydning for samiske rettigheter (elvevassdrag, fiskeri, minerallov mv.). Dette er grundig utredet og belyst i Samerettsutvalgets innstillinger.

Sametinget deltok i høringene til Stortingets justiskomiteé den 16.06.03 og la fram sine krav i denne saken.

Sign: _____/_____

Stortingets justiskomiteé ba justisdepartementet granske de folkerettslige sidene ved finnmarksloven. Justisdepartementet ga professorene Geir Ulfstein og Hans Petter Graven i oppgave å utrede de folkerettslige sidene ved Regjeringens forslag til finnmarkslov. Konklusjonen var at forslaget til ny lov om rettsforhold og forvaltning av grunn og naturressurser i Finnmark ikke oppfyller Norges folkerettslige forpliktelser. Folkerettsekspertenes konklusjon er i tråd med Sametingets vedtak i saken.

Ved utgangen av 2003 lå forslag til ny finnmarkslov til behandling i Stortingets justiskomiteé. Justiskomiteéen har i brev av 24.10.03 signalisert at den ønsker samarbeid med Sametinget i arbeidet med finnmarksloven. Justiskomiteéen har også i brev av 18.12.03 til justisministeren stilt omfattende spørsmål til statsråden vedrørende Regjeringens syn på det videre arbeidet med finnmarksloven.

Arbeidet med finnmarksloven blir en av de viktigste oppgavene for Sametinget også i 2004.

Mineralloven

Sametinget har i sak 32/03 gitt høringsuttalelse til forslag til ny lov om erverv av og drift på mineralressurser (mineralloven). Sametinget understreker at det ikke kan godkjennes noen typer inngrep eller tiltak som omfatter mineralforekomster før samenes rettigheter i Finnmark er avklart og anerkjent. Sametinget har derfor bedt om at Stortinget må behandle finnmarksloven før regjeringen fremmer forslag til minerallov for Stortinget. Sametinget presiserer at tinget ikke er i mot bergverksvirksomhet som sådan, men legger stor vekt på at slik virksomhet ikke kun skal skje på majoritetssamfunnets premisser, men også ta hensyn til det grunnlovsvern samene som urfolk og minoritet har etter Grunnlovens § 110a og de folkerettslige og internrettslige reglene om urfolks- og minoritetsvern.

Sametinget fremmet saken for statsråden i Nærings- og Handelsdepartementet 03.11.03. Det ble ikke gitt løfter om utsettelse av minerallovforslaget før samiske rettigheter til land og vann i Finnmark er avklart. I brev til Sametinget av 08.12.03 viser statsråden til møtet med Sametinget 03.11.03, og skriver at departementet vil ta initiativ til et møte for å drøfte de problemstillingene Sametinget er opptatt av i forslaget til ny minerallov.

Informasjon

Sametinget og Kommunal- og regionaldepartementet samarbeidet i 2003 om en kampanje for å motvirke negative holdninger til samer og bidra til økt registrering i samemanntallet. Prosjektet hadde en ramme på 1,2 millioner kroner, hvorav 1 million fra Kommunal- og regionaldepartementet.

I hele 2003 var det 273 personer som begjærte seg registrert i samemanntallet. 171 av begjæringene kom inn høsten 2003 mens kampanjen pågikk. Fremdeles er det slik at flertallet av nyregistrerte er menn, men kvinneandelen er høyere blant nyregistreringene enn det er for manntallet. Kvinneandelen er ikke så høy som ønsket blant nyregistreringene, men vi ser en klar tendens til at samer utenfor Indre Finnmark ønsker å registrere seg i samemanntallet. Dette i seg selv indikerer at det har funnet sted en holdningsendring. Kampanjen anses derfor å være vellykket.

Sign: _____/_____

Samiske bibliotek tjenester og samisk arkiv

Sametinget har vedtatt fire hovedsatsingsområder for utvikling av samiske bibliotek tjenester. Disse er å styrke tjenestefunksjonene i biblioteket, videreutvikle det samiske bokbusstilbudet, arrangere konferanse med samiske bibliotek tjenester som tema og etablere støtteordning for å bygge opp bibliotekenes samiske samlinger. Stedlige bibliotek bør i større grad ta ansvar for tjenesteutvikling i forhold til sine samiske brukere. Sametinget har derfor bevilget kr 200 000 til oppbygging av samlinger med samisk bibliotekmateriale i tilknytning til folke- og skolebibliotekene. Midlene er ment å stimulere stedlige bibliotek til selv å bygge opp kildesamlinger og andre tjenester rettet mot den samiske befolkningen. Tiltaket skal samtidig bidra til at litteratur om samiske forhold blir bedre tilgjengelig for den øvrige befolkningen.

Sametinget har vedtatt å arbeide for at Samisk arkiv i Kautokeino etableres som et eget samisk statsarkiv under Riksarkivaren. Dette innebærer at det framtidige samiske arkivet ikke vil være under Sametingets direkte styring. Det forutsettes likevel at Sametinget gis anledning til å legge premissene for arkivets ansvarsområde både under etableringen og oppbyggingen av institusjonen. Det er ønskelig at de samiske fagmiljøene tas med i planleggings- og oppbyggingsarbeidet. Sametinget vil ta initiativ overfor regjeringen for å få i gang planleggingen av oppbygging og finansiering av Samisk arkiv i Kautokeino som et samisk statsarkiv underlagt Riksarkivaren. Det må også gjennomføres en prosess som gir statsarkivet det romareal som det er behov for i det planlagte vitenskapsbygget i Kautokeino.

Sametinget, Riksarkivaren og Kulturdepartementet må dessuten forplikte seg til en prosess som sikrer den samiske befolkningens innflytelse over den nye institusjonens arbeidsområde og virksomhet.

Samisk språk

Sametinget har delegert det faglige språkarbeidet til eget språkstyre. I 2003 har arbeidet med samiske stedsnavn, skilting på samisk og situasjonen til lule- og sørsamisk språk, vært prioritert. Det er godkjent 4 ordlister med ny terminologi. Høsten 2003 var språkstyret i Wales for å se hvordan man der jobber med språkvitalisering og språkutvikling. Arbeidet med meldingen om Sametingets språkpolitikk er igangsatt. Sametinget anser det som svært viktig og nødvendig at det utvikles elektroniske hjelpemidler som korrekturprogram, orddatabanker ol., og vil arbeide for å finansiere de oppstartede prosjektene slik at de gjennomføres så snart som råd. Det er naturlig at dagens orddatabank utvides og utvikles i den forbindelse.

I den nye orddatabanken, som forventes å være ferdig våren 2004, skal man også kunne sette inn lule- og sørsamiske ord. Det nordiske samarbeidet om samisk språk må prioriteres. Dette er nødvendig for at arbeidet med samisk terminologi og annet språksamarbeid kan samordnes, samt at økonomiske og språklige ressurser kan utnyttes på en best mulig måte.

Det er bevilget kr 34 500 000 til samisk språkutvikling. I denne summen er tilskudd til kommuner, språksentre og prosjekter inkludert.

Sign: _____/_____

Sametinget arbeider for at sør- og lulesamer får mulighet til å bruke og utvikle språket sitt. Det er viktig at offentlige institusjoner jobber sammen for å fremme bruk av disse språkene. I denne sammenhengen vil Sametinget vurdere å inngå et samarbeid med offentlige institusjoner i lule- og sørsamiske områder for å lage et felles språkmålsettingsprogram og en språkopplæringsplan for lule- og sørsamisk. Sametingets språkmotiveringsprosjekt i Elgå viser nå positive resultater, der det nå er elever som har samisk som første språk. Dette er svært gledelig. I forbindelse med prosjektet har det vært utført en test for å kartlegge de samiske språkkunnskapene til barna. Sametinget oppfordrer myndighetene til å legge forholdene til rette slik at de som ønsker å ta høyere utdanning innen lule- eller sørsamisk språk kan gjøre det innenfor et normalt utdanningsløp. Sametinget vil arbeide for at det opprettes en stipendordning for de som vil studere lule- eller sørsamisk språk.

Sametinget behandler kontinuerlig navnesaker etter stadnamnlova. Arbeidet består av rådgivning til myndigheter samt andre som har spørsmål om samiske stedsnavn, granske samiske stedsnavn i bokmanus, dele ut informasjon om samiske stedsnavn og om stadnamnlova, og se til at stadnamnlovas del om samiske stedsnavn oppfylles.

Samelovens språkregler har vært i kraft siden 1992 og Sametingets plenum vedtok i sak 02/03 at språkreglene må evalueres. Sametinget har bedt Kultur- og kirke departementet om å gjennomføre evalueringen så snart som mulig.

Det er flere kommuner som viser interesse for å komme inn under forvaltningsområdet for samisk språk, og Tysfjord kommune har gjort et konkret vedtak om at de ønsker å bli innlemmet. Sametinget ba Kultur- og kirke departementet om å fremme en lovendring til Stortinget slik at nye kommuner kan innlemmes i forvaltningsområdet for samisk språk og forutsetter at staten øker bevilgningene til tospråklighet etter hvert som forvaltningsområdet for samisk språk utvides.

Areal-, miljø- og kulturvern

Sametinget ga i 2003 en grundig høringsuttalelse til regjeringens utkast til nasjonal handlingsplan for bærekraftig utvikling. Sametinget ønsker å delta på mest mulig like vilkår med de sentrale myndighetene for å oppnå en mer miljøvennlig og bærekraftig utvikling. Sametinget er derfor positiv til Regjeringens nasjonale handlingsplan.

Regjeringen har i handlingsplanen sterkt signalisert at den vil integrere samiske perspektiver i politikken for en bærekraftig utvikling, og at den vil utvikle konstruktive samarbeidsformer med Sametinget på grunnlag av internasjonal urfolksrett. Det er imidlertid ikke tatt et eneste konkret initiativ fra Regjeringen for at dette skal skje i praksis. Heller ikke etter direkte utfordringer fra Sametinget. Det er derfor en svært stor utfordring å involvere det samiske folk i et reelt arbeid for miljø og bærekraftig utvikling.

Arealvern og arealforvaltning

Det er behandlet 1845 enkeltsaker i forhold til kulturminneloven og plan- og bygningsloven i 2003. Dette er en liten nedgang i forhold til 2002 og 2001. Nedgangen skyldes at det i Finnmark var færre små fradelings- og dispensasjonssaker etter plan- og bygningsloven. Samtidig har det vært en markert økning i større og mer tidkrevende arealsaker som konsekvensutredninger, kommuneplaner og reguleringsplaner. 12,5% av alle innkommende arealsaker på høring ble i 2003

Sign: _____/_____

befart for kulturminner før det ble avgitt endelig uttalelse. 6,5% av det totale antall saker og 52% av de sakene som ble befart medførte utgifter for tiltakshaverne (kommunen eller privat tiltakshaver), fordi de måtte dekke befaringsutgiftene iht. kulturminneloven §10. Det vises for øvrig til kap. 2 om kulturminnevern.

Det statlige arbeidet med opprettelse og utvidelse av nasjonalparker har fortsatt i 2003. Av 50 planlagte, pågående og gjennomførte verneplanprosesser er 18 i samiske bruks- og bosettingsområder.

Sametinget har uttrykt motstand mot at verneplanarbeidet skjer uten at internasjonal miljørett og internasjonal urfolks rett sees i en nødvendig og helhetlig sammenheng. Vern i samiske områder må innebære en likeverdig deltakende verneprosess, et verneinnhold og forvaltningsregimer som ikke virker fremmedgjørende, men styrkende for samisk kultur med næringer og samfunnsliv.

Sametinget har også bedt om at det utarbeides klare retningslinjer for hvordan verneprosesser skal gjennomføres for å sikre en likeverdig samisk deltakelse.

I 2003 har flere store vindkraftplaner blitt sendt Sametinget for høring av utredningsprogram. I løpet av de to siste årene har det vært en økende interesse for vindkraftutbygging i samiske områder og da særlig i Finnmark. Status i Finnmark er at en vindpark er utbygd, og det er gitt konsesjon for ytterligere en park. Denne konsesjonen er anket av reindrifta. I følge NVEs kart over vindkraft i Finnmark er det ytterligere 12 parker det er søkt om konsesjon for. Den søknaden som omfatter det største området er Båtsfjordfjellet

vindpark med to delområder på til sammen 150 km². De andre vindparkene omfatter ikke like store arealer men det er like fullt snakk om svært store områder. I tillegg arbeider man allerede med å få bygge en svært stor kraftledning fra Målselv til Varangerbotn. Dette for å kunne føre vekk kraften fra alle de planlagte vindmølleparkene. Inngrepene er i sum mye større enn hva Alta utbyggingen i sin tid var, men skjer stykkevis og delt. Oppsummert kan en si at disse planene, hvis de gjennomføres, kan sammenlignes i størrelse med tiltak som utbygging av det samlede eksisterende veinettet i Finnmark fylke. Konsekvensene er store for samiske næringer, som reindrift, utmarkhøsting, fiske, kulturutøvelse mv. Planarbeidet for disse utbyggingene skjer uten at samiske landrettigheter er avklart, og uten at der foretas en samlet og helhetlig konsekvensutredning av tiltakene. Sametinget vil følge dette opp overfor Regjeringen og Stortinget i 2004.

Kulturminner, kulturminnevernområder og kulturminneverntiltak

Forvaltningsplan for Skoltebyen kulturmiljø ble vedtatt i 2003. Planen skal i størst mulig grad følges opp av det nyetablerte Østsamisk museum. Forslag til forvaltningsplan for Mortensnes kulturminneområde ble sendt på høring i 2003 og vil bli sluttbehandlet i 2004. Várjjat Sámi Musea vil måtte ha en sentral rolle i den praktiske oppfølgingen av planen. Rapporten Vern og forvaltning av samiske byggverk ble også sluttbehandlet i 2003. Rapporten peker på mange store utfordringer for å oppnå et aktivt samisk bygningsvern. Det ble gjennomført et forprosjekt for en skjøtselsplan for hellemaleriene i Ruksebákti i 2003. Dette arbeidet la stor vekt på dialog og deltakelse med lokalbefolkningen både gjennom intervjuer, samtaler og felles møter. Det planlegges oppfølging av dette forarbeidet i 2004.

I 2003 ble det i Geisvik i Narvik kommune, på et avgrenset kulturmiljøområde, dokumentert 26 urgraver, 4 offerplasser/steder, 3 strukturer med ukjent funksjon og 1 helle. Antallet urgraver

Sign: _____/_____

registrert i Geisvik er det største utenom Finnmark. I tillegg ble det i Vassdalen i Narvik kommune registrert 4 urgraver. Det ble utarbeidet en fylldig rapport for disse registreringene i 2003.

I 2003 ble det behandlet 45 søknader om tilskudd til samiske kulturminnetiltak, mot 50 i 2002. Det er bevilget støtte til tiltak innenfor registreringer, skjøtsel og dokumentasjon av samiske kulturminner, og til restaurering og vedlikehold av samiske bygninger.

Sametinget deltar i et Interreg prosjekt om bergkunst kalt Rock Art in Northern Europe (RANE). Bergkunst er en kulturminnetype som vies stor oppmerksomhet fra mange. Bergkunsten er lett å gi symbolsk mening og innhold i dagens samfunn. Bergkunst er et felt innenfor kulturminnevernet som i store deler av verden aktivt knyttes til urfolk. I land som Australia og Sør-Afrika er det en selvfølge at det deltar urfolk i dokumentasjon, forvaltning og formidling av bergkunsten. I Norden er det imidlertid fremdeles en stor utfordring å få forståelse for at samene skal ha en selvstendig plass i bergkunstforvaltningen. For Sametinget er det derfor en stor utfordring å delta i det nordiske samarbeidet om bergkunst. Det er imidlertid et svært tids- og ressurskrevende arbeid. Sametinget burde derfor vært gitt ressursmessige muligheter til å arbeide med dette feltet opp mot samiske samfunn på en langsiktig og systematisk måte.

Museumsarbeid

Sametinget har i 2003 igangsatt et arbeid med å knytte sammen de samiske museene i færre og større enheter med felles driftstyre, felles økonomiforvaltning og felles arbeidsgiveransvar. Lokalmuseene skal være lokalisert der de er i dag med fortrinnsvis styrket aktivitet. Prosessen for etablering av noen større felles enheter er basert på frivillighet og samarbeid med museenes eiere (kommuner/stiftelser). Museene og eierne av museene har uttrykt en positiv grunnholdning til dette arbeidet. Det tas i første omgang sikte på å komme fram til intensjonsavtaler om mål og ansvarsforhold ved konsolideringen, for noen områder allerede i 2004. Prosessene har kommet lengst i Finnmark der det drøftes løsninger med en enhet i vest (Sámiid Vuorká-Dávvirat, Guovdageaidnu gilišilju, Kokelv sjøsamiske museum og Porsanger museum), og en enhet i øst (Várjjat Sámi Musea, Deanu Musea, Østsamisk museum og Saviomuseet). I det sørsamiske området er det igangsatt en dialog med Saemien Sijte om organisasjonsendring fra dagens museumsforening til en stiftelse.

Bakgrunnen for arbeidet med konsolideringen av samiske museer er St.meld. nr. 22 (1999-2000) Kjelder til kunnskap og oppleving hvor det framkommer som et klart mål å etablere et mindre antall konsoliderte museumsenheter. Formålet er å styrke regionene for å oppnå en faglig kvalitetsheving. Konsolideringen er et virkemiddel for å utvikle bedre og sterkere museer, som også skal delta i ulike museumsnettverk over hele landet.

En forutsetning for en organisasjonsendring av de samiske museene er at de styrkes økonomisk. Stortinget og Regjeringen har så langt ikke imøtekommet de økonomiske behovene. De siste tre årene er museumssektoren styrket med om lag 100 mill kr hvorav 1 mill kr har tilkommet de samiske museene. Dette er beklagelig tatt i betraktning det usedvanlige vanskelige utgangspunktet de samiske museene har.

Sign: _____/_____

Siden Sametinget overtok det statlige styringsansvaret overfor de samiske museene i 2002 har Porsanger kommune vedtatt at Porsanger museum bør være en del av de samiske museene, noe de ble fra 2004. Sør-Varanger kommune har vedtatt at de ønsker at museet skal være en del av de samiske museene. Sametinget er innstilt på å inkludere Sør-Varanger Museum i arbeidet for de samiske museene. Ordningen viser at Sametinget evner å være inkluderende overfor kommunene, og at kommunene selv ser nødvendigheten av å forholde seg aktivt til Sametinget når det skal arbeides med sikring, dokumentasjon, forskning og formidling av kulturhistorien.

Sametinget oppnevnte i 2003, i samforståelse med Sør-Varanger kommune, et styre for Østsamisk museum. Dette styret vil være midlertidig til en ny organisasjonsstruktur for de samiske museene i Øst Finnmark er på plass. Tomt for bygging av østsamisk museum er fastsatt. Det er gjennomført en arkitektkonkurranse for østsamisk museumsbygg og byggeprosjekt er valgt. Sametinget og Sør-Varanger kommune sitter i kontaktutvalget for østsamisk museumsbygg med Kultur- og kirke departementet og Statsbygg. I statsbudsjettet for 2004 utsatte regjeringen byggingen av Østsamisk museum. Sametinget er svært skuffet over at det samiske 1000-års stedet ikke blir ferdig til 100 års markeringen for Norges selvstendighet i 2005.

Kultur og næringer

Kulturtiltak og tiltak for barn og unge

En av Sametingets målsettinger er å skape gode oppvekstvilkår for samiske barn og unge og utvikle deres samiske identitet. I virkemiddelbruken har en prioritert denne målsettingen gjennom tildeling av tilskudd til ulike tiltak for, av og med barn og unge. Videre har Sametinget i sin kulturstøttevirksomhet lagt vekt på at likestillingsaspektet mellom kjønnene blir ivaretatt. Sametinget mottar stadig flere søknader fra skoler og andre tiltak i forbindelse med ”de samiske stolpene” i L97, Den kulturelle skolesekken, skole- og studiereiser og lignende, men har ikke prioritert støtte til slike formål. I forbindelse med statsbudsjettet for 2005 har Sametinget fremmet innspill om en egen avsetning til Sametinget fra midlene satt av til Den kulturelle skolesekken.

I teatersammenheng er det lagt vekt på støtte til scenekunst som har hatt barn og unge som deltakere og målgruppe. I tillegg har amatørteatervirksomhet og teater i sørsamisk område vært prioritert. Prosjektet ”Gállanuoraid teaterviessu” et samisk teatersenter for barn og unge som er lokalisert i Kautokeino, fikk støtte til videreføring av prosjektet og til LOLA – samisk Idol.

I påvente av en løsning for finansiering av permanent drift av Åarjelhsaemien teater/Sydsamisk teater over Interreg, har Sametinget gitt tilskudd til drift og annen virksomhet i 2003. Det forventes en avklaring når det gjelder Interreg-finansiering i løpet av første halvår av 2004. Driftsstøtten til Beaivváš sámi teáhter er videreført i 2003.

Sametingets mål i festivalsammenheng er å ivareta og heve interessen for samiske artister, stimulere og utvikle samiske kunstneriske og kulturelle uttrykk og sikre arenaer for formidling av dette. Det er bevilget festivalstøtte til fire faste samiske festivaler i 2003; Riddu Riddu i Kåfjord, Samisk musikkfestival i Kautokeino, Påskefestivalen i Karasjok og Márkomeannu i Skånland/Evenes. I

Sign: _____/_____

tillegg er det gitt prosjekttilskudd til andre samiske og urfolksfestivaler og til festivaler med samiske arrangement.

Når det gjelder avsetningen til musikk har denne vært på samme nivå over flere år, mens antall søknader har økt år for år. Dette har resultert i et misforhold mellom samlet søknadssum og midler avsatt til musikkformål. Det ble gitt støtte til 5 CDer. Ellers ble det gitt prosjektstøtte til konserter, ulike musikkfestivaler, korvirksomhet og andre musikktiltak.

Kunstinnkjøpsordningen er videreført. Det ble avsatt kr 250 000 til innkjøp av kunst og duodji. Sametinget ga kr 200 000 i støtte til Sør-Varanger kommune til innkjøp av Saviokunst. I tillegg ble det gitt tilskudd til utstillinger, seminar og kunstkataloger. Sametinget overtok ansvaret for kunstnerstipendordningen fra 2002. Det er delt ut seks arbeidsstipend, hvorav to av stipendene er tildelt yngre nyetablerte samiske kunstnere. Videre er det delt ut to etableringsstipend, tre materialstipend, tre reise- og studiestipend og to vikarstipend. Sametinget har henvendt seg til statlige myndigheter med anmodning om å få økt kvotene på stipend til samiske kunstnere.

I 2002 tildelte Sametinget litteraturstipend til åtte unge som skriver på samisk. Både sør-, lule- og nordsamiskspråklige var representert blant de som fikk tilbud om stipend. Stipendmottakerne har i løpet av 2003 gjennomført et skrivekurs i regi av Sámi girječálliid searvi/Samisk forfatterforening. Skrivekurset ble avsluttet med en minneverdig presentasjon for Sametingets plenum i november 2003.

I februar 2003 ble nye satser for utgivelse av samisk skjønnlitteratur vedtatt etter at forhandlinger med berørte organisasjoner var gjennomført. Det ble tildelt støtte til i alt 20 litteraturrelaterte prosjekt. Det ble registrert litteratursøknader for til sammen 8,7 mill. kr mens avsetningen fra Samisk kulturfond var på 1,738 mill. kr. Dette tilsier at det er et stort press når det gjelder finansiering av litteraturprosjekt, og mange gode litteraturprosjekt må vente i årevis før de kan realiseres.

Sametinget utvidet sin grunnstøtte til samiske publikasjoner i 2003 til å omfatte kvinnebladet Gába, barnebladet Leavedolgi og det kristne bladet Nuorttanaste. Leavedolgi ble imidlertid ikke utgitt i 2003. Det er gitt prosjekttilskudd til utgivelse av ungdomsmagasinet Š også i 2003. Den økonomiske situasjonen for de samiske publikasjonene har vært lite tilfredsstillende i flere år. Det er fortsatt behov for å styrke utgivelsene av disse slik at de kan utgis med ønsket kvalitet og med flere utgivelser i året.

Det registreres en økning i antallet forlag som utgir samisk litteratur, læremidler og musikk. Det var fem forlag som oppnådde forlagsstøtte i 2003. Det er gitt driftsstøtte til ni kulturinstitusjoner. Gamtofta i Sørreisa kommune og Pitesamisk hus i Beiarn kommune kom for første gang med under denne ordningen i 2003. Videre ble det gitt driftsstøtte til Saviomuseet i Sør-Varanger kommune over Samisk kulturfond. Det ble gitt støtte til ti kulturorganisasjoner i 2003.

Når det gjelder filmsektoren har det vært en merkbart økning i aktiviteten i de siste årene. Kautokeino arrangerte Samisk filmfestival i 2003. Antallet samiske video- og filmaktører har økt, og dermed også antallet søknader om støtte til filmformål.

Sign: _____/_____

Det har pågått et intenst arbeid for å realisere utbygging av Ája samisk senter i Kåfjord kommune. Sametinget bevilget 2 mill. kr. i investeringsstøtte til prosjektet. Sámi dáiddaguovddáš/Samisk kunstnersenter har lagt frem planer om flytting av senteret til en mer sentral plass i Karasjok. Sametinget har tatt opp disse planene med Kultur- og kirke departementet. Sametinget har sammen med Troms fylkeskommune, Universitetet i Tromsø og Storfjord kommune dannet stiftelsen Lássigámmi med tanke på å ta vare på den kunsten som Nils Aslak Valkeapää etterlot seg.

Det er stor aktivitet innen samisk idrett og behovet for midler til idrettsaktivitet og til organisering av denne aktiviteten har økt. Arbeidet med tanke på overføring av spillemidler til samisk idrett har foreløpig ikke ført til konkrete resultater, men Sametinget har en forventning om at det skal kunne finnes en løsning på dette. Sámiid valášállan lihttu (SVL) er invitert til Arctic Winter Games i Canada i 2004. Sametinget ga støtte til forarbeidet til disse lekene, og vil i 2004 følge opp med å støtte deltakelsen i lekene.

Næringsutvikling

Et viktig virkemiddel for å nå politiske mål om et allsidig og fleksibelt næringsliv er de økonomiske virkemidler i Samisk utviklingsfond. Retningslinjene for Samisk utviklingsfond ble endret i 2003 for bl.a. å styrke kvinners deltagelse og likestilling i næringslivet. De økonomiske virkemidlene har i 2003 i større grad enn tidligere gått til kvinner og kvinnerelaterte arbeidsplasser. Kvinneandelen har økt fra 30% i 2002 til 46% i 2003. Det er spesielt innen reiseliv økningen av kvinneandelen har vært størst. Utviklingen i kvinneandelen er tilfredsstillende.

Fondet har finansiert flere prosjekter som skal tilrettelegge for ny næringsvirksomhet i fjordområder – dette gjelder spesielt i Storfjord, Porsanger og Tana. Sametinget deltar også i referansegruppen for omstillingsarbeidet i Kautokeino kommune.

Situasjonen for duodjiutøverne er fortsatt vanskelig. Det er blitt gjennomført en utredning for å se på mulighetene for å etablere en næringsavtale for duodji og et forprosjekt for å avklare behov, organisering og finansiering av veilederstillinger og verksteder. Det har vært en markert økning i støtten til duodjinæringen, hovedsakelig som følge av gjennomføringen av duodji programmet. Fondet har gitt støtte til kompetansehevende kurs, rettsvern, fagopplæring i Troms, markedsføring og investering av produksjonsutstyr til verksteder i Snåsa og Troms.

Driftsstøtten til næringskombinasjoner har økt betraktelig i 2003 i forhold til 2002. Mesteparten av støtten gikk til Indre-Finnmark. Litt over 2/3 av tilskuddene gikk til menn. Det var kombinasjoner der duodji og reindrift inngikk som fikk mest støtte. Sametinget har vedtatt å avvikle ordningen med driftsstøtte til næringskombinasjoner med virkning fra 2005.

Den viktigste saken for reindriftsnæringen på lang sikt er arealvern. Uten et bedre arealvern som sikrer reinbeitearealene mot inngrep, er reindriftens framtid truet. Sametinget har i forbindelse med planene om vindkraftutbygging krevd en helhetlig konsekvensanalyse, slik at de samlede konsekvensene for reindriftsnæringen avklares før det gis konsesjon. I møter med Landbruksdepartementet har Sametinget tatt opp sikring av reindriftsinteressene i området nord for Aursunden, tiltak for å løse manglende muligheter for levering av reinslakt i Vest-Finnmark,

Sign: _____/_____

strukturtiltak for å sikre en planmessig rekruttering til reindriftsnæringen og likestillingsutfordringene i næringen.

Samene som urfolk i Norge, får ikke oppfylt de fundamentale rettighetene når det gjelder forvaltning og mulighet til fangst av fisk. Dette gjelder i første rekke forvaltningsordninger som fører til at fiskere taper sine historiske fiskerettigheter. Sametinget har også vist til manglende forvaltningsordninger som gjør at lokalbefolkningen kan dra nytte av de komparative fordelene det er å bo i nærheten av ressursene, dvs. at nærhets- og avhengighetsprinsippet legges til grunn ved forvaltning.

I Reguleringsrådet har Sametinget fremmet en rekke forslag for å sikre fangstrettighetene for kyst- og fjordflåten, noe det er vanskelig å få gjennomslag for. Forslagene har gått ut på skjerming av de minste flåtegruppene ved reguleringen av norsk kysttorsk, tildeling av større andeler av torsk, hyse-, sei- og vårgytende sildekvoter til kystflåten, videreføring av ungdomkvoteordning og innføring av rekrutteringskvoter i kyst- og fjordfiske.

Norge og Russland er blitt enig om å innføre en vestlig grense ved 26 grader Ø. for en felles, bærekraftig forvaltning av kongekrabbe. Vest for denne grensen har Norge besluttet å gjennomføre en forvaltning og en fangst som går ut på at krabben skal utryddes. Når det gjelder kongekrabbefiske øst for grensen så har Sametinget gått inn for at alle båter under 15 meter som er plaget av kongekrabbe - som bifangst i garnfiske etter rognkjeks, flyndre, torsk og kveite - skal få mulighet til å fiske kongekrabbe. Utryddelsesfiske etter kongekrabbe vest for grensen må gjennomføres på en måte som gir alle som vil mulighet til å delta, slik at fangsten bli så stor som mulig og spredningen av kongekrabben begrenses i hht. FN-konvensjonen om biologisk mangfold av 1992, artikkel 8.

Etter at Sametinget hadde fokusert på den vanskelige situasjonen som den norske kysttorsk bestanden er i, har Fiskeridepartementet besluttet å oppnevne et eget arbeidsutvalg som skal fremme konkrete forslag til forvaltning og fangst av norsk kysttorsk. Det skal legges til grunn en langsiktig og bærekraftig forvaltning av norsk kysttorsk. I denne forbindelsen har Sametinget foreslått innføring av forbud mot å fiske med trål innenfor 12 nautiske mil, at alt fiske med fartøy over 21 meter må foregå utenfor 4 nautiske mil og at alt fiske med fartøy over 15 meter må foregå utenfor grunnlinja. Forslaget innbefatter at de minste fiskebåtene ikke skal omfattes av reguleringen på dette tidspunkt.

Sametinget støttet ikke innføring av nye regler for flytting av oppdrettsanlegg ettersom en liberalisering av tidligere regelverk vil føre til økt forurensning. En storstilt samlokalisering av oppdrettsanlegg resulterer i at oppdrettskonsesjonene flyttes og viktige arbeidsplasser går tapt i lokalsamfunnene.

Sametinget utvidet målgruppen for støtte til jordbruket til også å omfatte større bruk med over 1,5 årsverk i 2003. Bakgrunnen for det er å sikre levedyktige gårdsbruk i samiske områder. Tilskudd til tiltak innen jordbruket er gått ned betraktelig i forhold til 2002 og 2001. Nedgangen i antall bruk fortsetter også i de samiske områdene til tross for at økonomien i de gjenværende brukene har bedret seg de siste årene. Et annet positivt trekk i jordbruket i samiske områder er at de gjenværende brukene er veldrevne og at gjennomsnittsalderen blant gårdbrukerne er gått ned. En

Sign: _____/_____

gjennomgående tendens for de bruk som legges ned er at disse brukene må opprustes for store summer uten at driftsøkonomien av den grunn blir bedre. Både nasjonale og internasjonale trender i landbrukspolitikken fører til at det er en avventende holdning til en økt satsning på jordbruket.

Sametinget anbefalte at Norge legger de økte petroleumsaktivitetene i NV-Russland, som Norge ikke kan påvirke, til grunn for de politiske valg når det gjelder den norske deltakelsen i helårig petroleumsvirksomhet i nordområdene. Norge vil uansett stå overfor meget store utfordringer når det gjelder teknologi, miljø, beredskap, sikkerhet og urfolkshensyn. Sett i et slikt perspektiv, mener Sametinget at det er bedre at Norge deltar aktivt i de framtidige planleggingen av petroleumsvirksomheten i nordområdene, enn at Russland gjør det alene. Ved å delta vil man kunne påvirke og finne fram til standarder og legge føringer på den internasjonale utviklingen for petroleumsvirksomhet i nordområdene. Hensynet til urfolkene, fiskeriinteressene og miljøvern veier tungt for Sametinget i denne sammenheng. Derfor er det også viktig at norske oljeselskaper legger til grunn disse hensynene i sin deltakelse i petroleumsaktivitetene i nordområdene.

ILO-konvensjonen nr. 169 legger begrensninger for Statens myndighet med hensyn til utnyttelse av naturressurser og gir klare føringer for involvering av Sametinget i forbindelse med gjennomføring av utbygginger som har konsekvenser for det samiske folk. Sametinget ber derfor om at det avklares hvordan regjeringen vil gjennomføre involveringen av Sametinget i arbeidet, slik at arbeidet med helårig petroleumsvirksomhet skjer i samsvar med nasjonale og internasjonale urfolksforpliktelser.

Barnehager, opplæring og forskning

Barnehage

Sametinget har tildelt tilskudd til 45 samiske barnehager, midler til morsmålsopplæring i 15 barnehager og midler til 6 forsøks- og utviklingsprosjekter i samiske barnehager. Det er utgitt 2 nummer av fagtidsskriftet Stullan for samiske barnehager. Sametinget har i 2003, i samarbeid med Fylkesmennene i Troms og Finnmark, avholdt den årlige barnehagekonferansen i Tromsø. Det er også avholdt nettverkssamlinger for styreere og språkmedarbeidere i samiske barnehager i og utenfor forvaltningsområdet.

Grunnskole/ videregående opplæring:

Sametinget har gitt høringsuttalelse til NOU 2003:16 *I første rekke* og blant annet påpekt at kvalitetsreformen også skal omfatte elever som får opplæring i og på samisk og at lærestoff om samiske forhold blir obligatorisk for alle landets elever ved en eventuell revidering av læreplaner. Sametingets spesialpedagogiske kompetansehevingsplan for 2004 – 2006, har fokus på lese- og skrivevansker og tospråklighet i lule- og sørsamiske områder, samt områdene Sør-Troms og Nordre Nordland.

Sametinget har, sammen med Utdannings- og forskningsdepartementet, Fylkesmennene i Finnmark og Troms og representanter for kommuner i forvaltningsområdet for samisk språk, deltatt i en arbeidsgruppe som utarbeidet ny beregningsmodell for tildeling av timeressurser til opplæring i og på samisk i grunnskolen. Sametinget har for øvrig tatt opp med UFD problemet med at timesatsen er for lav og dekker ikke kommunenes reelle utgifter til samiskopplæring.

Sign: _____/_____

Sametinget har vedtatt prinsipper og retningslinjer for videregående opplæring for den samiske befolkningen. Sametinget sier i sitt vedtak bl.a. at opplæringsloven bør endres slik at samer i videregående opplæring får rett til opplæring i og på samisk, i samisk kultur og samfunnsliv og i spesielle samiske fag og kurs. Sametinget mener at det må opprettes nasjonale- og regionale ressurs- og kompetansesentre som tilbyr alternativ opplæring i samisk språk, kultur og samfunnsliv. De statlige samiske videregående skolene bør utvikles til nasjonale ressurs- og kompetansesentre. Sametinget mener at de samiske videregående skolene på nåværende tidspunkt ikke tilknyttes Sametinget.

Temaet for den årlige skolekonferansen var *Samiske verdier i skolehverdagen og i nærmiljøet*. Formålet var synliggjøring av samiske verdier i skolehverdagen og i nærmiljøet, implementering av samiske og norske verdier i et læringsperspektiv for samiske barn og unge, samt synliggjøring av samisk mangfold. Målgruppe for konferansen var lærere, skoleledere, skoleeiere, utdanningstilbydere, ansvarlige myndigheter og andre interesserte. Konferansen ble avholdt i samarbeid med Fylkesmennene i Troms og Finnmark.

Sametinget vil fortsatt arbeide for å forbedre rammebetingelser i forhold til samisk opplæring. Staten bør refundere skoleeierens utgifter fullt ut slik at samiske elever sikres sine rettigheter til opplæring i og på samisk.

Læremidler og nettressurser

Sametinget har bevilget midler til utvikling av 46 ordinære, 9 digitale og 12 særskilt tilrettelagte samiske læremidler. Det er også bevilget en del midler til nyopptrykk av læremidler som var gått ut av produksjon.

Forlag og andre læremiddelprodusenter ferdigstilte ca 35 nye samiske læremidler.

Forfatterhonoraret for utvikling av samiske læremidler er økt og indeksreguleres hvert år. Det er i år delt ut stipend til 440 elever ved videregående skoler som har samisk i fagkretsen, 7 studenter som tar til grunn- og videreutdanning innen spesialpedagogikk og 8 studenter som tar videreutdanning i læremiddelpedagogikk ved Samisk høyskole.

I mars arrangerte Sametingene i Norge og Finland og Sameskolestyrelsen i Sverige læremiddelkonferansen *Samiske læremidler som nordisk ressurs*, i Kiruna. Målet med konferansen var å synliggjøre læremidler som er utgitt i de 3 landene, fremme utveksling av samiske læremidler over landegrensene og motivere for utarbeiding av felles nordiske læreplaner og læremidler. Sametinget har, i samarbeid med Sametinget i Finland og Sameskolestyrelsen i Sverige, utgitt felles nordisk læremiddelkatalog.

Sametinget har opprettet nettstedet *Sámi oahpponeabtta* for å nå ut med informasjon og veiledning for samiske lærere, førskolelærere, foreldre og elever. Læringssenteret har opprettet en database med informasjon om læremidler for barn, unge og voksne med særskilte behov. I denne basen kan Sametinget legge inn informasjon om samiske særskilt tilrettelagte læremidler. Sametinget har i samarbeid med fylkesmannen i Troms og Finnmark utarbeidet informasjonsbrosjyren "Opplæring i samisk i grunnskolen utenom forvaltningsområdet for samisk språk".

Sign: _____/_____

Læringscenteret tildelte kr 250 000 til delprosjekter innenfor prosjektet *Samiske verdier i skolehverdagen*. Fylkesmennene i Finnmark og Troms, i samarbeid med Sametinget og Samisk høyskole, fikk i oppgave å fordele disse midlene til skoler i områder der det bor samer. Midlene skulle brukes som stimuleringsstøtte for å synliggjøre samiske verdier i skolehverdagen og implementere samiske og norske verdier i et læringsperspektiv for samiske barn og unge.

Med de bevilgningene som har vært hittil, har det ikke vært mulig å gjøre en større innsats innen IKT i samisk skole. Det er stort behov for samiske digitale læremidler, og da spesielt tilpasset fjernundervisning. Det vil være ressursbesparende å samarbeide nordisk om læremiddelproduksjon. Det er planer om å få utviklet en felles samisk nordisk elektronisk læremiddelbase. Et annet tiltak som Sametinget ser på som viktig innen IKT er utvikling av retteprogram for databehandling. Det er også behov for å videreutvikle samisk læringsnett.

Lese- og skriveferdigheter og matematikk opplæring

Det samisk begynneropplæringsprosjektet er nå i sin tredje fase. Generell målsettingen i denne fasen er å finne fram til metoder og metodikk som fremmer leseforståelse på samisk.

Gi rom for lesing! er en landsdekkende tiltaksplan for å stimulere elevers leseglede og leseferdigheter og øke kompetansen i bruk av skolebibliotek. Sametinget, Fylkesmennene i Finnmark og Troms og Samisk høyskole har sammen tatt initiativ til å igangsette prosjektet *Gi rom for lesing – Samisk* for å fremme og utvikle leseinteressen og øke leselysten blant samiske barn og unge.

Å sikre kvalitet i matematikkfaget for samiske elever vil være en stor utfordring. Her vil man kunne nyttiggjøre seg av de resultater *Kvalitet i matematikk-KIM – prosjektet* kom frem til, bl.a. å videreutvikle matematikkfaget slik at det blir mer tilpasset samiske barn. Det er behov for å fortsette arbeidet med termutvikling. Utarbeiding av læremidler, også digitale, må videreføres. Å høyne lærerens kompetanse i matematikk må også være et av målene. Sametinget må få ressurser til fremtidige satsingsområder som for eksempel stipend til elever og studenter i realfagene.

Høyere samisk utdanning og forskning

Sametinget har initiert opprettelse av samarbeidsnettverk mellom Samisk høyskole og Høgskolen i Bodø og Høgskolen i Nord-Trøndelag som gir lærerutdanning med samisk språk og/eller samisk innhold. Det er utarbeidet en rammeplan i samisk og duodji for allmennlærer- og førskolelærerutdanning

Det er et stort behov for økt forskning og flere samiske forskere. Et samisk forskningsråd vil kunne være et svært viktig instrument for å øke innsatsen på dette feltet også. Samtidig er det viktig at Utdannings- og forskningsdepartementet og Norges forskningsråd øker innsatsen for samisk forskning.

Helse- og sosialsatsing

Tiltakene i Regjeringens handlingsplan *Mangfold og likeverd*, forutsetter et nært samarbeid mellom Sametinget og sentrale myndigheter. Sametinget har lagt vekt på å være premissleverandør til regionale og sentrale innstanser i saker som angår samisk helse- og sosialsatsning.

Sign: _____/_____

Tjenestetilbudet til samiske barn opptar Sametinget. Vi har derfor arbeidet for å opprettholde og styrke Seidajok barnepsykiatriske behandlingshjem i Tana. Dette er en sak som krever videre oppfølging i 2004. Likeledes har Sametinget tatt initiativ til å synliggjøre samiske barns behov i den nye forvaltningsreformen for barne- og familievern.

Sametinget tok opp forholdene for samiske pasienter både i primær- og spesialisthelsetjenesten med helsedepartementet. Det er viktig at rettighetene samiske pasienter har til å bli møtt med språk – og kulturkompetanse påpekes overfor sentrale helsemyndigheter. Sametinget fordeler hvert år prosjektmidlene til oppfølging av NOU 1995:6 *Plan for helse- og sosialtjenester til den samiske befolkning i Norge*. Vi har i 2003 søkt å fordele midlene etter vedtatte satsningsområder og med geografisk spredning. Vi har imidlertid sett at det er en utfordring å tilrettelegge for helse- og sosialprosjekter i lule – og sørsamiske områder. Dette må vi arbeide videre med.

Satsningsområdene vil bli evaluert i løpet av 2004. Formålet med evalueringen er å se hvilken effekt midlene har hatt i samisk helse- og sosialtjeneste.

Samarbeid

Regionale utviklingsprogrammer

Sametinget har i mange år vært med i en samarbeidsgruppe som har hatt til formål å samordne virkemidlene i Finnmark. I forbindelse med arbeidet med de regionale partnerskapene har denne gruppen blitt utvidet, og blir i dag kalt RUP-partnerskapet. Målet med partnerskapet er at aktørene skal forplikte seg til å følge opp de prioriteringer som ligger i mål, strategier og tiltak som partnerskapet blir enige om skal være med i det Regionale utviklingsprogrammet. Det er fylkeskommunen som har det overordnede ansvaret for programmet og som vedtar programmet.

I 2003 har partnerskapet utarbeidet et fireårig Regionalt utviklingsprogram, og en årsplan for 2004. I forbindelse med oppfølgingen av samarbeidsavtalen med Finnmark fylkeskommune, artikkel 5 ”regional planlegging og arealforvaltning”, ble det avholdt et møte den 06.11.03 mellom Finnmark fylkeskommune og Sametingsrådet, hvor det 4-årige regionale utviklingsprogrammet for Finnmark 2004 ble drøftet.

I likhet med Finnmark er det også i Troms utarbeidet et fireårig program for regional utvikling. I samarbeidsavtalen med Troms er partene blitt enige om at partene årlig skal sette av midler til gjennomføring av de årlige regionale utviklingsprogrammene.

Samarbeidsavtalene med fylkeskommunene

I 2002 ble samarbeidsavtalen med Troms fylkeskommune undertegnet og trådte i kraft. I 2003 har arbeidet blitt fulgt opp med møter både på administrativt nivå og på politisk nivå og flere av artiklene i samarbeidsavtalen er blitt fulgt opp. Av konkrete saker nevnes finansiering av utbygging av Aja og å få til et fungerende samisk hus på Senja.

Når det gjelder samarbeidsavtalen med Finnmark fylkeskommune ønsket partene å formalisere det samarbeidet som allerede hadde foregått mellom partene gjennom flere år. Avtalen skal være et

Sign: _____/_____

instrument for nye tiltak og prioriteringer, samt legge til rette for å utvikle tiltakszonen for Nord-Troms og Finnmark også til en urfolkssone. Samarbeidsavtalen ble vedtatt i Finnmark fylkesting i juni og i Sametinget i september 2003.

Når det gjelder Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag, Nordland og Hedemark fylkeskommuner er partene enige om å utarbeide forslag til en felles samarbeidsavtale om sørsamiske forhold. Av de temaer som ble gitt spesiell oppmerksomhet var blant annet, utvikling av samiske institusjoner, videregående opplæring, Sametingets deltakelse i fylkeskommunenes regionale planarbeid og samisk språkutvikling. Det tas sikte på at forslag til samarbeidsavtale skal foreligge første halvdel av 2004.

Det må være en målsetting at de fylkene som Sametinget har inngått partnerskap med, etter hvert kan tilby samisk språk som fag til alle elever som ønsker det på videregående skoler, og at fylkeskommunene også kan tilby faget "samisk kulturkunnskap" som studieretningsfag eller valgfag ved alle videregående skoler slik at ingen elever skal gå ut av videregående skole i disse fylkene uten grunnleggende kunnskaper om samiske forhold.

Samisk samarbeid

Hovedsatsingsområdet for Samisk parlamentarisk råd (SPR) i inneværende periode er bevaring og utvikling av det samiske språket, opplæring, produksjon av læremidler, likestilling og ungdomsdeltakelse i det samiske samfunnet. Samisk parlamentarisk råd skal også koordinere den samiske stemmen ut til andre urfolk og internasjonalt, blant annet gjennom arbeidet med urfolkssaker i etablerte fora som Barentssamarbeidet, Arktisk samarbeid, FN og EU. I 2003 har det vært særlig fokus på likestilling, kartlegging av opplærings situasjonen for samiske barn i de nordiske landene og å få formalisert det samiske språksamarbeidet i SPR.

Sametinget ønsker en utvikling hvor det allsamiske perspektivet styrkes. Sametinget har derfor prioritert etablering av det parlamentariske samiske samarbeidet de siste årene. Samisk parlamentarisk råd har i etableringsfasen i hovedsak arbeidet med saker som angår samene som et folk, bl.a. samisk språksamarbeid, opplæring og læremidler for samiske barn etc. Vi ser en utvikling i Norden hvor de nordiske organene overfører sine institusjoner til vertslandene, f. eks innen utdanning og forskning. Dette har også konsekvenser for samiske institusjoner. Sametinget vil at flere samiske institusjoner skal bli allsamiske, mens de nordiske statene og nordiske samarbeidsorganer går i motsatt retning generelt. Hovedutfordringen for Samisk parlamentarisk råd er å få finansiert rådets virksomhet.

Samarbeidet mellom regjeringene og sametingene, både på politisk og administrativt nivå, er godt i gang, bl.a. gjennom de årlige møtene mellom de nordiske sameministrene og sametingspresidentene.

Det internasjonale engasjementet

I Sametingets internasjonale engasjementet i 2003 har fokus først og fremst vært rettet mot arbeidet overfor utvalgte FN-organ og samarbeidet i nordområdene. Engasjementet har økt i omfang, noe som også har vært en målsetting fra Sametingets side, uten at de nødvendige ressurser foreligger. Dette skaper problemer i forhold til de målsettingene som Sametinget har for dette arbeidet og i

Sign: _____/_____

forhold til de forventningene Sametinget møter fra det samiske samfunnet og medaktører både på nasjonalt og internasjonalt plan.

Permanent forum for urfolkssaker avholdt sin andre sesjon i New York i mai, og Sametinget deltok i den norske delegasjonen. Årets sesjon var viet ungdom, derfor deltok også en representant fra Sametingets ungdomspolitiske utvalg (SUPU). Ole Henrik Magga ble gjenvalgt som forumets leder. Sametinget bevilget også i 2003 kr 300 000 til arbeidet i Permanent forum.

I arbeidet med FNs urfolkserklæring har Sametinget deltatt i den norske delegasjonen på arbeidsgruppens 9. sesjon i Genève. Arbeidsgruppens mandat er å utforme et utkast til FNs globale urfolkserklæring. Erklæringen skal sette en minstestandard for hvilke rettigheter urfolk bør ha uavhengig hvilket land de er bosatt i. Arbeidsgruppen består av stats- og urfolksdelegater fra hele verden. Ambisjonen er å vedta erklæringen innen utgangen av FNs urfolkstiår i 2004.

Sametinget har representert Barentssamarbeidets urfolk i Barents regionråd og Regionkomité til høsten 2003. På Regionrådets møte 2. oktober ble ledervervet i rådet overført fra Nordland fylkeskommune til Västerbotten län i Sverige. Samtidig overtok samene i Sverige urfolksrepresentasjonen i Regionrådet etter samene i Norge. Fra 2003 er det Samisk parlamentarisk råd (SPR) som oppnevner samenes (Finland, Norge og Sverige) representanter til Barentssamarbeidets organer. Etter initiativ fra Sametinget og Arbeidsgruppen for urfolk i Barentssamarbeidet ble urfolkskontoret i Murmansk åpnet i 2003. Barentssekretariatet har stått for den praktiske tilretteleggingen, mens Sametinget dekker utgiftene for kontoret. Den finansielle situasjonen for dekning av urfolkenes aktivitet i Barentssamarbeidet, samt finansiering av prosjekt rettet mot urfolksmiljøer i regionen, må vies større oppmerksomhet. Urfolkene har ikke egne økonomiske midler til rådighet, men er avhengig av de respektive nasjonalstatenes økonomiske støtte.

Sametinget deltar i Regjeringens Europapolitiske forum og deltok på forumets første møte som ble avholdt 9. desember 2003. Sametinget deltar også i den administrative kontaktgruppen for lokale og regionale myndigheter samt Sametinget om Europapolitiske spørsmål. For Sametinget er det fremover et behov for enda større grad av fokusering på de politiske prosessene innenfor EUs politiske organer, så vel som på det som skjer innenfor EUs byråkratiske system. Behovet for spesialkompetanse i forhold til EU/EØS vil etter hvert vokse, og Sametinget må settes i stand til å møte de fremtidige utfordringene også på dette området.

Konvensjonen om biologisk mangfold

Som i foregående år har Sametinget i 2003 fulgt opp det internasjonale arbeidet med Konvensjonen om biologisk mangfold (CBD), og da særlig CBDs artikkel 8 (j) som omhandler urfolks tradisjonelle kunnskaper. Sametinget deltok på 8 (j) arbeidsgruppa sitt møte i Montreal i desember 2003. Et sentralt tema var her frivillige retningslinjer for konsekvensanalyser av tiltak som påvirker urfolks landområder og hellige steder, samt miljømessige, sosiale og kulturelle forhold. Andre sentrale tema var systemer for bevaring av tradisjonell kunnskap og styrket samarbeid med Permanent forum for urfolk. Anbefalingen fra arbeidsgruppens møte legges fram for konvensjonens partsmøte i februar 2004. Sametinget vil også i 2004 følge opp det internasjonale arbeidet med Konvensjonen om biologisk mangfold (CBD). Sametinget har en god dialog med Miljøverndepartementet i dette

Sign: _____/_____

arbeidet. Det forventes at Norge inntar en tydeligere holdning om at urfolks kunnskaper, praksiser og fornyelser for bevaring av det biologiske mangfoldet, forutsetter at urfolk har reell kontroll og råderett over sine landområder og ressurser.

Interreg prosjekter

Arbeidet i 2003 har blitt konsentrert om å få frem flere prosjekter. Dette har man lyktes med i Åarjelsaemien Dajve delprogram som har hatt en vanskelig start, men som i slutten av 2003 har kommet opp i 9 nye projektsøknader som er under behandling.

Tabellen nedenfor viser hvor mange søknader hvert av de samiske delprogrammene har hatt inne og hvor mange av disse som er innvilget. Videre viser tabellen hvor mye som er bevilget av Sametingets egne budsjettmidler og hvor mye statlige Interreg-midler (IR-midler) som er gitt til de samiske prosjektene. Kolonnen helt til høyre viser de totale finansieringene på prosjektene (inkludert EU-midler og nasjonalfinansiering i EU-landene).

Delprogram	Ant. Søkn. totalt	Ant. innvilget	Sum Sametinget	Sum IR-midler	Sum innvilget totalt
Sápmi	28	16	400 800	1 254 750	6 756 880
Åarjelsaemien Dajve	13	4	827 850	1 015 214	8 341 610

Sign: _____/_____

Kap. 4 Sametingets regnskap for 2003

Sametingets regnskap for 2003 er et kontantregnskap for virksomheten i sin helhet og viser virksomhetens faktiske bokførte inntekter og utgifter.

Regnskapet presenteres i tre hoveddeler; regnskapet totalt, driftsregnskapet fordelt på hovedkoststeder og virkemiddelregnskapet fordelt på virkemiddelordningene. Under hver av disse hoveddelene gis det også forklaringer til eventuelle avvik.

4.1 Regnskap 2003 – totalt

Konto	Tekst	Res hiå	Rev.bud 2003	Avvik	i %
Bevilgninger					
50	Bevilgninger fra departementene	214 846 000	212 546 000	2 300 000	1,1 %
-	Bundne midler, jfr. rev.budsjett-03		20 103 228		
-	Refordeling overskudd 2002, jfr. rev.bud-03		5 855 321		
1.	Sum rammebevilgninger	214 846 000	238 504 549	-23 658 549	-9,9 %
Drift politisk nivå, administrasjon og spesielle driftsutgifter					
01	Drift politisk nivå	12 969 370	12 386 000	-583 370	-4,7 %
01	Drift administrasjon	52 669 355	52 345 900	-323 455	-0,6 %
22	Spesielle driftsutgifter	9 484 362	8 560 371	-923 991	-10,8 %
2.	Sum driftskostnader	75 123 087	73 292 271	-1 830 816	-2,5 %
Virkemidler					
51	Næringsutvikling	25 887 300	24 167 000	-1 720 300	-7,1 %
52	Kultur	31 037 767	31 081 000	43 233	0,1 %
53	Samisk språk	33 762 947	34 500 000	737 053	2,1 %
54	Miljø- og kulturvern	10 409 900	12 671 950	2 262 050	17,9 %
55	Andre tilskudd (politisk arbeid)	5 476 000	5 275 000	-201 000	-3,8 %
56	Opplæring	23 831 445	34 611 078	10 779 633	31,1 %
57	Internasjonalt samarbeid	1 239 000	7 891 100	6 652 100	84,3 %
58	Samefolkets fond - SFF	-4 650 861	7 419 150	12 070 011	162,7 %
59	Helse- og sosialsatsing	4 302 000	4 200 000	-102 000	-2,4 %
60	Arkiv-, bibliotek- og informasjonstjeneste	5 596 000	5 396 000	-200 000	-3,7 %
61	Likestillingstiltak	496 000	500 000	4 000	0,8 %
3.	Sum virkemidler	137 387 498	167 712 278	30 324 780	18,1 %
4.	Resultat kontantregnskap (1-2-3)	2 335 415	-2 500 000	-4 835 415	193,4 %
58	Kapitalisert avkastning Norges Bank vedr. SFF er feil inntektsført	-4 650 861	0		
5.	Resultat kontantregnskap	-2 315 446	-2 500 000	-184 554	7,4 %

Resultat kontantregnskap er ikke korrigert for avsetninger/periodiseringer. Se kapittel 4.4.12 for riktig resultat.

Sign: _____/_____

4.2 Bevilgning fra departementene

Fordeling av bevilgningene fra departementene er som følger:

Post	Tekst	Res hiå	RevBud 2003	Avvik	i %
50	Kommunal- og regionaldepartement	133 900 000	136 100 000	-2 200 000	-1,6 %
50	Utdannings- og forskningsdepartement	29 189 000	26 689 000	2 500 000	9,4 %
50	Barne- og familiedepartement	8 413 000	8 413 000	0	0,0 %
50	Miljøverndepartement	2 000 000	2 000 000	0	0,0 %
50	Kultur- og kirke departementet	30 244 000	30 244 000	0	0,0 %
50	Helsedepartement	5 100 000	5 100 000	0	0,0 %
50	Landbruksdepartement	6 000 000	4 000 000	2 000 000	50,0 %
Sum bevilgninger fra dept.		214 846 000	212 546 000	2 300 000	1,1 %
-	Bundne midler, jfr. rev.budsjett 2003		20 103 228		
-	Refordeling overskudd 2002, jfr. rev.bud 2003		5 855 321		
Sum		214 846 000	238 504 549		

Den totale bevilgningen for 2003 til Sametinget var kr 206 246 000, men ved budsjettreguleringen i mai 2003 ble det endelig budsjettet vedtatt med en total ramme på kr 238 504 549.

Sametinget har totalt fått innbetalt kr 214 846 000 fra de ulike departementene i 2003.

Ekstra tildeling fra Utdannings- og forskningsdepartementet (UFD) på til sammen kr 5 000 000 ble ikke tatt med inn i Sametingets budsjett 2003. Av disse midlene er det utbetalt kr 2 500 000 til Sametinget over UFDs kapittel 226, post 21 Pedagogisk kvalitetsutvikling i samisk grunnopplæring. De resterende midlene på kr 2 500 000 over UFDs kapittel 248, post 21 til IKT i samisk utdanning er ikke overført Sametinget i 2003. Dette er tatt hensyn til i balansen pr. 31. desember 2003, og dermed i resultatet som presenteres i kapittel 4.4.12.

Bevilgningen til Interreg på kr 2 200 000 kapittel 552, post 72 fra Kommunal- og regionaldepartementet (KRD) er heller ikke overført til Sametinget i 2003. Dette er tatt hensyn til i balansen pr. 31. desember 2003, og dermed i resultatet som presenteres i kapittel 4.4.12. Det er i tillegg blitt overført kr 2 000 000 ekstra fra Landbruksdepartementet til Sametinget i 2003. Midlene er en del av bevilgningen for 2002, og er tatt hensyn til i resultatet for Samisk utviklingsfond, se kapittel 4.4.1.

Sign: _____/_____

4.3 Driftsregnskapet for 2003

4.3.1 Post 01 driftsutgifter politisk nivå

Drift politisk nivå

Post	Tekst	Res hiå	RevBud 2003	Avvik	i %
01	Sametingsrådet - Inkl. reserve politisk omorganisering	4 272 511	3 890 000	-382 511	-9,8 %
01	Sametingets plenum	3 992 362	4 300 000	307 638	7,2 %
01	Sametingets møtelederskap	360 003	470 000	109 997	23,4 %
01	Sametingsgruppene	1 987 952	1 600 000	-387 952	-24,2 %
01	Sametingets kontrollkomité	123 380	106 000	-17 380	-16,4 %
01	Sametingets tilskuddstyre	620 935	650 000	29 065	4,5 %
01	Samisk parlamentarisk råd	507 615	400 000	-107 615	-26,9 %
01	Sametingets språkstyre	346 244	350 000	3 756	1,1 %
01	Samisk språknemnd	547 403	350 000	-197 403	-56,4 %
01	Sametingets ungdomspolitisk utvalg (SUPU)	196 696	120 000	-76 696	-63,9 %
01	Interreg overvåkingskom./tilskuddsstyre	14 268	150 000	135 732	90,5 %
Sum drift politisk nivå		12 969 370	12 386 000	-583 370	-4,7 %

Driftsutgifter for politisk nivå viser et overforbruk på kr 583 370 i forhold til budsjett. Dette overforbruket skyldes bl.a. følgende forhold:

Sametingsrådet har hatt høyere aktivitet enn det som var budsjettert, i sær skyldes dette større aktivitet mht. internasjonale saker. I tillegg er en god del av utgiftene til politisk initiativ som skulle vært utgiftsført på post 22 Spesielle driftsutgifter, bokført på denne posten, se tabellen spesielle driftsutgifter. I 2003 er det også bokført utgifter på ca. kr 66 000 vedrørende hedringen av Altaaksjonistene i november 2002.

Bakgrunnen til avvikene på plenum og gruppene skyldes det endrede godtgjøringsreglementet som ble iverksatt i april 2003, som har medført at utgiftene blir belastet på en annen måte enn forutsatt. Samlet for plenum, gruppene og møtelederskapet er det kun et mindre avvik.

Overforbruket til Samisk parlamentarisk råd (SPR) skyldes først og fremst høyere aktivitet enn forutsatt. År 2003 var et normalt SPR år med to SPR-møter og seks styremøter. I 2002 ble det bare avholdt ett SPR-møte og tre styremøter. I tillegg viser det seg at det er forholdsvis dyrt å drifte et slikt organ som har fire arbeidsspråk og hvor alle sakspapirer til møtene skal foreligge på disse fire språkene.

Overforbruket til Sametingets ungdomspolitisk utvalg skyldes høyere aktivitet i 2003 enn forutsatt. Dette må ses i sammenheng med post 22.7 Konferanser (ungdom konferanse), som har et underforbruk på kr 36 833.

Sign: _____/_____

Det totale budsjettet til Samisk språknemnd er på kr 1 150 000 (inkl. administrative driftsutgifter og midler tildelt ved revidert budsjett 2003 stilt til disposisjon for språkavdelingen), hvilket gir et overskudd på ca. kr 600 000.

Underforbruket til Interreg overvåkingskomité skyldes at utgiftene til komitéen er blitt belastet administrasjonens driftsbudsjett.

4.3.2 Post 01 driftsutgifter administrativt nivå

Post	Tekst	Res hiå	RevBud 2003	Avvik	i %
01	Drift administrasjon	52 669 355	52 345 900	-323 455	-0,6 %
Sum drift administrasjon		52 669 355	52 345 900	-323 455	-0,6 %

Ved revidert budsjett for 2003 var bevilgingen til Sametingets administrasjon på kr 51 545 900. Etter reguleringen ble budsjettet økt med kr 800 000, til kr 52 345 900. Økningen skyldes overføring av midler fra virkemiddelregnskapet til administrasjonen.

- Kr 500 000 fra post 51.1 Samisk utviklingsfond ble overført til post 01 Driftsutgifter administrasjon til arbeidet med duodjiprogrammet.
- I tillegg ble det overført kr 300 000 fra post 59 Helse- og sosialsatsing til post 01 Driftsutgifter administrasjon, helse- og sosial.

Overforbruket skyldes at Sametinget på slutten av året fikk tildelt midler til Samisk statistikk på kr 500 000 fra Kommunal- og regionaldepartement (KRD). Utgiftene er belastet i regnskapet for 2003, men innbetalingen fra KRD ble ikke foretatt før i januar 2004. Dette er tatt hensyn til i balansen pr. 31. desember 2003, og dermed i resultatet som presenteres i kapittel 4.4.12.

Sosial- og helsedirektoratet bevilget i desember 2003 kr 300 000 til planlegging og etablering av en informasjonstjeneste til samiske brukere av helse- og sosialtjenester. Bevilgningen er mottatt og inntektsført i 2003, men bevilgningen er ikke benyttet. Utredningen vil bli gjennomført i 2004. Dette er kommunisert og godkjent overført til 2004 av Sosial- og helsedirektoratet. Overføringen er tatt hensyn til i balansen pr. 31. desember 2003, og dermed i resultatet som presenteres i kapittel 4.4.12.

Sign: _____/_____

4.3.3 Post 22 spesielle driftsutgifter

Spesielle driftsutgifter

Post	Tekst	Res hiå	RevBud 2003	Avvik	i %
22.1	Læremiddelutvikling/FoU	2 432 848	2 540 000	107 152	4,2 %
22.1	Læremiddelutvikling/FoU	2 521 288	2 500 000	-21 288	-0,9 %
22.2	Interreg driftsutgifter (Sametinget i Sverige)	250 000	250 000	0	0,0 %
22.3	Internett, datainformasjon og arkivsystem	1 434 556	1 443 000	8 444	0,6 %
22.4	Kompetansheving språk	0	0	0	-
22.5	Politisk initiativ	30 000	100 000	70 000	70,0 %
22.6	Motiveringspris	0	0	0	-
22.7	Konferanser	688 167	725 000	36 833	5,1 %
22.8	Stedlig kontor i Oslo	172 154	100 000	-72 154	-72,2 %
22.9	Finnmarksloven	1 955 349	902 371	-1 052 978	-116,7 %
Sum spesielle driftsutgifter		9 484 362	8 560 371	-923 991	-10,8 %

Ved revidert budsjett for 2003 var bevilgingen til Spesielle driftsutgifter på kr 6 060 371, i tabellen over viser revidert budsjett for 2003 kr 8 560 371, dvs. en økning på kr 2 500 000. Denne økningen skyldes den ekstra tildelingen fra UFD til pedagogisk kvalitetsutvikling i samisk grunnopplæring, jfr. kommentarer i kapittelet om bevilgning fra departementene.

Overforbruket på post 22 skyldes i hovedsak merutgifter medgått til arbeidet med Finnmarksloven, herunder utgifter til folkemøtene (overtid, reise, opphold etc.), bruk av eksterne konsulenter, samt utgifter i forbindelse med høringen i Stortinget og justiskomiteéns besøk i Karasjok. Både administrasjonens og politikernes utgifter er inkludert i dette.

Som nevnt i kapittelet driftsutgifter politisk nivå , så er utgiftene på kr 70 000 til politisk initiativ belastet post 01 Sametingsrådet, i praksis er det derfor ingen avvik.

4.4 Virkemiddelregnskapet for 2003

Sametingets virkemidler er en blanding av fondsmidler som gis som tilsagn med gyldighet over flere år eller som årlige tilsagn. Fondspostene vil alltid vise til dels betydelige avvik i kontantregnskapet, men skal årlig avstemmes mot tilsagn som representerer bindinger frem i tid. Sametinget har i 2003 lagt alle bundne midler i et eget avtaleregnskap, slik som i 2002. Når det gjelder arbeidet med å legge inn læremiddeltilsagn inn i avtaleregnskapet, så er dette utsatt på grunn av manglende kapasitet i administrasjonen. Midler fra Samisk utviklingsfond, Samisk Kulturfond og Samefolkets fond blir utgifts- og kostnadsført direkte mot disse fonds, respektive fondskonto i Norges Bank, og blir nullstilt ved årsskiftet.

Sign: _____/_____

4.4.1 Post 51 Næringsutvikling

Post	Tekst	Res hiå	RevBud 2003	Avvik	i %
51.1	Samisk utviklingsfond	13 260 600	21 017 000	7 756 400	36,9 %
51.1	Næringskombinasjoner	9 476 700	0	-9 476 700	-
Sum Samisk utviklingsfond		22 737 300	21 017 000	-1 720 300	-8,2 %
51.2	Duodji inst. og organisasjoner	3 150 000	3 150 000	0	0,0 %
Sum næringsutvikling		25 887 300	24 167 000	-1 720 300	-7,1 %

I henhold til økonomireglementet skal innestående saldo på Samisk utviklingsfonds konto i Norges Bank reflektere de bindinger som fremkommer gjennom gitte gyldige tilsagn pr. 31. desember 2003. Ved overgangen til et nytt år må derfor kontoen avstemmes for å reflektere de forpliktelsene Sametinget har i form av gitte tilsagn.

Ved revidert budsjett for 2003 var bevilgingen til Samisk utviklingsfond på kr 21 517 000, i tabellen over viser revidert budsjett 2003 kr 21 017 000, dvs. en reduksjon på kr 500 000. Denne reduksjonen skyldes overføring fra post 51.1 Samisk utviklingsfond til post 01 Driftsutgifter administrasjon, til administrasjonens dekning av utgifter mht. arbeidet med duodjiprogrammet.

Samisk utviklingsfond viser et overforbruk på kr 1 720 300, disse tall viser kun kontantbevegelser og blir tatt hensyn til i fondsregnskapet (se tabellen under).

Det er i tillegg blitt utbetalt kr 2 000 000 fra Landbruksdepartementet til Sametinget i 2003. Midlene ble utbetalt i 2003, men skulle vært utbetalt i 2002. Dette er tatt hensyn til i resultatet for Samisk utviklingsfond, se tabellen nedenfor.

Samisk utviklingsfond

Tekst	Beløp
Fondets kapital pr. 1/1-2003	18 938 878
Bevilgning i 2003	21 017 000
Totalt til disposisjon i fondet	39 955 878
Tildelte tilskudd i 2003 *	-25 289 300
Tilbaketreking av tilskudd i 2003	3 278 600
Korrigerer Landbruksdepartementet	-2 000 000
Fondets kapital pr. 31/12-2003	15 945 178
Gyldige tilsagn pr. 31/12-2003	-16 285 500
Resultat samisk utviklingsfond 2003	-340 322

* Se tabellen under tilskudd fordelt på næringer

Dette betyr at det er bevilget/utbetalt kr 340 322 mer enn det som var disponibelt.

Sign: _____/_____

Samisk utviklingsfond - Tilskudd 2002-2003 fordelt på næringer, inkl, næringskombinasjoner

Post	Tekst	2002	i %	2003	i %
51.1	Fiske	3 304 000	14,2 %	3 018 000	11,9 %
	Jordbruk	1 948 700	8,4 %	1 825 000	7,2 %
	Duodji-utvikling, investeringer	1 698 500	7,3 %	849 000	3,4 %
	Duodji-programmet		0,0 %	1 880 400	7,4 %
	Industri/bygg og anlegg	1 731 000	7,4 %	1 332 000	5,3 %
	Varehandel	822 000	3,5 %	264 000	1,0 %
	Turisme	1 433 000	6,2 %	2 153 000	8,5 %
	Eiend./forr.drift	1 231 000	5,3 %	940 000	3,7 %
	Off., priv, sos. Tj.yting (Inkl. kultur)	4 181 000	18,0 %	4 276 000	16,9 %
	Sum næringer	16 349 200		16 537 400	
	Næringskombinasjoner	6 903 500	29,7 %	8 751 900	34,6 %
Sum tildelt tilskudd i 2003		23 252 700	100,0 %	25 289 300	100,0 %

4.4.2 Post 52 Kultur

Kultur

Post	Tekst	Res hiå	RevBud 2003	Avvik	i %
52.1	Samisk kulturfond	8 722 295	8 837 000	114 705	1,3 %
52.2	Samiske forlag	1 479 819	1 573 000	93 181	5,9 %
52.3	Samiske kulturhus	4 967 000	4 933 000	-34 000	-0,7 %
52.4	Samiske kulturorganisasjoner	1 219 600	1 253 000	33 400	2,7 %
52.5	Samiske festivaler	1 720 430	1 360 000	-360 430	-26,5 %
52.6	Samisk idrett	550 000	550 000	0	0,0 %
52.7	Samisk teater (Beaivváš Sámi Teáhter)	11 075 000	11 075 000	0	0,0 %
52.8	Kunstnerstipender	1 103 623	1 300 000	196 377	15,1 %
52.9	Samiske publikasjoner (Nuorttanásti)	200 000	200 000	0	0,0 %
Sum kultur		31 037 767	31 081 000	43 233	0,1 %

Samiske festivaler er blitt feilbelastet med kr 360 430. Riktig belastning er på Samiske forlag.

I henhold til økonomireglementet skal innstående saldo på Samisk kulturfonds konto i Norges Bank reflektere de bindinger som fremkommer gjennom gitte gyldige tilsagn pr. 31. desember 2003. Ved overgangen til et nytt år må derfor kontoen avstemmes for å reflektere de forpliktelsene Sametinget har i form av gitte tilsagn.

Sign: _____/_____

Samisk kulturfond

Tekst	Beløp
Fondets kapital pr. 1/1-2003	9 421 524
Bevilgning i 2003	8 837 000
Totalt til disposisjon i fondet	18 258 524
Tildelte tilskudd i 2003	-9 123 100
Tilbaketrekking av tilskudd i 2003	301 324
Fondets kapital pr. 31/12-2003	9 436 748
Gyldige tilsagn pr. 31/12-2003	-9 508 257
Resultat samisk kulturfond 2003	-71 509

Dette betyr at det er bevilget/utbetalt kr 71 509 mer enn det som var disponibelt.

Regnskapet viser at Samiske festivaler har et overforbruk på kr 360 430, som skyldes en feilpostering. Dersom man tar hensyn til dette vil ikke Samiske festivaler har noe overforbruk. Dette beløpet burde vært bokført på post 52.2 Samiske forlag, som gir et overforbruk på kr 267 249 på denne posten. Dette skyldes en utbetaling av et tilsagn fra 2002.

Sign: _____/_____

4.4.3 Post 53 Samisk språk

Språk

Post	Tekst	Res hiå	RevBud 2003	Avvik	i %
53.1	Tospråkelighetstilskudd	28 240 000	28 050 000	-190 000	-0,7 %
53.2	Språkprosjekter innenfor forv.området	3 122 947	1 600 000	-1 522 947	-95,2 %
53.3	Språkprosjekter utenfor forv.området	0	2 450 000	2 450 000	100,0 %
53.4	Språksentre	2 400 000	2 400 000	0	0,0 %
Sum språk		33 762 947	34 500 000	737 053	2,1 %

Samisk språk viser et underforbruk på kr 737 053. Dette underforbruket skyldes at prosjektmidler til Julevsame Ealadus guovdasj på kr 300 000 er ikke blitt utbetalt i 2003. Prosjektmidlene er brukt i 2003 men på grunn av manglende dokumentasjon innen utbetalingsfristen i desember 2003, har Sametinget ikke utbetalt midlene. Det er foretatt en avsetning til dekning av utgiftene i 2004.

Forbruket til språkprosjekter innenfor- og utenfor forvaltningsområdet er slått sammen i regnskapet. Overforbruket på kr 190 000 på post 53.1 Tospråkelighetstilskudd er en korrigering for feil beregning av tilskudd. Dette korrigeres mot post 53.4 Språksentre som igjen korrigeres i forhold til 53.2 Språkprosjekter.

4.4.4 Post 54 Miljø og kulturvern

Miljø- og kulturvern

Post	Tekst	Res hiå	RevBud 2003	Avvik	i %
54.1	Samisk kulturminnevern	874 900	3 136 950	2 262 050	72,1 %
54.2	Museer	9 535 000	9 535 000	0	0,0 %
Sum miljø- og kulturvern		10 409 900	12 671 950	2 262 050	17,9 %

Sametinget forvalter en tilskuddordning til samisk kulturminnevern finansiert av Miljøverndepartementet. Disse midlene har de foregående årene vært behandlet som bundne midler.

Posten samisk kulturminnevern viser et underforbruk på kr 2 262 050, disse tall viser kun kontantbevegelser. Det avsettes kr 2 184 350 til 2004 til dekning av gyldige tilsagn pr 31. desember 2003.

Sign: _____/_____

Tekst	Beløp
Budsjett 2003	1 500 000
Refordeling revidert budsjett	1 636 950
Totalt til disposisjon i 2003	3 136 950
Utbetalte tilskudd i 2003	-990 900
Tilbaketrekking av tilskudd i 2003	77 700
Rest til disposisjon pr. 31/12-2003	2 223 750
Gyldige tilsagn pr. 31/12-2003	-2 184 350
Resultat samisk kulturminnevern 2003	39 400

4.4.5 Post 55 Andre tilskudd

Andre tilskudd - støtte til politisk arbeid

Post	Tekst	Res hiå	RevBud 2003	Avvik	i %
55.1	Samiske hovedorganisasjoner	2 976 000	2 775 000	-201 000	-7,2 %
55.2	Politiske grupper i Sametinget	1 800 000	1 800 000	0	0,0 %
55.3	Opposisjonens arbeidsvilkår	700 000	700 000	0	0,0 %
Sum andre tilskudd- støtte til politisk arb.		5 476 000	5 275 000	-201 000	-3,8 %

Posten for samiske hovedorganisasjoner viser overforbruk på kr 201 000. Dette skyldes at ekstrasbevilgningen som Sametingsrådet bevilget i 2002 R 127/02 har blitt utbetalt i 2003.

4.4.6 Post 56 Opplæring og læremidler

Opplæring

Post	Tekst	Res hiå	RevBud 2003	Avvik	i %
56.1	Læremiddelutv. - grunnskole og v.g.oppl.	13 558 117	23 548 078	9 989 961	42,4 %
56.2	Kompetanseheving	3 123 222	3 250 000	126 778	3,9 %
56.3	Barnehager	7 150 106	7 813 000	662 894	8,5 %
Sum opplæring		23 831 445	34 611 078	10 779 633	31,1 %

Sametinget forvalter en tilskuddordning til samisk læremiddelutvikling finansiert av Utdannings- og forskningsdepartementet. Disse midlene har de foregående årene vært behandlet som bundne midler. Sametinget må avsette kr 12 545 690 til budsjettåret 2004 til dekning av forpliktelsene som gjelder læremiddelutvikling, inkl. læremiddelprosjekter til barnehagesektoren (se tabellen under).

Læremiddelutvikling viser underforbruk på kr 9 989 959. Disse tall viser kun kontantbevegelsene i 2003. Underforbruket på kompetanseheving, kr 126 778, skyldes at det er utbetalt mindre i læremiddelstipend enn forutsatt. Posten barnehager viser også et underforbruk på kr 662 894. Bl.a. skyldes dette at bevilgningen på kr 200 000 til samisk barneblad ikke er anmodet utbetalt. Resterende underforbruk skyldes at gitte tilsagn til læremiddelutviklingsmidler innenfor barnehager ikke er utbetalt. Disse er inkludert i gyldige tilsagn pr. 31. desember 2003 (se tabellen under).

Sign: _____/_____

Læremiddelutvikling

Tekst	Beløp
Budsjett 2003 fra post 56.1 - Læremiddelutvikling	11 139 000
Budsjett 2003 fra post 56.3 - Barnehager	600 000
Refordeling revidert budsjett	12 409 078
Totalt til disposisjon i 2003	24 148 078
Utbetalte tilskudd i 2003: post 56.1 Læremiddelprosj.	-13 654 385
Utbetalte tilskudd i 2003: post 56.3 Barnehager	-93 268
Tilbaketrekking av tilskudd i 2003	0
Tildeling fra UFD (ikke budsjettert), IKT-læremidler	2 500 000
Rest til disposisjon pr. 31/12-2003	12 900 425
Gyldige tilsagn pr. 31/12-2003	-12 646 693
Resultat læremiddelutvikling 2003	253 732

I henhold til tildelingsbrev fra Utdannings- og forskningsdepartementet (UFD) skulle Sametinget ha mottatt kr 2 500 000 i løpet av 2003 til utvikling av IKT læremidler. Nå viser det seg at UFD ikke har overført nevnte midler til Sametinget, mens Sametinget på sin side har gitt tilsagn til IKT læremiddelprosjekter tilsvarende dette beløp. Sametinget har sendt forespørsel til UFD om disse midlene, men har foreløpig ikke mottatt svar. Dette er tatt hensyn til i balansen pr. 31. desember 2003, og dermed i resultatet som presenteres i kapittel 4.4.12.

4.4.7 Post 57 Internasjonalt samarbeid

Internasjonalt arbeid

Post	Tekst	Res hiå	RevBud 2003	Avvik	i %
57.1	Interreg - regional andel	669 000	1 589 000	920 000	57,9 %
57.1	Interreg - drift av Åarjelsaemien Davje	0	200 000	200 000	100,0 %
57.1	Interreg - statlig andel	0	5 602 100	5 602 100	100,0 %
57.2	Barentssamarbeid	290 000	200 000	-90 000	-45,0 %
57.3	Annet internasjonalt arbeid	280 000	300 000	20 000	6,7 %
Sum internasjonalt arbeid		1 239 000	7 891 100	6 652 100	84,3 %

Ved revidert budsjett 2003 utgjorde post 57.1 følgende:

- Interreg regional andel kr 1 589 000.
- Drift av Åarjelsamien Dajve var bevilget med kr 200 000.
- Resterende, kr 5 602 100, skulle gå til finansiering av statlig andel i Interreg III-programmene. Dvs. post 57.4 Statlige midler Syd og post 57.5 Statlige midler Nord.

Ved bokføring av regnskapet for 2003 er det dessverre foretatt noe sammenblanding av disse midlene. På bakgrunn av dette har vi gitt en forklaring til bruken av disse midlene i tabellen nedenfor.

Det er totalt blitt utbetalt kr 709 000 av Interreg midlene i 2003 (post 57.1), hvorav kr 40 000 er feilpostert på post 57.2 Barentssamarbeid. Det reelle overforbruket på post 57.2 Barentssamarbeid er da på

Sign: _____/_____

kr 50 000.

Interreg

Tekst	Beløp
57.1 Budsjett 2003 - regional midler	1 200 000
57.1 Refordeling rev.bud 2003 - Sametinget i Sverige	389 000
57.1 Refordeling rev.bud 2003 - Drift Interreg Syd	200 000
57.4 Refordeling rev.bud 2003 - Statlig midler Syd	2 778 000
57.5 Refordeling rev.bud 2003 - Statlig midler Nord	2 824 100
Totalt til disposisjon i 2003	7 391 100
57.1 Utbetalte tilskudd i 2003 - regionale midler	-200 000
57.1 Utbetalte tilskudd i 2003 - Sametinget i Sverige	-389 000
57.4 Utbetalt tilskudd i 2003 - Statlig midler nord	-120 000
Tilbaketrekking av tilskudd i 2003	0
Rest til disposisjon pr. 31/12-2003	6 682 100
57.1 Avsetning pr. 31/12-2003 - regional midler	-1 028 650
57.1 Avsetning pr. 31/12-2003 - Drift Interreg Syd	-250 000
57.4 Avsetning pr. 31/12-2003 - Statlig midler Syd	-2 778 000
57.5 Avsetning pr. 31/12-2003 - Statlig midler nord	-2 704 100
Sum bundne midler/avsetning pr. 31/12-2003	-6 760 750
Resultat interreg 2003	-78 650

Sametinget må i revidert budsjett 2004 avsette kr 6 760 750 til dekning av forpliktelsene pr. 31. desember 2003 vedrørende gyldige tilsagn og øremerkede midler statlig andel til Interreg. Dette er tatt hensyn til i balansen pr. 31. desember 2003, og dermed i resultatet som presenteres i kapittel 4.4.12.

4.4.8 Post 58 Samefolkets fond

Samefolketsfond

Tekst	Beløp
Samefolkets fond/innestående pr. 31/12-03	79 650 861
Fratrukket kapital Samefolkets fond	-75 000 000
Renteinntekter 2003	4 650 861

Beskrivelse	2000	2001	2002	2003 Avvik	
Bevilgning fra KRD		7 119 150,00	4 650 000,00	4 650 000,00	16 419 150,00
Avkastning Norges Bank	159 780,82	6 959 369,18	5 071 588,85	4 650 861,48	16 841 600,33
Mottatt bank		7 119 150,00	4 650 000,00	4 650 000,00	16 419 150,00
Differanse		0,00	-421 588,85	-861,48	-422 450,33

Sign: _____/_____

Samefolketsfond - Bundne midler

Tekst	Beløp
Avkastning bokført pr. 1/1-2003	12 190 739
Avkastning 2003	4 650 861
Korrigert avkastning pr. 31/12-03	-422 450
Sum opparbeidet avkastning pr. 31/12-2003	16 419 150

Dette er tatt hensyn til i balansen pr. 31. desember 2003, og dermed i resultatet som presenteres i kapittel 4.4.12.

4.4.9 Post 59 Helse- og sosialsatsing

Helse- og sosialsatsing

Post	Tekst	Res hiå	RevBud 2003	Avvik	i %
59	Helse- og sosialsatsing	4 302 000	4 200 000	-102 000	-2,4 %
Sum helse- og sosialsatsing		4 302 000	4 200 000	-102 000	-2,4 %

Ved revidert budsjett for 2003 var bevilgingen til Helse- og sosialsatsing på kr 4 500 000, i tabellen over viser revidert budsjett 2003 kr 4 200 000, dvs. en reduksjon på kr 300 000. Denne reduksjonen skyldes overføring av midler fra post 59 Helse- og sosialsatsing til post 01 Driftsutgifter administrasjon, jfr. forklaring under 01 driftsutgifter administrasjon.

Overforbruket på kr 102 000 skyldes merforbruk i forhold til budsjettet for 2003. Beløpet tas inn igjen i 2004 ved tilsvarende mindre forbruk, og det vil bli foretatt en avsetning av beløpet. Dette er tatt hensyn til i balansen pr. 31. desember 2003, og dermed i resultatet som presenteres i kapittel 4.4.12.

4.4.10 Post 60 Arkiv-, bibliotek- og informasjonstjenester

Arkiv-, bibliotek- og informasjonstjeneste

Post	Tekst	Res hiå	RevBud 2003	Avvik	i %
60.1	Mobile bibliotekstjenester	5 596 000	4 708 000	-888 000	-18,9 %
60.2	Samisk arkiv	0	688 000	688 000	100,0 %
Sum arkiv-, bibl.- og informasjonstjeneste		5 596 000	5 396 000	-200 000	-3,7 %

Totalt viser arkiv-, bibliotek- og informasjonstjenester et overforbruk på kr 200 000. Dette skyldes forskuddsbetaling av 2004 bevilgning til samisk arkiv. Beløpet tas inn igjen i 2004 ved tilsvarende mindre forbruk, og det vil bli foretatt en avsetning av beløpet. Dette er tatt hensyn til i balansen pr. 31. desember 2003, og dermed i resultatet som presenteres i kapittel 4.4.12.

Sign: _____/_____

4.4.11 Post 61 Likestilling

Likestillingstiltak generelt

Post	Tekst	Res hiå	RevBud 2003	Avvik	i %
61.1	Forskning på likestilling	96 000	100 000	4 000	4,0 %
61.1	Annet likestillingstiltak	100 000	100 000	0	0,0 %
61.1	Kvinnebladet Gába	300 000	300 000	0	0,0 %
Sum internasjonalt arbeid		496 000	500 000	4 000	0,8 %

Sign: _____/_____

4.4.12 Balanse pr. 31. desember 2003 (korrigert) og avstemming av resultatet for 2003

Sámediggi - Sametinget**Balanse**

Beskrivelse	2002	2003
Eiendeler		
<i>Omløpsmidler</i>		
Kundefordringer	166 678	10 064 113
Andre fordringer	91 690	1 019 057
Sum fordringer	258 368	11 083 169
Bankinnskudd		
- Driftskonto	55 958 247	33 383 355
- Samisk utviklingsfond	-716 712	17 337 596
- Samisk kulturfond	1 077 416	9 133 955
- Samefolketsfond	80 071 589	79 650 861
Sum bank	136 390 540	139 505 768
Sum eiendeler	136 648 907	150 588 937
Egenkapital og gjeld		
<i>Egenkapital</i>		
Egenkapital	5 096 749	49 575
Årets over-/underskudd	-5 855 321	0
Sum egenkapital	-758 572	49 575
<i>Gjeld</i>		
<i>Avsetning for forpliktelser</i>		
Samisk utviklingsfond	-18 938 878	-16 285 500
Samisk kulturfond	-9 421 524	-9 508 257
Samefolketsfond - avkastning	-12 190 739	-16 419 150
Samefolketsfond - kapital	-75 000 000	-75 000 000
Avsetning gyldige tilsagn læremiddelutvikling	-12 409 078	-12 646 693
Avsetning gyldige tilsagn kulturminnevern	-1 636 950	-2 184 350
Avsetning gyldige tilsagn interreg, regional og statlig andel	0	-6 760 750
Sum fondsavsetninger og andre avsetninger for forpliktelser	-129 597 169	-138 804 700
<i>Kortsiktig gjeld</i>		
Leverandørgjeld	-16 500	-59 342
Pensjonsinnskudd	-445 043	-385 766
Skyldig offentlige avgifter	-1 956 620	-2 169 110
Annen kortsiktig gjeld - avsetning feriepenger og gruppelevsforssikring	-3 370 003	-3 968 733
Annen kortsiktig gjeld - kapitalisert avkastn. Norges bank	0	-4 650 861
Øvrige avsetninger	-505 000	-600 000
Sum kortsiktig gjeld	-6 293 167	-11 833 812
Sum egenkapital og gjeld	-136 648 907	-150 588 937

Sign: _____/_____

Spesifisering av kundefordringer

Ordinære kundefordringer	214 113
Bevilget i 2003, men ikke mottatt i 2003:	
- KRD: Samisk statistikk, utgiftsført allerede i 2003 på post 01 adm.utgifter	500 000
- KRD: Interreg, post 57.1	2 200 000
- KRD: Avkastning Samefolkets fond 2003	4 650 000
- UFD: Læremiddelutvikling, utgiftsført allerede i 2003 på post 56 læremiddelutvikling	2 500 000

Sum Kundefordringer	10 064 113
----------------------------	-------------------

Spesifisering av andre fordringer

Lønns- og reiseforskudd	59 226
Periodisering forskuddsbetalt husleie 1. kvartal 2004 - Kautokeino	246 000
Brukt for mye post 59 helse og sosialsatsing i 2003, pålagt sparing i 2004	102 000
Forskudd bev. 2004 post 60 samisk arkiv, utbetalt i 2003 (pålagt mindreforbruk i 2004)	200 000
Bevilget/utbetalt for mye iht. budsjett Samisk utviklingsfond - Pålagt innsparing i 2004	340 322
Bevilget/utbetalt for mye iht. budsjett Samisk kulturfond - Pålagt innsparing i 2004	71 509

Sum andre fordringer	1 019 057
-----------------------------	------------------

Sametinget har ikke tidligere satt opp og presentert årsregnskapet som inkluderer balansen. Det er heller ikke tidligere foretatt bokføring av regnskapsmessige avsetninger/periodiseringer i balansen. Dette vedrører:

- Samefolketsfond - avkastning
- Avsetning gyldige tilsagn læremiddelutvikling
- Avsetning gyldige tilsagn kulturminnevern
- Avsetning gyldige tilsagn interreg, regional og statlig andel
- Annen kortsiktig gjeld – kapitalisert avkastning Norges Bank
- Øvrige avsetninger (bundne midler)
- Fordringer

Ovenfor har vi satt opp balansene for 2002 og 2003 som det etter regnskapsprinsippet bør være. Dette er diskutert og avklart med Riksrevisjonen. Korrigeringer av balansen pr. 31. desember 2003 er ikke lenger mulig å foreta i regnskapssystemet. Dette har ført til at vi har korrigert den inngående balansen pr. 1. januar 2004, slik at den samsvarer med ovennevnte balanse pr. 31. desember 2003.

På bakgrunn av ovennevnte forhold vil ikke kontantregnskapet bli riktig, jfr. kapittel 4.1.

I lov om årsregnskap m.v. (regnskapsloven) § 4-3 Kongruensprinsippet fremkommer bl.a. følgende:

”Alle inntekter og kostnader skal resultatføres.

Virkning av endring av regnskapsprinsipp og korrigering av feil i tidligere årsregnskap skal føres direkte mot egenkapitalen. Andre unntak fra kongruensprinsippet skal gjøres når det er i samsvar med god regnskapsskikk.”

Sign: _____/_____

For prinsippendring og korrigerende av feil i tidligere årsregnskap, gir ovennevnte bestemmelse obligatorisk unntak fra kongruensprinsippet. Slike poster skal føres direkte mot egenkapitalen. En prinsippendring er ikke relatert til periodens resultat, og en resultatføring ville gi et misvisende bilde av foretakets inntjening i perioden for endring av prinsipp.

Oppsett av et mest mulig korrekt balanse pr. 31. desember 2003 har ført til at vi har foretatt avsetninger/ periodiseringer og korrigerende for feil i tidligere årsregnskap direkte mot egenkapitalen. Dvs. en opprydding av balansen.

Endringen i egenkapitalen fra 2002 til 2003 vil dermed gi det mest riktige resultatet for 2003. Denne er som følger:

Beskrivelse	
Egenkapital pr. 31/12-2002	-758 572
Egenkapital pr. 31/12-2003	49 575
Resultat 2003 - underskudd	-808 146

På bakgrunn av at Sametinget i 2002 hadde positiv egenkapital på kr 758 572, vil årets underskudd på kr 808 146 nesten bli dekket inn i sin helhet. Negativ egenkapital pr. 31. desember blir da på kr 49 575. Det foretas ingen inndekning av dette i forhold til budsjettåret 2004, da beløpet vurderes å være så lavt.

Plan- og finanskomiteen 002/04 Årsmelding for Sametinget 2003

Merknader

Hele Plan- og finanskomiteen med medlemmer fra NSRs samarbeidsgruppe, Birger Nymo, Per Bjørn Lakselvnes, Olav Dikkanen, Randi A. Skum, Ragnhild L. Nystad, Geir Tommy Pedersen, Aps sametingsgruppe Egil Olli, Magnhild Mathisen, Willy Ørnebakk, Willy Olsen, fra SfP/SBS Terje Tretnes, fra SVF Roger Pedersen og fra DL/MNS Isak Mathis O. Hætta:

Kap. 1 Innledning

Slik komiteen oppfatter Sametingsrådet så er Sametingsrådet misfornøyd med Regjeringens og Stortingets behandling av Sametingets årsmelding. Komiteen vil bemerke at Regjeringen i sin melding til Stortinget skal drøfte og kommentere Sametingets virksomhet i det foregående år, og de fremtidige utfordringene som Sametinget står overfor. Sametingets årsmelding presenteres som et eget kapittel i Regjeringens melding til Stortinget.

Komiteen er forøvrig enig med Sametingsrådet om at Sametinget går tilbake til tidligere praksis med behandling av Sametingets årsmelding i februarplenum

Kap. 2 Utfordringer 2004

Sign: _____/_____

Komiteen er enig med Sametingsrådet om at arbeidet med å få etablert prosedyrer for konsultasjoner og forhandlinger mellom Sametinget og Regjeringen må prioriteres. Komiteen støtter det arbeidet som Sametinget og Kommunal- og regionaldepartementet i felleskap har satt i gang.

Selvbestemmelse

Komiteen mener at Sametingets arbeid med å videreutvikle innholdet i samisk selvbestemmelse må fortsette. Komiteen understreker derimot viktigheten med at selvbestemmelse må bære preg av det samiske folks egne verdier og levesett.

Rettigheter

I femte avsnitt under avsnittet rettigheter sier Sametingsrådet:

“Det kan på ingen måte aksepteres videre vindkraftbygging før de samiske landrettighetene er anerkjent. Sametinget mener at det dermed må foretas en helhetlig konsekvensutredning av vindkraftutbygging i samiske områder der alle etablerte og planlagte anlegg sees under ett.”

Komiteen vil bemerke at Sametinget prinsipielt ikke er i mot vindkraftutbygging, men Sametinget krever helhetlig planer og at de berørte parter kommer med ved starten av planleggingen.

I tilknytning til forslaget om å opprette et samarbeidsorgan mellom Sametinget og de regionale helseforetakene, vil komiteen bemerke at helseforetakene bemannes av personell med samisk kulturell og språklig kompetanse. Helseforetakene må umiddelbart iverksette tiltak for å styrke de ansattes kompetanse innen samisk kultur og språk.

Fiskerettigheter og tilgangen til sjøarealer

Når det gjelder retten til fiske i sjøsamiske områder, vil komiteen bemerke at man her ikke har fokusert sterkt nok på at folk i disse områdene i sterkere og sterkere grad er fratatt retten til å livnære seg av de lokale og regionale marine ressursene. Komiteen mener at denne saken skal, ved siden av Finnmarksloven, ha høyeste prioritet. Det gjelder både med hensyn til fokus og ressurser som settes inn, for å hindre at urettferdige og folkerettsstridige fiskerireguleringer skal ødelegge grunnlaget for sjøsamisk kultur. Komiteen vil bemerke at denne problematikken snarest tas opp med ILO, da det som skjer er åpenbart i strid med bestemmelsene i ILO-konvensjon nr. 169.

Norge har lange tradisjoner i å fremme menneskerettigheter og folkerettslige løsninger, også til beste for urfolk. Også ut fra en slik forutsetning forventer vi at de aller fleste knutene som oppstår i forholdet mellom samene som urfolk og norske myndigheter, må kunne løses innenfor rammene av den demokratiske staten Norge. Ikke minst gjelder det fordi Norge både gjennom internt lovverk og internasjonale konvensjoner har forpliktet seg til å bidra til å sikre samisk fremtid innenfor landets grenser.

De reglene for fordeling av de maritime ressursene som fiskeriforvaltningen nå opererer etter, er i strid med offisiell norsk politikk om å sikre det næringsmessige grunnlaget for samisk kultur. Det henger sammen med at mange samer tradisjonelt har drevet fiske med mindre båter i kombinasjon

Sign: _____/_____

med andre næringer. Når folk så fratras muligheten til å fiske slik de tidligere har gjort, rammer dette den sjøsamiske kulturen på en brutal måte.

Komiteen vil ikke her gå inn på den lange rekken av lover, konvensjoner og politiske viljeserklæringer, som skulle tilsi at man ikke skal kunne ta levebrødet fra folk. Likevel er det all grunn til å nevne daværende professor (senere høyesterettsjustitiarius) Carsten Smiths utredning om samiske sjøfiskerettigheter, av 9.7.1990

Det er et helt sentralt dokument når det gjelder det rettslige grunnlaget for statens plikt til å sikre at folk i samiske områder har rett til et utkomme fra fiske, og Sametingets rett til å påvirke fiskeripolitikken. Den bygger på både folke- og internrettslige forhold som legger føringer på statens politikk overfor samene, og er en sammenfatning av de forpliktelsene som ligger i grunnlovparagrafen om samenes status fra 1988, Samelova fra 1987, artikkel 27 i FN's konvensjon om sivile og politiske rettigheter fra 1966, og ILO-konvensjon nr. 169, som nettopp da var vedtatt ratifisert i Stortinget. Hensynet til å ivareta det materielle grunnlaget for samisk kultur står meget sentralt i Smiths utredning

Utredningen var laget på oppdrag fra Fiskeridepartementet, og slår helt klart fast at staten er forpliktet til å ta hensyn til samiske interesser ved reguleringer av fiske i samiske strøk. Smith er åpen for at dette juridisk sett kan gjøres enten på individuell eller kollektiv basis. Av praktiske årsaker heller han likevel mest til en kollektiv eller områderettighetsordning. Dette ble også fulgt opp av Sametinget, som meget klart anbefalte at tildeling av kvoter måtte skje etter et områdeprinsipp. Komiteen vil bemerke at dette har Sametinget siden holdt fast ved.

Komiteen understreker for Sametinget at tilgangen til bruk av sjøallmenningen og sjøarealene er en stor arealutfordring i de samiske kyst- og fjordområdene. Komiteen mener at kyst- og fjordbefolkningens rett til bruk av sjøarealene må sees i sammenheng med tilbakeføring av fiskerettigheter til samiske kyst- og fjordområder.

Sametingets rolle i forhold til disponeringen av sjøarealene i de samiske kyst- og fjordområdene må avklares, særlig med henblikk på båndlegging av sjøarealer til oppdrettsvirksomhet.

Likestillingspolitiske utfordringer

Komiteen er enig i Sametingsrådets bemerkninger på de utfordringer Sápmi har i forhold til kjønnsroller og likestilling.

Komiteen vil vise til Sametingets likestillingspolitiske redegjørelse i plenum 24.02.04. I redegjørelsen går det fram at det er et stort behov for å etablere et likestillingscenter, dette for å ansvarliggjøre de likestillingspolitiske utfordringer i Sápmi. Komiteen vil også understreke Sametingsrådets innstilling til årsmelding hvor det er viktig å drøfte likestilling i Sápmi med samisk kulturforståelse.

Komiteen påpeker overfor Stortinget at de økonomiske behovene for et likestillingscenter må løses.

Høgere utdanning og forskning

Komiteen viser til Stortingsmelding nr. 34 (2001-2002) Kvalitetsreformen Om høyere samisk utdanning og forskning.

Sign: _____/_____

Sametinget viser til sitt vedtak i sak 19/97 Om Samisk forskning – utredning, hvor det blant annet heter;

”Sametinget vil påpeke *Sámi allaskuvla*, *Sámi Instituhitta* og *Universitetet i Tromsø*’s særlige nasjonale og nordisk-samiske ansvar for samisk forskning og høyere samisk utdanning. Dette betyr imidlertid ikke at andre regionale og samiske institusjoner fraskrives ansvar. Enhver institusjon skal ivareta samisk forskning og høyere utdanning innen sitt ansvarsområde og sin virksomhet.”

Komiteen viser også til Samisk parlamentarisk råd sitt vedtak i sak 23/03:

Nordisk Samisk Institutt er den eneste nordiske forskningsinstitusjonen som er etablert med et allsamisk perspektiv. Samisk parlamentarisk råd mener at samisk forskning bør være et nordisk ansvar siden den samiske befolkning har tilhørighet i Norge, Sverige, Finland og Russland. Det er derfor viktig at Nordisk Samisk Institutt også i fremtiden beholdes som en nordisk institusjon. De nordiske må samarbeide både faglig og økonomisk når det gjelder forskning om urfolk og sikre en høy kvalitet på forskningen.

Samisk parlamentarisk råd ber om at organiseringen av Nordisk Samisk Institutt ikke behandles i forbindelse med omorganisering av de øvrige nordiske institusjonene, jf. Brändströms rapport. Samisk parlamentarisk henstiller Nordisk ministerråd om å igangsette en egen snarlig utredning om fremtidig organisering, tilknytningsform og finansieringsmodell for Nordisk Samisk Institutt.

Samisk parlamentarisk råd viser for øvrig til uttalelse fra Nordisk Råds kultur- og utdanningsutvalg av 23. september 2003, og slutter seg til uttalelsen.

Komiteen vil presisere at Nordisk Samisk Institutt er den eneste nordiske forskningsinstitusjon som fullt ut har et allsamisk perspektiv.

Komiteen vil be om at NSI behandles som en allsamisk institusjon og at ikke nasjonale direktiver og forordninger skal innvirke på dette. Komiteen vil presisere at NSI må behandles isolert og ikke sammen med nasjonale forskningsinstitusjoner. Komiteen viser for øvrig til vedtaket i SPR 23/03 og støtter dette vedtaket fullt ut.

Komiteen ser et stort potensial i det nye vitenskapsbygget som er planlagt i Guovdageaidnu. En samlokalisering av Samisk høyskole og Nordisk Samisk Institutt (NSI) vil kunne gi gode utviklingsmuligheter for allsamisk høyere utdanning og for samisk forskning generelt for de gjeldende institusjonene.

Komiteen vil be om at Nordisk Samisk Institutt og Samisk høyskole betraktes i et allsamisk perspektiv som sees i lys av at den samiske befolkning har tilhørighet på norsk, svensk, finsk og russisk side.

Komiteen er enig med Regjeringen om at Samisk høyskole må utvikles til å inneha et nasjonalt ansvar for å ivareta og utvikle samisk språk og duodji som vitenskapsfag. Dette forutsetter at fagmiljøet ved høyskolen styrkes gjennom tilførsel av årlige midler til vitenskapelige stillinger. Dette slik at høyskolen kan tilby utdanning i samisk språk og duodji på mastergradsnivå og forskerutdanning/doktorgrad innen de nevnte fagene. Samisk høyskole vil sammen med Nordisk Samisk Institutt (NSI) være et ressurscenter innen samisk høyere utdanning, forskning og urfolksrelatert virksomhet, med følgende ressursområder:

- generell samisk kulturutvikling

Sign: _____/_____

- samisk språkutdanning og språkforskning
- samisk samfunnsforskning

Sámi allaskuvla/Samisk høyskole skal fortsatt ha det faglige ansvar for all samisk lærer- og førskoleutdanning.

Kultur- og næringsliv

Komiteen er enig i Sametingsrådets forslag innenfor kultur og næringsliv, men komiteen vil understreke at St. meld. Nr. 48 (2002-2003) Kulturpolitikk mot 2014 mangler kulturpolitiske visjoner for samisk kultur.

Museumsarbeid

Komiteen vil også trekke fram viktigheten med blant annet å oppnå en faglig kvalitetsheving, der det er en forutsetning at de samiske museer styrkes økonomisk. Per i dag har ingen av de samiske museer økonomi til for eksempel å ansette objektkonservator. Dette er svært beklagelig. Komiteen ber de bevilgende myndigheter øke støtten til de samiske museer slik at de kan møte disse nye utfordringer i framtiden.

Fra mindretallet Aps sametingsgruppe og SVF:

Under likestillingspolitiske utfordringer:

Komiteen er ikke enig med Sametingsrådet i at likestillingssenteret legges til Kompetansesenteret for urfolksrettigheter i Kautokeino.

Fra mindretallet DL/MNS, Isak Mathis O. Hætta og SVF, Roger Pedersen:

Under rettigheter:

Komiteen mener at Sametinget må prioritere arbeidet for at de fastboende skal kunne bruke motorkjøretøy i forbindelse med sine høstingstradisjoner hele året. I dag er det slik at de er utestengt i å bruke motorkjøretøy i forbindelse med sin tradisjonell fiske og annen virksomhet i tiden 5. mai – 30. juni.

Etter komiteens oppfatning må Sametinget arbeide for at reglene blir tilpasset de enkelte behov som befolkningen har i forbindelse med transport av utstyr i tilknytning til tradisjonell virksomhet. Videre ser komiteen at norsk lov ikke er tilpasset eller har ikke tatt hensyn de fastboende samers tradisjonelle virksomhet eller behov.

Derfor ser komiteen at lovverket må endres slik at man ikke stenger store deler av den samiske befolkningen ute av naturen og sine tradisjonelle områder.

Komiteen ser at denne situasjonen ikke oppfyller internasjonale konvensjoner og ILO konvensjonen, og derfor forplikter det Sametinget å ta opp saken med de norske myndighetene.

Under rettigheter:

Komiteen mener at Sametinget prioriterer saken om tapt skolegang og har som mål at de får sin rettmessige erstatning innen 2006.

Sign: _____/_____

Forslag fra hele komiteen: NSR, Birger Nymo, Per Bjørn Lakselvenes, Olav Dikkanen, Randi A. Skum, Ragnhild L. Nystad, Geir Tommy Pedersen, Aps Sametingsgruppe, Magnhild Mathisen, Egil Olli, Willy Olsen, Willy Ørnebakk, SFP/SBS, Terje Tretnes, SVF Roger Pedersen, DL/MNS, Isak Mathis O. Hætta

Forslag 1

Til Sametingsrådets forslag til vedtak punkt: Selvbestemmelse s. 3:

Første avsnitt, siste setning endres til:

Sametinget er opptatt av at samisk selvbestemmelse bærer preg av det samiske folks egne verdier og levesett.

III Votering

Av 39 representanter var 38 tilstede. Voteringen ble gjennomført i følgende rekkefølge:

- Forslag 1 ble enstemmig vedtatt.

IV Protokolltilførsel

Protokolltilførsel fra Janoš Trosten, NSR og Terje Tretnes, SFP:

I Sak 22/04 Sametingets årsmelding vil representantene som har underskrevet denne, støtte Isak Mathis O Hættas merknader under punktet ”rettigheter”.

V Talerliste og replikkordskifte

	Taler	Replikk
1	Magnhild Mathisen, saksordfører	
	Terje Tretnes (til forretningsorden)	
		Roger Pedersen
		Terje Tretnes
		Magnhild Mathisen
2	Geir Tommy Pedersen	
3	Egil Olli	
4	Svein Peter Pedersen	Egil Olli
		Geir Tommy Pedersen
		Svein Peter Pedersen
5	Roger Pedersen	Geir Tommy Pedersen
6	Per A. Bæhr	Janoš Trosten
		Per A. Bæhr
7	Terje Tretnes	
8	Isak Mathis O. Hætta	Egil Olli

Sign: _____/_____

		Janoš Trosten
		Willy Olsen
		Geir Tommy Pedersen
		Isak Mathis O. Hætta
9	Olav Dikkanen	
10	Janoš Trosten	
11	Isak Mathis O. Hætta	
12	Geir Tommy Pedersen	
13	Per Arnesen	
14	Svein Peter Pedersen	
15	Roger Pedersen	
16	Magnhild Mathisen	
	Terje Tretnes (til forretningsorden)	
	Per Solli (til forretningsorden)	
	Ragnhild L. Nystad (til forretningsorden)	
	Isak Mathis O. Hætta (til forretningsorden)	
	Janoš Trosten (til forretningsorden)	
	Per Arnesen (til forretningsorden)	
	Terje Tretnes (til forretningsorden)	
	Isak Mathis O. Hætta (til forretningsorden)	

VI Sametingets vedtak etter voteringen

Kap. 1 Innledning

I følge samelovens § 1-3 skal Sametingets årsmelding oversendes Kongen. Ved opprettelsen av Sametinget vedtok Stortinget etter forslag fra Stortingets justiskomite at (jf. Inst O nr.79 (1986-87) punkt 7 s. 16): *"Regjeringen fremlegger inntil videre for Stortinget årlig stortingsmelding om Sametingets virksomhet. En gang i hver stortingsperiode framlegges melding om de tiltak som foretas for å sikre og utvikle samenes språk, kultur og samfunnsliv."*

Denne forpliktelsen melder Regjeringen å ville følge opp i meldingen om Norsk Sameråds og Sametingets virksomhet i 1989 (jf. St. meld. nr. 29 (1990-91) punkt 1 s. 4). Dette systemet er ikke endret siden.

Etter Sametingets syn framlegges ikke lenger Sametingets årsmelding for Stortinget i den årlige stortingsmeldingen om Sametingets virksomhet, men derimot Regjeringens syn på Sametingets årsmelding og på Sametingets vedtak i saker som er behandlet i perioden for årsmeldingen, samt Regjeringens egne tiltak ovenfor Sametinget og det samiske folk. Sametingets egen årsmelding er

Sign: _____ / _____

kun et vedlegg til Regjeringens stortingsmelding, og ikke lenger en inkludert del i form av et eget kapittel.

Sametingsrådet har i brev til kommunalkomiteen bedt om at Stortinget bevirker til at Sametingets årsmelding behandles som den er i utgangspunktet av Stortinget, da dagens behandlingsmåte ikke er tilfredsstillende for Sametinget. Sametinget har mottatt brev datert 2. april 2004 fra politisk ledelse i kommunaldepartementet, hvor det fremkommer følgende: *"Vi ønsker derfor nå en avklaring av hvordan Sametinget ønsker meldingen presentert slik at oppmerksomheten kan konsentreres om de substansielle spørsmål i Sametingets årsmelding, og ikke i så stor grad om redigerings spørsmål. Departementet vil ta kontakt om dette før planleggingen av arbeidet med neste årlige stortingsmelding"*

Sametinget har de siste to årene behandlet sin årsmelding i mai, og ikke i februar som tidligere. Endringen ble foretatt for at Sametinget skulle kunne behandle årsregnskapet samtidig med årsmeldingen. For at årsmeldingen skal bli ferdig så tidlig som mulig går Sametinget tilbake til tidligere praksis med behandling av Sametingets årsmelding i februarplenum.

Kap. 2 Utfordringer i 2004

Sametinget har en rekke utfordringer i 2004, men har valgt å prioritere noen hovedutfordringer i denne årsmeldingen.

Konsultasjoner og forhandlinger

Staten har konsultasjonsplikt overfor samene, og på visse områder også forhandlingsplikt. Det er viktig å understreke at i følge ILOs-ekspertkomité for urfolk er Regjeringen folkerettslig forpliktet til konsultasjoner (jf. ILO-rapport mars 2004). Konsultasjons- og forhandlingsplikten følger av ILO-konvensjonens nr. 169 (artiklene 2, 4, 6, 7 og 15), FN konvensjonen om sivile og politiske rettigheter (artikkel 1 og 27), og Grunnlovens § 110a.

Fram til i dag har det ikke vært foretatt konsultasjoner eller forhandlinger iht. internasjonal urfolksrett og Grunnlovens § 110a. Det har ved flere anledninger vist seg at dette har vanskeliggjort den politiske behandlingen av stortingsproposisjoner, stortingsmeldinger og politikkutforming av betydning for samisk kultur og samfunn. Ordninger for konsultasjoner og forhandlinger vil virke til å unngå slike situasjoner. Det vil også virke til å utvikle en felles forståelse for status og utviklingsbehov i samiske samfunn, noe som vil være en styrke i seg selv.

Sametinget og Kommunal- og regionaldepartementet er i dialog, og er blitt enige om å igangsette en prosess for å få etablert prosedyrer for konsultasjoner og forhandlinger. Det er et åpenbart behov for å gjennomføre en skikkelig prosess for utforming av ordninger og prosedyrer, dette følger også av ILO-konvensjonens nr. 169 artikkel 2 (1). Vi er blitt enige om å etablere en felles administrativ arbeidsgruppe som får i oppgave å utarbeide en rapport som klargjør

- 1 grunnlaget for konsultasjoner og forhandlinger, og
- 2 mål og forslag til prosedyrer for gjennomføring av konsultasjoner og forhandlinger.

Sign: _____/_____

Sametinget har forventninger til at Regjeringen positivt virker til at konsultasjons- og forhandlingsprosedyrer blir etablert innefor udiskutable folkerettslige rammer. Samtidig som det etableres klare prosedyrer ser Sametinget det som nødvendig at en har et dynamisk syn på hvordan slike ordninger kan utvikles.

Selvbestemmelse

Sametinget arbeider med å videreutvikle innholdet i samisk selvbestemmelse. Den samiske forståelsen av selvbestemmelse bygger på internasjonale normer og den utviklingen som har funnet sted både rettslig og politisk i internasjonale fora. Sametinget er opptatt av at samisk selvbestemmelse bærer preg av det samiske folks egne verdier og levesett.

Sametinget krever at urfolks rettigheter på nasjonalt og internasjonalt nivå styrkes. Arbeidet med å konkretisere og videreutvikle Sametingets rettighetspolitikk på bakgrunn av den internasjonale rettsutviklingen, og de rettsprinsippene som gjelder for urfolks rettigheter både nasjonalt og folkerettslig, videreføres.

De utfordringer Sametinget ser i forhold til nært forestående lovarbeid som berører samiske interesser og som antagelig ikke kan utsettes til konsultasjons- og forhandlingsordningen, må sees i forhold til de forpliktelser staten har overfor Sametinget, både på nasjonalt og internasjonalt nivå. Dette gjelder lover som finnmarksloven, mineralloven, reindrifftsloven m.fl.

Det videre arbeidet med finnmarksloven er en av de viktigste utfordringene for Sametinget i 2004. Sametinget vektlegger at en framtidig finnmarkslov må være innenfor udiskutable folkerettslige rammer. Loven må uttrykkelig slå fast at folkerettens bestemmelser har forrang og må identifisere og anerkjenne samenes rettigheter, bruksmåter og rettstradisjoner. Sametinget vil følge opp arbeidet til det nye Samerettsutvalget for Troms, Nordland og sørsameområdet.

Samene har rettigheter knyttet til mineralforekomster i samiske ressursområder, noe som innebærer at Sametinget krever rett til å være med på å bestemme over disse ressursene. Det er derfor nødvendig med forhandlinger om rådighet over og utnyttelse av forekomstene i disse områdene. Sametinget krever at Norge også tar et hovedansvar for å bevare og utvikle urfolksdimensjonen i tilknytning til petroleumsvirksomheten i nord.

Konsultasjoner med Sametinget i enkeltsaker er ikke tilstrekkelig til å oppfylle folkerettens krav om involvering og selvbestemmelse.

Rettigheter

Det pågår utredningsarbeid og lovarbeid innefor flere ressurslover som er av direkte betydning for det materielle grunnlaget for samisk kultur. Det er grunn til å påpeke at dagens forvaltningsordning av naturressurslovene ikke er i tråd med ILO-konvensjonen nr. 169 art. 15 hva gjelder urfolks deltakelse i forvaltningen. Lovenes innhold og lovprosessene må oppfylle de folkerettslige krav, og Sametinget forventer at organiseringen av dette forvaltningssystemet, som også innbefatter kulturminneforvaltningen, må vurderes på nytt.

Sign: _____/_____

Rike naturressurser i de samiske områdene utgjør fortrinn som kan utnyttes sterkere i næringsutvikling og verdiskaping. Uavklarte rettighets- og forvaltningsforhold, institusjonelle begrensninger og kryssende brukerinteresser er relevante hinder for generell positiv næringsutvikling. Sametinget har derfor i sin politiske virksomhet sterkt understreket det samiske perspektivet for tilrettelegging og forvaltning av for eksempel reindrift, jordbruk og fiske.

Forvaltningen av fiskeressursene må skje på samenes premisser og i tråd med nasjonale og internasjonale urfolksforpliktelser. Sametinget vil prioritere tilbakeføring av fiskerettigheter til samiske kyst- og fjordområder. I tillegg vil Sametinget prioritere innføring av lokale forvaltningsmodeller hvor nærhets- og avhengighetsprinsippet legges til grunn.

Sametinget deltar i utarbeidelse av en havressurslov som bl.a. skal erstatte lov av 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. (saltvannsfiskeloven). Loven skal blant annet inkludere urfolksdimensjon i forvaltning av marine ressurser og gjenspeile Norges urfolksforpliktelser i forvaltningen.

En av de største arealbruksutfordringene i 2004 vil være de enorme planene om vindkraftutbygging i samiske områder. Sametinget har aldri blitt spurt om vindkraft som energisatsingsområde. Når det nå viser seg at det er samiske områder som er mest utsatt for slike tiltak, er det grunn til å spørre seg om Regjeringen og Stortinget hadde et tilstrekkelig beslutningsgrunnlag når det i sin tid ble vedtatt en satsing på vindkraft. Det kan ikke på noen måte aksepteres videre vindkraftbygginger i samiske områder før de samiske landrettighetene er anerkjent. Sametinget mener at det dermed må foretas en helhetlig konsekvensutredning av vindkraftutbygging i samiske områder der alle etablerte og planlagte anlegg sees under ett.

Det er viktig å arbeide for at rettighetene for samiske barn i barnehagen ivaretas i forhold til deres morsmål, kulturelle bakgrunn og identitet. Sametinget vil fortsette å arbeide for at samiske elever får en individuell rett til opplæring i og på samisk uansett hvor i landet eleven bor.

Det er nødvendig å arbeide for at elevene får de rettighetene som i dag er hjemlet i opplæringsloven. Det er viktig at informasjon om rettighetene når ut, ikke bare til elever og foresatte, men også til politikere og skolemyndigheter.

Sametinget arbeider for å styrke de samiske pasientenes faglige, kulturelle og språklige rettigheter. Erfaringer så langt viser at de samiske brukernes rettigheter ikke blir tilstrekkelig ivaretatt i de nye helseforetakene. Sametinget vil derfor foreslå et samarbeidsorgan mellom Sametinget og de regionale helseforetakene. Sametinget vil arbeide for samiske pasienters rett til å bruke samisk i møte med helse- og sosialvesenet. Innen forvaltningsområdet er denne retten lovfestet i samelovens § 3-5.

Sametinget legger vekt på å delta aktivt i det internasjonale arbeidet med urfolksspørsmål. Målet er å være med å påvirke den internasjonale urfolkspolitikken og dermed legge rammene for utviklingen i det samiske samfunnet. Sametinget vil derfor fremover prioritere innsats overfor organer som fastsetter internasjonale rettsstandarder. Sametinget arbeider for at også urfolks parlamenter og andre folkevalgte organer skal kunne delta på selvstendig grunnlag i FN sammenheng.

Sign: _____/_____

Økt aksept for samiske rettigheter til land og vann og økt registrering i samemanntallet er de mest sentrale mål for Sametingets informasjonsarbeid i tiden framover. Dette er særlig aktualisert ved det kommende sametingsvalget i 2005 og Stortingets behandling av Regjeringens forslag til finnmarkslov.

Samemanntallet og valg

Det er viktig å bidra til økt oppslutning om samemanntallet. Målet er å bidra til faktisk kunnskap og oppmerksomhet omkring selve manntallsordningen, og slik bidra til å øke antall registrerte i samemanntallet. Et virkemiddel er å bidra til økt og mer aktiv informasjon om Sametingets mangeartede virksomhet som berører lokalsamfunn og enkeltpersoner og det samiske samfunnet i sin helhet.

Sametinget har etter endring i sameloven overtatt ansvaret for den sentrale føring av samemanntallet. Målet for sentral føring av samemanntallet er en effektivisering, samordning og kvalitetssikring av arbeidet knyttet til manntallsføringen. Sametinget ønsker gjennom dette å gi en økt brukerorientering og service overfor den samiske befolkning samt sikre samenes demokratiske rettigheter.

Det gjennomføres i 2004-2005 ytterligere tiltak rettet spesielt mot kvinner og unge for å motivere til økt registrering i samemanntallet. Det er behov for å videreføre forskning om kjønn i det samiske samfunnet og i denne sammenhengen vurdere både valgreglene og Sametinget som en politisk arena.

Kvinnerepresentasjonen på Sametinget har gått ned fra 33 til 18% fra 1989 til 2001. Sametinget viser til Ot.prp.nr. 33 (1986/87) hvor det fremkommer at det den gangen ble vurdert utjavningsmandater til Sametinget (blant annet på grunn av kjønn), men gikk bort fra dette med følgende begrunnelse: *"Utjavningsmandater må sees på som en "nødløsning" for å bøte på de skjevheter valgordningen ellers medfører."* Sametinget har bedt Stortinget innføre utjavningsmandater som kan komme det underrepresenterte kjønn til gode. Regjeringen har valgt å utsette innføring av utjavningsmandater til ekspertutvalget, som Sametinget har bebudet, er ferdig med sitt arbeid. Ekspertutvalget har ennå ikke kommet i gang med sitt arbeid av økonomiske årsaker og det vil ta tid før utvalget er ferdig med arbeidet.

Sametinget kan ikke se at det er nødvendig å avvende ekspertutvalgets innstilling og ber Stortinget påse at Regjeringen følger opp Sametingets vedtak i denne saken, slik at vi kan sikre, beholde og ikke minst styrke kvinnerepresentasjon i Sametinget ved valget i 2005. Sametinget er glad for at Kommunal- og regionaldepartementet i brev av 2. april 2004, signaliserer at de er innstilt på å gå videre med noen av de aktuelle valgordningsspørsmålene, slik at eventuelle endringer kan gjennomføres med virkning for valget i 2005.

Sign: _____/_____

Likestillingspolitiske utfordringer

Sametinget ønsker en bred debatt om kjønnsroller og likestilling i det samiske samfunnet. Med bakgrunn i dette vil Sametingsrådet legge vekt på holdingsendringer som hovedtema i sin likestillingspolitiske redegjørelse som fremmes i februarplenum.

Det er viktig å drøfte likestilling i Sápmi med en samisk kulturforståelse. Sametinget peker på at både Barne- og familiedepartementet, Likestillingsombudet og Likestillingscenteret har et selvstendig ansvar for den samiske befolkningen. Institusjonene må bygge opp en samisk kulturkompetanse og etablere kontakt med tilsvarende organer i Finland og Sverige for å bedre likestillingen mellom kvinner og menn i de samiske områdene. Sametinget peker på at Kompetansesenteret for urfolksrettigheter i Kautokeino bør være en viktig bidragsyter i dette arbeidet, og har bedt om at det etableres en stilling som arbeider med likestilling mellom kjønnene på Kompetansesenteret for urfolk, jfr. vår høringsuttalelse i forbindelse med et felles håndhevingsapparat mot diskriminering.

Samisk språk

Det er nødvendig å styrke samarbeidet på tvers av landegrensene slik at terminologiarbeidet i alle samiske språk kan koordineres. Terminologiarbeidet skal først og fremst gjøres i de sektorene hvor det er spesielt behov for det. Eldre terminologi må sikres slik at den ikke forsvinner. Sametinget vil ha en felles samisk språkpolitikk i Norden og vil delta i arbeidet med etablering av en felles nordisk samisk orddatabank. Sametinget vil fornye og utvide samisk orddatabank i denne perioden, slik at man kan sette inn lule- og sørsamiske ord. Korrekturprogrammer for tekstbehandling vil være et stort økonomisk løft for de samiske språkene framover. Det er også mulig å utvikle en talesyntese for de samiske språk. Erfaring viser at bruk av talesyntese støtter lese- og skriveprosessen og at syntetisk tale gjør at de som ikke har lært seg å skrive på samisk kan begynne med det.

Kulturminnevern

Det er svært store utfordringer for en framtidsrettet kulturminneforvaltning. Det samiske kulturminnevernet er påfallende sterkt underprioritert i forhold til det øvrige kulturminnevernet både i forhold til dokumentasjonsgrunnlag, forskning, formidling, tilskudd til restaurering, vedlikehold og tilrettelegging, og til forvaltningsressurser i arealplansammenheng. Skal Sametinget fortsette å ta et aktivt forvaltningsansvar for den samiske kulturarven, må regjeringen signalisere klar vilje til en betydelig styrking av det samiske kulturminnevernet. I løpet av 2004 må det bli etablert en forvaltningsordning som trykker et godt samisk kulturminnevern og et sameting med størst mulig grad av selvbestemmelse i samiske kulturminnesaker.

Barnehage og opplæring

I arbeidet for et fullverdig samisk barnehagetilbud er den største utfordringen å sikre samisk språkkompetanse i barnehagen. Spesielt er situasjonen i kystområdene, lule- og sørsamisk område vanskelig.

Sign: _____/_____

Utarbeiding av læreplaner vil være en stor og viktig oppgave i kvalitetssikringen av samisk skole. De tre nordiske lands sameministere er enige om at det bør tas sikte på å utarbeide felles målsettinger i de enkeltes læreplaner. Dette kan føre til et nærmere samarbeid om samiske læremidler. Det er viktig at systemet, ordninger og organisering ikke er til hinder for samiske barns rett til likeverdige opplæringsmuligheter. Sametinget vil fortsatt arbeide for å forbedre rammebetingelser i forhold til samisk opplæring. Det er stort behov også for samiske digitale læremidler, og da spesielt tilpasset fjernundervisning. Det vil være ressursbesparende med et nordisk samarbeide om læremiddelproduksjon.

Høgere utdanning og forskning

Sametinget vil arbeide for at det etableres desentraliserte tilbud innenfor høyere utdanning til de ulike samiske områdene. Det er behov for å få utviklet en samisk lærerutdanning for hele Sápmi, som også ivaretar både nord-, lule- og sørsamisk dimensjon.

Det er fortsatt et stort behov for forskning innenfor de fleste samiske samfunnsområder, og derfor er det viktig at offentlige myndigheter utvikler et tiårige program og øker bevilgninger til samisk forskning.

Kultur og næringsliv

Sametinget er opptatt av at samiske kunstnere får tilfredsstillende arbeids- og rammevilkår. Sametinget anser det igangsatte arbeidet med å få på plass en samarbeidsavtale med samiske kunstnere som viktig.

Sametinget har de siste årene opplevd stagnasjon både når det gjelder politikkutvikling og ressurser til samiske kulturformål. St. meld. nr. 48 (2002-2003) *Kulturpolitikk frem mot 2014* mangler kulturpolitiske visjoner for samisk kultur. Dette kan ikke være i tråd med statens forpliktelser, og Sametinget viser igjen til statens ansvar for samisk kultur, først og fremst gjennom Grunnlovens §110a.

Næringslivet er preget av en høy andel små bedrifter med få ansatte. Utfordringene er store innenfor det private næringslivet hvor innovasjon, nyskaping og produktutvikling står sentralt for å sikre salg og markedsandeler som grunnlag for en positiv bedriftsøkonomisk utvikling.

Mange bedrifter har ikke ressurser å tilegne seg nødvendig kompetanse for egen bedriftsutvikling. Kompetanse er en avgjørende faktor for å styrke næringslivets konkurransekraft. For å kunne innhente kunnskap, læring og kompetanse må en skape lokale bedriftsnettverk for å stimulere til utvikling og innovasjon i næringslivet. Lokale bedriftsnettverk må deretter kobles opp mot høyskoler, kunnskaps- og forskningsmiljøer som gjennom et tettere samarbeid kan dekke behov for kompetanse som trengs for nyskaping og næringsutvikling. Det er til nå brukt lite midler til forskning og utvikling (FoU). Utfordringen må være å få FoU-miljøene til å fange opp de utfordringene og behovene næringslivet har. Det fordres derfor en sterkere samhandling mellom fag- og bedriftsmiljøene, finansieringsinstansene og myndighetene enn tilfellet er i dag.

Sign: _____/_____

Rammene for utvikling av næringslivet i samiske områder fastsettes i stor grad av sentrale myndigheter. Det er derfor av avgjørende betydning av Sametinget kan delta på et tidlig tidspunkt i saker som har med politikktutvikling, lovgivning og forvaltning av ressursene i samiske områder. Sametinget deltar i dag som observatør i reindrifftsforhandlingene. Denne rollen må endres slik at Sametinget får en reell påvirkningsmulighet – dette gjelder både i jordbruks- og reindrifftsforhandlingene.

Meldinger som fremmes i 2004

I løpet av 2004 vil Sametingsrådet fremme eller påbegynne arbeidet med følgende meldinger:

- Melding om Sametingets språkpolitikk
- Melding om Sametingets kulturpolitikk
- Melding om Sametingets fiskeripolitikk
- Melding om samiske museer
- Melding om Sametingets helse- og sosialpolitikk

I meldingene legges det frem utfordringer og prioriteringer av fremtidige tiltak.

Sign: _____/_____

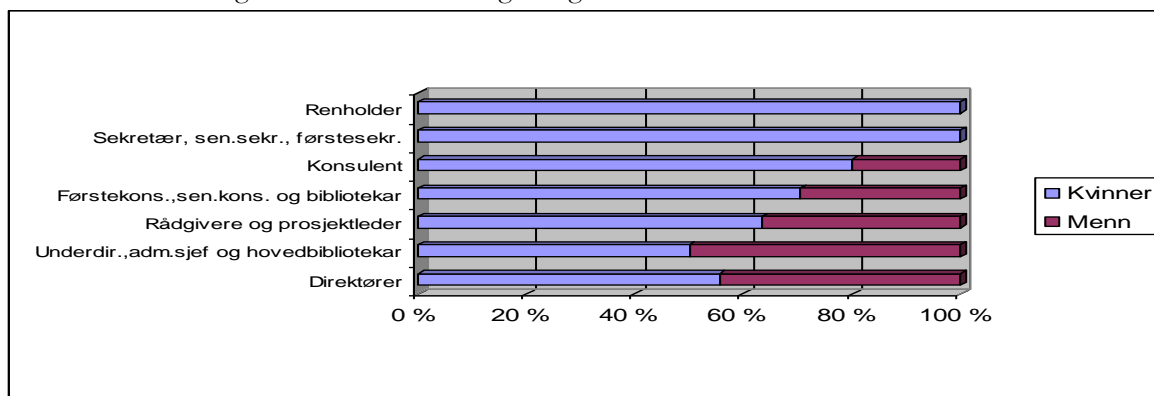
Kap. 3 Arbeidet i Sametinget i år 2003

Ny politisk organisering

Sametinget i plenum ønsker å prøve ny politisk organisering ut valgperioden. Det er opprettet fire komiteer: Plan- og finanskomité, Oppvekst- og utdanningskomité, Nærings- og kulturkomité og Kontroll- og konstitusjonskomité.

Personal og lønn

I 2003 hadde Sametinget 112 ansatte, 78 kvinner og 34 menn. I lederteamet er det 5 kvinner og 3 menn. Det er store variasjoner mellom avdelingene når det gjelder antall kvinner og menn. Språkadelingen, Opplæringsavdelingen, Bibliotek- og informasjonsavdelingen og Samfunnsavdelingen er kvinnedominert med mellom 79-100% kvinner. Kultur- og næringsavdelingen og Miljø- og kulturvern avdelingen har en jevn fordeling, mens det i Plan- og administrasjonsavdelingen er 36% kvinner. Av den totale lønsmassen gikk 68% til kvinner og 32% til menn. For tiden er det 5 ansatte på deltid, det utgjør 4,4% av arbeidsstokken. Det har vært en utjevning av lønnsnivået mellom kvinner og menn i perioden 2000 til 2003. Tabellen nedenfor viser andelen av kvinner og menn i de ulike stillingskategoriene.

Samisk statistikk

Nordisk Samisk Institutt og Sametinget arbeider med å få samisk statistikk forankret hos institusjoner med nasjonale oppgaver. Målsetningen er at det i løpet av 2005 skal være etablert en permanent ordning for utarbeiding og formidling av samiskrelatert statistikk. Aktivitetsnivået i 2003 ble noe lavere enn planlagt. Det teoretiske og sammenfattende arbeidet med spørsmål knyttet til prosjektets grunnforutsetninger har vist seg å være mer krevende enn antatt. Prosjektet fikk ikke finansiering fra departementsnivå som forutsatt, noe som medførte at Sametinget har gått inn med mer midler enn det i utgangspunktet var forutsatt i finansieringsplanen.

Sign: _____/_____

Tiltakssonen for Nord-Troms og Finnmark

Sametinget har kommet med innspill til meldingen om tiltakssonen for Nord-Troms og Finnmark. For å styrke tiltakssonen som et betydelig og aktivt distriktpolitisk virkemiddel har Sametinget signalisert at tiltakssonen også defineres som en urfolkssone og at urfolksperspektivet kan nyttes for å få gjennomslag for ordninger som ellers kan bryte med internasjonale regler for offentlig støtte og særordninger. Dette er argumenter som kan fremmes i tillegg til spredt bosetting, harde klimatiske forhold og lange avstander til markeder. Sametinget avholdt et seminar om ordninger i tiltakssonen, der næringslivet var sterkt representert.

Ungdomspolitisk arbeid

Sametinget vedtok mandat og organisering for Sametingets ungdomspolitiske utvalg (SUPU) i plenum i februar 2003. Nye medlemmer til SUPU ble oppnevnt våren 2003. Det er avholdt 5 møter i 2003, samt et møte med Sametingsrådet og møter med sametingsgruppene til AP, NSR og SVF. Utvalget har fått orientering om Sametingets virksomhet, med hovedvekt på den administrative/forvaltningsmessige delen. SUPU har deltatt på ulike konferanser og på den 2. sesjonen i FNs permanente forum for urfolkssaker. Videre har SUPU møtt Europarådets komité for vurdering av norsk ungdomspolitikk. De har fulgt deler av Sametingets plenumssamlinger, arbeidet i ulike referansegrupper, engasjert seg i Finnmarksloven, kommet med innspill i ulike saker, med mer.

Sametingets ungdomskonferanse "Arven etter far din, målet etter mor di" ble arrangert i Gratangen 16.-17. november 2003. Konferansen samlet ca. 50 ungdommer i alderen 14-28 år fra ulike samiske områder. Det ble vedtatt tre uttalelser fra ungdomskonferansen; om forholdet mellom generasjonene og om Finnmarksloven, om "Sametingets spørretime" og om ungdomssatsning. Konferansen ble gjennomført som et rusfritt arrangement.

Likestilling

Kvinner er underrepresentert både på Sametinget og i manntallet. I det pågående 2-årige manntallsprosjektet er kvinner prioritert målgruppe og også kommunikasjonsstrategien i forbindelse med valgarbeidet legger spesiell vekt på å nå kvinnene. Det er laget et eget informasjonsbilag for kvinner og gitt støtte til 2 prosjekter.

Sametinget har prioritert økt kompetanse på likestilling i Sápmi. Undersøkelsen *Vil de ikke – eller slipper de ikke til?*, av Nordisk Samisk Institutt/Samisk høyskole, som ble gjort i 2002, ligger til grunn for det videre arbeidet med å øke kvinnerepresentasjonen i Sametinget. Sametinget har også oppnevnt en referansegruppe til prosjektet *Sametinget som likestillingspolitisk arena*, som eies av Norut NIBR Finnmark. Sametinget deltar i Arktisk Råds prosjektet *Women's participation in decision making processes in Arctic fisheries management*. Sametinget utfører et av delprosjektene *Sámi women's an indigenous people's participation in the (national) fishery management*. Målsetningen med dette prosjektet er å undersøke urfolks- og kvinners muligheter til å påvirke nasjonal fordelingspolitikk av fiskeressurser.

Sign: _____/_____

I 2003 er det lagt vekt på kontakt og samarbeid med de samiske kvinneorganisasjonene. Det er også etablert kontakt med Likestillingssenteret og Senter mot etnisk diskriminering (SMED).

Samisk parlamentarisk råd holdt en likestillingskonferanse i Kiruna våren 2003 og arbeider nå med en strategiplan for likestilling.

Likestillingsarbeidet vil fortsatt baseres på todelt strategi med særskilte tiltak for kvinner og integrering på alle politikkområder. Likestillingsarbeidet i Sametinget har hittil vært finansiert som prosjekter der det er søkt om ekstern finansiering. Det er nødvendig at Stortinget bevilger midler over statsbudsjettet til likestillingsarbeidet i Sametinget for å få forutsigbarhet i arbeidet.

Lover og rettigheter

Finnmarksloven

Sametingets arbeid i forhold til Ot.prp. nr.53 (2002-2003) lov om rettsforhold og forvaltning av grunn og naturressurser i Finnmark (finnmarksloven) har vært omfattende i 2003, og har også vært den viktigste saken for Sametinget i 2003. Omfanget av en årsmelding vil ikke tillate at alle punkter i denne saken blir berørt.

Sametingspresidenten har i brev av 05.03.03 til justisministeren fremmet Sametingets krav i forbindelse med forslag til finnmarkslov. Statsråden svarte på brevet og viste til at han synes det er viktig å få et klart svar fra Sametinget angående de vanskelige spørsmålene som knytter seg til lovforslaget. Han understreket at det er lagt stor vekt på urfolksrettighetene i lovarbeidet. I brevet uttrykker statsråden ønske om et eget møte med sametingspresidenten og fylkesordføreren før saken legges fram i statsråd. Statsråden lovte å ta kontakt med Sametinget i forbindelse med dette møtet. Sametingspresidenten og fylkesordføreren ble ikke innkalt til møte slik som lovet, og regjeringen offentliggjorde forslaget til finnmarkslov den 4. april 2003.

Sametinget behandlet forslaget til finnmarkslov i plenumsmøte 19.- 23. mai 2003, jfr. sak 21/03. Sametinget uttalte at Regjeringens lovforslag ikke kan godtas slik det foreligger, og at det kreves store endringer før man kan godta lovforslaget.

I Sametingets vedtak vektlegges at en framtidig finnmarkslov må være innenfor udiskutable folkerettslige rammer. Loven må uttrykkelig slå fast at folkerettens bestemmelser har forrang for lovens bokstav ved konflikt. Loven må identifisere og anerkjenne samenes rettigheter, bruksmåter og rettstradisjoner. Det må etableres et system eller en kommisjon for å undersøke, vurdere og avgjøre rettskrav som er bygd på sedvane, alders tids bruk, urfolksrettslige grunnlag mv.

Regjeringens forslag til lov bygger i liten grad på den omfattende og grundige politiske og faglige prosess som Sametinget har forholdt seg til i Samerettsutvalget. Lovproposisjonen sier svært lite om forhold til andre lover som har stor betydning for samiske rettigheter (elvevassdrag, fiskeri, minerallov mv.). Dette er grundig utredet og belyst i Samerettsutvalgets innstillinger.

Sametinget deltok i høringene til Stortingets justiskomiteé den 16.06.03 og la fram sine krav i denne saken.

Sign: _____/_____

Stortingets justiskomiteé ba justisdepartementet granske de folkerettslige sidene ved finnmarksloven. Justisdepartementet ga professorene Geir Ulfstein og Hans Petter Graven i oppgave å utrede de folkerettslige sidene ved Regjeringens forslag til finnmarkslov.

Konklusjonen var at forslaget til ny lov om rettsforhold og forvaltning av grunn og naturressurser i Finnmark ikke oppfyller Norges folkerettslige forpliktelser. Folkerettsekspertenes konklusjon er i tråd med Sametingets vedtak i saken.

Ved utgangen av 2003 lå forslag til ny finnmarkslov til behandling i Stortingets justiskomiteé. Justiskomiteen har i brev av 24.10.03 signalisert at den ønsker samarbeid med Sametinget i arbeidet med finnmarksloven. Justiskomiteen har også i brev av 18.12.03 til justisministeren stilt omfattende spørsmål til statsråden vedrørende Regjeringens syn på det videre arbeidet med finnmarksloven.

Arbeidet med finnmarksloven blir en av de viktigste oppgavene for Sametinget også i 2004.

Mineralloven

Sametinget har i sak 32/03 gitt høringsuttalelse til forslag til ny lov om erverv av og drift på mineralressurser (mineralloven). Sametinget understreker at det ikke kan godkjennes noen typer inngrep eller tiltak som omfatter mineralforekomster før samenes rettigheter i Finnmark er avklart og anerkjent. Sametinget har derfor bedt om at Stortinget må behandle finnmarksloven før regjeringen fremmer forslag til minerallov for Stortinget. Sametinget presiserer at tinget ikke er i mot bergverksvirksomhet som sådan, men legger stor vekt på at slik virksomhet ikke kun skal skje på majoritetssamfunnets premisser, men også ta hensyn til det grunnlovsvern samene som urfolk og minoritet har etter Grunnlovens § 110a og de folkerettslige og internrettslige reglene om urfolks- og minoritetsvern.

Sametinget fremmet saken for statsråden i Nærings- og Handelsdepartementet 03.11.03. Det ble ikke gitt løfter om utsettelse av minerallovforslaget før samiske rettigheter til land og vann i Finnmark er avklart. I brev til Sametinget av 08.12.03 viser statsråden til møtet med Sametinget 03.11.03, og skriver at departementet vil ta initiativ til et møte for å drøfte de problemstillingene Sametinget er opptatt av i forslaget til ny minerallov.

Informasjon

Sametinget og Kommunal- og regionaldepartementet samarbeidet i 2003 om en kampanje for å motvirke negative holdninger til samer og bidra til økt registrering i samemanntallet. Prosjektet hadde en ramme på 1,2 millioner kroner, hvorav 1 million fra Kommunal- og regionaldepartementet.

I hele 2003 var det 273 personer som begjærte seg registrert i samemanntallet. 171 av begjæringene kom inn høsten 2003 mens kampanjen pågikk. Fremdeles er det slik at flertallet av nyregistrerte er menn, men kvinneandelen er høyere blant nyregistreringene enn det er for manntallet.

Kvinneandelen er ikke så høy som ønsket blant nyregistreringene, men vi ser en klar tendens til at samer utenfor Indre Finnmark ønsker å registrere seg i samemanntallet. Dette i seg selv indikerer at det har funnet sted en holdningsendring. Kampanjen anses derfor å være vellykket.

Sign: _____/_____

Samiske bibliotek tjenester og samisk arkiv

Sametinget har vedtatt fire hovedsatsingsområder for utvikling av samiske bibliotek tjenester. Disse er å styrke tjenestefunksjonene i biblioteket, videreutvikle det samiske bokbusstilbudet, arrangere konferanse med samiske bibliotek tjenester som tema og etablere støtteordning for å bygge opp bibliotekenes samiske samlinger. Stedlige bibliotek bør i større grad ta ansvar for tjenesteutvikling i forhold til sine samiske brukere. Sametinget har derfor bevilget kr 200 000 til oppbygging av samlinger med samisk bibliotekmateriale i tilknytning til folke- og skolebibliotekene. Midlene er ment å stimulere stedlige bibliotek til selv å bygge opp kildesamlinger og andre tjenester rettet mot den samiske befolkningen. Tiltaket skal samtidig bidra til at litteratur om samiske forhold blir bedre tilgjengelig for den øvrige befolkningen.

Sametinget har vedtatt å arbeide for at Samisk arkiv i Kautokeino etableres som et eget samisk statsarkiv under Riksarkivaren. Dette innebærer at det framtidige samiske arkivet ikke vil være under Sametingets direkte styring. Det forutsettes likevel at Sametinget gis anledning til å legge premissene for arkivets ansvarsområde både under etableringen og oppbyggingen av institusjonen. Det er ønskelig at de samiske fagmiljøene tas med i planleggings- og oppbyggingsarbeidet. Sametinget vil ta initiativ overfor regjeringen for å få i gang planleggingen av oppbygging og finansiering av Samisk arkiv i Kautokeino som et samisk statsarkiv underlagt Riksarkivaren. Det må også gjennomføres en prosess som gir statsarkivet det romareal som det er behov for i det planlagte vitenskapsbygget i Kautokeino.

Sametinget, Riksarkivaren og Kulturdepartementet må dessuten forplikte seg til en prosess som sikrer den samiske befolkningens innflytelse over den nye institusjonens arbeidsområde og virksomhet.

Samisk språk

Sametinget har delegert det faglige språkarbeidet til eget språkstyre. I 2003 har arbeidet med samiske stedsnavn, skilting på samisk og situasjonen til lule- og sørsamisk språk, vært prioritert. Det er godkjent 4 ordlister med ny terminologi. Høsten 2003 var språkstyret i Wales for å se hvordan man der jobber med språkvitalisering og språkutvikling. Arbeidet med meldingen om Sametingets språkpolitikk er igangsatt. Sametinget anser det som svært viktig og nødvendig at det utvikles elektroniske hjelpemidler som korrekturprogram, orddatabanker ol., og vil arbeide for å finansiere de oppstartede prosjektene slik at de gjennomføres så snart som råd. Det er naturlig at dagens orddatabank utvides og utvikles i den forbindelse.

I den nye orddatabanken, som forventes å være ferdig våren 2004, skal man også kunne sette inn lule- og sørsamiske ord. Det nordiske samarbeidet om samisk språk må prioriteres. Dette er nødvendig for at arbeidet med samisk terminologi og annet språksamarbeid kan samordnes, samt at økonomiske og språklige ressurser kan utnyttes på en best mulig måte.

Det er bevilget kr 34 500 000 til samisk språkutvikling. I denne summen er tilskudd til kommuner, språksentre og prosjekter inkludert.

Sign: _____/_____

Sametinget arbeider for at sør- og lulesamer får mulighet til å bruke og utvikle språket sitt. Det er viktig at offentlige institusjoner jobber sammen for å fremme bruk av disse språkene. I denne sammenhengen vil Sametinget vurdere å inngå et samarbeid med offentlige institusjoner i lule- og sørsamiske områder for å lage et felles språkmålsettingsprogram og en språkopplæringsplan for lule- og sørsamisk. Sametingets språkmotiveringsprosjekt i Elgå viser nå positive resultater, der det nå er elever som har samisk som første språk. Dette er svært gledelig. I forbindelse med prosjektet har det vært utført en test for å kartlegge de samiske språkkunnskapene til barna. Sametinget oppfordrer myndighetene til å legge forholdene til rette slik at de som ønsker å ta høyere utdanning innen lule- eller sørsamisk språk kan gjøre det innenfor et normalt utdanningsløp. Sametinget vil arbeide for at det opprettes en stipendordning for de som vil studere lule- eller sørsamisk språk.

Sametinget behandler kontinuerlig navnesaker etter stadnamnlova. Arbeidet består av rådgivning til myndigheter samt andre som har spørsmål om samiske stedsnavn, granske samiske stedsnavn i bokmanus, dele ut informasjon om samiske stedsnavn og om stadnamnlova, og se til at stadnamnlovas del om samiske stedsnavn oppfylles.

Samelovens språkregler har vært i kraft siden 1992 og Sametingets plenum vedtok i sak 02/03 at språkreglene må evalueres. Sametinget har bedt Kultur- og kirke departementet om å gjennomføre evalueringen så snart som mulig.

Det er flere kommuner som viser interesse for å komme inn under forvaltningsområdet for samisk språk, og Tysfjord kommune har gjort et konkret vedtak om at de ønsker å bli innlemmet. Sametinget ba Kultur- og kirke departementet om å fremme en lovendring til Stortinget slik at nye kommuner kan innlemmes i forvaltningsområdet for samisk språk og forutsetter at staten øker bevilgningene til tospråklighet etter hvert som forvaltningsområdet for samisk språk utvides.

Areal-, miljø- og kulturvern

Sametinget ga i 2003 en grundig høringsuttalelse til regjeringens utkast til nasjonal handlingsplan for bærekraftig utvikling. Sametinget ønsker å delta på mest mulig like vilkår med de sentrale myndighetene for å oppnå en mer miljøvennlig og bærekraftig utvikling. Sametinget er derfor positiv til Regjeringens nasjonale handlingsplan.

Regjeringen har i handlingsplanen sterkt signalisert at den vil integrere samiske perspektiver i politikken for en bærekraftig utvikling, og at den vil utvikle konstruktive samarbeidsformer med Sametinget på grunnlag av internasjonal urfolksrett. Det er imidlertid ikke tatt et eneste konkret initiativ fra Regjeringen for at dette skal skje i praksis. Heller ikke etter direkte utfordringer fra Sametinget. Det er derfor en svært stor utfordring å involvere det samiske folk i et reelt arbeid for miljø og bærekraftig utvikling.

Arealvern og arealforvaltning

Det er behandlet 1845 enkeltsaker i forhold til kulturminneloven og plan- og bygningsloven i 2003. Dette er en liten nedgang i forhold til 2002 og 2001. Nedgangen skyldes at det i Finnmark var færre små fradelings- og dispensasjonssaker etter plan- og bygningsloven. Samtidig har det vært en

Sign: _____/_____

markert økning i større og mer tidkrevende arealsaker som konsekvensutredninger, kommuneplaner og reguleringsplaner. 12,5% av alle innkommende arealsaker på høring ble i 2003 befart for kulturminner før det ble avgitt endelig uttalelse. 6,5% av det totale antall saker og 52% av de sakene som ble befart medførte utgifter for tiltakshaverne (kommunen eller privat tiltakshaver), fordi de måtte dekke befaringsutgiftene ihht kulturminneloven §10. Det vises for øvrig til kap. 2 om kulturminnevern.

Det statlige arbeidet med opprettelse og utvidelse av nasjonalparker har fortsatt i 2003. Av 50 planlagte, pågående og gjennomførte verneplanprosesser er 18 i samiske bruks- og bosettingsområder.

Sametinget har uttrykt motstand mot at verneplanarbeidet skjer uten at internasjonal miljørett og internasjonal urfolks rett sees i en nødvendig og helhetlig sammenheng. Vern i samiske områder må innebære en likeverdig deltakende verneprosess, et verneinnhold og forvaltningsregimer som ikke virker fremmedgjørende, men styrkende for samisk kultur med næringer og samfunnsliv. Sametinget har også bedt om at det utarbeides klare retningslinjer for hvordan verneprosesser skal gjennomføres for å sikre en likeverdig samisk deltakelse.

I 2003 har flere store vindkraftplaner blitt sendt Sametinget for høring av utredningsprogram. I løpet av de to siste årene har det vært en økende interesse for vindkraftutbygging i samiske områder og da særlig i Finnmark. Status i Finnmark er at en vindpark er utbygd, og det er gitt konsesjon for ytterligere en park. Denne konsesjonen er anket av reindrifta. I følge NVEs kart over vindkraft i Finnmark er det ytterligere 12 parker det er søkt om konsesjon for. Den søknaden som omfatter det største området er Båtsfjordfjellet vindpark med to delområder på til sammen 150 km². De andre vindparkene omfatter ikke like store arealer men det er like fullt snakk om svært store områder. I tillegg arbeider man allerede med å få bygge en svært stor kraftledning fra Målselv til Varangerbotn. Dette for å kunne føre vekk kraften fra alle de planlagte vindmølleparkene. Inngrepene er i sum mye større enn hva Altautbyggingen i sin tid var, men skjer stykkevis og delt. Oppsummert kan en si at disse planene, hvis de gjennomføres, kan sammenlignes i størrelse med tiltak som utbygging av det samlede eksisterende veinettet i Finnmark fylke. Konsekvensene er store for samiske næringer, som reindrift, utmarkhøsting, fiske, kulturutøvelse mv. Planarbeidet for disse utbyggingene skjer uten at samiske landrettigheter er avklart, og uten at der foretas en samlet og helhetlig konsekvensutredning av tiltakene. Sametinget vil følge dette opp overfor Regjeringen og Stortinget i 2004.

Kulturminner, kulturminnevernområder og kulturminneverntiltak

Forvaltningsplan for Skoltebyen kulturmiljø ble vedtatt i 2003. Planen skal i størst mulig grad følges opp av det nyetablerte Østsamisk museum. Forslag til forvaltningsplan for Mortensnes kulturminneområde ble sendt på høring i 2003 og vil bli sluttbehandlet i 2004. Várjjat Sámi Musea vil måtte ha en sentral rolle i den praktiske oppfølgingen av planen. Rapporten Vern og forvaltning av samiske byggverk ble også sluttbehandlet i 2003. Rapporten peker på mange store utfordringer for å oppnå et aktivt samisk bygningsvern. Det ble gjennomført et forprosjekt for en skjøtselsplan for hellemaleriene i Ruksebákti i 2003. Dette arbeidet la stor vekt på dialog og deltakelse med lokalbefolkningen både gjennom intervjuer, samtaler og felles møter. Det planlegges oppfølging av dette forarbeidet i 2004.

Sign: _____/_____

I 2003 ble det i Geisvik i Narvik kommune, på et avgrenset kulturmiljøområde, dokumentert 26 urgraver, 4 offerplasser/steder, 3 strukturer med ukjent funksjon og 1 helle. Antallet urgraver registrert i Geisvik er det største utenom Finnmark. I tillegg ble det i Vassdalen i Narvik kommune registrert 4 urgraver. Det ble utarbeidet en fylldig rapport for disse registreringene i 2003.

I 2003 ble det behandlet 45 søknader om tilskudd til samiske kulturminnetiltak, mot 50 i 2002. Det er bevilget støtte til tiltak innenfor registreringer, skjøtsel og dokumentasjon av samiske kulturminner, og til restaurering og vedlikehold av samiske bygninger.

Sametinget deltar i et Interreg prosjekt om bergkunst kalt Rock Art in Northern Europe (RANE). Bergkunst er en kulturminnetype som vies stor oppmerksomhet fra mange. Bergkunsten er lett å gi symbolsk mening og innhold i dagens samfunn. Bergkunst er et felt innenfor kulturminnevernet som i store deler av verden aktivt knyttes til urfolk. I land som Australia og Sør-Afrika er det en selvfølge at det deltar urfolk i dokumentasjon, forvaltning og formidling av bergkunsten. I Norden er det imidlertid fremdeles en stor utfordring å få forståelse for at samene skal ha en selvsagt plass i bergkunstforvaltningen. For Sametinget er det derfor en stor utfordring å delta i det nordiske samarbeidet om bergkunst. Det er imidlertid et svært tids- og ressurskrevende arbeid. Sametinget burde derfor vært gitt ressursmessige muligheter til å arbeide med dette feltet opp mot samiske samfunn på en langsiktig og systematisk måte.

Museumsarbeid

Sametinget har i 2003 igangsatt et arbeid med å knytte sammen de samiske museene i færre og større enheter med felles driftstyre, felles økonomiforvaltning og felles arbeidsgiveransvar. Lokalmuseene skal være lokalisert der de er i dag med fortrinnsvis styrket aktivitet. Prosessen for etablering av noen større felles enheter er basert på frivillighet og samarbeid med museenes eiere (kommuner/stiftelser). Museene og eierne av museene har uttrykt en positiv grunnholdning til dette arbeidet. Det tas i første omgang sikte på å komme fram til intensjonsavtaler om mål og ansvarsforhold ved konsolideringen, for noen områder allerede i 2004. Prosessene har kommet lengst i Finnmark der det drøftes løsninger med en enhet i vest (Sámiid Vuorká-Dávvirat, Guovdageaidnu gilišilju, Kokelv sjøsamiske museum og Porsanger museum), og en enhet i øst (Várjjat Sámi Musea, Deanu Musea, Østsamisk museum og Saviomuseet). I det sørsamiske området er det igangsatt en dialog med Saemien Sijte om organisasjonsendring fra dagens museumsforening til en stiftelse.

Bakgrunnen for arbeidet med konsolideringen av samiske museer er St.meld. nr. 22 (1999-2000) Kjelder til kunnskap og oppleving hvor det framkommer som et klart mål å etablere et mindre antall konsoliderte museumsenheter. Formålet er å styrke regionene for å oppnå en faglig kvalitetsheving. Konsolideringen er et virkemiddel for å utvikle bedre og sterkere museer, som også skal delta i ulike museumsnettverk over hele landet.

En forutsetning for en organisasjonsendring av de samiske museene er at de styrkes økonomisk. Stortinget og Regjeringen har så langt ikke imøtekommet de økonomiske behovene. De siste tre årene er museumssektoren styrket med om lag 100 mill kr hvorav 1 mill kr har tilkommet de

Sign: _____/_____

samiske museene. Dette er beklagelig tatt i betraktning det usedvanlige vanskelige utgangspunktet de samiske museene har.

Siden Sametinget overtok det statlige styringsansvaret overfor de samiske museene i 2002 har Porsanger kommune vedtatt at Porsanger museum bør være en del av de samiske museene, noe de ble fra 2004. Sør-Varanger kommune har vedtatt at de ønsker at museet skal være en del av de samiske museene. Sametinget er innstilt på å inkludere Sør-Varanger Museum i arbeidet for de samiske museene. Ordningen viser at Sametinget evner å være inkluderende overfor kommunene, og at kommunene selv ser nødvendigheten av å forholde seg aktivt til Sametinget når det skal arbeides med sikring, dokumentasjon, forskning og formidling av kulturhistorien.

Sametinget oppnevnte i 2003, i samforståelse med Sør-Varanger kommune, et styre for Østsamisk museum. Dette styret vil være midlertidig til en ny organisasjonsstruktur for de samiske museene i Øst Finnmark er på plass. Tomt for bygging av østsamisk museum er fastsatt. Det er gjennomført en arkitektkonkurranse for østsamisk museumsbygg og byggeprosjekt er valgt. Sametinget og Sør-Varanger kommune sitter i kontaktutvalget for østsamisk museumsbygg med Kultur- og kirke departementet og Statsbygg. I statsbudsjettet for 2004 utsatte regjeringen byggingen av Østsamisk museum. Sametinget er svært skuffet over at det samiske 1000-års stedet ikke blir ferdig til 100 års markeringen for Norges selvstendighet i 2005.

Kultur og næringer

Kulturtiltak og tiltak for barn og unge

En av Sametingets målsettinger er å skape gode oppvekstvilkår for samiske barn og unge og utvikle deres samiske identitet. I virkemiddelbruken har en prioritert denne målsettingen gjennom tildeling av tilskudd til ulike tiltak for, av og med barn og unge. Videre har Sametinget i sin kulturstøttevirksomhet lagt vekt på at likestillingsaspektet mellom kjønnene blir ivaretatt. Sametinget mottar stadig flere søknader fra skoler og andre tiltak i forbindelse med ”de samiske stolpene” i L97, Den kulturelle skolesekken, skole- og studiereiser og lignende, men har ikke prioritert støtte til slike formål. I forbindelse med statsbudsjettet for 2005 har Sametinget fremmet innspill om en egen avsetning til Sametinget fra midlene satt av til Den kulturelle skolesekken.

I teatersammenheng er det lagt vekt på støtte til scenekunst som har hatt barn og unge som deltakere og målgruppe. I tillegg har amatørteatervirksomhet og teater i sørsamisk område vært prioritert. Prosjektet ”Gállanuoraid teateriessu” et samisk teatersenter for barn og unge som er lokalisert i Kautokeino, fikk støtte til videreføring av prosjektet og til LOLA – samisk Idol.

I påvente av en løsning for finansiering av permanent drift av Áarjelhsaemien teater/Sydsamisk teater over Interreg, har Sametinget gitt tilskudd til drift og annen virksomhet i 2003. Det forventes en avklaring når det gjelder Interreg-finansiering i løpet av første halvår av 2004. Driftsstøtten til Beaivváš sámi teáhter er videreført i 2003.

Sametingets mål i festivalsammenheng er å ivareta og heve interessen for samiske artister, stimulere og utvikle samiske kunstneriske og kulturelle uttrykk og sikre arenaer for formidling av dette. Det er

Sign: _____/_____

bevilget festivalstøtte til fire faste samiske festivaler i 2003; Riddu Ridđu i Kåfjord, Samisk musikkfestival i Kautokeino, Påskefestivalen i Karasjok og Márkomeannu i Skånland/Evenes. I tillegg er det gitt prosjekttilskudd til andre samiske og urfolksfestivaler og til festivaler med samiske arrangement.

Når det gjelder avsetningen til musikk har denne vært på samme nivå over flere år, mens antall søknader har økt år for år. Dette har resultert i et misforhold mellom samlet søknadssum og midler avsatt til musikkformål. Det ble gitt støtte til 5 CDer. Ellers ble det gitt prosjektstøtte til konserter, ulike musikkfestivaler, kor virksomhet og andre musikktiltak.

Kunstinnkjøpsordningen er videreført. Det ble avsatt kr 250 000 til innkjøp av kunst og duodji. Sametinget ga kr 200 000 i støtte til Sør-Varanger kommune til innkjøp av Saviokunst. I tillegg ble det gitt tilskudd til utstillinger, seminar og kunstkataloger. Sametinget overtok ansvaret for kunstnerstipend-ordningen fra 2002. Det er delt ut seks arbeidsstipend, hvorav to av stipendene er tildelt yngre nyetablerte samiske kunstnere. Videre er det delt ut to etableringsstipend, tre materialstipend, tre reise- og studiestipend og to vikarstipend. Sametinget har henvendt seg til statlige myndigheter med anmodning om å få økt kvotene på stipend til samiske kunstnere.

I 2002 tildelte Sametinget litteraturstipend til åtte unge som skriver på samisk. Både sør-, lule- og nordsamiskspråklige var representert blant de som fikk tilbud om stipend. Stipendmottakerne har i løpet av 2003 gjennomført et skrivekurs i regi av Sámi girječálliid searvi/Samisk forfatterforening. Skrivekurset ble avsluttet med en minneverdig presentasjon for Sametingets plenum i november 2003.

I februar 2003 ble nye satser for utgivelse av samisk skjønnlitteratur vedtatt etter at forhandlinger med berørte organisasjoner var gjennomført. Det ble tildelt støtte til i alt 20 litteraturrelaterte prosjekt. Det ble registrert litteratursøknader for til sammen 8,7 mill. kr mens avsetningen fra Samisk kulturfond var på 1,738 mill. kr. Dette tilsier at det er et stort press når det gjelder finansiering av litteraturprosjekt, og mange gode litteraturprosjekt må vente i årevis før de kan realiseres.

Sametinget utvidet sin grunnstøtte til samiske publikasjoner i 2003 til å omfatte kvinnebladet Gába, barnebladet Leavedolgi og det kristne bladet Nuorttanaste. Leavedolgi ble imidlertid ikke utgitt i 2003. Det er gitt prosjekttilskudd til utgivelse av ungdomsmagasinet Š også i 2003. Den økonomiske situasjonen for de samiske publikasjonene har vært lite tilfredsstillende i flere år. Det er fortsatt behov for å styrke utgivelsene av disse slik at de kan utgis med ønsket kvalitet og med flere utgivelser i året.

Det registreres en økning i antallet forlag som utgir samisk litteratur, læremidler og musikk. Det var fem forlag som oppnådde forlagsstøtte i 2003. Det er gitt driftsstøtte til ni kulturinstitusjoner. Gamtofta i Sørreisa kommune og Pitesamisk hus i Beiarn kommune kom for første gang med under denne ordningen i 2003. Videre ble det gitt driftsstøtte til Saviomuseet i Sør-Varanger kommune over Samisk kulturfond. Det ble gitt støtte til ti kulturorganisasjoner i 2003.

Sign: _____/_____

Når det gjelder filmsektoren har det vært en merkbar økning i aktiviteten i de siste årene. Kautokeino arrangerte Samisk filmfestival i 2003. Antallet samiske video- og filmaktører har økt, og dermed også antallet søknader om støtte til filmformål.

Det har pågått et intenst arbeid for å realisere utbygging av Ája samisk senter i Kåfjord kommune. Sametinget bevilget 2 mill. kr. i investeringsstøtte til prosjektet. Sámi dáiddaguovddáš/Samisk kunstnersenter har lagt frem planer om flytting av senteret til en mer sentral plass i Karasjok. Sametinget har tatt opp disse planene med Kultur- og kirke departementet. Sametinget har sammen med Troms fylkeskommune, Universitetet i Tromsø og Storfjord kommune dannet stiftelsen Lássigámmi med tanke på å ta vare på den kunsten som Nils Aslak Valkeapää etterlot seg.

Det er stor aktivitet innen samisk idrett og behovet for midler til idrettsaktivitet og til organisering av denne aktiviteten har økt. Arbeidet med tanke på overføring av spillemidler til samisk idrett har foreløpig ikke ført til konkrete resultater, men Sametinget har en forventning om at det skal kunne finnes en løsning på dette. Sámiid valáštállan lihttu (SVL) er invitert til Arctic Winter Games i Canada i 2004. Sametinget ga støtte til forarbeidet til disse lekene, og vil i 2004 følge opp med å støtte deltakelsen i lekene.

Næringsutvikling

Et viktig virkemiddel for å nå politiske mål om et allsidig og fleksibelt næringsliv er de økonomiske virkemidler i Samisk utviklingsfond. Retningslinjene for Samisk utviklingsfond ble endret i 2003 for bl.a. å styrke kvinners deltagelse og likestilling i næringslivet. De økonomiske virkemidlene har i 2003 i større grad enn tidligere gått til kvinner og kvinnerelaterte arbeidsplasser. Kvinneandelen har økt fra 30% i 2002 til 46% i 2003. Det er spesielt innen reiseliv økningen av kvinneandelen har vært størst. Utviklingen i kvinneandelen er tilfredsstillende.

Fondet har finansiert flere prosjekter som skal tilrettelegge for ny næringsvirksomhet i fjordområder – dette gjelder spesielt i Storfjord, Porsanger og Tana. Sametinget deltar også i referansegruppen for omstillingsarbeidet i Kautokeino kommune.

Situasjonen for duodjiutøverne er fortsatt vanskelig. Det er blitt gjennomført en utredning for å se på mulighetene for å etablere en næringsavtale for duodji og et forprosjekt for å avklare behov, organisering og finansiering av veilederstillinger og verksteder. Det har vært en markert økning i støtten til duodjinæringen, hovedsakelig som følge av gjennomføringen av duodji programmet. Fondet har gitt støtte til kompetansehevede kurs, rettsvern, fagopplæring i Troms, markedsføring og investering av produksjonsutstyr til verksteder i Snåsa og Troms.

Driftsstøtten til næringskombinasjoner har økt betraktelig i 2003 i forhold til 2002. Mesteparten av støtten gikk til Indre-Finnmark. Litt over 2/3 av tilskuddene gikk til menn. Det var kombinasjoner der duodji og reindrift inngikk som fikk mest støtte. Sametinget har vedtatt å avvikle ordningen med driftsstøtte til næringskombinasjoner med virkning fra 2005.

Den viktigste saken for reindriftsnæringen på lang sikt er arealvern. Uten et bedre arealvern som sikrer reinbeitearealene mot inngrep, er reindriftens framtid truet. Sametinget har i forbindelse med planene om vindkraftutbygging krevd en helhetlig konsekvensanalyse, slik at de samlede

Sign: _____/_____

konsekvensene for reindriftsnæringen avklares før det gis konsesjon. I møter med Landbruksdepartementet har Sametinget tatt opp sikring av reindriftsinteressene i området nord for Aursunden, tiltak for å løse manglende muligheter for levering av reinslakt i Vest-Finnmark, strukturtiltak for å sikre en planmessig rekruttering til reindriftsnæringen og likestillingsutfordringene i næringen.

Samene som urfolk i Norge, får ikke oppfylt de fundamentale rettighetene når det gjelder forvaltning og mulighet til fangst av fisk. Dette gjelder i første rekke forvaltningsordninger som fører til at fiskere taper sine historiske fiskerettigheter. Sametinget har også vist til manglende forvaltningsordninger som gjør at lokalbefolkningen kan dra nytte av de komparative fordelene det er å bo i nærheten av ressursene, dvs. at nærhets- og avhengighetsprinsippet legges til grunn ved forvaltning.

I Reguleringsrådet har Sametinget fremmet en rekke forslag for å sikre fangstrettighetene for kyst- og fjordflåten, noe det er vanskelig å få gjennomslag for. Forslagene har gått ut på skjerming av de minste flåtegruppene ved reguleringen av norsk kysttorsk, tildeling av større andeler av torsk, hyse-, sei- og vårgytende sildekvoter til kystflåten, videreføring av ungdomkvoteordning og innføring av rekrutteringskvoter i kyst- og fjordfiske.

Norge og Russland er blitt enig om å innføre en vestlig grense ved 26 grader Ø. for en felles, bærekraftig forvaltning av kongekrabbe. Vest for denne grensen har Norge besluttet å gjennomføre en forvaltning og en fangst som går ut på at krabben skal utryddes. Når det gjelder kongekrabbefiske øst for grensen så har Sametinget gått inn for at alle båter under 15 meter som er plaget av kongekrabbe - som bifangst i garnfiske etter rognkjeks, flyndre, torsk og kveite - skal få mulighet til å fiske kongekrabbe. Utryddelsesfiske etter kongekrabbe vest for grensen må gjennomføres på en måte som gir alle som vil mulighet til å delta, slik at fangsten bli så stor som mulig og spredningen av kongekrabben begrenses i h.h.t. FN-konvensjonen om biologisk mangfold av 1992, artikkel 8.

Etter at Sametinget hadde fokusert på den vanskelige situasjonen som den norske kysttorsk bestanden er i, har Fiskeridepartementet besluttet å oppnevne et eget arbeidsutvalg som skal fremme konkrete forslag til forvaltning og fangst av norsk kysttorsk. Det skal legges til grunn en langsiktig og bærekraftig forvaltning av norsk kysttorsk. I denne forbindelsen har Sametinget foreslått innføring av forbud mot å fiske med trål innenfor 12 nautiske mil, at alt fiske med fartøy over 21 meter må foregå utenfor 4 nautiske mil og at alt fiske med fartøy over 15 meter må foregå utenfor grunnlinja. Forslaget innbefatter at de minste fiskebåtene ikke skal omfattes av reguleringen på dette tidspunkt.

Sametinget støttet ikke innføring av nye regler for flytting av oppdrettsanlegg ettersom en liberalisering av tidligere regelverk vil føre til økt forurensning. En storstilt samlokalisering av oppdrettsanlegg resulterer i at oppdrettskonsesjonene flyttes og viktige arbeidsplasser går tapt i lokalsamfunnene.

Sametinget utvidet målgruppen for støtte til jordbruket til også å omfatte større bruk med over 1,5 årsverk i 2003. Bakgrunnen for det er å sikre levedyktige gårdsbruk i samiske områder. Tilskudd til tiltak innen jordbruket er gått ned betraktelig i forhold til 2002 og 2001. Nedgangen i antall bruk

Sign: _____/_____

fortsetter også i de samiske områdene til tross for at økonomien i de gjenværende brukene har bedret seg de siste årene. Et annet positivt trekk i jordbruket i samiske områder er at de gjenværende brukene er veldrevne og at gjennomsnittsalderen blant gårdbrukerne er gått ned. En gjennomgående tendens for de bruk som legges ned er at disse brukene må opprustes for store summer uten at driftsøkonomien av den grunn blir bedre. Både nasjonale og internasjonale trender i landbrukspolitikken fører til at det er en avventende holdning til en økt satsning på jordbruket.

Sametinget anbefalte at Norge legger de økte petroleumsaktivitetene i NV-Russland, som Norge ikke kan påvirke, til grunn for de politiske valg når det gjelder den norske deltakelsen i helårig petroleumsvirksomhet i nordområdene. Norge vil uansett stå overfor meget store utfordringer når det gjelder teknologi, miljø, beredskap, sikkerhet og urfolkshensyn. Sett i et slikt perspektiv, mener Sametinget at det er bedre at Norge deltar aktivt i de framtidige planleggingen av petroleumsvirksomheten i nordområdene, enn at Russland gjør det alene. Ved å delta vil man kunne påvirke og finne fram til standarder og legge føringer på den internasjonale utviklingen for petroleumsvirksomhet i nordområdene. Hensynet til urfolkene, fiskeriinteressene og miljøvern veier tungt for Sametinget i denne sammenheng. Derfor er det også viktig at norske oljeselskaper legger til grunn disse hensynene i sin deltakelse i petroleumsaktivitetene i nordområdene.

ILO-konvensjonen nr. 169 legger begrensninger for Statens myndighet med hensyn til utnyttelse av naturressurser og gir klare føringer for involvering av Sametinget i forbindelse med gjennomføring av utbygginger som har konsekvenser for det samiske folk. Sametinget ber derfor om at det avklares hvordan regjeringen vil gjennomføre involveringen av Sametinget i arbeidet, slik at arbeidet med helårig petroleumsvirksomhet skjer i samsvar med nasjonale og internasjonale urfolksforpliktelser.

Barnehager, opplæring og forskning

Barnehage

Sametinget har tildelt tilskudd til 45 samiske barnehager, midler til morsmålsopplæring i 15 barnehager og midler til 6 forsøks- og utviklingsprosjekter i samiske barnehager. Det er utgitt 2 nummer av fagtidsskriftet Stullan for samiske barnehager. Sametinget har i 2003, i samarbeid med Fylkesmennene i Troms og Finnmark, avholdt den årlige barnehagekonferansen i Tromsø. Det er også avholdt nettverkssamlinger for styreere og språkmedarbeidere i samiske barnehager i og utenfor forvaltningsområdet.

Grunnskole/ videregående opplæring:

Sametinget har gitt høringsuttalelse til NOU 2003:16 *I første rekke* og bl.a. påpekt at kvalitetsreformen også skal omfatte elever som får opplæring i og på samisk og at lærestoff om samiske forhold blir obligatorisk for alle landets elever ved en eventuell revidering av læreplaner. Sametingets spesialpedagogiske kompetansehevsingsplan for 2004 – 2006, har fokus på lese- og skrivevansker og tospråklighet i lule- og sørsamiske områder, samt områdene Sør-Troms og Nordre Nordland.

Sign: _____/_____

Sametinget har, sammen med Utdannings- og forskningsdepartementet, Fylkesmennene i Finnmark og Troms og representanter for kommuner i forvaltningsområdet for samisk språk, deltatt i en arbeidsgruppe som utarbeidet ny beregningsmodell for tildeling av timeressurser til opplæring i og på samisk i grunnskolen. Sametinget har for øvrig tatt opp med Utdannings- og forskningsdepartementet problemet med at timesatsen er for lav og dekker ikke kommunenes reelle utgifter til samiskopplæring.

Sametinget har vedtatt prinsipper og retningslinjer for videregående opplæring for den samiske befolkningen. Sametinget sier i sitt vedtak bl.a. at opplæringsloven bør endres slik at samer i videregående opplæring får rett til opplæring i og på samisk, i samisk kultur og samfunnsliv og i spesielle samiske fag og kurs. Sametinget mener at det må opprettes nasjonale og regionale ressurs- og kompetansesentre som tilbyr alternativ opplæring i samisk språk, kultur og samfunnsliv. De statlige samiske videregående skolene bør utvikles til nasjonale ressurs- og kompetansesentre. Sametinget mener at de samiske videregående skolene på nåværende tidspunkt ikke tilknyttes Sametinget.

Temaet for den årlige skolekonferansen var *Samiske verdier i skolehverdagen og i nærmiljøet*. Formålet var synliggjøring av samiske verdier i skolehverdagen og i nærmiljøet, implementering av samiske og norske verdier i et læringsperspektiv for samiske barn og unge, samt synliggjøring av samisk mangfold. Målgruppe for konferansen var lærere, skoleledere, skoleeiere, utdanningstilbydere, ansvarlige myndigheter og andre interesserte. Konferansen ble avholdt i samarbeid med Fylkesmennene i Troms og Finnmark.

Sametinget vil fortsatt arbeide for å forbedre rammebetingelser i forhold til samisk opplæring. Staten bør refundere skoleeierens utgifter fullt ut slik at samiske elever sikres sine rettigheter til opplæring i og på samisk.

Læremidler og nettressurser

Sametinget har bevilget midler til nyutvikling av 46 ordinære, 9 digitale og 12 særskilt tilrettelagte samiske læremidler. Det er også bevilget en del midler til nyopptrykk av læremidler som var gått ut av produksjon.

Forlag og andre læremiddelprodusenter ferdigstilte ca 35 nye samiske læremidler.

Forfatterhonoraret for utvikling av samiske læremidler er økt og indeksreguleres hvert år. Det er i år delt ut stipend til 440 elever ved videregående skoler som har samisk i fagkretsen, 7 studenter som tar til grunn- og videreutdanning innen spesialpedagogikk og 8 studenter som tar videreutdanning i læremiddelpedagogikk ved Samisk høyskole.

I mars arrangerte Sametingene i Norge og Finland og Sameskolestyrelsen i Sverige læremiddelkonferansen *Samiske læremidler som nordisk ressurs*, i Kiruna. Målet med konferansen var å synliggjøre læremidler som er utgitt i de 3 landene, fremme utveksling av samiske læremidler over landegrensene og motivere for utarbeiding av felles nordiske læreplaner og læremidler. Sametinget har, i samarbeid med Sametinget i Finland og Sameskolestyrelsen i Sverige, utgitt felles nordisk læremiddelkatalog.

Sign: _____/_____

Sametinget har opprettet nettstedet *Sámi oahpponeabtta* for å nå ut med informasjon og veiledning for samiske lærere, førskolelærere, foreldre og elever. Læringscenteret har opprettet en database med informasjon om læremidler for barn, unge og voksne med særskilte behov. I denne basen kan Sametinget legge inn informasjon om samiske særskilt tilrettelagte læremidler. Sametinget har i samarbeid med fylkesmannen i Troms og Finnmark utarbeidet informasjonsbrosjyren *Opplæring i samisk i grunnskolen utenom forvaltningsområdet for samisk språk*.

Læringscenteret tildelte kr 250 000 til delprosjekter innenfor prosjektet *Samiske verdier i skolehverdagen*. Fylkesmennene i Finnmark og Troms, i samarbeid med Sametinget og Samisk høgskole, fikk i oppgave å fordele disse midlene til skoler i områder der det bor samer. Midlene skulle brukes som stimuleringsstøtte for å synliggjøre samiske verdier i skolehverdagen og implementere samiske og norske verdier i et læringsperspektiv for samiske barn og unge.

Med de bevilgningene som har vært hittil, har det ikke vært mulig å gjøre en større innsats innen IKT i samisk skole. Det er stort behov for samiske digitale læremidler, og da spesielt tilpasset fjernundervisning. Det vil være ressursbesparende å samarbeide nordisk om læremiddelproduksjon. Det er planer om å få utviklet en felles samisk nordisk elektronisk læremiddelbase. Et annet tiltak som Sametinget ser på som viktig innen IKT er utvikling av retteprogram for databehandling. Det er også behov for å videreutvikle samisk læringsnett.

Lese- og skriveferdigheter og matematikk opplæring

Det samisk begynneropplæringsprosjektet er nå i sin tredje fase. Generell målsettingen i denne fasen er å finne fram til metoder og metodikk som fremmer leseforståelse på samisk.

Gi rom for lesing! er en landsdekkende tiltaksplan for å stimulere elevers leseglede og leseferdigheter og øke kompetansen i bruk av skolebibliotek. Sametinget, Fylkesmennene i Finnmark og Troms og Samisk høgskole har sammen tatt initiativ til å igangsette prosjektet *Gi rom for lesing – Samisk* for å fremme og utvikle leseinteressen og øke leselysten blant samiske barn og unge.

Å sikre kvalitet i matematikkfaget for samiske elever vil være en stor utfordring. Her vil man kunne nyttiggjøre seg av de resultater *Kvalitet i matematikk-KIM – prosjektet* kom frem til, bl.a. å videreutvikle matematikkfaget slik at det blir mer tilpasset samiske barn. Det er behov for å fortsette arbeidet med termutvikling. Utarbeiding av læremidler, også digitale, må videreføres. Å høyne lærerens kompetanse i matematikk må også være et av målene. Sametinget må få ressurser til fremtidige satsingsområder som for eksempel stipend til elever og studenter i realfagene.

Høyere samisk utdanning og forskning

Sametinget har initiert opprettelse av samarbeidsnettverk mellom Samisk høgskole og Høgskolen i Bodø og Høgskolen i Nord-Trøndelag som gir lærerutdanning med samisk språk og/eller samisk innhold. Det er utarbeidet en rammeplan i samisk og duodji for allmennlærer- og førskolelærerutdanning

Det er et stort behov for økt forskning og flere samiske forskere. Et samisk forskningsråd vil kunne være et svært viktig instrument for å øke innsatsen på dette feltet også. Samtidig er det viktig at

Sign: _____/_____

Utdannings- og forskningsdepartementet og Norges forskningsråd øker innsatsen for samisk forskning.

Helse- og sosialsatsing

Tiltakene i Regjeringens handlingsplan ”Mangfold og likeverd”, forutsetter et nært samarbeid mellom Sametinget og sentrale myndigheter. Sametinget har lagt vekt på å være premissleverandør til regionale og sentrale innstanser i saker som angår samisk helse- og sosialsatsning.

Tjenestetilbudet til samiske barn opptar Sametinget. Vi har derfor arbeidet for å opprettholde og styrke Seidajok barnepsykiatriske behandlingshjem i Tana. Dette er en sak som krever videre oppfølging i 2004. Likeledes har Sametinget tatt initiativ til å synliggjøre samiske barns behov i den nye forvaltningsreformen for barne- og familievern.

Sametinget tok opp forholdene for samiske pasienter både i primær- og spesialisthelsetjenesten med helsedepartementet. Det er viktig at rettighetene samiske pasienter har til å bli møtt med språk – og kulturkompetanse påpekes overfor sentrale helsemyndigheter. Sametinget fordeler hvert år prosjektmidlene til oppfølging av NOU 1995:6 *Plan for helse- og sosialtjenester til den samiske befolkning i Norge*. Vi har i 2003 søkt å fordele midlene etter vedtatte satsningsområder og med geografisk spredning. Vi har imidlertid sett at det er en utfordring å tilrettelegge for helse- og sosialprosjekter i lule – og sørsamiske områder. Dette må vi arbeide videre med.

Satsningsområdene vil bli evaluert i løpet av 2004. Formålet med evalueringen er å se hvilken effekt midlene har hatt i samisk helse- og sosialtjeneste.

Samarbeid

Regionale utviklingsprogrammer

Sametinget har i mange år vært med i en samarbeidsgruppe som har hatt til formål å samordne virkemidlene i Finnmark. I forbindelse med arbeidet med de regionale partnerskapene har denne gruppen blitt utvidet, og blir i dag kalt RUP-partnerskapet. Målet med partnerskapet er at aktørene skal forplikte seg til å følge opp de prioriteringer som ligger i mål, strategier og tiltak som partnerskapet blir enige om skal være med i det Regionale utviklingsprogrammet. Det er fylkeskommunen som har det overordnede ansvaret for programmet og som vedtar programmet.

I 2003 har partnerskapet utarbeidet et fireårig Regionalt utviklingsprogram, og en årsplan for 2004. I forbindelse med oppfølgingen av samarbeidsavtalen med Finnmark fylkeskommune, artikkel 5 ”regional planlegging og arealforvaltning”, ble det avholdt et møte den 06.11.03 mellom Finnmark fylkeskommune og Sametingsrådet, hvor det 4-årige regionale utviklingsprogrammet for Finnmark 2004 ble drøftet.

I likhet med Finnmark er det også i Troms utarbeidet et fireårig program for regional utvikling. I samarbeidsavtalen med Troms er partene blitt enige om at partene årlig skal sette av midler til gjennomføring av de årlige regionale utviklingsprogrammene.

Sign: _____/_____

Samarbeidsavtalene med fylkeskommunene

I 2002 ble samarbeidsavtalen med Troms fylkeskommune undertegnet og trådte i kraft. I 2003 har arbeidet blitt fulgt opp med møter både på administrativt nivå og på politisk nivå og flere av artiklene i samarbeidsavtalen er blitt fulgt opp. Av konkrete saker nevnes finansiering av utbygging av Aja og å få til et fungerende samisk hus på Senja.

Når det gjelder samarbeidsavtalen med Finnmark fylkeskommune ønsket partene å formalisere det samarbeidet som allerede hadde foregått mellom partene gjennom flere år. Avtalen skal være et instrument for nye tiltak og prioriteringer, samt legge til rette for å utvikle tiltakssonen for Nord-Troms og Finnmark også til en urfolkssone. Samarbeidsavtalen ble vedtatt i Finnmark fylkesting i juni og i Sametinget i september 2003.

Når det gjelder Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag, Nordland og Hedemark fylkeskommuner er partene enige om å utarbeide forslag til en felles samarbeidsavtale om sørsamiske forhold. Av de temaer som ble gitt spesiell oppmerksomhet var blant annet, utvikling av samiske institusjoner, videregående opplæring, Sametingets deltakelse i fylkeskommunenes regionale planarbeid og samisk språkutvikling. Det tas sikte på at forslag til samarbeidsavtale skal foreligge første halvdel av 2004.

Det må være en målsetting at de fylkene som Sametinget har inngått partnerskap med, etter hvert kan tilby samisk språk som fag til alle elever som ønsker det på videregående skoler, og at fylkeskommunene også kan tilby faget "samisk kulturkunnskap" som studieretningsfag eller valgfag ved alle videregående skoler slik at ingen elever skal gå ut av videregående skole i disse fylkene uten grunnleggende kunnskaper om samiske forhold.

Samisk samarbeid

Hovedsatsingsområdet for Samisk parlamentarisk råd (SPR) i inneværende periode er bevaring og utvikling av det samiske språket, opplæring, produksjon av læremidler, likestilling og ungdomsdeltakelse i det samiske samfunnet. Samisk parlamentarisk råd skal også koordinere den samiske stemmen ut til andre urfolk og internasjonalt, blant annet gjennom arbeidet med urfolkssaker i etablerte fora som Barentssamarbeidet, Arktisk samarbeid, FN og EU. I 2003 har det vært særlig fokus på likestilling, kartlegging av opplærings situasjonen for samiske barn i de nordiske landene og å få formalisert det samiske språksamarbeidet i SPR.

Sametinget ønsker en utvikling hvor det allsamiske perspektivet styrkes. Sametinget har derfor prioritert etablering av det parlamentariske samiske samarbeidet de siste årene. Samisk parlamentarisk råd har i etableringsfasen i hovedsak arbeidet med saker som angår samene som et folk, bl.a. samisk språksamarbeid, opplæring og læremidler for samiske barn etc. Vi ser en utvikling i Norden hvor de nordiske organene overfører sine institusjoner til vertslandene, f. eks innen utdanning og forskning. Dette har også konsekvenser for samiske institusjoner. Sametinget vil at flere samiske institusjoner skal bli allsamiske, mens de nordiske statene og nordiske samarbeidsorganer går i motsatt retning generelt. Hovedutfordringen for Samisk parlamentarisk råd er å få finansiert rådets virksomhet.

Sign: _____/_____

Samarbeidet mellom regjeringene og sametingene, både på politisk og administrativt nivå, er godt i gang, bl.a. gjennom de årlige møtene mellom de nordiske sameministrene og sametingspresidentene.

Det internasjonale engasjementet

I Sametingets internasjonale engasjementet i 2003 har fokus først og fremst vært rettet mot arbeidet overfor utvalgte FN-organ og samarbeidet i nordområdene. Engasjementet har økt i omfang, noe som også har vært en målsetting fra Sametingets side, uten at de nødvendige ressurser foreligger. Dette skaper problemer i forhold til de målsettingene som Sametinget har for dette arbeidet og i forhold til de forventningene Sametinget møter fra det samiske samfunnet og medaktører både på nasjonalt og internasjonalt plan.

Permanent forum for urfolkssaker avholdt sin andre sesjon i New York i mai, og Sametinget deltok i den norske delegasjonen. Årets sesjon var viet ungdom, derfor deltok også en representant fra Sametingets ungdomspolitiske utvalg (SUPU). Ole Henrik Magga ble gjenvalgt som forumets leder. Sametinget bevilget også i 2003 kr 300 000 til arbeidet i Permanent forum.

I arbeidet med FNs urfolkserklæring har Sametinget deltatt i den norske delegasjonen på arbeidsgruppens 9. sesjon i Genève. Arbeidsgruppens mandat er å utforme et utkast til FNs globale urfolkserklæring. Erklæringen skal sette en minstestandard for hvilke rettigheter urfolk bør ha uavhengig hvilket land de er bosatt i. Arbeidsgruppen består av stats- og urfolksdelegater fra hele verden. Ambisjonen er å vedta erklæringen innen utgangen av FNs urfolkstiår i 2004.

Sametinget har representert Barentssamarbeidets urfolk i Barents regionråd og Regionkomité til høsten 2003. På Regionrådets møte 2. oktober ble ledervervet i rådet overført fra Nordland fylkeskommune til Västerbotten län i Sverige. Samtidig overtok samene i Sverige urfolksrepresentasjonen i Regionrådet etter samene i Norge. Fra 2003 er det Samisk parlamentarisk råd (SPR) som oppnevner samenes (Finland, Norge og Sverige) representanter til Barentssamarbeidets organer. Etter initiativ fra Sametinget og Arbeidsgruppen for urfolk i Barentssamarbeidet ble urfolkskontoret i Murmansk åpnet i 2003. Barentssekretariatet har stått for den praktiske tilretteleggingen, mens Sametinget dekker utgiftene for kontoret. Den finansielle situasjonen for dekning av urfolkenes aktivitet i Barentssamarbeidet, samt finansiering av prosjekt rettet mot urfolksmiljøer i regionen, må vies større oppmerksomhet. Urfolkene har ikke egne økonomiske midler til rådighet, men er avhengig av de respektive nasjonalstatenes økonomiske støtte.

Sametinget deltar i Regjeringens Europapolitiske forum og deltok på forumets første møte som ble avholdt 9. desember 2003. Sametinget deltar også i den administrative kontaktgruppen for lokale og regionale myndigheter samt Sametinget om Europapolitiske spørsmål. For Sametinget er det fremover et behov for enda større grad av fokusering på de politiske prosessene innenfor EUs politiske organer, så vel som på det som skjer innenfor EUs byråkratiske system. Behovet for spesialkompetanse i forhold til EU/EØS vil etter hvert vokse, og Sametinget må settes i stand til å møte de fremtidige utfordringene også på dette området.

Sign: _____/_____

Konvensjonen om biologisk mangfold

Som i foregående år har Sametinget i 2003 fulgt opp det internasjonale arbeidet med Konvensjonen om biologisk mangfold (CBD), og da særlig CBDs artikkel 8 (j) som omhandler urfolks tradisjonelle kunnskaper. Sametinget deltok på 8 (j) arbeidsgruppa sitt møte i Montreal i desember 2003. Et sentralt tema var her frivillige retningslinjer for konsekvensanalyser av tiltak som påvirker urfolks landområder og hellige steder, samt miljømessige, sosiale og kulturelle forhold. Andre sentrale tema var systemer for bevaring av tradisjonell kunnskap og styrket samarbeid med Permanent forum for urfolk. Anbefalingen fra arbeidsgruppens møte legges fram for konvensjonens partsmøte i februar 2004. Sametinget vil også i 2004 følge opp det internasjonale arbeidet med Konvensjonen om biologisk mangfold (CBD). Sametinget har en god dialog med Miljøverndepartementet i dette arbeidet. Det forventes at Norge inntar en tydeligere holdning om at urfolks kunnskaper, praksiser og fornyelser for bevaring av det biologiske mangfoldet, forutsetter at urfolk har reell kontroll og råderett over sine landområder og ressurser.

Interreg prosjekter

Arbeidet i 2003 har blitt konsentrert om å få frem flere prosjekter. Dette har man lyktes med i Åarjelsaemien Dajve delprogram som har hatt en vanskelig start, men som i slutten av 2003 har kommet opp i 9 nye prosjektsøknader som er under behandling.

Tabellen nedenfor viser hvor mange søknader hvert av de samiske delprogrammene har hatt inne og hvor mange av disse som er innvilget. Videre viser tabellen hvor mye som er bevilget av Sametingets egne budsjettmidler og hvor mye statlige Interreg-midler (IR-midler) som er gitt til de samiske prosjektene. Kolonnen helt til høyre viser de totale finansieringene på prosjektene (inkludert EU-midler og nasjonalfinansiering i EU-landene).

Delprogram	Ant. Søkn. totalt	Ant. innvilget	Sum Sametinget	Sum IR-midler	Sum innvilget totalt
Sápmi	28	16	400 800	1 254 750	6 756 880
Åarjelsaemien Dajve	13	4	827 850	1 015 214	8 341 610

Sign: _____/_____

Kap 4 Sametingets regnskap for 2003

Sametingets regnskap for 2003 er et kontantregnskap for virksomheten i sin helhet og viser virksomhetens faktiske bokførte inntekter og utgifter.

Regnskapet presenteres i tre hoveddeler; regnskapet totalt, driftsregnskapet fordelt på hovedkoststeder og virkemiddelregnskapet fordelt på virkemiddelordningene. Under hver av disse hoveddelene gis det også forklaringer til eventuelle avvik.

4.1 Regnskap 2003 – totalt

Konto	Tekst	Res hiå	Rev.bud 2003	Avvik	i %
Bevilgninger					
50	Bevilgninger fra departementene	214 846 000	212 546 000	2 300 000	1,1 %
-	Bundne midler, jfr. rev.budsjett-03		20 103 228		
-	Refordeling overskudd 2002, jfr. rev.bud-03		5 855 321		
1. Sum rammebevilgninger		214 846 000	238 504 549	-23 658 549	-9,9 %
Drift politisk nivå, administrasjon og spesielle driftsutgifter					
01	Drift politisk nivå	12 969 370	12 386 000	-583 370	-4,7 %
01	Drift administrasjon	52 669 355	52 345 900	-323 455	-0,6 %
22	Spesielle driftsutgifter	9 484 362	8 560 371	-923 991	-10,8 %
2. Sum driftskostnader		75 123 087	73 292 271	-1 830 816	-2,5 %
Virkemidler					
51	Næringsutvikling	25 887 300	24 167 000	-1 720 300	-7,1 %
52	Kultur	31 037 767	31 081 000	43 233	0,1 %
53	Samisk språk	33 762 947	34 500 000	737 053	2,1 %
54	Miljø- og kulturvern	10 409 900	12 671 950	2 262 050	17,9 %
55	Andre tilskudd (politisk arbeid)	5 476 000	5 275 000	-201 000	-3,8 %
56	Opplæring	23 831 445	34 611 078	10 779 633	31,1 %
57	Internasjonalt samarbeid	1 239 000	7 891 100	6 652 100	84,3 %
58	Samefolkets fond - SFF	-4 650 861	7 419 150	12 070 011	162,7 %
59	Helse- og sosialsatsing	4 302 000	4 200 000	-102 000	-2,4 %
60	Arkiv-, bibliotek- og informasjonstjeneste	5 596 000	5 396 000	-200 000	-3,7 %
61	Likestillingstiltak	496 000	500 000	4 000	0,8 %
3. Sum virkemidler		137 387 498	167 712 278	30 324 780	18,1 %
4. Resultat kontantregnskap (1-2-3)		2 335 415	-2 500 000	-4 835 415	193,4 %
58	Kapitalisert avkastning Norges Bank vedr. SFF er feil inntektsført	-4 650 861	0		
5. Resultat kontantregnskap		-2 315 446	-2 500 000	-184 554	7,4 %

Resultat kontantregnskap er ikke korrigert for avsetninger/periodiseringer. Se kapittel 4.4.12 for riktig resultat.

Sign: _____/_____

4.2 Bevilgning fra departementene

Fordeling av bevilgningene fra departementene er som følger:

Post	Tekst	Res hiå	RevBud 2003	Avvik	i %
50	Kommunal- og regionaldepartement	133 900 000	136 100 000	-2 200 000	-1,6 %
50	Utdannings- og forskningsdepartement	29 189 000	26 689 000	2 500 000	9,4 %
50	Barne- og familiedepartement	8 413 000	8 413 000	0	0,0 %
50	Miljøverndepartement	2 000 000	2 000 000	0	0,0 %
50	Kultur- og kirkedepartementet	30 244 000	30 244 000	0	0,0 %
50	Helsedepartement	5 100 000	5 100 000	0	0,0 %
50	Landbruksdepartement	6 000 000	4 000 000	2 000 000	50,0 %
Sum bevilgninger fra dept.		214 846 000	212 546 000	2 300 000	1,1 %
-	Bundne midler, jfr. rev.budsjett 2003		20 103 228		
-	Refordeling overskudd 2002, jfr. rev.bud 2003		5 855 321		
Sum		214 846 000	238 504 549		

Den totale bevilgningen for 2003 til Sametinget var kr 206 246 000, men ved budsjettreguleringen i mai 2003 ble det endelig budsjettet vedtatt med en total ramme på kr 238 504 549.

Sametinget har totalt fått innbetalt kr 214 846 000 fra de ulike departementene i 2003.

Ekstratildeling fra Utdannings- og forskningsdepartementet (UFD) på til sammen kr 5 000 000 ble ikke tatt med inn i Sametingets budsjett 2003. Av disse midlene er det utbetalt kr 2 500 000 til Sametinget over UFDs kapittel 226, post 21 Pedagogisk kvalitetsutvikling i samisk grunnopplæring. De resterende midlene på kr 2 500 000 over UFDs kapittel 248, post 21 til IKT i samisk utdanning er ikke overført Sametinget i 2003. Dette er tatt hensyn til i balansen pr. 31. desember 2003, og dermed i resultatet som presenteres i kapittel 4.4.12.

Bevilgningen til Interreg på kr 2 200 000 kapittel 552, post 72 fra Kommunal- og regionaldepartementet (KRD) er heller ikke overført til Sametinget i 2003. Dette er tatt hensyn til i balansen pr. 31. desember 2003, og dermed i resultatet som presenteres i kapittel 4.4.12. Det er i tillegg blitt overført kr 2 000 000 ekstra fra Landbruksdepartementet til Sametinget i 2003. Midlene er en del av bevilgningen for 2002, og er tatt hensyn til i resultatet for Samisk utviklingsfond, se kapittel 4.4.1.

Sign: _____/_____

4.3 Driftsregnskapet for 2003

4.3.1 Post 01 driftsutgifter politisk nivå

Drift politisk nivå

Post	Tekst	Res hiå	RevBud 2003	Avvik	i %
01	Sametingsrådet - Inkl. reserve politisk omorganisering	4 272 511	3 890 000	-382 511	-9,8 %
01	Sametingets plenum	3 992 362	4 300 000	307 638	7,2 %
01	Sametingets møtelederskap	360 003	470 000	109 997	23,4 %
01	Sametingsgruppene	1 987 952	1 600 000	-387 952	-24,2 %
01	Sametingets kontrollkomité	123 380	106 000	-17 380	-16,4 %
01	Sametingets tilskuddstyre	620 935	650 000	29 065	4,5 %
01	Samisk parlamentarisk råd	507 615	400 000	-107 615	-26,9 %
01	Sametingets språkstyre	346 244	350 000	3 756	1,1 %
01	Samisk språknemnd	547 403	350 000	-197 403	-56,4 %
01	Sametingets ungdomspolitisk utvalg (SUPU)	196 696	120 000	-76 696	-63,9 %
01	Interreg overvåkingskom./tilskuddsstyre	14 268	150 000	135 732	90,5 %
Sum drift politisk nivå		12 969 370	12 386 000	-583 370	-4,7 %

Driftsutgifter for politisk nivå viser et overforbruk på kr 583 370 i forhold til budsjett. Dette overforbruket skyldes bl.a. følgende forhold:

Sametingsrådet har hatt høyere aktivitet enn det som var budsjettet, i sær skyldes dette større aktivitet mht. internasjonale saker. I tillegg er en god del av utgiftene til politisk initiativ som skulle vært utgiftsført på post 22 Spesielle driftsutgifter, bokført på denne posten, se tabellen spesielle driftsutgifter. I 2003 er det også bokført utgifter på ca. kr 66 000 vedrørende hedringen av Altaaksjonistene i november 2002.

Bakgrunnen til avvikene på plenum og gruppene skyldes det endrede godtgjørelsesreglementet som ble iverksatt i april 2003, som har medført at utgiftene blir belastet på en annen måte enn forutsatt. Samlet for plenum, gruppene og møtelederskapet er det kun et mindre avvik.

Overforbruket til Samisk parlamentarisk råd (SPR) skyldes først og fremst høyere aktivitet enn forutsatt. År 2003 var et normalt SPR år med to SPR møter og seks styremøter. I 2002 ble det bare avholdt ett SPR møte og tre styremøter. I tillegg viser det seg at det er forholdsvis dyrt å drifte et slikt organ som har fire arbeidsspråk og hvor alle sakspapirer til møtene skal foreligge på disse fire språkene.

Overforbruket til Sametingets ungdomspolitisk utvalg skyldes høyere aktivitet i 2003 enn forutsatt. Dette må ses i sammenheng med post 22.7 Konferanser (ungdom konferanse), som har et underforbruk på kr 36 833.

Sign: _____/_____

Det totale budsjettet til Samisk språknemnd er på kr 1 150 000 (inkl. administrative driftsutgifter og midler tildelt ved revidert budsjett 2003 stilt til disposisjon for språkavdelingen), hvilket gir et overskudd på ca. kr 600 000.

Underforbruket til Interreg overvåkingskomité skyldes at utgiftene til komitéen er blitt belastet administrasjonens driftsbudsjett.

4.3.2 Post 01 driftsutgifter administrativt nivå

Post	Tekst	Res hiå	RevBud 2003	Avvik	i %
01	Drift administrasjon	52 669 355	52 345 900	-323 455	-0,6 %
Sum drift administrasjon		52 669 355	52 345 900	-323 455	-0,6 %

Ved revidert budsjett for 2003 var bevilgingen til Sametingets administrasjon på kr 51 545 900. Etter reguleringen ble budsjettet økt med kr 800 000, til kr 52 345 900. Økningen skyldes overføring av midler fra virkemiddelregnskapet til administrasjonen.

- Kr 500 000 fra post 51.1 Samisk utviklingsfond ble overført til post 01 Driftsutgifter administrasjon til arbeidet med duodji-programmet.
- I tillegg ble det overført kr 300 000 fra post 59 Helse- og sosialsatsing til post 01 Driftsutgifter administrasjon, helse- og sosial.

Overforbruket skyldes at Sametinget på slutten av året fikk tildelt midler til Samisk statistikk på kr 500 000 fra Kommunal- og regionaldepartement (KRD). Utgiftene er belastet i regnskapet for 2003, men innbetalingen fra KRD ble ikke foretatt før i januar 2004. Dette er tatt hensyn til i balansen pr. 31. desember 2003, og dermed i resultatet som presenteres i kapittel 4.4.12.

Sosial- og helsedirektoratet bevilget i desember 2003 kr 300 000 til planlegging og etablering av en informasjonstjeneste til samiske brukere av helse- og sosialtjenester. Bevilgningen er mottatt og inntektsført i 2003, men bevilgningen er ikke benyttet. Utredningen vil bli gjennomført i 2004. Dette er kommunisert og godkjent overført til 2004 av Sosial- og helsedirektoratet. Overføringen er tatt hensyn til i balansen pr. 31. desember 2003, og dermed i resultatet som presenteres i kapittel 4.4.12.

Sign: _____/_____

4.3.3 Post 22 spesielle driftsutgifter

Spesielle driftsutgifter

Post	Tekst	Res hiå	RevBud 2003	Avvik	i %
22.1	Læremiddelutvikling/FoU	2 432 848	2 540 000	107 152	4,2 %
22.1	Læremiddelutvikling/FoU	2 521 288	2 500 000	-21 288	-0,9 %
22.2	Interreg driftsutgifter (Sametinget i Sverige)	250 000	250 000	0	0,0 %
22.3	Internett, datainformasjon og arkivsystem	1 434 556	1 443 000	8 444	0,6 %
22.4	Kompetanseheving språk	0	0	0	-
22.5	Politisk initiativ	30 000	100 000	70 000	70,0 %
22.6	Motiveringspris	0	0	0	-
22.7	Konferanser	688 167	725 000	36 833	5,1 %
22.8	Stedlig kontor i Oslo	172 154	100 000	-72 154	-72,2 %
22.9	Finnmarksloven	1 955 349	902 371	-1 052 978	-116,7 %
Sum spesielle driftsutgifter		9 484 362	8 560 371	-923 991	-10,8 %

Ved revidert budsjett for 2003 var bevilgingen til Spesielle driftsutgifter på kr 6 060 371, i tabellen over viser revidert budsjett for 2003 kr 8 560 371, dvs. en økning på kr 2 500 000. Denne økningen skyldes den ekstra tildelingen fra UFD til pedagogisk kvalitetsutvikling i samisk grunnopplæring, jfr. kommentarer i kapittelet om bevilgning fra departementene.

Overforbruket på post 22 skyldes i hovedsak merutgifter medgått til arbeidet med Finnmarksloven, herunder utgifter til folkemøtene (overtid, reise, opphold etc.), bruk av eksterne konsulenter, samt utgifter i forbindelse med høringen i Stortinget og justiskomiteens besøk i Karasjok. Både administrasjonens og politikernes utgifter er inkludert i dette.

Som nevnt i kapittelet driftsutgifter politisk nivå , så er utgiftene på kr 70 000 til politisk initiativ belastet post 01 Sametingsrådet, i praksis er det derfor ingen avvik.

4.4 Virkemiddelregnskapet for 2003

Sametingets virkemidler er en blanding av fondsmidler som gis som tilsagn med gyldighet over flere år eller som årlige tilsagn. Fondspostene vil alltid vise til dels betydelige avvik i kontantregnskapet, men skal årlig avstemmes mot tilsagn som representerer bindinger frem i tid. Sametinget har i 2003 lagt alle bundne midler i et eget avtaleregnskap, slik som i 2002. Når det gjelder arbeidet med å legge inn læremiddeltilsagn inn i avtaleregnskapet, så er dette utsatt på grunn av manglende kapasitet i administrasjonen. Midler fra Samisk utviklingsfond, Samisk Kulturfond og Samefolkets fond blir utgifts- og kostnadsført direkte mot disse fonds, respektive fondskonto i Norges Bank, og blir nullstilt ved årsskiftet.

Sign: _____/_____

4.4.1 Post 51 Næringsutvikling

Post	Tekst	Res hiå	RevBud 2003	Avvik	i %
51.1	Samisk utviklingsfond	13 260 600	21 017 000	7 756 400	36,9 %
51.1	Næringskombinasjoner	9 476 700	0	-9 476 700	-
Sum Samisk utviklingsfond		22 737 300	21 017 000	-1 720 300	-8,2 %
51.2	Duodji inst. og organisasjoner	3 150 000	3 150 000	0	0,0 %
Sum næringsutvikling		25 887 300	24 167 000	-1 720 300	-7,1 %

I henhold til økonomireglementet skal innestående saldo på Samisk utviklingsfonds konto i Norges Bank reflektere de bindinger som fremkommer gjennom gitte gyldige tilsagn pr. 31. desember 2003. Ved overgangen til et nytt år må derfor kontoen avstemmes for å reflektere de forpliktelsene Sametinget har i form av gitte tilsagn.

Ved revidert budsjett for 2003 var bevilgingen til Samisk utviklingsfond på kr 21 517 000, i tabellen over viser revidert budsjett 2003 kr 21 017 000, dvs. en reduksjon på kr 500 000. Denne reduksjonen skyldes overføring fra post 51.1 Samisk utviklingsfond til post 01 Driftsutgifter administrasjon, til administrasjonens dekning av utgifter mht. arbeidet med duodjiprogrammet.

Samisk utviklingsfond viser et overforbruk på kr 1 720 300, disse tall viser kun kontantbevegelser og blir tatt hensyn til i fondsregnskapet (se tabellen under).

Det er i tillegg blitt utbetalt kr 2 000 000 fra Landbruksdepartementet til Sametinget i 2003. Midlene ble utbetalt i 2003, men skulle vært utbetalt i 2002. Dette er tatt hensyn til i resultatet for Samisk utviklingsfond, se tabellen nedenfor.

Samisk utviklingsfond

Tekst	Beløp
Fondets kapital pr. 1/1-2003	18 938 878
Bevilgning i 2003	21 017 000
Totalt til disposisjon i fondet	39 955 878
Tildelte tilskudd i 2003 *	-25 289 300
Tilbaketreking av tilskudd i 2003	3 278 600
Korrigerer Landbruksdepartementet	-2 000 000
Fondets kapital pr. 31/12-2003	15 945 178
Gyldige tilsagn pr. 31/12-2003	-16 285 500
Resultat samisk utviklingsfond 2003	-340 322

* Se tabellen under tilskudd fordelt på næringer

Dette betyr at det er bevilget/utbetalt kr 340 322 mer enn det som var disponibelt.

Sign: _____/_____

Samisk utviklingsfond - Tilskudd 2002-2003 fordelt på næringer, inkl, næringskombinasjoner

Post	Tekst	2002	i %	2003	i %
51.1	Fiske	3 304 000	14,2 %	3 018 000	11,9 %
	Jordbruk	1 948 700	8,4 %	1 825 000	7,2 %
	Duodji-utvikling, investeringer	1 698 500	7,3 %	849 000	3,4 %
	Duodji-programmet		0,0 %	1 880 400	7,4 %
	Industri/bygg og anlegg	1 731 000	7,4 %	1 332 000	5,3 %
	Varehandel	822 000	3,5 %	264 000	1,0 %
	Turisme	1 433 000	6,2 %	2 153 000	8,5 %
	Eiend./forr.drift	1 231 000	5,3 %	940 000	3,7 %
	Off., priv, sos. Tj.yting (Inkl. kultur)	4 181 000	18,0 %	4 276 000	16,9 %
	Sum næringer	16 349 200		16 537 400	
	Næringskombinasjoner	6 903 500	29,7 %	8 751 900	34,6 %
Sum tildelt tilskudd i 2003		23 252 700	100,0 %	25 289 300	100,0 %

4.4.2 Post 52 Kultur

Kultur

Post	Tekst	Res hiå	RevBud 2003	Avvik	i %
52.1	Samisk kulturfond	8 722 295	8 837 000	114 705	1,3 %
52.2	Samiske forlag	1 479 819	1 573 000	93 181	5,9 %
52.3	Samiske kulturhus	4 967 000	4 933 000	-34 000	-0,7 %
52.4	Samiske kulturorganisasjoner	1 219 600	1 253 000	33 400	2,7 %
52.5	Samiske festivaler	1 720 430	1 360 000	-360 430	-26,5 %
52.6	Samisk idrett	550 000	550 000	0	0,0 %
52.7	Samisk teater (Beaivváš Sámi Teáhter)	11 075 000	11 075 000	0	0,0 %
52.8	Kunstnerstipender	1 103 623	1 300 000	196 377	15,1 %
52.9	Samiske publikasjoner (Nuorttanásti)	200 000	200 000	0	0,0 %
Sum kultur		31 037 767	31 081 000	43 233	0,1 %

Samiske festivaler er blitt feilbelastet med kr 360 430. Riktig belastning er på Samiske forlag.

I henhold til økonomireglementet skal innstående saldo på Samisk kulturfonds konto i Norges Bank reflektere de bindinger som fremkommer gjennom gitte gyldige tilsagn pr. 31. desember 2003. Ved overgangen til et nytt år må derfor kontoen avstemmes for å reflektere de forpliktelsene Sametinget har i form av gitte tilsagn.

Sign: _____/_____

Samisk kulturfond

Tekst	Beløp
Fondets kapital pr. 1/1-2003	9 421 524
Bevilgning i 2003	8 837 000
Totalt til disposisjon i fondet	18 258 524
Tildelte tilskudd i 2003	-9 123 100
Tilbaketrekking av tilskudd i 2003	301 324
Fondets kapital pr. 31/12-2003	9 436 748
Gyldige tilsagn pr. 31/12-2003	-9 508 257
Resultat samisk kulturfond 2003	-71 509

Dette betyr at det er bevilget/utbetalt kr 71 509 mer enn det som var disponibelt.

Regnskapet viser at Samiske festivaler har et overforbruk på kr 360 430, som skyldes en feilpostering. Dersom man tar hensyn til dette vil ikke Samiske festivaler har noe overforbruk. Dette beløpet burde vært bokført på post 52.2 Samiske forlag, som gir et overforbruk på kr 267 249 på denne posten. Dette skyldes en utbetaling av et tilsagn fra 2002.

Sign: _____/_____

4.4.3 Post 53 Samisk språk

Språk

Post	Tekst	Res hiå	RevBud 2003	Avvik	i %
53.1	Tospråkelighetstilskudd	28 240 000	28 050 000	-190 000	-0,7 %
53.2	Språkprosjekter innenfor forv.området	3 122 947	1 600 000	-1 522 947	-95,2 %
53.3	Språkprosjekter utenfor forv.området	0	2 450 000	2 450 000	100,0 %
53.4	Språksentre	2 400 000	2 400 000	0	0,0 %
Sum språk		33 762 947	34 500 000	737 053	2,1 %

Samisk språk viser et underforbruk på kr 737 053. Dette underforbruket skyldes at prosjektmidler til Julevsame Ealadus guovdasj på kr 300 000 er ikke blitt utbetalt i 2003. Prosjektmidlene er brukt i 2003 men på grunn av manglende dokumentasjon innen utbetalingsfristen i desember 2003, har Sametinget ikke utbetalt midlene. Det er foretatt en avsetning til dekning av utgiftene i 2004.

Forbruket til språkprosjekter innenfor og utenfor forvaltningsområdet er slått sammen i regnskapet. Overforbruket på kr 190 000 på post 53.1 Tospråklighetstilskudd er en korrigering for feil beregning av tilskudd. Dette korrigeres mot post 53.4 Språksentre som igjen korrigeres i forhold til 53.2 Språkprosjekter.

4.4.4 Post 54 Miljø og kulturvern

Miljø- og kulturvern

Post	Tekst	Res hiå	RevBud 2003	Avvik	i %
54.1	Samisk kulturminnevern	874 900	3 136 950	2 262 050	72,1 %
54.2	Museer	9 535 000	9 535 000	0	0,0 %
Sum miljø- og kulturvern		10 409 900	12 671 950	2 262 050	17,9 %

Sametinget forvalter en tilskuddordning til samisk kulturminnevern finansiert av Miljøverndepartementet. Disse midlene har de foregående årene vært behandlet som bundne midler.

Posten samisk kulturminnevern viser et underforbruk på kr 2 262 050, disse tall viser kun kontantbevegelser. Det avsettes kr 2 184 350 til 2004 til dekning av gyldige tilsagn pr 31. desember 2003.

Sign: _____/_____

Tekst	Beløp
Budsjett 2003	1 500 000
Refordeling revidert budsjett	1 636 950
Totalt til disposisjon i 2003	3 136 950
Utbetalte tilskudd i 2003	-990 900
Tilbaketrekking av tilskudd i 2003	77 700
Rest til disposisjon pr. 31/12-2003	2 223 750
Gyldige tilsagn pr. 31/12-2003	-2 184 350
Resultat samisk kulturminnevern 2003	39 400

4.4.5 Post 55 Andre tilskudd

Andre tilskudd - støtte til politisk arbeid

Post	Tekst	Res hiå	RevBud 2003	Avvik	i %
55.1	Samiske hovedorganisasjoner	2 976 000	2 775 000	-201 000	-7,2 %
55.2	Politiske grupper i Sametinget	1 800 000	1 800 000	0	0,0 %
55.3	Opposisjonens arbeidsvilkår	700 000	700 000	0	0,0 %
Sum andre tilskudd- støtte til politisk arb.		5 476 000	5 275 000	-201 000	-3,8 %

Posten for samiske hovedorganisasjoner viser overforbruk på kr 201 000. Dette skyldes at ekstrebevilgningen som Sametingsrådet bevilget i 2002 R 127/02 har blitt utbetalt i 2003.

4.4.6 Post 56 Opplæring og læremidler

Opplæring

Post	Tekst	Res hiå	RevBud 2003	Avvik	i %
56.1	Læremiddelutv. - grunnskole og v.g.oppl.	13 558 117	23 548 078	9 989 961	42,4 %
56.2	Kompetanseheving	3 123 222	3 250 000	126 778	3,9 %
56.3	Barnehager	7 150 106	7 813 000	662 894	8,5 %
Sum opplæring		23 831 445	34 611 078	10 779 633	31,1 %

Sametinget forvalter en tilskuddordning til samisk læremiddelutvikling finansiert av Utdannings- og forskningsdepartementet. Disse midlene har de foregående årene vært behandlet som bundne midler. Sametinget må avsette kr 12 545 690 til budsjettåret 2004 til dekning av forpliktelsene som gjelder læremiddelutvikling, inkl. læremiddelprosjekter til barnehagesektoren (se tabellen under).

Læremiddelutvikling viser underforbruk på kr 9 989 959. Disse tall viser kun kontantbevegelsene i 2003. Underforbruket på kompetanseheving, kr 126 778, skyldes at det er utbetalt mindre i læremiddelstipend enn forutsatt. Posten barnehager viser også et underforbruk på kr 662 894. Bl.a. skyldes dette at bevilgningen på kr 200 000 til samisk barneblad ikke er anmodet utbetalt. Resterende underforbruk skyldes at gitte tilsagn til læremiddelutviklingsmidler innenfor barnehager ikke er utbetalt. Disse er inkludert i gyldige tilsagn pr. 31. desember 2003 (se tabellen under).

Sign: _____/_____

Læremiddelutvikling

Tekst	Beløp
Budsjett 2003 fra post 56.1 - Læremiddelutvikling	11 139 000
Budsjett 2003 fra post 56.3 - Barnehager	600 000
Refordeling revidert budsjett	12 409 078
Totalt til disposisjon i 2003	24 148 078
Utbetalte tilskudd i 2003: post 56.1 Læremiddelprosj.	-13 654 385
Utbetalte tilskudd i 2003: post 56.3 Barnehager	-93 268
Tilbaketrekking av tilskudd i 2003	0
Tildeling fra UFD (ikke budsjettet), IKT-læremidler	2 500 000
Rest til disposisjon pr. 31/12-2003	12 900 425
Gyldige tilsagn pr. 31/12-2003	-12 646 693
Resultat læremiddelutvikling 2003	253 732

I henhold til tildelingsbrev fra Utdannings- og forskningsdepartementet (UFD) skulle Sametinget ha mottatt kr 2 500 000 i løpet av 2003 til utvikling av IKT læremidler. Nå viser det seg at UFD ikke har overført nevnte midler til Sametinget, mens Sametinget på sin side har gitt tilsagn til IKT læremiddelprosjekter tilsvarende dette beløp. Sametinget har sendt forespørsel til UFD om disse midlene, men har foreløpig ikke mottatt svar. Dette er tatt hensyn til i balansen pr. 31. desember 2003, og dermed i resultatet som presenteres i kapittel 4.4.12.

4.4.7 Post 57 Internasjonalt samarbeid

Internasjonalt arbeid

Post	Tekst	Res hiå	RevBud 2003	Avvik	i %
57.1	Interreg - regional andel	669 000	1 589 000	920 000	57,9 %
57.1	Interreg - drift av Åarjelsaemien Davje	0	200 000	200 000	100,0 %
57.1	Interreg - statlig andel	0	5 602 100	5 602 100	100,0 %
57.2	Barentssamarbeid	290 000	200 000	-90 000	-45,0 %
57.3	Annet internasjonalt arbeid	280 000	300 000	20 000	6,7 %
Sum internasjonalt arbeid		1 239 000	7 891 100	6 652 100	84,3 %

Ved revidert budsjett 2003 utgjorde post 57.1 følgende:

- Interreg regional andel kr 1 589 000.
- Drift av Åarjelsamien Dajve var bevilget med kr 200 000.
- Resterende, kr 5 602 100, skulle gå til finansiering av statlig andel i Interreg III-programmene. Dvs. post 57.4 Statlige midler Syd og post 57.5 Statlige midler Nord.

Ved bokføring av regnskapet for 2003 er det dessverre foretatt noe sammenblanding av disse midlene. På bakgrunn av dette har vi gitt en forklaring til bruken av disse midlene i tabellen nedenfor.

Det er totalt blitt utbetalt kr 709 000 av Interreg midlene i 2003 (post 57.1), hvorav kr 40 000 er feilpostert på post 57.2 Barentssamarbeid. Det reelle overforbruket på post 57.2 Barentssamarbeid er da på

Sign: _____/_____

kr 50 000.

Interreg

Tekst	Beløp
57.1 Budsjett 2003 - regional midler	1 200 000
57.1 Refordeling rev.bud 2003 - Sametinget i Sverige	389 000
57.1 Refordeling rev.bud 2003 - Drift Interreg Syd	200 000
57.4 Refordeling rev.bud 2003 - Statlig midler Syd	2 778 000
57.5 Refordeling rev.bud 2003 - Statlig midler Nord	2 824 100
Totalt til disposisjon i 2003	7 391 100
57.1 Utbetalte tilskudd i 2003 - regionale midler	-200 000
57.1 Utbetalte tilskudd i 2003 - Sametinget i Sverige	-389 000
57.4 Utbetalt tilskudd i 2003 - Statlig midler nord	-120 000
Tilbaketrekking av tilskudd i 2003	0
Rest til disposisjon pr. 31/12-2003	6 682 100
57.1 Avsetning pr. 31/12-2003 - regional midler	-1 028 650
57.1 Avsetning pr. 31/12-2003 - Drift Interreg Syd	-250 000
57.4 Avsetning pr. 31/12-2003 - Statlig midler Syd	-2 778 000
57.5 Avsetning pr. 31/12-2003 - Statlig midler nord	-2 704 100
Sum bundne midler/avsetning pr. 31/12-2003	-6 760 750
Resultat interreg 2003	-78 650

Sametinget må i revidert budsjett 2004 avsette kr 6 760 750 til dekning av forpliktelsene pr. 31. desember 2003 vedrørende gyldige tilsagn og øremerkede midler statlig andel til Interreg. Dette er tatt hensyn til i balansen pr. 31. desember 2003, og dermed i resultatet som presenteres i kapittel 4.4.12.

4.4.8 Post 58 Samefolkets fond

Samefolketsfond

Tekst	Beløp
Samefolkets fond/innestående pr. 31/12-03	79 650 861
Fratrukket kapital Samefolkets fond	-75 000 000
Renteinntekter 2003	4 650 861

Beskrivelse	2000	2001	2002	2003 Avvik	
Bevilgning fra KRD		7 119 150,00	4 650 000,00	4 650 000,00	16 419 150,00
Avkastning Norges Bank	159 780,82	6 959 369,18	5 071 588,85	4 650 861,48	16 841 600,33
Mottatt bank		7 119 150,00	4 650 000,00	4 650 000,00	16 419 150,00
Differanse		0,00	-421 588,85	-861,48	-422 450,33

Sign: _____/_____

Samefolketsfond - Bundne midler

Tekst	Beløp
Avkastning bokført pr. 1/1-2003	12 190 739
Avkastning 2003	4 650 861
Korrigert avkastning pr. 31/12-03	-422 450
Sum opparbeidet avkastning pr. 31/12-2003	16 419 150

Dette er tatt hensyn til i balansen pr. 31. desember 2003, og dermed i resultatet som presenteres i kapittel 4.4.12.

4.4.9 Post 59 Helse- og sosialsatsing

Helse- og sosialsatsing

Post	Tekst	Res hiå	RevBud 2003	Avvik	i %
59	Helse- og sosialsatsing	4 302 000	4 200 000	-102 000	-2,4 %
Sum helse- og sosialsatsing		4 302 000	4 200 000	-102 000	-2,4 %

Ved revidert budsjett for 2003 var bevilgingen til Helse- og sosialsatsing på kr 4 500 000, i tabellen over viser revidert budsjett 2003 kr 4 200 000, dvs. en reduksjon på kr 300 000. Denne reduksjonen skyldes overføring av midler fra post 59 Helse- og sosialsatsing til post 01 Driftsutgifter administrasjon, jfr. forklaring under 01 driftsutgifter administrasjon.

Overforbruket på kr 102 000 skyldes merforbruk i forhold til budsjettet for 2003. Beløpet tas inn igjen i 2004 ved tilsvarende mindre forbruk, og det vil bli foretatt en avsetning av beløpet. Dette er tatt hensyn til i balansen pr. 31. desember 2003, og dermed i resultatet som presenteres i kapittel 4.4.12.

4.4.10 Post 60 Arkiv-, bibliotek- og informasjonstjenester

Arkiv-, bibliotek- og informasjonstjeneste

Post	Tekst	Res hiå	RevBud 2003	Avvik	i %
60.1	Mobile bibliotekstjenester	5 596 000	4 708 000	-888 000	-18,9 %
60.2	Samisk arkiv	0	688 000	688 000	100,0 %
Sum arkiv-, bibl.- og informasjonstjeneste		5 596 000	5 396 000	-200 000	-3,7 %

Totalt viser arkiv-, bibliotek- og informasjonstjenester et overforbruk på kr 200 000. Dette skyldes forskuddsbetaling av 2004 bevilgning til samisk arkiv. Beløpet tas inn igjen i 2004 ved tilsvarende mindre forbruk, og det vil bli foretatt en avsetning av beløpet. Dette er tatt hensyn til i balansen pr. 31. desember 2003, og dermed i resultatet som presenteres i kapittel 4.4.12.

Sign: _____/_____

4.4.11 Post 61 Likestilling

Likestillingstiltak generelt

Post	Tekst	Res hiå	RevBud 2003	Avvik	i %
61.1	Forskning på likestilling	96 000	100 000	4 000	4,0 %
61.1	Annet likestillingstiltak	100 000	100 000	0	0,0 %
61.1	Kvinnebladet Gába	300 000	300 000	0	0,0 %
Sum internasjonalt arbeid		496 000	500 000	4 000	0,8 %

Sign: _____/_____

4.4.12 Balanse pr. 31. desember 2003 (korrigert) og avstemming av resultatet for 2003

Sámediggi - Sametinget**Balanse**

Beskrivelse	2002	2003
Eiendeler		
<i>Omløpsmidler</i>		
Kundefordringer	166 678	10 064 113
Andre fordringer	91 690	1 019 057
Sum fordringer	258 368	11 083 169
Bankinnskudd		
- Driftskonto	55 958 247	33 383 355
- Samisk utviklingsfond	-716 712	17 337 596
- Samisk kulturfond	1 077 416	9 133 955
- Samefolketsfond	80 071 589	79 650 861
Sum bank	136 390 540	139 505 768
Sum eiendeler	136 648 907	150 588 937
Egenkapital og gjeld		
<i>Egenkapital</i>		
Egenkapital	5 096 749	49 575
Årets over-/underskudd	-5 855 321	0
Sum egenkapital	-758 572	49 575
<i>Gjeld</i>		
<i>Avsetning for forpliktelser</i>		
Samisk utviklingsfond	-18 938 878	-16 285 500
Samisk kulturfond	-9 421 524	-9 508 257
Samefolketsfond - avkastning	-12 190 739	-16 419 150
Samefolketsfond - kapital	-75 000 000	-75 000 000
Avsetning gyldige tilsagn læremiddelutvikling	-12 409 078	-12 646 693
Avsetning gyldige tilsagn kulturminnevern	-1 636 950	-2 184 350
Avsetning gyldige tilsagn interreg, regional og statlig andel	0	-6 760 750
Sum fondsavsetninger og andre avsetninger for forpliktelser	-129 597 169	-138 804 700
<i>Kortsiktig gjeld</i>		
Leverandørgjeld	-16 500	-59 342
Pensjonsinnskudd	-445 043	-385 766
Skyldig offentlige avgifter	-1 956 620	-2 169 110
Annen kortsiktig gjeld - avsetning feriepenger og gruppelevsforssikring	-3 370 003	-3 968 733
Annen kortsiktig gjeld - kapitalisert avkastn. Norges bank	0	-4 650 861
Øvrige avsetninger	-505 000	-600 000
Sum kortsiktig gjeld	-6 293 167	-11 833 812
Sum egenkapital og gjeld	-136 648 907	-150 588 937

Sign: _____/_____

Spesifisering av kundefordringer

Ordinære kundefordringer	214 113
Bevilget i 2003, men ikke mottatt i 2003:	
- KRD: Samisk statistikk, utgiftsført allerede i 2003 på post 01 adm.utgifter	500 000
- KRD: Interreg, post 57.1	2 200 000
- KRD: Avkastning Samefolkets fond 2003	4 650 000
- UFD: Læremiddelutvikling, utgiftsført allerede i 2003 på post 56 læremiddelutvikling	2 500 000

Sum Kundefordringer	10 064 113
----------------------------	-------------------

Spesifisering av andre fordringer

Lønns- og reiseforskudd	59 226
Periodisering forskuddsbetalt husleie 1. kvartal 2004 - Kautokeino	246 000
Brukt for mye post 59 helse og sosialsatsing i 2003, pålagt sparing i 2004	102 000
Forskudd bev. 2004 post 60 samisk arkiv, utbetalt i 2003 (pålagt mindreforbruk i 2004)	200 000
Bevilget/utbetalt for mye iht. budsjett Samisk utviklingsfond - Pålagt innsparing i 2004	340 322
Bevilget/utbetalt for mye iht. budsjett Samisk kulturfond - Pålagt innsparing i 2004	71 509

Sum andre fordringer	1 019 057
-----------------------------	------------------

Sametinget har ikke tidligere satt opp og presentert årsregnskapet som inkluderer balansen. Det er heller ikke tidligere foretatt bokføring av regnskapsmessige avsetninger/periodiseringer i balansen. Dette vedrører:

- Samefolkets fond - avkastning
- Avsetning gyldige tilsagn læremiddelutvikling
- Avsetning gyldige tilsagn kulturminnevern
- Avsetning gyldige tilsagn interreg, regional og statlig andel
- Annen kortsiktig gjeld – kapitalisert avkastning Norges Bank
- Øvrige avsetninger (bundne midler)
- Fordringer

Ovenfor har vi satt opp balansene for 2002 og 2003 som det etter regnskapsprinsippet bør være. Dette er diskutert og avklart med Riksrevisjonen. Korrigeringer av balansen pr. 31. desember 2003 er ikke lenger mulig å foreta i regnskapssystemet. Dette har ført til at vi har korrigert den inngående balansen pr. 1. januar 2004, slik at den samsvarer med ovennevnte balanse pr. 31. desember 2003.

På bakgrunn av ovennevnte forhold vil ikke kontantregnskapet bli riktig, jfr. kapittel 4.1.

I lov om årsregnskap m.v. (regnskapsloven) § 4-3 Kongruensprinsippet fremkommer bl.a. følgende:

”Alle inntekter og kostnader skal resultatføres.

Virkning av endring av regnskapsprinsipp og korrigering av feil i tidligere årsregnskap skal føres direkte mot egenkapitalen. Andre unntak fra kongruensprinsippet skal gjøres når det er i samsvar med god regnskapsskikk.”

Sign: _____/_____

For prinsippendring og korrigerende av feil i tidligere årsregnskap, gir ovennevnte bestemmelse obligatorisk unntak fra kongruensprinsippet. Slike poster skal føres direkte mot egenkapitalen. En prinsippendring er ikke relatert til periodens resultat, og en resultatføring ville gi et misvisende bilde av foretakets inntjening i perioden for endring av prinsipp.

Oppsett av et mest mulig korrekt balanse pr. 31. desember 2003 har ført til at vi har foretatt avsetninger/ periodiseringer og korrigerende for feil i tidligere årsregnskap direkte mot egenkapitalen. Dvs. en opprydding av balansen.

Endringen i egenkapitalen fra 2002 til 2003 vil dermed gi det mest riktige resultatet for 2003. Denne er som følger:

Beskrivelse	
Egenkapital pr. 31/12-2002	-758 572
Egenkapital pr. 31/12-2003	49 575
Resultat 2003 - underskudd	-808 146

På bakgrunn av at Sametinget i 2002 hadde positiv egenkapital på kr 758 572, vil årets underskudd på kr 808 146 nesten bli dekket inn i sin helhet. Negativ egenkapital pr. 31. desember blir da på kr 49 575. Det foretas ingen inndekning av dette i forhold til budsjettåret 2004, da beløpet vurderes å være så lavt.

Saken ble avsluttet torsdag 27. mai 2004 kl. 11.35.

Sign: _____/_____

Originalspråk: Norsk

Sak 23/04

Sametingets reviderte budsjett for 2004

Arkiv

Arkivsaksnr.

SF-112

2004000345

Saken påbegynt 27. mai 2004 kl. 11.35.

I Dokumentliste

Nr	Dok. dato	Avsender/Mottaker	Tittel
1.		Sametingsrådets sak R27/04	Sametingets reviderte budsjett
2.	05.03.04	Kommunal- og regionaldepartementet	Statsbudsjettet 2004 – tidelingsbrev
3.	01.04.04	Utdannings- og forskningsdept.	Statsbudsjettet 2004 – kap 206 post 50 tilskudd til Sametinget, tilsagnsbrev
4.	10.04.03	Sjur Nørstebø Moshagen	Sluttrapport - Tilgjengeliggjøring av samisk leksikalske ressurser i elektronisk form
5.	29.03.04	Sjur Nørstebø Moshagen	Endringsrapport – Tilgjengeliggjøring av samisk leksikalske ressurser i elektronisk form
6.	25.03.04	Trond Trostetrud, UiT	Sørsamisk i Sametingets retteprogramprosjekt

Saksgang:

Utvalg, råd, komité, fond	Møtedato	Saksnr.
Sametingsrådet	14.04.2004	R27/04
Plan- og finanskomiteen	24.05.2004	
Sametingets plenum	24.05.2004	23/04

Sign: _____/_____

II Forslag og merknader

Sametingsrådets forslag til vedtak overfor komiteen

Sametinget er definert som en nettobudsjettert virksomhet, derfor beholder og fordeler Sametinget sine budsjettoverskudd. Eventuelt underskudd dekkes inn ved neste års budsjett. Sametinget foretar årlige budsjettrevisjoner som foretas samtidig som fjorårets årsmelding. Årsmelding inkluderer også årsregnskapet som legges frem for Sametingets plenum i mai.

Sametinget kan forvalte post 50-midler tildelt fra departementene fritt. Dette gjelder ikke øremerkede midler som kommer fra andre departementale poster, så som postene 22 og 72. Tilleggsbevilgningene vil likevel tas med i det reviderte budsjettet.

Det vises for øvrig til Sametingets årsregnskap og Sametingets årsmelding 2003. Sametingets budsjett for 2004 fremkommer i Sametingets plenum møtebok 04/03, sak 43/03.

Sametingets regnskapet for 2003 viser et regnskapsmessig underskudd på **kr 806 146**. Det vises til Sametingets årsmelding, kapittel 4 Sametingets regnskap for 2003. På bakgrunn av at Sametinget i 2002 hadde positiv egenkapital på kr 758 572, vil årets underskudd på kr 808 146 nesten bli dekket inn i sin helhet. Negativ egenkapital pr. 31. desember blir da på kr 49 575. Det foretas ingen inndekning av dette i forhold til budsjettåret 2004, da beløpet vurderes å være så lavt.

Fordeling av ekstra tildelinger og refordeling av budsjettet for 2004 fremgår av nedenforstående tabeller med tilhørende omtale av de enkelte poster.

Sign: _____/_____

Sametingets samlede inntekter og utgifter

Konto	Tekst	Budsjett -04	Ekstra tildeling	Refordeling bud	Rev.bud-04
Bevilgninger					
50	Bevilgninger fra departementene	226 189 000	4 100 000	0	230 289 000
1. Sum rammebevilgninger		226 189 000	4 100 000	0	230 289 000
Drift politisk nivå, administrasjon og spesielle driftsutgifter					
01	Drift politisk nivå	14 450 000	0	200 000	14 650 000
01	Drift administrasjon	51 960 000	164 500	600 000	52 724 500
22	Spesielle driftsutgifter	4 706 000	2 000 000	0	6 706 000
2. Sum driftsutgifter		71 116 000	2 164 500	800 000	74 080 500
Virkemidler					
51	Næringsutvikling	22 417 000	0	0	22 417 000
52	Kultur	31 947 000	0	-200 000	31 747 000
53	Samisk språk	42 050 000	0	-600 000	41 450 000
54	Miljø- og kulturvern	11 526 000	0	0	11 526 000
55	Andre tilskudd (politisk arbeid)	4 451 000	0	0	4 451 000
56	Opplæring	24 302 000	0	0	24 302 000
57	Internasjonalt arbeid	2 249 000	1 935 500	0	4 184 500
58	Samefolketsfond	0	0	0	0
59	Helse- og sosialsatsing	4 100 000	0	0	4 100 000
60	Arkiv-, bibliotek- og informasjonstjeneste	5 396 000	0	0	5 396 000
61	Likestillingstiltak	330 000	0	0	330 000
62	Samiskrelatert statistikk i Norge	300 000	0	0	300 000
63	Regionalt utvikling og samarbeid	1 355 000	0	0	1 355 000
3 Sum virkemidler		150 423 000	1 935 500	-800 000	151 558 500
4. Sum driftsutgifter og virkemidler		221 539 000	4 100 000	0	225 639 000
50	Avkastning Samefolkets fond	-4 650 000	0	0	-4 650 000
5. Sum overføringer, bundne midler og avsetn.		-4 650 000	0	0	-4 650 000
6. Driftsresultat		0	0	0	0

Sign: _____/_____

Post 50 Bevilgninger fra departementene

Totaltabell Sametingets samlede inntekter -revidert budsjett 2004

Kap.Post	Beskrivelse	Budsjett -04	Ekstra tildeling	Refordel.bud	Rev.bud-04
540.50	Kommunal- og regionaldept. - KRD	133 400 000	0	0	133 400 000
571.64	Kommunal- og regionaldept. - KRD	7 000 000	0	0	7 000 000
206.50	Utdannings- og forskningsdept. - UFD	27 589 000	0	0	27 589 000
856.50	Barne- og familiedept. - BFD	10 716 000	0	0	10 716 000
1429.50	Miljøverndept. - MD	2 000 000	0	0	2 000 000
320.53	Kultur- og kirkedept. - KKD	31 734 000	0	0	31 734 000
701.21.05	Helsedept. - HD (ikke spes. I HD's budsj. for 2003)	5 100 000	0	0	5 100 000
4147.50	Landsbruksdept. - LD	4 000 000	0	0	4 000 000
552.72	Kommunal- og regionaldept. - KRD	0	2 100 000	0	2 100 000
226.21	Utdannings- og forskningsdept.	*	2 000 000	0	2 000 000
248.21	Utdannings- og forskningsdept.	*	0	0	0
Totalt bevilget I		221 539 000	4 100 000	0	225 639 000
540.54	KRD - Avkastning Samefolkets fond	4 650 000	0	0	4 650 000
Totalt bevilget II		226 189 000	4 100 000	0	230 289 000
	Refordeling av regnskapsmessig overskudd 2003	0	0	0	0
	Dekning av regnskapsmessig underskudd 2003	0	0	0	0
Totalsum		226 189 000	4 100 000	0	230 289 000

Sametinget hadde ved budsjettbehandlingen av sak 43/03, Sametingets budsjett 2004, en bevilgning på totalt kr 226 189 000, inkl avkastning til Samefolkets fond på kr 4 650 000. I tildelingsbrevet fra kommunal- og regionaldepartementet til Sametinget er det i tillegg bevilget et tilskudd til Interreg på kr 2 100 000 over kapittel 552 post 72 Nasjonale tiltak for regional utvikling.

Utdannings- og forskningsdepartementet (UFD) bevilger øremerkede midler til Sametinget under kapittel 226 og 248, post 21. Tildelingsbrev for 2004 er ennå ikke mottatt. Tildelingen i 2003 var på til sammen

kr 5 000 000, fordelt på følgende tiltak:

- Kvalitetsutvikling i grunnskolen og videregående opplæring, Spesielle driftsutgifter
- Særskilte IKT-tiltak i utdanningen, Spesielle driftsutgifter

I tildelingsbrev av 1. april 2004 fra UFD vedr. bevilgning over kap. 206 post 50 på kr 26 433 000, har de i tillegg informert om tildeling over kap. 226 post 21:

”Sametinget vil i eget brev få overført i alt kr. 2 000 000 over kap 226 post 21 til pedagogisk kvalitetsutvikling i samisk grunnopplæring. Beløpet skal bl.a. brukes til nødvendige tiltak utover Sørsameprosjektets (Sørsamisk opplæring ved heimeskolen) grunnbeløp for å sikre tilfredsstillende fremdrift i arbeidet.”

Sign: _____/_____

Post 01 Driftsutgifter politisk ledelse og post 52 Kultur

Driftsutgifter politisk ledelse

Post 01	Benevnelse	Budsjett -04	Ekstra tildeling	Refordeling bud.	Rev.bud-04
0101	Sametingsrådet	4 355 000	0	200 000	4 555 000
0102	Sametingets plenum	4 405 000	0	0	4 405 000
0103	Sametingets møtelederskap	220 000	0	0	220 000
0104	Sametingsgruppene	2 305 000	0	0	2 305 000
0105	Sametingets kontrollutvalg	106 000	0	0	106 000
0106	Sametingets tilskuddstyre	640 000	0	0	640 000
0109	Samisk parlamentarisk råd	690 000	0	0	690 000
0110	Sametingets språkstyre	345 000	0	0	345 000
0111	Samisk språknemnd	840 000	0	0	840 000
0112	Fiskeripoliti utvalg	70 000	0	0	70 000
0113	Sametingets ungdomspolitisk utvalg (SUFU)	324 000	0	0	324 000
0114	Interreg overvåkingskom./tilskuddsstyre	150 000	0	0	150 000
Sum		14 450 000	0	200 000	14 650 000

Samisk publikasjoner

Post 52	Benevnelse	Budsjett -04	Ekstra tildeling	Refordeling bud.	Rev.bud-04
52.9	Kvinnebladet Gába (<i>flyttet fra post 61.1 Likest.titak</i>)	300 000	0	0	300 000
52.9	Nuorttanaste	200 000	0	0	200 000
52.9	Leavedolgi (<i>flyttet fra post 56.3 Barnebager</i>)	200 000	0	-200 000	0
52.9	Ungdomsbaldet Š	300 000	0	0	300 000
Sum		1 000 000	0	-200 000	800 000

Sametinget vedtok i sak 43/03 – Sametingets budsjett for 2004 å bevilge kr 200 000 til barnebladet Leavedolgi. Det foreslås å reforedele disse midlene til andre formål, og i budsjettbehandlingen for 2005 vurderes tildeling av midler til et samisk barneblad på nytt. Bakgrunnen for dette er at Leavedolgi ikke er kommet ut iht. målsettingene (sist utgave er utgitt i 2001).

De reforedelte midlene foreslås benyttet til tiltak mht. forebygging av mobbing blant barn og ungdom. Sametingsrådet bevilger midlene til prosjekter etter søknad.

Post 22 Spesielle driftsutgifter

Samletabell - Spesiell driftsutgifter

Post 22	Benevnelse	Budsjett -04	Ekstra tildeling	Refordeling bud	Rev.bud-04
22.1	Læremiddelutvikling/FoU	1 500 000	2 000 000	0	3 500 000
22.3	Nye informasjonssystemer (tidl.Internett/datainfo/arkiv)	1 600 000	0	0	1 600 000
22.6	Motiveringspris (tidligere likest.- og språkmot.)	50 000	0	0	50 000
22.7	Konferanser	680 000	0	0	680 000
22.9	Finnmarksloven (<i>tidligere oppfølging Samerettsutv.</i>)	200 000	0	0	200 000
22.10	Mannfallsprosjekt	676 000	0	0	676 000
Sum		4 706 000	2 000 000	0	6 706 000

Sign: _____/_____

Når det gjelder ekstra tildeling på kr 2 000 000 fra UFD vises det til kommentarer under punkt ”Post 50 Bevilgninger fra departementene”.

Arbeidet med Finnmarksloven er over i en ny fase med bl.a. konsultasjoner med justiskomiteén, og har fortsatt høy prioritet i Sametinget. Det vil også i 2004 medgå utgifter til dette arbeidet både på administrativt og politisk nivå. I tillegg vil det påløpe merkostnader mht. Sametingets deltakelse og arbeid i forbindelse med havressurslovutvalget og konsultasjonsprosedyrer med regjeringen. I budsjettet for 2004 er det ikke avsatt midler til nevnte formål. Dette har høy prioritet i Sametinget og påløpte utgifter må dekkes inn i årets budsjett (av et eventuelt overskudd) eller gjennom pålagte innsparinger til neste år. Utgiftene vil bli belastet på post 01 Drift administrasjon og post 22 Spesielle driftsutgifter (Finnmarksloven).

Ekstra tildeling til Interreg

Tabellene nedenfor viser fordelingen av ekstra tildelingen fra Kommunal- og regionaldepartementet til Interreg på kr 2 100 000.

Driftsutgifter administrasjon

Post 01	Benevnelse	Budsjett -04	Ekstra tildeling	Refordeling bud.	Rev.bud-04	+/- 04-Rev 04	Avvik i %
01	Driftsutgifter	51 960 000	164 500	600 000	52 724 500	764 500	1,5 %
Sum		51 960 000	164 500	600 000	52 724 500	764 500	1,5 %

Sametinget får teknisk assistanse (TA)-midler på til sammen kr 164 500 fra Interreg –delprogram Sápmi og Áarjelsaemien Dajve, til administrering av programmet.

57 - Internasjonalt arbeid

Post 57	Benevnelse	Budsjett -04	Ekstra tildeling	Refordeling bud.	Rev.bud-04	+/- 04-Rev 04	Avvik i %
57.1	Interreg - regional andel	1 200 000	0	0	1 200 000	0	0,0 %
57.1	Interreg - Drift interreg Syd	0	100 000	0	100 000	100 000	-
57.2	Barentssamarbeid	50 000	0	0	50 000	0	0,0 %
57.2	Barents urfolksskontor i Murmansk	150 000	0	0	150 000	0	0,0 %
57.3	Annet internasjonalt arbeid	300 000	0	0	300 000	0	0,0 %
57.4	Interreg III A Syd Sverige-Norge Aerjel	0	833 400	0	833 400	833 400	-
57.5	Interreg III A Nord Sápmi	0	1 002 100	0	1 002 100	1 002 100	-
57.6	Tilskudd til grenseoverskridende samiske organisasjoner	549 000	0	0	549 000	0	0,0 %
Sum		2 249 000	1 935 500	0	4 184 500	1 935 500	86,1 %

Resterende midler til Interreg – delprogram Sápmi og Áarjelsaemien Dajve på kr 1 935 500 fordeles slik:

- Kr 100 000 er avsatt til drift av Áarjelsaemien Dajve, altså teknisk assistanse midler
- Kr 833 400 er bundet til den statlige andelen av Interreg finansieringen, Syd Sverige-Norge
- Kr 1 002 100 er bundet til den statlige andelen av Interreg finansieringen, Nord Sápmi

Sign: _____/_____

Korrekturprogram for samisk språk

Sametingets mål og tiltak vedrørende samisk korrekturprogram for elektronisk tekstbehandling fremkommer i Sametingets statsbudsjett 2005, sak 34/03. Prosjektet ble da presentert med en total ramme på kr 19 100 000 iht. de alternativ som gir bredest tilbud til brukerne og med en planlagt gjennomføring over 3 år.

På bakgrunn av at de bevilgende myndigheter har stilt krav til at Sametinget også er med å egenfinansiere prosjektet, er prosjektet nå betydelig redusert i forhold til de opprinnelige planene.

Oppstart av prosjektet planlegges til 1. august 2004, og planlegges gjennomført over 3 år.

Etter prosjektgjennomføring vil resultatet være:

- Nordsamisk: stavekontroll og orddelingsprogram
- Lulesamisk: stavekontroll

Kostnadene forutsettes finansiert slik:

Finansieres av:	Beløp
Departementer (KRD og UFD) og andre	Kr 6 000 000
Sametinget	Kr 5 300 000
Sum	Kr 11 300 000

Sametinget iverksetter gjennomføringen av prosjektet "Samiske korrekturprogram for elektronisk tekstbehandling" innenfor en samlet kostnadsramme på kr 11 300 000. Sametinget vil selv finansiere prosjektet med inntil kr 5 300 000 fordelt over 4 budsjettår. Den øvrige finansiering forutsettes finansiert eksternt.

Sametingets andel av kostnadene vedrørende oppstart og gjennomføring av prosjektet i 2004 dekkes inn via omdisponering av midler fra post 53.2 Språkprosjekter innenfor forvaltningsområdet. Utgiftene for de neste årene i prosjektet dekkes innenfor Sametingets ordinære budsjetter. Dette under forutsetning av eksternt finansiering av det totale prosjektet. Prosjektet iverksettes ikke før full eksternt finansiering er på plass.

Driftsutgifter administrasjon

Post 01	Benevnelse	Budsjett -04	Ekstra tildeling	Refordeling bud.	Rev.bud-04	+/- 04-Rev 04	Avvik i %
01	Driftsutgifter	51 960 000	164 500	600 000	52 724 500	764 500	1,5 %
Sum		51 960 000	164 500	600 000	52 724 500	764 500	1,5 %

Samletabell - Samisk språk

Post 53	Benevnelse	Budsjett -04	Ekstra tildeling	Refordeling bud	Rev.bud-04	+/- 04-Rev 04	Avvik i %
53.1	Tospråklighetstilskudd	33 850 000	0	0	33 850 000	0	0,0 %
53.2	Språkprosjekter innenfor forvaltningsområdet	2 600 000	0	-600 000	2 000 000	-600 000	-23,1 %
53.3	Språkprosjekter utenfor forvaltningsområdet	2 450 000	0	0	2 450 000	0	0,0 %
53.4	Språksentre	3 150 000	0	0	3 150 000	0	0,0 %
Sum		42 050 000	0	-600 000	41 450 000	-600 000	-1,4 %

Sign: _____/_____

Forslag fra NSRs samarbeidsgruppe, Aps sametingsgruppe, SfP/SBS og SVF:

Forslag 4

Sametinget mener at et elektronisk korrekturprogram for samisk språk er et viktig verktøy for samisk språkutvikling, noe som også fremkommer i Sametingets forslag til Statsbudsjett 2005, sak 34/03. Sametinget vektlegger at et korrekturprogram må utvikles for sørsamisk, lulesamisk og nordsamisk.

Sametinget mener at det er Storting og Regjering som har det overordnede ansvar for at utviklingen av samisk språk skjer på samme premisser som andre norske språk i Norge. En tilpasning av verktøy som gjør samisk språk funksjonelt for IT teknologi er avgjørende for et fortsatt levende samisk språk.

Sametinget mener at ansvaret for en tilstrekkelig finansiering av kostnadskrevenne tekniske verktøy for samisk språkutvikling ligger hos Storting og Regjering og at samisk språk skal ha de samme økonomiske utviklingsmuligheter som begge de norske skriftspråk, bokmål og nynorsk. Sametingets inntekter kommer ved de årlige bevilgninger over Statsbudsjettet, og Sametinget har ingen myndighet til å øke sine inntekter utover dette. Sametinget har ved tingets forslag til Statsbudsjett synliggjort minimumsbehovet for samisk språkutvikling og komiteen er av den oppfatning at ansvaret for finansiering av utviklingen av kostnadskrevenne teknisk verktøy for språktiltak må ligge hos Storting og Regjering.

Sametingets andel av kostnadene vedrørende oppstart av prosjektet i 2004 dekkes inn via omdisponering av midler fra post 53.2 Språkprosjekter innenfor forvaltningsområdet, jmf. Sametingsrådets forslag.

Sametinget behandler utgiftene i prosjektet for de neste årene ved budsjettbehandlingen av Sametingets budsjett for 2005.

Sametinget vil tilføye følgende under punktet Korrekturprogram for samisk språk: Sametingsrådet anmodes at det ved budsjettframlegget for 2005, fremmes forslag til tiltak for nødvendig språklig grunnarbeid i sørsamisk. Dette for at korrekturprogrammet for sørsamisk skal kunne utvikles i nærmeste framtid. Det er ikke gjort nok grunnarbeid med det sørsamiske språket, slik at det kan tas med i korrekturprogrammet i denne omgang.

Forslag fra medlemmene i NSRs samarbeidsgruppe, Aps sametingsgruppe og SVF :

Forslag 5

Sametinget vedtar at Møteleder i Sametinget godtgjøres tilsvarende hel stilling med en godtgjørelse tilsvarende Visepresident i Sametinget. Regulering av Møteleders godtgjørelse følger Visepresidenten.

Når det gjelder budsjettåret for 2004 reguleres godtgjørelsen fra og med 1. september.

Sign: _____/_____

Budsjettdekning: 01 Adm. Reduseres med kr. 130.000,-
 01 Politisk økes med kr. 130.000,-

Sametinget legger til grunn at møteleder skal være bindeleddet mellom representantene/gruppene og komiteleder/saksordfører og at møteleder forbereder den videre prøveordninga med komiteene.

Forslag fra DL/MNS:

Forslag 6

Tar 200.000 fra Samisk hus i Oslo, og omdisponerer slik:

Samisk hus Senja	kr. 25.000
Spansdalen hus	kr. 25.000
Maaja A/S	kr. 25.000
Bilservice Ulsfjord	kr. 40.000
Goahtegearrat	kr. 60.000

Sign: _____/_____

III Votering

Forslag 6 ble ikke fremmet.

Av 39 representanter var 38 tilstede. Voteringen ble gjennomført i følgende rekkefølge:

- Forslag 1, 2 og 3, ble enstemmig vedtatt.
- Forslag 4, ble enstemmig vedtatt.
- Forslag 5, ble vedtatt med 34 stemmer.

IV Protokolltilførsel

Willy Ørnebakk fra Arbeiderpartiets sametingsgruppe fremmet følgende protokolltilførsel:

Sak 003/04 Plan- og finanskomiteen til sametingets reviderte budsjett for 2004.

Arbeiderpartiet sametingsgruppe vil påpeke at merknad i denne sak fra SFP/SBS Terje Tretnes inneholder faktiske feil. Arbeiderpartiets sametingsgruppe har hele tiden fremholdt og satt som vilkår for å gå inn for en prøveordning med komitémodeller, at kostnadene ved dette skulle dekkes innenfor budsjettet poster for drift: 01 Administrasjon og 01 Politisk nivå.

V Talerliste og replikkordskifte

	Taler	Replikk
1	Birger Nymo, saksordfører	
2	Willy Ørnebakk	
3	Svein Peter Pedersen	Willy Ørnebakk Isak Mathis O. Hætta Ann-Mari Thomassen Svein Peter Pedersen
4	Roger Pedersen	
5	Isak Mathis O. Hætta	Egil Olli Isak Mathis O. Hætta
6	Geir Tommy Pedersen	Birger Nymo Isak Mathis O. Hætta Geir Tommy Pedersen
7	Per Arnesen	Birger Nymo Per Arnesen
8	Terje Tretnes	Willy Ørnebakk Birger Nymo Terje Tretnes
9	Ragnhild Lydia Nystad	

Sign: _____/_____

10	Willy Olsen
11	Jon Erland Balto
12	Birger Nymo
	Per Arnesen(til forretningsorden)
	Terje Tretnes(til forretningsorden)
	Isak Mathis O. Hætta(til forretningsorden)
	Isak Mathis O. Hætta(til forretningsorden)

VI Sametingets vedtak etter voteringen

Sametinget er definert som en nettobudsjettet virksomhet, derfor beholder og fordeler Sametinget sine budsjettoverskudd. Eventuelt underskudd dekkes inn ved neste års budsjett. Sametinget foretar årlige budsjettrevisjoner som foretas samtidig som fjorårets årsmelding. Årsmelding inkluderer også årsregnskapet som legges frem for Sametingets plenum i mai.

Sametinget kan forvalte post 50-midler tildelt fra departementene fritt. Dette gjelder ikke øremerkede midler som kommer fra andre departementale poster, så som postene 22 og 72. Tilleggsbevilgningene vil likevel tas med i det reviderte budsjettet.

Det vises for øvrig til Sametingets årsregnskap og Sametingets årsmelding 2003. Sametingets budsjett for 2004 fremkommer i Sametingets plenum møtebok 04/03, sak 43/03.

Sametingets regnskapet for 2003 viser et regnskapsmessig underskudd på **kr 806 146**. Det vises til Sametingets årsmelding, kapittel 4 Sametingets regnskap for 2003. På bakgrunn av at Sametinget i 2002 hadde positiv egenkapital på kr 758 572, vil årets underskudd på kr 808 146 nesten bli dekket inn i sin helhet. Negativ egenkapital pr. 31. desember blir da på kr 49 575. Det foretas ingen inndekning av dette i forhold til budsjettåret 2004, da beløpet vurderes å være så lavt.

Fordeling av ekstra tildelinger og refordeling av budsjettet for 2004 fremgår av nedenforstående tabeller med tilhørende omtale av de enkelte poster.

Sign: _____/_____

Sametingets samlede inntekter og utgifter

Konto	Tekst	Budsjett -04	Ekstra tildeling	Refordeling bud	Rev.bud-04
Bevilgninger					
50	Bevilgninger fra departementene	226.189.000	4.100.000	0	230.289.000
1. Sum rammebevilgninger		226.189.000	4.100.000	0	230.289.000
Drift politisk nivå, administrasjon og spesielle driftsutgifter					
01	Drift politisk nivå	14.450.000	165.000	200.000	14.815.000
01	Drift administrasjon	51.960.000	-500	600.000	52.559.500
22	Spesielle driftsutgifter	4.706.000	2.000.000	0	6.706.000
2. Sum driftsutgifter		71.116.000	2.164.500	800.000	74.080.500
Virkemidler					
51	Næringsutvikling	22.417.000	0	0	22.417.000
52	Kultur	31.947.000	0	-200.000	31.747.000
53	Samisk språk	42.050.000	0	-600.000	41.450.000
54	Miljø- og kulturvern	11.526.000	0	0	11.526.000
55	Andre tilskudd (politisk arbeid)	4.451.000	0	0	4.451.000
56	Opplæring	24.302.000	0	0	24.302.000
57	Internasjonalt arbeid	2.249.000	1.935.500	0	4.184.500
58	Samefolketsfond	0	0	0	0
59	Helse- og sosialsatsing	4.100.000	0	0	4.100.000
60	Arkiv-, bibliotek- og informasjonstjeneste	5.396.000	0	0	5.396.000
61	Likestillingstiltak	330.000	0	0	330.000
62	Samiskrelatert statistikk i Norge	300.000	0	0	300.000
63	Regionale utvikling og samarbeid	1.355.000	0	0	1.355.000
3 Sum virkemidler		150.423.000	1.935.500	-800.000	151.558.500
4. Sum driftsutgifter og virkemidler		221.539.000	4.100.000	0	225.639.000
50	Avkastning Samefolkets fond	-4.650.000	0	0	-4.650.000
5. Sum overføringer, bundne midler og avsetn.		-4.650.000	0	0	-4.650.000
6. Driftsresultat		0	0	0	0

Sign: _____/_____

Post 50 Bevilgninger fra departementene

Totaltabell Sametingets samlede inntekter -revidert budsjett 2004

Kap.Post	Beskrivelse	Budsjett -04	Ekstra tildeling	Refordel.bud	Rev.bud-04
540.50	Kommunal- og regionaldept. - KRD	133 400 000	0	0	133 400 000
571.64	Kommunal- og regionaldept. - KRD	7 000 000	0	0	7 000 000
206.50	Utdannings- og forskningsdept. - UFD	27 589 000	0	0	27 589 000
856.50	Barne- og familiedept. - BFD	10 716 000	0	0	10 716 000
1429.50	Miljøverndept. - MD	2 000 000	0	0	2 000 000
320.53	Kultur- og kirkedept. - KKD	31 734 000	0	0	31 734 000
701.21.05	Helsedept. - HD (ikke spes. i HD's budsj. for 2003)	5 100 000	0	0	5 100 000
4147.50	Landsbruksdept. - LD	4 000 000	0	0	4 000 000
552.72	Kommunal- og regionaldept. - KRD	0	2 100 000	0	2 100 000
226.21	Utdannings- og forskningsdept.	*	2 000 000	0	2 000 000
248.21	Utdannings- og forskningsdept.	*	0	0	0
Totalt bevilget I		221 539 000	4 100 000	0	225 639 000
540.54	KRD - Avkastning Samefolkets fond	4 650 000	0	0	4 650 000
Totalt bevilget II		226 189 000	4 100 000	0	230 289 000
	Refordeling av regnskapsmessig overskudd 2003	0	0	0	0
	Dekning av regnskapsmessig underskudd 2003	0	0	0	0
Totalsum		226 189 000	4 100 000	0	230 289 000

Sametinget hadde ved budsjettbehandlingen av sak 43/03, Sametingets budsjett 2004, en bevilgning på totalt kr 226 189 000, inkl avkastning til Samefolkets fond på kr 4 650 000. I tildelingsbrevet fra kommunal- og regionaldepartementet til Sametinget er det i tillegg bevilget et tilskudd til Interreg på kr 2 100 000 over kapittel 552 post 72 Nasjonale tiltak for regional utvikling.

Utdannings- og forskningsdepartementet (UFD) bevilger øremerkede midler til Sametinget under kapittel 226 og 248, post 21. Tildelingsbrev for 2004 er ennå ikke mottatt. Tildelingen i 2003 var på til sammen

kr 5 000 000, fordelt på følgende tiltak:

- Kvalitetsutvikling i grunnskolen og videregående opplæring, Spesielle driftsutgifter
- Særskilte IKT-tiltak i utdanningen, Spesielle driftsutgifter

I tildelingsbrev av 1. april 2004 fra UFD vedr. bevilgning over kap. 206 post 50 på kr 26 433 000, har de i tillegg informert om tildeling over kap. 226 post 21:

”Sametinget vil i eget brev få overført i alt kr. 2 000 000 over kap 226 post 21 til pedagogisk kvalitetsutvikling i samisk grunnopplæring. Beløpet skal bl.a. brukes til nødvendige tiltak utover Sørsameprosjektets (Sørsamisk opplæring ved heimeskolen) grunnbeløp for å sikre tilfredsstillende fremdrift i arbeidet.”

Sign: _____/_____

Post 01 Driftsutgifter politisk ledelse og post 52 Kultur

Driftutgifter politisk ledelse

Post 01	Benevnelse	Budsjett -04	Ekstra tildeling	Refordeling bud.	Rev.bud-04
0101	Sametingsrådet	4.355.000	35.000	200.000	4.590.000
0102	Sametingets plenum	4.405.000	0	0	4.405.000
0103	Sametingets møtelederskap	220.000	130.000	0	350.000
0104	Sametingsgruppene	2.305.000	0	0	2.305.000
0105	Sametingets kontrollutvalg	106.000	0	0	106.000
0106	Sametingets tilskuddstyre	640.000	0	0	640.000
0109	Samisk parlamentarisk råd	690.000	0	0	690.000
0110	Sametingets språkstyre	345.000	0	0	345.000
0111	Samisk språknemnd	840.000	0	0	840.000
0112	Fiskeripolitiske utvalg	70.000	0	0	70.000
0113	Sametingets ungdomspolitisk utvalg (SUFU)	324.000	0	0	324.000
0114	Interreg overvåkingskom./tilskuddsstyre	150.000	0	0	150.000
Sum		14.450.000	165.000	200.000	14.815.000

Samisk publikasjoner

Post 52	Benevnelse	Budsjett -04	Ekstra tildeling	Refordeling bud.	Rev.bud-04
52.9	Kvinnebladet Gáaba (flyttet fra post 61.1 Likest.titak)	300 000	0	0	300 000
52.9	Nuorttanaste	200 000	0	0	200 000
52.9	Leavedolgi (flyttet fra post 56.3 Barnebager)	200 000	0	-200 000	0
52.9	Ungdomsbaldet Š	300 000	0	0	300 000
Sum		1 000 000	0	-200 000	800 000

Sametinget vedtok i sak 43/03 – Sametingets budsjett for 2004 å bevilge kr 200 000 til barnebladet Leavedolgi. Det foreslås å reforedele disse midlene til andre formål, og i budsjettbehandlingen for 2005 vurderes tildeling av midler til et samisk barneblad på nytt. Bakgrunnen for dette er at Leavedolgi ikke er kommet ut iht. målsettingene (sist utgave er utgitt i 2001).

De refordelte midlene foreslås benyttet til tiltak blant barn og ungdom, eksempelvis forebygging av mobbing. Sametingsrådet bevilger midlene til prosjekter etter søknad.

Sametinget vedtar at Presidentens godtgjørelse følger regjeringsmedlemmenes godtgjørelser med et fratrekk av kroner 150.000. Regulering av Presidentens godtgjørelse knyttes opp mot regjeringsmedlemmenes endring av godtgjørelser med samme virkedato. For 2004 reguleres godtgjørelsen fra og med 1. september.

Budsjettdekning: 01 Adm. reduseres med kr. 35.000,-
 01 Politisk økes med kr. 35.000,-

Sametinget vedtar at møteleder i Sametinget godtgjøres tilsvarende hel stilling med en godtgjørelse tilsvarende Visepresident i Sametinget. Regulering av Møteleders godtgjørelse følger Visepresidenten.

Når det gjelder budsjettåret for 2004 reguleres godtgjørelsen fra og med 1. september.

Budsjettdekning: 01 Adm. Reduseres med kr. 130.000,-

Sign: _____/_____

01 Politisk økes med kr. 130.000,-

Sametinget legger til grunn at møteleder skal være bindeleddet mellom representantene/gruppene og komiteleder/saksordfører og at møteleder forbereder den videre prøveordninga med komiteene.

Post 22 Spesielle driftsutgifter

Samletabell - Spesiell driftsutgifter

Post 22	Benevnelse	Budsjett -04	Ekstra tildeling	Refordeling bud	Rev.bud-04
22.1	Læremiddelutvikling/FoU	1 500 000	2 000 000	0	3 500 000
22.3	Nye informasjonssystemer (tidl.Internett/datainfo/arkiv)	1 600 000	0	0	1 600 000
22.6	Motiveringspris (tidligere likest.- og språkmot.)	50 000	0	0	50 000
22.7	Konferanser	680 000	0	0	680 000
22.9	Finnmarksloven (tidligere oppfølging Samerettsutr.)	200 000	0	0	200 000
22.10	Manntallsprosjekt	676 000	0	0	676 000
Sum		4 706 000	2 000 000	0	6 706 000

Når det gjelder ekstra tildeling på kr 2 000 000 fra UFD vises det til kommentarer under punkt ”Post 50 Bevilgninger fra departementene”.

Arbeidet med Finnmarksloven er over i en ny fase med bl.a. konsultasjoner med justiskomiteén, og har fortsatt høy prioritet i Sametinget. Det vil også i 2004 medgå utgifter til dette arbeidet både på administrativt og politisk nivå. I tillegg vil det påløpe merkostnader mht. Sametingets deltakelse og arbeid i forbindelse med havressurslovutvalget og konsultasjonsprosedyrer med regjeringen. I budsjettet for 2004 er det ikke avsatt midler til nevnte formål. Dette har høy prioritet i Sametinget og påløpte utgifter må dekkes inn i årets budsjett (av et eventuelt overskudd) eller gjennom pålagte innsparinger til neste år. Utgiftene vil bli belastet på post 01 Drift administrasjon og post 22 Spesielle driftsutgifter (Finnmarksloven).

Sametinget ber Sametingets tilskuddstyre ta til behandling søknad om driftstilskudd fra Maaje AS.

Ekstra tildeling til Interreg

Tabellene nedenfor viser fordelingen av ekstra tildelingen fra Kommunal- og regionaldepartementet til Interreg på kr 2 100 000.

Driftsutgifter administrasjon

Post 01	Benevnelse	Budsjett -04	Ekstra tildeling	Refordeling bud.	Rev.bud-04	+/- 04-Rev 04	Avvik i %
01	Driftsutgifter	0	-165.000	0	-165.000	-165.000	-
01	Driftsutgifter	51.960.000	164.500	600.000	52.724.500	764.500	1,5 %
Sum		51.960.000	-500	600.000	52.559.500	599.500	1,2 %

Sametinget får teknisk assistanse (TA)-midler på til sammen kr 164 500 fra Interreg –delprogram Sápmi og Áarjelsaemien Dajve, til administrering av programmet.

Sign: _____/_____

57 - Internasjonalt arbeid

Post 57	Benevnelse	Budsjett -04	Ekstra tildeling	Refordeling bud.	Rev.bud-04	+/- 04-Rev 04	Avvik i %
57.1	Interreg - regional andel	1 200 000	0	0	1 200 000	0	0,0 %
57.1	Interreg - Drift interreg Syd	0	100 000	0	100 000	100 000	-
57.2	Barentssamarbeid	50000	0	0	50 000	0	0,0 %
57.2	Barents urfolkskontor i Murmansk	150000	0	0	150 000	0	0,0 %
57.3	Annet internasjonalt arbeid	300000	0	0	300 000	0	0,0 %
57.4	Interreg III A Syd Sverige-Norge Aerjel	0	833 400	0	833 400	833 400	-
57.5	Interreg III A Nord Sápmi	0	1 002 100	0	1 002 100	1 002 100	-
57.6	Tilskudd til grenseoverskridende samiske organisasjoner	549 000	0	0	549 000	0	0,0 %
Sum		2 249 000	1 935 500	0	4 184 500	1 935 500	86,1 %

Resterende midler til Interreg – delprogram Sápmi og Áarjelsaemien Dajve på kr 1 935 500 fordeles slik:

- Kr 100 000 er avsatt til drift av Áarjelsaemien Dajve, altså teknisk assistanse midler
- Kr 833 400 er bundet til den statlige andelen av Interreg finansieringen, Syd Sverige-Norge
- Kr 1 002 100 er bundet til den statlige andelen av Interreg finansieringen, Nord Sápmi

Korrekturprogram for samisk språk

Sametingets mål og tiltak vedrørende samisk korrekturprogram for elektronisk tekstbehandling fremkommer i Sametingets statsbudsjett 2005, sak 34/03. Prosjektet ble da presentert med en total ramme på kr 19 100 000 iht. de alternativ som gir bredest tilbud til brukerne og med en planlagt gjennomføring over 3 år.

Sametinget mener at et elektronisk korrekturprogram for samisk språk er et viktig verktøy for samisk språkutvikling, noe som også fremkommer i Sametingets forslag til Statsbudsjett 2005, sak 34/03. Sametinget vektlegger at et korrekturprogram må utvikles for sørsamisk, lulesamisk og nordsamisk.

Sametinget mener at det er Storting og Regjering som har det overordnede ansvar for at utviklingen av samisk språk skjer på samme premisser som andre norske språk i Norge. En tilpasning av verktøy som gjør samisk språk funksjonelt for IT teknologi er avgjørende for et fortsatt levende samisk språk.

Sametinget mener at ansvaret for en tilstrekkelig finansiering av kostnadskrevenne tekniske verktøy for samisk språkutvikling ligger hos Storting og Regjering og at samisk språk skal ha de samme økonomiske utviklingsmuligheter som begge de norske skriftspråk, bokmål og nynorsk. Sametingets inntekter kommer ved de årlige bevilgninger over Statsbudsjettet, og Sametinget har ingen myndighet til å øke sine inntekter utover dette. Sametinget har ved tingets forslag til Statsbudsjett synliggjort minimumsbehovet for samisk språkutvikling og komiteen er av den oppfatning at ansvaret for finansiering av utviklingen av kostnadskrevenne teknisk verktøy for språktiltak må ligge hos Storting og Regjering.

Sametingets andel av kostnadene vedrørende oppstart av prosjektet i 2004 dekkes inn via omdisponering av midler fra post 53.2 Språkprosjekter innenfor forvaltningsområdet, jmf. Sametingsrådets forslag.

Sign: _____/_____

Sametinget behandler utgiftene i prosjektet for de neste årene ved budsjettbehandlingen av Sametingets budsjett for 2005.

På bakgrunn av at de bevilgende myndigheter har stilt krav til at Sametinget også er med å egenfinansiere prosjektet, er prosjektet nå betydelig redusert i forhold til de opprinnelige planene.

Oppstart av prosjektet planlegges til 1. august 2004, og planlegges gjennomført over 3 år.

Etter prosjektgjennomføring vil resultatet være:

- Nordsamisk: stavekontroll og orddelingsprogram
- Lulesamisk: stavekontroll

Kostnadene forutsettes finansiert slik:

Finansieres av:	Beløp
Departementer (KRD og UFD) og andre	Kr 6 000 000
Sametinget	Kr 5 300 000
Sum	Kr 11 300 000

Sametinget iverksetter gjennomføringen av prosjektet "Samiske korrekturprogram for elektronisk tekstbehandling" innenfor en samlet kostnadsramme på kr 11 300 000. Sametinget vil selv finansiere prosjektet med inntil kr 5 300 000 fordelt over 4 budsjettår. Den øvrige finansiering forutsettes finansiert eksternt.

Sametingets andel av kostnadene vedrørende oppstart og gjennomføring av prosjektet i 2004 dekkes inn via omdisponering av midler fra post 53.2 Språkprosjekter innenfor forvaltningsområdet. Utgiftene for de neste årene i prosjektet dekkes innenfor Sametingets ordinære budsjetter. Dette under forutsetning av ekstern finansiering av det totale prosjektet. Prosjektet iverksettes ikke før full ekstern finansiering er på plass.

Sametingsrådet anmodes at det ved budsjettframlegget for 2005, fremmes forslag til tiltak for nødvendig språklig grunnarbeid i sørsamisk. Dette for at korrekturprogrammet for sørsamisk skal kunne utvikles i nærmeste framtid. Det er ikke gjort nok grunnarbeid med det sørsamiske språket, slik at det kan tas med i korrekturprogrammet i denne omgang.

Saken ble avsluttet 27. mai 2004 kl 14.55.

Sign: _____/_____

Originalspråk: samisk

Sak 24/04**Samisk er tøft! - Sametingsrådets melding om samisk språk**

Arkiv

Arkivsaksnr.

SF-549

2004001831

Saken påbegynt torsdag 27. mai 2004 kl. 15.00.

I Dokumentliste

Nr	Dok. dato	Avsender/Mottaker	Tittel
1.			Samisk er tøft! - Sametingsrådets melding om samisk språk, sendt representantene 29.03.2004

Saksgang:

Utvalg, råd, komité, fond	Møtedato	Saksnr.
Sametingsrådet	18.03.2004	R19/04
Oppvekst- og utdanningskomiteen	24.05.2004	
Sametingets plenum	24.05.2004	24/04

II Forslag og merknader

Sametingsrådets forslag til vedtak overfor komiteen:

Sametinget tar til orientering Sametingsrådets melding om samisk språk og støtter de forslag til prioriteringer som framkommer i meldingen.

OPPVEKST- OG UTDANNINGSKOMITEEN 002/04

Saksordfører: Berit Rannveig Nilssen

Skyggesaksordfører: Anders Uheim

Sign: _____/_____

Forslag fra mindretallet bestående av Arbeiderpartiets sametingsgruppe (Sten Jønsson, Josef Vedhugnes, Anders Urheim og Berit Oskal Eira)

Forslag 1

Sametinget er tilfreds med at Sametingsrådet legger fram en melding om samisk språk. Meldingen gir god informasjon om det samiske språkets stilling. Sametinget konstaterer likevel at meldingen har avstedkommet en del bemerkninger og spørsmål fra berørte språkkonsulenter og andre. Sametinget konstaterer videre at interessen for forskjellige språkutviklingstiltak er vesentlig større enn de ressurser Sametinget har hatt til rådighet å fordele.

Mot denne bakgrunn finner Sametinget å måtte be Sametingsrådet sende de problemstillinger meldingen tar opp ut på høring til et bredt utvalg av brukere, organisasjoner, kommuner, myndigheter og andre berørte.

Sametinget ber om at sametingsrådets melding om samisk språk, ”Samisk er tøft!”, blir sendt ut på høring til aktuelle kommuner og fylkeskommuner, samt andre aktuelle instanser og grupperinger. Sametingsrådet legger fram ny innstilling for Oppvekst- og utdanningskomiteen som muliggjør plenumsbehandling i november 2004.

Merknader

Komiteen, medlemmene fra NSRs samarbeidsgruppe (Sven-Roald Nystø, Åge Nordkild, Berit Rannveig Nilssen og John Harald Skum), Senterpartiets sametingsgruppe (Jon Erland Balto og Svein Peter Pedersen), Arbeiderpartiets sametingsgruppe (Sten Jønsson, Josef Vedhugnes, Anders Urheim og Berit Oskal Eira) og Midtre Nordland Sijdda og Kautokeino fastboende liste (Stig Eriksen).

Merknad 1

Komiteen er tilfreds med at Sametingsrådet legger fram en melding om samisk språk til behandling for Sametingets plenum. Meldingens innhold gir god informasjon om det samiske språkets stilling og er et godt grunnlag for drøfting om Sametingets fremtidige prioriteringer med hensyn til utvikling av samisk språk i Norge.

Komiteen er enig i at det er stort behov for å synliggjøre samisk språk i alle offentlige sammenhenger og at flere relevante lover, forskrifter, retningslinjer og skjemaer må oversettes til samisk. Komiteen støtter også de foreslåtte kampanjene for styrking av samisk språk og vil spesielt vise til kampanjen ”Samisk er tøft” som spesielt retter seg mot ungdom.

Komiteen mener at det er viktig at samisk språk er hovedspråket i Sametingets forvaltning som administrasjons- og kommunikasjonsspråk. Komiteen er også tilfreds med at det legges til rette for at representanter og ansatte kan få mulighet til opplæring i samisk språk.

Komiteen er enig i at det må satses særskilt på å styrke det lule- og sørsamiske språket og at språkprosjekter prioriteres til områder der samisk språk ikke står så sterkt.

Sign: _____/_____

Komiteen anser det som særskilt viktig at Samelovens språkregler evalueres, slik at en får kunnskaper om effekten av språkreglene i forhold til formålet med reglene. Komiteen støtter en videre utvikling av et korrektur- og talesynteseprogram for samisk språk.

Komiteen anser det som svært viktig at det gis støtte til språkutviklingsarbeid som kommer barn og unge til gode. Videre støtter komiteen at det arbeides for å styrke samiskspråklige TV-tilbud for barn og unge.

Komiteen vil understreke at det er viktig å utvikle ny terminologi på flere områder hvor det i dag er manglende terminologi.

Komiteen mener at meldingen burde inneholde et eget kapittel om språksamarbeid over landegrensene, hvor det ble redegjort for ulike samarbeidstiltak og en prioritering av disse. Videre bør etter komiteens mening letteste barnebøker oversettes til samisk for å stimulere barn til å lese flere bøker på samisk.

Komiteen støtter de forslag til prioriteringer som foreslås i meldingen og viser til at disse vil bli behandlet i de årlige budsjettbehandlingene i Sametinget.

Merknad 2

Komiteen viser til den kvalitetsreformen for høyere utdanning som trådte i kraft høsten 2003 og mener at Sametinget burde være i forkant når det gjelder en strategi for hvordan høyere utdanning i samisk språk skal sikres og utvikles på best mulig måte under den nye reformen. Det er spesielt viktig at Sametinget sammen med utdanningsinstitusjonene som Samisk høyskole og Universitetet i Tromsø utvikler rammer og innhold i den nye bachelorgraden i samisk språk.

Komiteen vil i forbindelse med oppgradering av språkplanene for kyst- og fjordstrøkenen og Ofoten/Sør-Troms vise til at det er behov for å konkretisere hvilke tanker som ligger til grunn for denne oppgraderingen. Det er viktig å ta vare på disse dialektene, mens den eldre generasjon ennå lever. Ord fra lokale dialekter og næringer må systematisere til bruk i lokaltilpassede læremidler.

Merknad 3

De sjøsamiske dialektene er enda levende, men er i ferd med å dø ut i mange områder. Det haster derfor med å få dokumentert og registrert de sjøsamiske dialektene. Komiteen ser det som viktig å synliggjøre dialektene med forskning.

Merknad 4

1. Innledning (s.4, 4. setning)

Dersom samisk språk, kultur og samisk samfunnsliv skal ha en framtid, er det nødvendig å styrke det samiskspråklige samfunn der hvor dette er mulig

Sign: _____/_____

5.11.3 prioriterte tiltak (s. 23)

Nytt punkt:

Sametinget vil initiere til at det skapes arenaer for samiske barn og unge hvor samisk språk er kommunikasjonspråk.

Komiteens flertall, medlemmene fra NSRs samarbeidsgruppe (Sven-Roald Nystø, Åge Nordkild, Berit Rannveig Nilssen og John Harald Skum), Senterpartiets sametingsgruppe (Jon Erland Balto og Svein Peter Pedersen) og Midtre Nordland Sijdda og Kautokeino fastboende liste (Stig Eriksen).

Merknad 5

Komiteens flertall er tilfreds med at det foreligger planer for etablering av et språksenter i Pitesamisk område, jf. vedtak i sak 44/02, Statsbudsjettet 2004.

Merknad 6

3.7 Samarbeidsavtaler med fylkeskommunene.

Komiteens flertall vil understreke at det er Sametinget som har inngått samarbeidsavtalene med Finnmark og Troms fylkeskommune og det er også Sametinget som vil inngå avtale med fylkeskommunene i sør-sameområdet. Flertallet er enig i at Sametinget også må arbeide for en samarbeidsavtale med Nordland og Troms fylkeskommuner om det gjenstående område, slik at også dette området dekkes.

5.3.1 Prioriterte tiltak – tilleggspunkt.

Komiteens flertall, vil vise til at Sametinget nylig har vedtatt nye retningslinjer for tildeling av tilskudd fra Sametinget. Retningslinjene gjelder også for tilskudd til språkprosjekter. Målsettingen med midlene og kriterier for tildeling er fastsatt i retningslinjene for tildeling. De som mottar tilskudd skal sende inn rapport som blant annet viser at tiltaket er gjennomført. Flertallet i komiteen ser det ikke hensiktsmessig med nye retningslinjer kort tid etter at Sametingets plenum har behandlet saken og vedtatt nye retningslinjer.

5.7 Utvidelse av forvaltningsområdet for samisk språk

Komiteens flertall er kjent med at Sametingsrådet med flere anledninger har tatt opp med Stortinget og Regjeringen Sametingets vedtak om at det må bevilges ekstra midler i forbindelse med utvidelse av forvaltningsområdet for samisk språk. Dette ble senest understreket av Sametingsrådet i brev fra sametingspresidenten til kommunalkomiteen i forbindelse med Stortingets behandling av Sametingets årsmelding for 2002, nå i vår.

5.8 Språksentre

Komiteens flertall er ikke enige i at språksentrene skal ha lik profil og funksjon, da språksentrene må etableres på grunnlag av lokale behov. Det er etter flertallet mening viktig at språksentrene ivaretar litt ulike funksjoner, slik at de kan dekke alle de funksjoner som det er behov for samlet sett. Språksentrene må imidlertid ha et samarbeid, gjennom et nettverk, slik at alle tar del i den

Sign: _____/_____

samlede kompetanse. Flertallet mener Sametinget må ta initiativ ovenfor språksentrene, slik at de oppretter et nettverk som et bidrag til å utnytte den samlede kompetanse.

Flertallet i komiteen mener det er behov for språksentre også innenfor forvaltningsområdet for samisk språk og viser til at tilskuddet til sentrene innenfor forvaltningsområdet trekkes fra de midler til tospråklighet som bevilges til kommunene innenfor forvaltningsområdet. For øvrig er tilskuddsbeløpene de samme, enten sentrene er innenfor eller utenfor forvaltningsområdet.

Komiteens flertall vil understreke at det er ikke Sametinget som driver språksentrene og disse må da følgelig stå fritt i sin organisasjonsstruktur. Fra flertallet i komiteen er det ikke ønskelig at Sametinget går i språksentrenes organisering eller i deres daglige virksomhet. Sametinget mottar rapporter om sentrenes virksomhet og etter flertallet mening dekker dette Sametingets behov for informasjon om sentrenes virksomhet. Flertallet vil vise til den positive erfaring Sametinget har med den virksomheten som språksentrene driver og mener den har stor betydning for styrking av det samiske språket i de områdene hvor det er opprettet språksentre.

Komiteens flertall er godt fornøyd med det arbeidet som utføres med midlene til språkprosjekter og viser til at det har vært en årlig økning i midlene som avsettes til dette formål. Komiteens flertall er imidlertid enige i at Stortinget bør bevilge mer midler til Sametinget, slik at Sametinget kan styrke arbeidet med revitalisering og vitalisering av samisk språk, spesielt utenfor forvaltningsområdet.

5.8.2 Strategiske satsingsområder

Komiteens flertall viser til prioriteringene i språkmeldingen og kan ikke støtte merknadene fra Ap når det gjelder strategiske satsingsområder.

5.11 Barn og unge

Komiteens flertall er kjent med at Sametingsrådet i flere sammenhenger har tatt opp med Regjeringen behovet for endringer i Opplæringslovens § 6-2 og viser til at plenum er gjort kjent med dette gjennom Sametingsrådets beretning om virksomheten og svar på spørsmål flere ganger i denne perioden.

5.12 Språktiltak for eldre

Komiteens flertall viser til at økningene i budsjettet til ulike tiltak vil bli behandlet i de årlige budsjettbehandlingene. Dette gjelder også midler til samisk språk utenfor forvaltningsområdet.

5.18 Evaluering av samisk språk

Komiteens flertall viser til de endringer som Stortinget har vedtatt i Sameloven når det gjelder ansvaret for utvikling av samisk språk, hvor det framgår at Regjeringen fortsatt har det overordnede ansvaret for utvikling av samisk språk. Sametinget setter av midler til utvikling av samisk språk innenfor de rammer som Sametinget til enhver tid disponerer.

Komiteens flertall viser til den kvalitetsreformen for høyere utdanning som trådte i kraft høsten 2003 og mener at Sametinget burde være i forkant når det gjelder en strategi for hvordan høyere utdanning i samisk språk skal sikres og utvikles på best mulig måte under den nye reformen. Det er spesielt viktig at Sametinget sammen med utdanningsinstitusjonene som Samisk høyskole og universitetet i Tromsø utvikler rammer og innhold i den nye bachelorgraden i samisk språk.

Sign: _____/_____

Komiteens flertall vil i forbindelse med oppgradering av språkplanene for kyst- og fjordstrøkene og Ofoten/Sør-Troms vise til at det er behov for å konkretisere hvilke tanker som ligger til grunn for denne oppgraderingen. Det er viktig å ta på disse dialektene, mens den eldre generasjon ennå lever. Ord fra lokale dialekter og næringer må systematiseres til bruk i lokaltilpassede læremidler.

Mindretallet bestående av Arbeiderpartiets sametingsgruppe (Sten Jønsson, Josef Vedhugnes, Anders Urheim og Berit Oskal Eira)

Merknad 7

1 Innledning

Tillegg til første avsnitt:

Komiteens mindretall vil bemerke at *Sametingsrådets melding om samisk språk – Samisk er tøft!* som er lagt fram av Sametingsrådet, ønsker å skissere aktuelle målsettinger, utfordringer og tiltak med hensyn til samisk språk, hovedsakelig på norsk side. Komiteens mindretall vil legge til rette for bevaring og videreutvikling av mangfoldet innen samisk kultur. Bevaring, styrking og tilrettelegging for samisk språk, kultur og samfunnsliv og språklige variasjoner innen det samiske språket er derfor helt sentrale målsettinger.

3 – Grunnlaget for Sametingets språkarbeid

Nytt punkt 3.1 Samisk helhetssyn

(Tidligere punkt 3.1 *Statens ansvar overfor det samiske språket* endres til punkt 3.2):

Komiteens mindretall vil understreke at i samisk livsførsel og tenkemåte står mennesket alltid som en del av en helhet, der ett element ikke kan tas bort eller endres uten at helheten rokkes. Dette gjelder i menneskets forhold til natur og religion, så vel som næring og forvaltning, dagligliv, kultur, språk og identitet. Et viktig element i Sametingets språkpolitikk må være at samene – uavhengig av bosted, geografi og bakgrunn, får muligheten til å oppleve at deres grunnleggende rettigheter blir ivaretatt seriøst.

Sametingets språksatsning må legge til grunn en slik forståelse av samisk helhetssyn med hensyn til satsning på samisk språk.

3.2 Statens ansvar overfor det samisk språk

Tillegg til første avsnitt:

Komiteens mindretall påpeker at norske myndigheter er både gjennom folkeretten og gjennom nasjonal rett forpliktet til å legge til rette for at den samiske folkegruppe skal kunne sikre og utvikle sitt språk, sin kultur og sitt samfunnsliv. Komiteens mindretall forutsetter at nasjonale myndigheter oppfyller alle nasjonale og internasjonale forpliktelser i forhold til den samiske befolkningen.

Sign: _____/_____

Den samiske folkegruppe ønsker å sikre og utvikle sitt språk, sin kultur og sitt samfunnsliv. Dette er en rettighet som er nedfelt i Grunnlovens paragraf 110A (Sameloven). Statens myndigheter – på nasjonalt, regionalt og lokalt - har et stort ansvar for å legge forholdene til rette for at dette skal kunne skje. Statlige myndigheter i særdeleshet må også legge forholdene til rette for at samene selv kan initiere, utvikle, organisere og drive ulik virksomhet i tråd med Samelovens intensjoner. Mindretallet mener at dette ikke er tilstrekkelig oppfylt i dag.

Mindretallet mener at det så langt ikke finnes tilstrekkelige forutsetninger til å gi tilfredsstillende tilbud til den samiske befolkningen, og i særdeleshet samiske barn og samisk ungdom. Mindretallet er kjent med at som en konsekvens av dette vil samiske organisasjoner, grupper og enkeltpersoner i stor grad selv måtte stå for slike virksomheter og gi ulike tilbud, spesielt innen oppvekst, fritid, idrett og kultur.

Etter komiteens mindretall vurdering, forplikter Sameloven offentlige myndigheter til også å legge forholdene til rette for at samene selv gjennom ulike former for organisering kan gis muligheter til å forestå ulike virksomheter, blant annet gjennom ved å gi tilstrekkelige økonomiske midler til drift av organisasjoner og til konkrete tiltak og prosjekter, i den grad det offentlige selv ikke har forutsetninger til dette. Særlig offentlige myndigheter og instanser bør derfor være særskilt forpliktet til å være seg disse forhold bevisst og å gi samiske organisasjoner et godt grunnlag for å drive slike viktige samfunnsvirksomheter.

Dette innebærer ofte tilgang til ulike ressurser, som en ellers ikke har tilgang til. Dette igjen kan lede til sterkere tilknytning til samiske miljøer, nærhet og kjennskap til samiske tradisjoner samt samisk språk. Videre leder dette igjen til positiv samisk identitetstilskrivelse/følelser/opplevelser.

3.7 Samarbeidsavtaler med fylkeskommuner

Komiteens mindretall er kjent med de inngåtte samarbeidsavtalene med Troms og Finnmark fylkeskommuner, og at det pågår tilsvarende arbeid for en avtale mellom Sametinget og Nordland, Nord-Trøndelag, Sør-Trøndelag og Hedmark fylker (sørsame-avtalen).

Mindretallet vil bemerke at det i en slik sammenheng er helt naturlig at tilsvarende samarbeidsavtale med Nordland fylke – nord for Saltfjellet – bør utarbeides snarlig og forelegges politisk behandling i Sametinget. En slik avtale må etter mindretallets mening anses som supplerende og øvrig retningsgivende i lulesamisk språkområde, på norsk side.

4 Om samisk språk generelt

Komiteens mindretall forventer at det gjennom behandlingen av meldingen settes et særskilt fokus på det samiske språket, herunder de tre hovedspråkene nordsamisk, lulesamisk og sørsamisk på norsk side. Norge er forpliktet gjennom ratifiseringen av Europarådets pakt av 5. november 1992 Den europeiske pakten om regions- og minoritetsspråk. Alle samer som ønsker å lese og skrive samisk må sikres slik rettighet. Komiteens mindretall påpeker at dette må gjenspeiles i reell satsning, også økonomisk og administrativt.

5 Sametingets prioriterte tiltak

Sign: _____/_____

Komiteens mindretall mener at Sametingets hovedformål er å arbeide for å fremme samisk språk, identitet, næring og kultur der alle samer er målgruppe. I forhold til språksatsning har Sametinget et særskilt ansvar for samiske barn og unge.

For å oppfylle disse målsettinger mener komiteens mindretall at Sametinget må:

- støtte, initiere, utvikle, organisere og drive virksomhet rettet mot alle samer
- arbeide aktivt for å bedre samiske barn og unges oppvekstvilkår.
- bidra strukturelt til å skape positive samiske miljøer, samiske sosiale arenaer og nettverk der man legger forholdene til rette for at samer kan utvikle og utfolde sin samiske identitet og sitt språk på en positiv og konstruktiv måte.
- gjennom konkrete tiltak og øvrig virksomhet bidra til å styrke samiske barn og unges samiske identitet, selvtillit og selvfølelse.
- bidra til å bevare, videreutvikle og formidle samisk kunnskap, ferdigheter og kompetanse.

Etter mindretallets vurdering er det viktig å samle inn, bygge opp, systematisere, vedlikeholde, bearbeide, tilrettelegge og formidle relevant informasjon og dokumentasjon med hensyn til samisk språkutvikling. Komiteens mindretall mener det er svært viktig å finne løsninger og instrumenter som ivaretar en helhetlig satsning på samisk språk.

Tallmessig er den nordsamiske gruppen den største. På norsk side finnes det også andre mindre grupper som har egen identitet, egne kulturuttrykk og språk/dialekt. Satsningen på lulesamisk og sørsamisk står i en særstilling, og krever særskilte tiltak. I tillegg finnes mindre språkgrupper/dialekter som pitesamisk, jukkasjärvisamisk, sjøsamiske dialekter mv som ytterligere står i en sårbar situasjon og som bør ivaretas der det er mulig. Komiteens mindretall vil legge til rette for bevaring og videreutvikling av mangfoldet innen samisk kultur og språk, og initiere virkemidler for å oppfylle slike målsettinger. Sametinget vil vurdere å opprette språk- og kompetansesentre også i disse områder.

Sametingsrådets melding gir en omtale av nasjonale og internasjonale forpliktelser i forhold til samisk språk. Ansvar for å ivareta og videreutvikle samisk språk tilligger statlige myndigheter og Sametinget. Komiteens mindretall ønsker en mer aktiv bruk av samisk, og vil legge til rette for økt bruk av samisk i det offentlige rom.

5.3.1 Prioriterte tiltak – tilleggspunkt

- Komiteens mindretall fremmer forslag om at Sametinget krever at kommuner, fylkeskommuner og institusjoner / organisasjoner utenfor forvaltningsområdet for samisk språk redegjør for språkmidler som mottas fra Sametinget, på en slik måte at kunnskap og kompetanse som opparbeides kan videreføres og overføres andre.

5.5 Kommuner i forvaltningsområdet for samisk språk

Komiteens mindretall kan ikke akseptere at midlene til tospråklighet omdisponeres til annet bruk, før man har evaluert bruken av disse.

5.7 Utvidelse av forvaltningsområdet for samisk språk

Komiteens mindretall viser til plenumssak 02/03 - *Utvidelse av forvaltningsområdet for samisk språk*. Komiteens mindretall bemerker at saken isolert sett gjaldt innlemmelse av Tysfjord kommune i

Sign: _____/_____

Nordland i språkforvaltningsområdet, men vil understreke plenums enstemmige endringsvedtak i saken:

”Sametinget ber Regjeringen bevilge økonomiske midler som et stimulerings tiltak til andre aktuelle kommuner for å avhjelpe disse i vurderinger og forberedelser med hensyn til en eventuell innlemmelse i forvaltningsområdet for samisk språk.”

5.8 Språksentre

Komiteens mindretall mener at etablering av språksentra er et betydelig framskritt i synliggjøring og utvikling av samiskspråklige problemstillinger og viktige instrumenter i Sametingets språksatsning. Komiteens mindretall vil dog bemerke at de ulike språksentra har ulik profil og funksjon og det er nødvendig med en mer samordnet plan og evaluering av satsningen på språksentra, særlig med hensyn til hvilke oppgaver, geografisk nedslagsfelt, funksjoner mv disse skal ha.

Det er etter komiteens mindretall vurdering nødvendig å øke antallet språksentra. Komiteens mindretall er kjent med at det er forskjeller for språksentra hvorvidt de er innenfor eller utenfor språkforvaltningsområdet for samisk språk. I en del geografiske områder er samer i en flertallsituasjon, der samisk er inkorporert i kommunale systemer og sektorsamarbeid. Etter komiteens mindretallets vurdering er det særskilte behov der samer er i en mindretallssituasjon, og dette fordrer en gjennomgang ved evaluering, strukturering og nedslagsfelt for disse. Det er her særlig viktig å se på om man oppfyller intensjonene med utøvende virksomhet, som skal komme flest mulig samer til gode innen gitte geografiske områder.

Etter komiteens mindretallets mening bør Sametinget fastsette krav om organisasjonsstruktur og/eller styringsgrupper for de ulike språksentra, der brukergruppene gis stor innflytelse, organisert så som Samisk foreldrenettverk. Sametinget bør stille krav om at språksentra avkreves plikt til å dokumentere virksomhet og bruk.

Eksempler på dette kan være så kalte erfaringsdatabase / kunnskaper som genereres.

Komiteens mindretall mener at evaluering og hovedfunksjon for språksentra må foretas i nær framtid. Det er her nødvendig å se på disse som koordinatorene i ulike lokalmiljøer. Utøvende virksomhet og åpne tilbud til den samiske befolkning i aktuelle region må være et grunnelement i ethvert språk- og kompetansesenter. Ved tildeling til språksentra og ulike språkprosjekter må det knytte vilkår til tildeling, som krav om evaluering / dokumentasjon ved tildelinger som foretas over sametingsbudsjettet og av Sametingets tilskuddsstyre. Det er her en forutsetning at ved tildelinger skal ferdigstilt materiale kunne viderenyttes av andre. Erfaringskunnskap skal på beste måte stilles til disposisjon for det samiske folk slik at man sikrer allmenn nytte og bruk av materiale som er ferdigstilt og som planlegges ferdigstilt.

Komiteens mindretall mener at språksatsningen og språkopplæringen må gjenspeiles i Sametingets egne prioriteringer, herunder i budsjettssammenheng allerede fra og med i Sametingets budsjett for 2005. Komiteens mindretall mener at språktiltak i utstrakt grad gjennom prosjektmidler er en lite tilfredsstillende form og i for stor grad ressurskrevende. Mindretallet mener det er naturlig at dette endres, og vil opprette en egen budsjettpost i Sametingets ordinære budsjett.

Sign: _____/_____

Komiteens mindretall mener at språksentrene må ha et samarbeid, gjennom et nettverk, slik at andre utenfor sentra kan benytte seg av den samlede kompetanse som sentrene besitter. Mindretallet mener at Sametinget må ta initiativ ovenfor språksentrene, slik at de oppretter et nettverk som et bidrag til å utnytte den samlede kompetanse.

5.8.2 Strategiske satsningsområder (Ny - Prioriterte tiltak endres til 5.8.3)

Komiteens mindretall vil gjennom evaluering av språksentrene vurdere hvorvidt de ulike språksentrene skal gis formaliserte geografiske ansvarsområder. Budsjettøkning økning forutsettes. Ansvar for å utvikle språket i området rundt; gis formelt ansvarsområde for utvikling av språket. Det forventes at utviklingsstrategi klargjøres og følges.

Språk- og kompetansesentre forpliktet til å avholde åpne språkkurs på ulike nivå Mer utadventd virksomhet ved flere sentra, i flere områder er bruksområde utenfor. Alle har et særskilt ansvar for samiske barn og unges oppvekstmiljø, både språklig, kulturelt og identitetsmessig. Holdningskampanjer overfor særlig ungdom som vil bli foreldre / foreldres valg for sine barn må satses på, i likhet med synliggjøring i det offentlige rom.

Etter mindretallets mening bør Sametinget fastsette krav om organisasjonsstruktur og/ eller styringsgrupper for de ulike språksentra, der brukergruppene gis stor innflytelse, organisert av særlig samiske foreldre. Komiteen er kjent med etableringen av Samisk foreldrenettverk, som bevilges midler over Sametingets budsjett, og vil vurdere å gi SFN betydelig innflytelse og representasjon i styrende organisasjonsstruktur og/ eller styringsgrupper for språk- og kompetansesentrene.

Komiteens mindretall vil opprette en egen budsjettpost på Sametingets budsjett, som også innbefatter Sametingets eget selvstendige ansvar for å initiere og iverksette språktiltak i de ulike språkområdene. Komiteen mener at det bør stilles krav om at språksentra avkreves plikt til å bruke noe av midlene til å dokumentere virksomhet og bruk. Krav ved tildeling til ulike språkprosjekter, bl.a. andre gis tilgang til materiale.

Sametinget vil ta initiativ til etablering av et formalisert nettverk for alle sentre, der disse forpliktes til samarbeid og delvis koordinering. Samiske språk- og kompetansesentre skal delta i et slikt nettverk og det skal foretas evaluering av språksentra – for å sikre og skape videreutvikling. Alle naturlige aktører i en region bør/ er forpliktet til å samarbeide konstruktivt etter beste evne. Språk- og kompetansesentrene forutsettes å prioritere utviklingstiltak og framdriftplaner må være klar og konsis.

Det forventes at sentrene også legger opp sin virksomhet som kan bidra til holdningsendring. Kvalitetssikring er grunnleggende og metodikk som ivaretar dette vil være et krav ved alle tildelinger til slike sentre.

5.9 Samisk språknemnd

Tillegg til første avsnitt:

Komiteens mindretall mener at samarbeidet er også viktig av hensyn til en bedre ressursutnyttelse.

5.10 Terminologi og samarbeid

Komiteens mindretall mener det er viktig å samle inn former og dialektord innen alle samiske språkgrupper, slik at en unngår å konstruere nye ord og termer, der det allerede finnes gode termer.

5.11 Barn og unge

Sign: _____/_____

Komiteens mindretall viser til plenumssak 46/02 – Samisk utdanning utenfor forvaltningsområdet for Samelovens språkregler. Komiteens mindretall bemerker at Sametingsrådet ikke i tilstrekkelig grad har fulgt opp tingets eget vedtak om egen plenumssak og Sametingets enstemmige krav om at Opplæringsloven § 6-2, andre ledd, endres til at alle samiske barn – uavhengig av bosted – skal sikres individuell rett til opplæring i og på samisk.

Komiteens mindretall forventer at Sametingsrådet følger opp vedtaket.

5.11.3 Prioriterte tiltak – tillegg:

- Komiteens mindretall mener at Sametinget må ta initiativ overfor kommuner og andre aktører og initiere et samarbeidsorgan, som samordner tiltak overfor barn og unge, som involverer barnehager, skoler, politisk ledelse administrasjonene, Samisk foreldrenettverk, foreldre/familier og andre.

- Mindretallet er kjent med at det er forskjeller kommunevis og at i enkelte områder dekker flere kommuner i lulesamisk, sørsamisk og nordsamisk språkområde utenfor forvaltningsområdet.

Nytt kapittel: Læremiddelproduksjon og skjønnlitteratur

Komiteens mindretall understreker viktigheten av økt læremiddelproduksjon og økt satsning på dokumentasjon og skjønnlitteratur, med særlig vekt på lulesamisk og sørsamisk.. Med hensyn til samiske læremidler mener komiteens mindretall at Sametinget skal legge til rette for utvikling av læremidler og skjønnlitteratur både for første og andrespråkopplæring.

5.12 Språktiltak for eldre

Komiteens mindretall mener eldre samiskspråklige må få helse- og sosialtilbud og helsestell på likeverdige vilkår som andre, på samisk. Det er ikke tilstrekkelig med tolk alene. Dersom kommunene ikke har mulighet til å tilby dette på samisk, må det være muligheter for å benytte tilbud i andre kommuner. Det bør til enhver tid være samiskspråklige tilstede ved institusjonene. Komiteens mindretall understreker at rekruttering av fag- og helsepersonell er viktig, både innenfor og utenfor språkforvaltningsområdet.

5.16 Media og litteratur

5.16.1 Prioriterte tiltak – tillegg:

- Komiteens mindretall vil øke satsningen på samisk skjønnlitteratur på nord-, lule- og sørsamisk.

5.18 Evaluering av samisk språk

5.18.2 Prioriterte tiltak – tilleggspunkt:

- Komiteens mindretall mener at det skal opprettes egen budsjettpost i Sametingsbudsjettet om Sametingets selvstendige initiativ til og ansvar for ulike språktiltak.

- Komiteens mindretall vil at Sametinget vurderer høyere utdanning som pilotprosjekt i f.h.t. språksentra– og kompetansesentra.

- Komiteens mindretall understreker Sametinget sitt eget ansvar for motivasjon av foreldre til å velge samisk opplæring i barnehage og grunnskole og videregående utdanning.

Sign: _____/_____

- Komiteens mindretall mener at språk- og kompetansesentra må tilføres tilstrekkelige ressurser. Komiteens mindretall anser det som naturlig at de ulike språksentra har ulik profil og differensierte oppgaver, men at et formalisert nettverk mellom disse etableres snarest.

- Mindretallet understreker viktigheten av tettere grenseoverskrivende samarbeid, og mener også samtidig at det er nødvendig med ulik tidsperspektiv i satsningen, både med hensyn til strakstiltak og langsiktige tiltak.

Komiteens mindretall understreker at strategiske satsningsområder må avpeiles i konkrete prioriteringer og forventer umiddelbar økning av budsjettposten språk utenfor forvaltningsområdet i forhold til dagens budsjetttramme som utgjør ca 2,4 millioner per år, fordelt på ca kr 800.000,- på henholdsvis nordsamisk, lulesamisk og sørsamisk utenfor forvaltningsområdet.

- Komiteens mindretall understreker at Språk- og kompetansesentra bør ha differensierte oppgaver, ulik profil og brukerfunksjoner, slik at man best mulig fyller de behov og ønsker den samiske befolkningen har.

- Komiteens mindretall understreker behovet for normerings- og terminologiarbeid i hele det samiske språkområdet.

Komiteens mindretall anser det som naturlig at Sametinget tar initiativ overfor og innledes konstruktivt samarbeid med Fylkesmannens utdanningsavdelinger, kommuner og brukergrupper, herunder spesielt foreldre, så som gjennom Samisk foreldrenettverk.

Komiteens mindretall betrakter meldingen som Sametingets strategidokument for en lengre tidsperiode, og ser nødvendigheten av å arbeide for å knytte opp endelig vedtak opp mot kommunale og fylkeskommunale plandokumenter. Komiteens mindretall mener at Sametinget derfor må ta initiativ overfor fylker og kommuner for en mer helhetlig planlegging av satsning på ulike språktiltak.

6.2 SØRSAMISK

6.2.3 Målsetting

Tillegg til siste avsnitt:

Komiteens mindretall forutsetter at vedtakene som berører samisk språk i plenumssak 32/02 – "Sametingets politikk for det sørsamiske området" – opprettholdes og at tiltakene der kommer i tillegg til tiltakene i foreliggende melding.

Mindretallet påpeker at det er behov for å utvikle et tilsvarende helhetlig handlingsprogram for de neste 10 år, slik Fylkesmannen i Nordlands utdanningsavdeling har omtalt i brev av 04.06.02 til Utdannings- og forskningsdepartementet om sørsamisk handlingsprogram. Det er videre nødvendig med et nærmere samarbeid mellom Sametinget, ulike skoler, institusjoner, kommuner, fylkeskommunen og nasjonale myndigheter.

Sign: _____/_____

6.3 Lulesamisk

6.3.4 Prioriterte tiltak – tillegg

Komiteens mindretall påpeker at med hensyn til ressursbruk foreligger det to vesentlige forhold i forhold til satsning på lulesamisk språkutvikling, som er store behov og manglende ressurser. Mindretallet bemerker at hovedmål må defineres bedre, slik at det framgår klarere at Sametinget og offentlige myndigheter satsning må omfatte samisk opplæring innen barnehage, grunnskole og videregående skoler og samisk språkopplæring som omfatter alle andre som ønsker å lære seg samisk. Mindretallet vil sterkt understreke at rammebetingelsene for språkutvikling i lulesamisk språkområde må bli vesentlig forbedret. Komiteens mindretall påpeker at det er høyst urimelig at man gjennom den årlige bevilgningen til språksentret i Tysfjord forventer at det skal dekke opp alle ulike behov. Mindretallet mener at Sametinget bør være åpne for omorganisering av språksentret til å fungere som språk-, ressurs- og kompetansesenter, ved utvidelse av ansvar og oppgaver og formalisere det geografisk ansvarsområdet til å gjelde hele det lulesamiske språkområdet på norsk side. Komiteens mindretall er kjent med at dagens språksenter er i møtekommende i forhold til krav fra Sametinget ved tildeling av midler til språksentre, men vil sterkt understreke at rammebetingelser da må forbedres i vesentlig grad slik at man er i stand til å møte ulike behov.

Komiteens mindretall påpeker at det er viktig med normeringsarbeid i lulesamisk, og viser til at det må satses på arbeid med terminologi, grammatikk med videre. Ved utvidelse av oppgaver innen også slike felt er det viktig med grunnforskning og morsmålsmetodikk.

Mindretallet er positive til at personer som har samiskspråklig realkompetanse, kan kombinere utdanning i forbindelse med eksempelvis voksenopplæringskurs og/eller andre AMO-kurs, og ser det som naturlig at man tar initiativ til et samarbeid med Nordland fylke og Sametinget.

Komiteens mindretall mener at det er et viktig satsningsområde å arbeide for nettverkssamarbeid på tvers av grensen. Et norsk og svensk samarbeid vil etter mindretallets vurdering være naturlig og av stor betydning i det framtidige arbeidet for å sikre, bevare og utvikle lulesamisk språk. Det er videre naturlig at et nettverksamarbeid mellom språksentra samordner sin virksomhet både på administrativt nivå og språkfaglig nivå.

Komiteens mindretall er kjent med det store behovet for lærere på alle nivå med samiskspråklig og pedagogisk kompetanse, og mener det er behov for krafttak for å sikre, bevare og videreutvikle det lulesamiske språket. Mindretallet er videre kjent med det store behovet for undervisningsmateriell både på første- og andrespråksnivå, og mener at utvikling av læremidler på alle nivå må være et prioritert tiltak.

Mindretallet bemerker at det er behov for skrive- og lesekurs for mange som ønsker å lære seg lulesamisk, så vel voksne, eldre, barn som ungdommer. Mindretallet er kjent med ulike forslag eksempelvis språkbadkurs, og mener at slike tiltak er konstruktive og understreker at slike tilbud bør være åpne for alle som ønsker slike tilbud.

Komiteens mindretall er kjent med at Sametingets språkkonsulent vil tiltre i løpet av medio 2004, og

Sign: _____/_____

understreker at Sametinget har et særskilt ansvar for normerings- og terminologiutviklingsarbeidet i lulesamisk språk. Det er viktig etter mindretallets mening at språkkonsulentens arbeidsoppgaver innebærer prioritering av normerings- og terminologiarbeid, herav med målsetting å intensivere utgivelser av læremidler og skjønnlitteratur.

Mindretallet mener at rekruttering av fagpersonell på de fleste samfunnsområder må være et prioritert satsningsområde, og vil påpeke at motivering for slik rekruttering er viktig. Mindretallet mener også at foreldremotivering, slik at samiske foreldre velger samisk for sine barn, fortrinnsvis bør skje gjennom skoleverket på ulike nivå, men understreker at alle som ønsker samiskspråklige tilbud må gis tilbud om dette.

Mindretallet påpeker skoleeiers rettigheter og plikter, og oppfordrer Sametinget i samarbeid med Fylkesmannen i Nordland og institusjoner/organisasjoner å finne gode løsninger med hensyn til opplæring i lulesamisk på første- og andrespråksnivå.

Komiteens mindretall påpeker at det er behov for strakstiltak der lulesamisk språk står i en utsatt posisjon. Mindretallet er kjent med at det er særlige utfordringer og behov særlig i den lulesamiske bygda Musken. Mindretallet mener ordningen med Giellatjehppe (språkkøtter) er et viktig instrument som bør videreføres ved Musken skole.

Mindretallet ønsker å fremheve at Høgskolen i Bodø har et særlig ansvar i forhold til høyere utdanning innen lulesamisk, og spesielt lærerutdanningen. Mindretallet er kjent med at det er utarbeidet modul for basiskurs i samisk kulturforståelse ved Høgskolen i Bodø, og mener at slike basiskurs bør innføres som obligatorisk del av profesjonsutdanningene ved høyskoler og andre institusjoner som gir slik undervisning for å sikre gode helse- og velferdstilbud for den samiske befolkningen. Mindretallet stiller seg positive til at det initieres, utvikles og opprettes bachelorgrad i lulesamisk språk, historie og samfunnskunnskap ved Høgskolen i Bodø.

Komiteens mindretall mener at et kompetansehevingsprogram, gjennomført eksempelvis som en samlet prosjektperiode over eksempelvis tre-fem år er et godt og konstruktivt tiltak i styrkingen av lulesamisk. Dette kan konkret gjøres ved 1-årig kompetansehevingsprogram og praktisk opplæring, der lærere, helsepersonell og andre personer kan kombinere undervisning og utviklingsarbeid for hver enkelt, og mindretallet vil påpeke at det er naturlig med et samarbeid med Fylkesmannen i Nordlands utdanningsavdeling og Sametinget. Mindretallet er kjent med behovet for oversettere, tolker, personell med språklig og digital kompetanse, og mener det er viktig å legge til rette for slik satsning for å møte dagens og kommende behov.

Mindretallet påpeker at det er behov for å utvikle et tilsvarende helhetlig handlingsprogram for de neste 10 år, slik Fylkesmannen i Nordlands utdanningsavdeling har omtalt i brev av 04.06.02 til Utdannings- og forskningsdepartementet om sørsamisk handlingsprogram. Det er videre nødvendig med et nærmere samarbeid mellom Sametinget, ulike skoler, institusjoner, kommuner, fylkeskommunen og nasjonale myndigheter.

Komiteens mindretall mener det er viktig å utarbeide læremiddeloversikt til ulike studieretningsfag, og støtter forslag om etterutdanningsopplegg for lærere til studieretningsfaget og valgfaget samisk kulturkunnskap, etterutdanningsopplegg for faglærerne i historie, samfunnsfag, norsk, geografi og religion, hvor det skal integreres samiske stolper i ordinær undervisning. Mindretallet er positive til

Sign: _____/_____

at det etableres og utvikles digitalt nettsted som ressurs i opplæringen. Mindretallet mener at det bør oppnevnes prosjekt-/styringsgrupper for et slikt prosjekt, og der samiske organisasjoner og samiske foreldre må være representerte.

Komiteens mindretall vil understreke at meldingens forslag til prioriterte tiltak i meldingen i kapitlene om sørsamisk og lulesamisk forutsettes ikke å være rangering og prioritering av tiltakene i den rekkefølge som framgår.

III Votering

Anders Urheim fra Arbeiderpartiets sametingsgruppe kom med utsettelsesforslag som det ble stemt over. Av 39 representanter var 35 tilstede.

- Utsettelsesforslaget ble forkastet med 19 stemmer.

Av 39 representanter var 37 tilstede.

- Forslag fra sametingsrådet ble enstemmig vedtatt

IV Protokolltilførsel

Roger Pedersen, SVF, fremmet følgende protokolltilførsel:

Sak 24/04 Samisk er tøft. SVF's Sametingsgruppe er enig i merknad 1, 2, 3, 4 og 5.

Anders Urheim, Arbeiderpartiets sametingsgruppe, fremmet følgende protokolltilførsel: Arbeiderpartiets sametingsgruppe ber om at sametingsrådets melding om samisk språk – samisk er tøft evalueres og rulleres med jevne mellomrom.

V Talerliste og replikkordskifte

	Taler	Replikk
	Anders Urheim(til forretingsorden)	
	Jon Erland Balto(til forretningsorden)	
	Terje Tretnes(til forretningsorden)	
	Anders Urheim(til forretingsorden)	
	Josef Vedhugnes(til forretningsorden)	
1	Berit Ranveig Nilssen, saksordfører	
	Anders Urheim, til forretningsorden	

Sign: _____/_____

	Jon Erland Balto(til forretningsorden)	
2	Anders Urheim	Jon Erland Balto
		Åge Nordkild
		Svein Peter Pedersen
		Anders Urheim
3	Jon Erland Balto	Janoš Trosten
		Sten Erling Jønsson
		Anders Urheim
		Jon Erland Balto
		Anders Urheim
4	Johan Mikkel Sara	Sten Erling Jønsson
		Terje Tretnes
		Josef Vedhugnes
		Berit Oskal Eira
		Johan Mikkel Sara
5	Åge Nordkild	
6	Stig Eriksen	
7	Roger Pedersen	Johan Mikkel Sara
8	Janoš Trosten	
9	Berit Oskal Eira	
10	Per A. Bæhr	
11	Anders Urheim	
12	Stig Eriksen	
13	Berit Ranveig Nilssen, saksordfører	
	Per Arnesen (til forretningsorden)	
	Anders Urheim(til forretningsorden)	
	Svein Peter Pedersen(til forretningsorden)	
	Berit Ranveig Nilssen(til forretningsorden)	
	Jarle Jonassen(til forretningsorden)	
	Anders Urheim(til forretningsorden)	

VI Sametingets vedtak etter voteringen

Sametinget tar til orientering Sametingsrådets melding om samisk språk og støtter de forslag til prioriteringer som framkommer i meldingen.

Sign: _____/_____

Saken ble avsluttet 27. mai 2004 kl. 18.50.

Sign: _____/_____

Møtesekretærer: Mari Moen Erlandsen/Ellen Mienna Guttorm Møteboken består totalt av 219 sider

Originalspråk: norsk

Sak 25/04**Forskrift om bruk av det samiske flagget**

Arkiv

Arkivsaksnr.

SF-010

2004000008

Saken påbegynt torsdag 27. mai 2004 kl. 17.40.

I Dokumentliste

Nr	Dok. dato	Avsender/Mottaker	Tittel
1.	S	Sametingsrådets sak R33/04	Forskrift om bruk av det samiske flagget
2.	Juli 2001		Bruk av det samiske flagget, Rapport fra arbeidsgruppe, avlevert til Kommunal- og regionaldepartementet
3.			Regler for bruk av det samiske flagget (midlertidige), vedtatt av Sametinget i sak 43/01
4.			-Samefolkets dag som offisiell flaggdag, Rapport fra interdepartemental arbeidsgruppe, november 2003.
5.			-Forslag til forskrift om bruk av det samiske flagget med kommentarer -Høringsuttalelser

Saksgang:

Utvalg, råd, komité, fond	Møtedato	Saksnr.
Sametingsrådet	14.04.2004	R33/04
Oppvekst- og utdanningskomiteen	24.05.2004	
Sametingets plenum	24.05.2004	25/04

Sign: _____/_____

II Forslag og merknader

Sametingsrådets forslag til vedtak overfor komiteen:

Sametinget vedtar følgende forskrift om bruk av det samiske flagget

Forskrift om bruk av det samiske flagget

Fastsatt av Sametinget 27. mai 2004, i medhold av Sametingets selvbestemmelsesrett, og med hjemmel i lov 12. juni 1987 nr. 56 om Sametinget og andre samiske rettsforhold (sameloven) § 1-6 annet ledd.

- § 1 Det samiske flagget er felles for samene i Norge, Sverige, Finland og Russland, og dermed et felles nasjonalsymbol for hele det samiske folket.
- § 2 Sametinget i Norge gir ved denne forskrift bindende regler for bruk av det samiske flagget på territoriet som omfattes av staten Norge.
- § 3 Bruken av det samiske flagget skal gjenspeile den respekt som tilkommer enhver bruk av nasjonale symboler.
- § 4 Det samiske flagget kan brukes på de fastsatte samiske flaggdagene og ved offisielle samiske anledninger og markeringer. Flagget kan brukes ved andre høytider og festlige anledninger for det samiske folket.

De samiske flaggdagene er:

- 6. februar (Det samiske folkets nasjonaldag),
- 2. mars (Dagen da Sametinget i Finland ble åpnet – 2. mars 1996),
- 25. mars (Marimesse – Maria bebudelsesdag. Tradisjonell samisk merkedag),
- 24. juni (Midtsommersdagen – St. Hansdagen. Tradisjonell samisk merkedag),
- 9. august (FN's internasjonale urfolksdag),
- 15. august (Dagen da det samiske flagget ble godkjent – 15. august 1986),
- 18. august (Dagen da Sameråd ble opprettet – 18. august 1956),
- 26. august (Dagen da Sametinget i Sverige ble åpnet – 26. august 1993),
- 9. oktober (Dagen da Sametinget i Norge ble åpnet – 9. oktober 1989),
- 9. november (Dagen da Sameparlamentet i Finland ble opprettet – 9. november 1973).
- 15. november (Dagen da Isak Saba ble født – 15. november 1875).

Flagget kan også brukes ved offisielle norske flaggdager, ved offisielle norske anledninger og ved høytider og festlige anledninger for det norske folket, samt når det av forskjellige hensyn er spesielt viktig eller ønskelig.

Det samiske flagget kan også benyttes ved høytider av privat karakter.

Sign: _____/_____

- § 5 Det samiske flagget kan brukes alene eller sammen med det norske statsflagget, det norske handelsflagget, andre nasjoners flagg og andre typer flagg.
- § 6 Ved bruk av det samiske flagget ved offisielle norske flaggdager og ved offisielle norske anledninger, skal det samiske flagget plasseres på plassen til høyre for det norske flagget.
- Ved bruk av det samiske flagget sammen med det norske flagget på samiske flaggdager og ved samiske anledninger, skal flaggene plasseres som nevnt i første ledd.*
- § 7 Flagget heises i tidsrommet mars – oktober kl. 08.00 og hales ved solnedgang, dog ikke senere enn kl. 21.00. I tidsrommet november – februar heises flagget kl. 10.00 og hales kl. 15.00. I områdene sør for Nordland fylke heises flagget kl. 09.00 i tidsrommet november - februar og hales ved solnedgang, dog ikke senere enn kl. 21.00.
- § 8 Sametinget kan i særlige tilfeller tillate bruk av det samiske flagget på annen måte enn hva som framgår av disse regler.
- § 9 Alle spørsmål om bruk av det samiske flagget på eller fra offentlige bygninger blir i tvilstilfeller å forelegge for Sametinget.
- § 10 Denne forskriften trer straks i kraft.

Kontroll- og konstitusjonskomiteen -002/04

Saksordfører: Jørn Are Gaski

Merknader fra komiteen, Jørn Are Gaski og Margreta Påve Kritiansen fra Arbeiderpartiets sametingsgruppe og Ole Henrik Magga fra NSRs samarbeidsgruppe:

Merknad 1

§4

Komiteen ønsker vurdert listen over samiske flaggdager til også å omfatte Elsa Laula Renbergs fødselsdag 29.11.1877. Hun fikk i gang Brurskankens Samiske Kvinneforening i 1910, som "var det som fikk i stand det historiske landsmøtet i Trondheim 1917" (Jernsletten, R. 1998:67). Hun utviste en stor organisasjonsaktivitet som strakk seg innen Norge og Sverige og vidt i de samiske områder.

Komitee ønsker videre vurdert om både åpningen av Sameparlamentet og Sametinget i Finland skal markeres hver for seg som flaggdag. Det synes å være tale om videreføring av samme institusjon i nye former og da ville den første av disse dagene (9. november 1973) fremtre som mest markert.

Merknad 2

§9

Sign: _____/_____

Når tvilsspørsmål skal forelegges Sametinget, er det selvsagt at Sametinget skal ta en beslutning. Det må fremgå både i den norske teksten og særlig i den samiske teksten, som er uklar slik den er forelagt komiteen.

Sametinget må internt opprette en ordning for å avgjøre slike spørsmål.

Merknad 3

§1 og 3

Begrepet "nasjonal" i den norske teksten skal forstås på linje med begrepet "álbmot" i den samiske teksten, jf "álbmotsymbola".

Forslag 1, fra Kontroll- og konstitusjonskomiteen, Jørn Are Gaski og Margreta Påve Kritiansen fra Arbeiderpartiets sametingsgruppe og Ole Henrik Magga fra NSRs samarbeidsgruppe:

Forslag til ny §9:

Alle spørsmål om bruk av det samiske flagget på eller fra offentlige bygninger blir i tvilstilfeller å forelegge for Sametinget for avgjørelse.

III Votering

Av 39 representanter var 37 tilstede. Forslaget ble gjennomført i følgende rekkefølge:

- Forslag 1: ble enstemmig vedtatt.
- Sametingsrådets innstilling med ny § 9, ble enstemmig vedtatt.

IV Protokolltilførsel

Representanter Terje Tretnes fra SfP, Isak Mathis O Hætta fra DL, Janoš Trosten, Geir Tommy Pedersen og Olav Dikkanen fra NSRs sametingsgruppe fremmet følgende protokolltilførsel:

Vi ber Sametinget jobbe for at det samiske flagg får forrang det norske flagget på samenes nasjonaldag.

V Talerliste og replikkordskifte

	Taler	Replikk
1	Jørn Are Gaski, saksordfører	
2	Per A. Bæhr	
3	Ragnhild Lydia Nystad	
4	Ole Henrik Magga	

Sign: _____/_____

5	Ove Johnsen	
6	Anders Urheim	
7	Janoš Trosten	Olav Dikkanen
8	Willy Olsen	
9	Ole Henrik Magga	Janoš Trosten
10	Per Arnesen	Anders Urheim
11	Jørn Are Gaski, saksordfører	
	Berit Ranveig Nilssen (til forretningsorden)	
	Willy Ørnebakk (til forretningsorden)	
12	Ragnhild Lydia Nystad	
	Janoš Trosten, (til forretningsorden)	

VI Sametingets vedtak etter voteringen

Sametinget vedtar følgende forskrift om bruk av det samiske flagget

Forskrift om bruk av det samiske flagget:

Fastsatt av Sametinget 27. mai 2004, i medhold av Sametingets selvbestemmelsesrett, og med hjemmel i lov 12. juni 1987 nr. 56 om Sametinget og andre samiske rettsforhold (sameloven) § 1-6 annet ledd.

- § 1 Det samiske flagget er felles for samene i Norge, Sverige, Finland og Russland og dermed et felles nasjonalsymbol for hele det samiske folket.
- § 2 Sametinget i Norge gir ved denne forskrift bindende regler for bruk av det samiske flagget på territoriet som omfattes av staten Norge.
- § 3 Bruken av det samiske flagget skal gjenspeile den respekt som tilkommer enhver bruk av nasjonale symboler.
- § 4 Det samiske flagget kan brukes på de fastsatte samiske flaggdagene og ved offisielle samiske anledninger og markeringer. Flagget kan brukes ved andre høytider og festlige anledninger for det samiske folket.

De samiske flaggdagene er:

- 6. februar (Det samiske folkets nasjonaldag),
- 2. mars (Dagen da Sametinget i Finland ble åpnet – 2. mars 1996),
- 25. mars (Marimesse – Maria bebudelsesdag. Tradisjonell samisk merkedag),
- 24. juni (Midtsommersdagen – St. Hansdagen. Tradisjonell samisk merkedag),
- 9. august (FN's internasjonale urfolksdag),
- 15. august (Dagen da det samiske flagget ble godkjent – 15. august 1986),

Sign: _____/_____

- 18. august (Dagen da Sameråd ble opprettet – 18. august 1956),
- 26. august (Dagen da Sametinget i Sverige ble åpnet – 26. august 1993),
- 9. oktober (Dagen da Sametinget i Norge ble åpnet – 9. oktober 1989),
- 9. november (Dagen da Sameparlamentet i Finland ble opprettet – 9. november 1973).
- 15. november (Dagen da Isak Saba ble født – 15. november 1875).

Flagget kan også brukes ved offisielle norske flaggdager, ved offisielle norske anledninger og ved høytider og festlige anledninger for det norske folket, samt når det av forskjellige hensyn er spesielt viktig eller ønskelig.

Det samiske flagget kan også benyttes ved høytider av privat karakter.

§ 5 Det samiske flagget kan brukes alene eller sammen med det norske statsflagget, det norske handelsflagget, andre nasjoners flagg og andre typer flagg.

§ 6 Ved bruk av det samiske flagget ved offisielle norske flaggdager og ved offisielle norske anledninger, skal det samiske flagget plasseres på plassen til høyre for det norske flagget.

Ved bruk av det samiske flagget sammen med det norske flagget på samiske flaggdager og ved samiske anledninger, skal flaggene plasseres som nevnt i første ledd.

§ 7 Flagget heises i tidsrommet mars – oktober kl. 08.00 og hales ved solnedgang, dog ikke senere enn kl. 21.00. I tidsrommet november – februar heises flagget kl. 10.00 og hales kl. 15.00. I områdene sør for Nordland fylke heises flagget kl. 09.00 i tidsrommet november - februar og hales ved solnedgang, dog ikke senere enn kl. 21.00.

§ 8 Sametinget kan i særlige tilfeller tillate bruk av det samiske flagget på annen måte enn hva som framgår av disse regler.

§ 9 Alle spørsmål om bruk av det samiske flagget på eller fra offentlige bygninger blir i tvilstilfeller å forelegge for Sametinget for avgjørelse.

§ 10 Denne forskriften trer straks i kraft.

Saken ble avsluttet 27. mai 2004 kl. 18.40.

Sign: _____/_____

Originalspråk: norsk

Sak 26/04

Tidspunkt for behandling av innspill til reindrifftsavtalen

Arkiv	Arkivsaksnr.
SF-412	2004000899

Saken påbegynt torsdag 27. mai 2004 kl. 18.50.

I Dokumentliste

Nr		Dok. dato	Avsender/Mottaker	Tittel
1.	S		Sametingsrådets sak R 35/04	Tidspunkt for behandling av reindrifftsavtalen
2.	S		Sametingets vedtak i sak 18/03	Reindrifftsavtalen 2003 – 2004
3.	U	21.10.2003	Sametingsrådet v/Randi A. Skum Landbruksminister Lars Sponheim	Notat til møtet med Landbruksminister Lars Sponheim 28.10.2003
4.		10.12.2003	NRL`s forhandlingsutvalg Statens forhandlingsutvalg (Kopi til Sametinget)	NRL`s krav til reindrifftsavtale 2004/2005
5.		04.02.2004	NRL`s forhandlingsutvalg Statens forhandlingsutvalg (Kopi til Sametinget)	Reindrifftsforhandlingene
6.	U	09.02.2004	Sametingsrådet Stortingets energi- og miljøkomit	Høring St.meld.nr.15 (2003-2004) Rovvilt i norsk natur
7.	I		Statens reindrifftsforvaltning	Totalregnskap for reindriffts-næringen for 2002 og budsjett 2003 (sendt representantene tidligere)
8.	I		Statens reindrifftsforvaltning	Resursregnskap for reindriffts-næringen for reindrifftsåret 2002/2003 (sendt representantene tidligere)

Saksgang:

Utvalg, råd, komité, fond	Møtedato	Saksnr.
Sametingsrådet	14.04.2004	R35/04
Nærings- og kulturkomiteen	25.05.2004	
Sametingets plenum	24.05.2004	26/04

Sign: _____/_____

Sign: _____/_____

Møtesekretærer: Mari Moen Erlandsen/Ellen Mienna Guttorm Møteboken består totalt av 219 sider

II Forslag og merknader

Sametingsrådets innstilling overfor plenum

Framtidige reindriftsavtaler behandles på følgende måte:

- a. Sametingsrådet avgir uttalelse til Stortinget vedrørende den ferdig fremforhandlede avtale på rådsmøtet i april/mai, jfr. hovedavtalen for reindrift § 4.
- b. I spesielle tilfeller, eksempelvis ved brudd mellom avtalepartene, kan Sametingsrådet fremme plenumsak i mai.
- c. Sametinget ber Regjeringen om konsultasjoner før staten utarbeider sitt tilbud til kommende reindriftsavtaler.

Sametingets plenum behandler innspill til kommende forhandlinger i september.

Nærings- og kulturkomiteen 002/04

Saksordfører: János Trosten
Skyggesaksordfører: Sverre Anderssen

Nærings- og kulturkomiteens innstilling til sak 26/04 - Tidspunkt for behandling av innspill til reindriftsavtalen

Forslag fra nærings- og kulturkomiteen; NSRs samarbeidsgruppe (Ann-Mari Thomassen, János Trosten, Jarle Jonassen, Kjell Jøran Jåma), Arbeiderpartiets sametingsgruppe (Sverre Anderssen, Per Solli, Marie Therese Nordsletta Gaup), SVF (Ove Johnsen), Flyttsamelista/Høyre (Per A Bæhr)

Forslag 1

Framtidige reindriftsavtaler behandles på følgende måte:

- a) Regjeringen konsulterer Sametinget før staten utarbeider sitt tilbud til kommende reindriftsavtaler.
- b) Sametingsrådet avgir uttalelse til Stortinget vedrørende den ferdig fremforhandlede avtale på rådsmøtet i april/mai, jfr. hovedavtalen for reindrift § 4.
- c) I spesielle tilfeller, eksempelvis ved brudd mellom avtalepartene, kan Sametingsrådet fremme plenumsak i mai.

Forslag 2

Tillegg til punkt c)

Sametinget rådfører seg også med NRL i forkant av konsultasjoner med Regjeringen.

Sign: _____/_____

Forslag fra komiteens mindretall, Flyttsamelista/Høyre (Per A Bæhr):

Forslag 3

Siste setning strykes.

Det er ikke behov for, og heller ikke riktig, at Sametinget utformer reindriftspolitik

Komiteen flertall ved: NSRs samarbeidsgruppe (Ann-Mari Thomassen, Jánoš Trosten, Jarle Jonassen, Kjell Jøran Jåma), Arbeiderpartiets sametingsgruppe (Sverre Anderssen, Per Solli, Marie Therese Nordsletta Gaup), SVF (Ove Johnsen), tilrår Sametinget å vedta Sametingsrådets forslag til innstilling, med komiteens endringer.

III Votering

Av 39 representanter var 37 tilstede. Voteringen ble gjennomført i følgende rekkefølge:

- Forslag 1 ble enstemmig vedatt
- Forslag 2 ble enstemmig vedtatt
- Forslag 3 falt med 33 stemmer
- Sametingsrådets innstilling med komiteens endringer ble vedtatt med 33 stemmer.

IV Protokolltilførsel

Det ble ikke fremmet protokolltilførsel i denne sak.

V Talerliste og replikkordskifte

	Taler	Replikk
1	Jánoš Trosten, saksordfører	
2	Sverre Anderssen	
3	Isak Mathis O. Hætta	
4	Per A. Bæhr	
5	Randi A. Skum	
6	Per Solli	
7	Ann-Mari Thomassen	Per A. Bæhr Ann-Mari Thomassen
8	Terje Tretnes	Per A. Bæhr Berit Oskal Eira Terje Tretnes
9	Ove Johnsen	
10	Sverre Anderssen	
11	Egil Olli	
12	Jánoš Trosten, saksordfører	

Sign: _____/_____

VI Sametingets vedtak etter voteringen

Framtidige reindriftsavtaler behandles på følgende måte:

- a) Regjeringen konsulterer Sametinget før staten utarbeider sitt tilbud til kommende reindriftsavtaler. Sametinget rådfører seg også med NRL i forkant av konsultasjoner med regjeringen.
- b) Sametingsrådet avgir uttalelse til Stortinget vedrørende den ferdigfremforhandlede avtale på rådsmøtet i april/mai, jfr hovedavtalen for reindrift §4.
- c) I spesielle tilfeller, eksempelvis ved brudd mellom avtalepartene, kan Sametingsrådet fremme plenumsak i mai.

Sametingets plenum behandler innspill til kommende forhandlinger i september

Saken ble avsluttet 27. mai 2004 kl. 19.45.

Sign: _____/_____

Originalspråk: norsk

Sak 27/04

Reindriftsavtalen for 2004 - 2005

Arkiv

Arkivsaksnr.

SF-412

2004000899

Saken påbegynt 28. mai 2004 kl. 09.10.

I Dokumentliste

Saksgang:

Utvalg, råd, komité, fond	Møtedato	Saksnr.	
Sametingsrådet	14.04.2004	R35/04	
Nærings- og kulturkomiteen	25.05.2004		
Sametingets plenum	28.05.2004	27/04	

Sign: _____/_____

II Forslag og merknader

Sametingsrådets forslag til vedtak overfor komiteen

Sametingsrådets forslag til uttalelse

SITUASJONEN I REINDRIFTSNÆRINGEN OG REINDRIFTSAVTALEN 2005

Utviklingen i reindriftsnæringen

Ofte i forbindelse med situasjonen i reindriftsnæringen er det en ensidig negativ fokus imot utfordringene knyttet til noen distrikter som har et for høyt reintall i forhold til beitegrunnet. Når reindriftspolitikken behandles i media og i politiske organer, er fokus rettet mot de samme distriktene. I forbindelse med tiltak og økonomiske virkemidler er det ofte utfordringene i disse distriktene som danner grunnlag for virkemidler og tiltak. Totalt sett viser ressursregnskapet og totalregnskapet en situasjon der reinbestanden er i rimelig god balanse med ressursgrunnet.

I mange distrikter er ikke ressurstilpassingen problemet, men derimot store rovdyrbestander og lav lønnsomhet. En tilpassing av de økonomiske virkemidler i forhold til utfordringer med store rovdyrbestander og lav lønnsomhet, er derfor mye viktigere enn å utforme de økonomiske virkemidler i forhold til de få reinbeitedistriktene med tilpassningsproblemer. Fokus i forbindelse med den økonomiske virkemiddelbruken må derfor være rettet mot forhold knyttet opp mot utviklingen av en kulturell bærekraftig reindrift. Fokus må være mot balansert rekruttering, økt kvinnedeltagelse i reindriftsnæringen, høy sysselsetning og økt lønnsomhet for den enkelte reindriftsfamilie. Dette for at reindriften også i framtida kan være viktig materielt grunnlag for samisk kultur.

Økt produksjon

Etter mange år med lav produksjon har totalproduksjonen per livrein (påsett og slakt) økt kraftig de siste tre årene. Særlig stor er økningen i Finnmark. Den økte produksjonen har ikke medført en tilsvarende økning i slaktingen. En viktig grunn for dette er slakte- og markedsituasjonen i forbindelse med salg av reinkjøtt.

Særlig bekymringsfull er situasjonen i Vest-Finnmark, der reindriftsstyret 30.01.2002 fastsatte et øvre reintall på ca. 64 300 for sommerbeitedistriktene, mens reintallet 01.04.2003 i henhold til reindriftsmyndighetenes egne reintall i reindriftsmeldingene var på ca. 80 000 rein. Høsten 2003 gjennomførte Reindriftsforvaltningen offentlig reintelling. Tellerresultatet viser et reintall på over 110 000 rein. Selv om det har vært slaktet rein etter den offentlige reintellingen vil reintallet pr 1 april være mer enn 40 000 rein over fastsatt nivå.

Sametinget behandlet i sak 37/03 markeds- og slaktesituasjonen i reindriftsnæringen. Sametinget ba i vedtaket om både kortsiktige og langsiktige tiltak for å avhjelpe markeds- og slaktesituasjonen.

Sign: _____/_____

Sametinget konstaterer at det er igangsatt ulike kortsiktige og langsiktige tiltak innenfor markedsføring og salg av reinkjøtt. Tiltakene har ikke vært tilstrekkelig til å sikre at alle reineierne har fått mulighet for leveranse av slaktedyr slaktesesongen 2003/2004. Markedssituasjonen har gitt lavere pris og mindre i tidligslaktetilskudd til reineier. Det økonomiske tapet for enkelte reineiere er betydelig. Selv mindre justeringer i ordningen med tidligslaktskudd, slik Sametinget foreslo i sitt plenumsvedtak er ikke gjennomført. Hele innteksttapet på grunn av markeds- og slakteproblemer har blitt belastet den enkelte reineier

Rekruttering og sysselsetning

Sametinget har i mange ulike sammenhenger foreslått at det etableres førtidspensjoneringsordninger for aldersgruppen over 50 år som tiltak for å få en bedre tilpassing mellom driftsenheter og ressursgrunnlaget, men også for å gi flere ungdommer mulighet til å utvikle sin reindrift. Fordelen med førtidspensjonsordninger fremfor innløsning av driftsenheter, er at ved førtidspensjonering vil en beholde tilhørighet til reindriften og fremdeles være en ressurs for næringen, samtidig som pensjoneringen gir de resterende driftsenheter bedre økonomiske rammebetingelser. Sametinget anser ikke innløsningsordninger å være et hensiktsmessig virkemiddel for tilpassing av antallet driftsenheter for aldersgruppa over 50 år.

Antall barn og ungdom i reindriftnæringen er i dag i mange distrikter lavt av flere årsaker. Bl.a på grunn av færre barn i hver familie og på grunn av mange enslige reindriftsutøvere uten livsarvinger. Sametinget er bekymret for rekrutteringen til reindrift på lengre sikt. Reindriften trenger ung og kompetent arbeidskraft. Situasjonen i enkelte distrikter er allerede bekymringsfull. Uten planmessige tiltak vil det i enkelte distrikter kunne utvikles en situasjon med manglende kulturell kontinuitet og manglende kompetanse. Et tiltak vil være tilrettelegging av generasjonsoverganger. Sametinget vil foreslå at det godkjennes ordninger enten med midlertidige driftsenheter for ungdom eller togenerasjonsdriftsenheter. Tiltaket krever ikke lovendringer og kan innføres straks.

Likestillingsutfordringen

Etter innspill blant annet fra Sametinget er det i årets avtale enighet om å etablere en avløserordning i forbindelse med svangerskap. Dette er svært positivt og er et tiltak for å tilrettelegge for kvinners deltagelse i reindriften. Dette er likevel ikke tilstrekkelig i forhold til utfordringene knyttet til likestilling. Sametinget etterlyste i notat av 21.10.2003 til landbruksminister Lars Sponheim en mer aktiv holding i likestillingsspørsmålene.

Sametinget er fornøyd med at Reindriftsforvaltningen har fått utarbeidet en rapport om kvinner i reindriften. Denne rapporten er et godt grunnlagsdokument for videre arbeid med å inkludere kvinners deltakelse i reindriften.

Sametinget er bekymret over at reindriften virkemiddelbruk er blitt begrenset i forhold til de kvinnene som i dag er i reindriften, og som deler konsesjonen med sin ektefelle/samboer. Halveringen av ektefellestilskuddet ved fjorsårets reindriftsforhandlinger, fra kr. 50 000 til kr. 25 000, bidro til at disse kvinners stilling ble ytterligere svekket. Innføringen av produksjonspremie (erstattet tidligere produksjonstilskudd) kan ikke veie opp for dette. Eksempelvis må en selge duodjiprodukter for kr. 100 000, for å kompensere for tapet av ektefellestilskuddet.

Sign: _____/_____

Definisjonen av arbeid knyttet til reindriftsnæringen er gradvis gjennom de siste tiårene blitt avgrenset til kun å omfatte reinkjøttproduksjon. Dette har særlig rammet reindriftskvinneres posisjon i næringen i og med at de tradisjonelt har hatt hovedansvaret for matproduksjon, anskaffelse og bearbeiding av råstoff til duodji, samt duodjioproduksjon. Verdiskapingsprogrammet for reindrift har vært i funksjon siden 2002, siden da har det over reindriftsforhandlingene årlig vært avsatt midler (2002: kr. 7 mill. – 2003: kr. 7,7 mill. og 2004: kr.7,7 mill) til dette, uten at det har medført nevneverdig større deltakelse av kvinner i reindriften. Sametinget har ved flere anledninger pekt på at en av forutsetningene for å lykkes med verdiskaping er hygienekrav tilpasset tradisjonell produksjon, dagens regler må derfor liberaliseres. Kvinner må gjennom verdiskapingsprogrammet gis en reell mulighet til deltakelse i næringen.

Den største andelen av dagens reindriftskvinner er i fulltids- eller deltidsarbeid utenfor reindriften. I de fleste tilfellene er familiene avhengig av denne faste inntekten. Sametinget mener tilskuddsordningene må tilrettelegges for at disse kvinnene får muligheten til i perioder å delta i reindriften uten miste inntekt.

Sametinget etterlyste også i forbindelse med behandlingen av fjorårets reindriftsavtale et mer planmessig arbeid med likestillingsutfordringer i reindriftsnæringen.

Sametinget mener staten er ansvarlig for at kvinners posisjon er svekket i reindriften. Det bør derfor tilføres friske midler til reindriftsavtalen for å løse utfordringene med å få reindriftskvinner tilbake til næringen.

Rovvilt

I mai då. behandler Stortinget St. meld. nr. 15 (2003 – 2004) Rovvilt i norsk natur. Sametinget har som kjent gitt innspill til meldingen, deltatt i det forberedende arbeidet i det sentrale rovviltutvalget, samt vært på høringsmøte i Tromsø i februar då. Høringsnotatet er vedlagt som dokument til denne saken. Sametingsrådet får også anledning til å møte leder i miljø- og næringskomiteen Bror Yngve Rahm 22.04.04 for å diskutere rovviltmeldingen. På dette møtet vil Sametingsrådet, i tillegg til Sametingets innspill til rovviltmeldingen og høringsnotatet, fokusere på viktigheten av lokal og regional forvaltning av rovvilt.

Sametinget har tidligere påpekt at det er urimelig at reineiere selv skal måtte dekke økonomiske tap pga. rovvilt. Det må derfor i forbindelse med erstatninger for rovvilttap etableres ordninger som fullt ut erstatter bortfall av økonomisk støtte over reindriftsavtalen.

Forhandlingsresultatet for avtaleåret 2004/2005

Rammen for reindriftsavtalen 2005 er på 95 mill kroner, eksklusive midler til tiltak mot radioaktivitet og verdien av skattefradraget i reindriften. Rammen er uendret i forhold til nåværende avtale. En mindre endring i årets avtale er at framtidige avtaler vil følge kalenderår ikke som nå fra 1/7 til 31/6. Dette vil ikke medføre konsekvenser for de ulike økonomiske virkemidler og er kun en tilpassing til statsbudsjettet som følger kalenderåret.

Sign: _____/_____

Reindriftens utviklingsfond

Bevilgningene til Reindriftens utviklingsfond (RUF) er på 33,5 mill kroner mot 36,5 mill kroner i inneværende avtaleår. Avsetningene til Reindriftens utviklingsfond fordeles slik:

- 4,5 mill kroner til forskning og veiledning for 2003
- 2,0 mill kroner til Samisk utviklingsfond (SUF) for å støtte opp under kombinasjonsnæringer hvor reindrift inngår som en komponent
- 1,0 mill kroner til konfliktforebyggende tiltak for 2003
- 7,7 mill kroner til verdiskapningsprogrammet for reindrift
- Inntil 10,0 mill kroner til innløsning av driftsenheter og andre strukturtiltak i distrikter med behov for tilpasning av antall driftsenheter og reintall
- 1,0 mill kroner til kvinnerettede tiltak
- 0,7 mill kroner til dekking av kostnader ved omlegging av tilskuddsystemet
- 2 mill kroner til fagbrevordningen i reindriften
- 3,0 mill kroner til markedstiltak.

Tilleggsprotokoller

Det ble utarbeidet tre tilleggsprotokoller:

Dekning av kostnader ved tiltak som følge av radioaktiv forurensing.

Gjennomgang av distriktstilskuddet

Omdisponering av avsetningen til innløsning av driftsenheter til økt slakterikapasitet i Finnmark høsten 2004.

Sametingets merknader til forhandlingsresultatet

I reindrifftsavtalen for nåværende avtaleår (2003/2004) ble det gjort store endringer i tilskuddsordningene. Avtalepartene ble da enige om en større omlegging av de økonomiske virkemidler fra produksjonsuavhengige tilskudd til mer produksjonsavhengige tilskudd. I tillegg ble det innført et eget skattefradrag. Effekten av omleggingen av de økonomiske virkemidlene er foreløpig usikkert, da omleggingen først får effekt for skatten for 2003 (innlevingsfrist 1 april 2004) og for søknader om reindrifftsavtaletilskudd som utbetales i juni 2004.

Sametinget påpekte i fjorårets behandling av den nye produksjonspremieordningen at den ville kunne svekke reindrifftsavtalens inntektsutjevne effekt og medføre reduserte inntekter for reieiere i etableringsfasen og reieiere i områder med høye rovvilttap. En evaluering av konsekvensene av omlegging vil inngå i Totalregnskapet for reindriften for 2004. Sametinget vil avvente totalregnskapet for 2004, slik at konkrete regnskapstall kan danne grunnlaget for vurderingen av effekten for den enkelte reieier av omleggingen.

Sametinget konstaterer en reduksjon i midlene til Reindriffts Utviklingsfond fra 36,5 mill kroner til 33,5 mill kroner. Av midlene er ca. 32 mill kroner enten bundet til fastsatte tiltak eller bundet opp i eksisterende ordninger. Dette innebærer at det i 2005 vil være svært begrensede midler til investeringer og utviklingstiltak i reindriftnæringen.

Sign: _____/_____

Sametinget tar den fremforhandlede reindriftsavtale for 2004/2005 med Sametingets merknader til etterretning.

Nærings- og kulturkomiteen 003/04

Saksordfører: Per Solli
Skyggesaksordfører: Kjell Jøran Jåma

Nærings- og kulturkomiteens innstilling til sak 27/04 - Reindriftsavtalen for 2004-2005

Forslag fra nærings- og kulturkomiteen; NSRs samarbeidsgruppe (Ann-Mari Thomassen, Jánoš Trosten, Jarle Jonassen, Kjell Jøran Jåma), Arbeiderpartiets sametingsgruppe (Sverre Anderssen, Per Solli, Marie Therese Nordsletta Gaup), SVF (Ove Johnsen), Flyttsamelista/Høyre (Per A Bæhr)

Forslag 1

Tillegg s. 1: nytt avsnitt: Innledning:

”Bakgrunnen for Sametingets behandling av reindriftsavtalen er hovedavtalen for reindrift § 4, som slår fast at Sametinget skal gis anledning til å uttale seg om reindriftsforhandlingene før reindriftsavtalen behandles i Stortinget. Sametingets behandling av reindriftsavtalen er bla. på grunnlag av Totalregnskapet og Ressursregnskapet. Dette for at Sametinget skal kunne fremme sine synspunkter i de ulike reindriftssakene i en helhetlig sammenheng.”

Forslag 2

Tillegg s.2 før 4. avsnitt:

”Ytre press på beiteland er økende og utgjør en trussel mot reindrifta i sin helhet. Reindrifta blir bit for bit fratatt viktig beiteland. Konkrete eksempler er planer om utviding av Halkkavarri-skytefelt og sammenbinding av Mauken-Blåtind skytefelt.

Dette gir ikke gode prognoser for framtidig reindrift.”

Forslag 3

Nytt 5. avsnitt s.2 - ”rekruttering og sysselsetting”:

”Sametinget har i mange ulike sammenhenger foreslått at det etableres førtidspensjonsordninger for aldersgruppen over 50 år som tiltak for å lette generasjonsoverganger i reindriften. Ved førtidspensjonering vil en beholde tilhørigheten til reindriftskulturen og fremdeles være en ressurs for næringen, og vil gi flere ungdommer mulighet til å utvikle sin reindrift. Ordningen med frivillig innløsninger av driftsenheter er en god ordning i distrikter med mange driftsenheter i forhold til ressursgrunnlaget.

Sign: _____/_____

Sametinget krever at det innføres et tilskudd til leid hjelp under sykdom som finansieres over Reindrifftsavtalen.”

Forslag 4

Side 3

4. avsnitt siste setning erstattes med:

”Som grunnlag for produksjonspremie godkjennes kun salg av kjøtt, biprodukter og inntekt fra duodji produsert av driftsenhetens egen rein. I de tilfeller hvor inntektene fra husflid/duodji overstiger Skatteetatens grenser og når disse inntektene utløser et krav om føring av egen næringsoppgave/tilleggskjema, vil inntekten ikke være en del av grunnlaget for produksjonsstøtte.”

Forslag 5

Side 5

Tillegg før siste linje:

”Reindrifftsens Utvilkingsfond må tilføres mer midler for å bygge ut infrastruktur i forbindelse med slakting. Videre må det settes av midler for å bedre produktutviklingen med sikte på markedsføring av reinkjøttprodukter.”

Forslag 6

Legges inn ett nytt kapittel: AVGIFTER – etter punktet ROVVILT s. 4:

AVGIFTER

Sametinget krever rettferdig avgiftsordninger for reindrifften, særlig når det gjelder scooter og bensin, der reindrifften blir ulikt behandlet i forhold til jordbrukere, og ikke fullt ut behandles som en fullverdig næring.

- Kubikkgrensen for scooter fjernes
- Reineiere skal få momsfradrag på scooter hvert år
- Avgifter på bensin i næring fjernes
- Registreringsavgiften for scooter må også tilsvare det andre næringsdrivende betaler

Forslag fra komiteens flertall, NSRs samarbeidsgruppe (Ann-Mari Thomassen, Jánoš Trosten, Jarle Jonassen, Kjell Jøran Jáma), Flyttsamelista/Høyre (Per A Bæhr)

Forslag 7

Tillegg s.2 før 4. avsnitt:

”Før reindrifftsstyret fatter endelig vedtak om øvre reintall, må rammevilkårene være på plass. I tillegg må de internrettslige forhold i reindrifften avklares. For å unngå tilfeldig behandling av disse spørsmål, må det opprettes en rettslig kommisjon. Sekretærfunksjon bør legges til Indre-Finnmark Tingrett.”

Sign: _____/_____

Sametinget kan ikke uten videre være enig i at beitegrunnlaget ikke er tilstede slik som det ofte framstilles fra offentlighetens side.

Forslag fra komiteens mindretall, Flyttsamelista/Høyre (Per A Bæhr):

Forslag 8

KOSTNADSSENKENDE OG DIREKTE TILSKUDD

Betingelser for tilskudd til driftsenheter og tamreinlag:

Øvre grense på 600 rein i avtalen strykes.

Spesielt nå når det er mye snakk om redusering av reinflokker og å få slaktet mer, er dette vedtaket et hinder for dette.

Det andre er at reindriften er en familiebedrift og har derfor behov for flere rein i driftsenheten.

Nærings- og kulturkomiteen tilrår Sametinget å vedta Sametingsrådets forslag til innstilling, med komiteens endringer.

Sign: _____/_____

III Votering

Av 39 representanter var 34 tilstede. Voteringen ble gjennomført i følgende rekkefølge:

- Forslag 1, 2, 3, 4, 5 og 6 ble enstemmig vedtatt
- Forslag 7, ble vedtatt med 22 stemmer
- Forslag 8, ble forkastet med 30 stemmer
- Sametingsrådets innstilling, foruten allerede vedtatte endringer, ble enstemmig vedtatt

IV Protokolltilførsel

Det ble ikke fremmet protokolltilførsel i denne sak.

V Talerliste og replikkordskifte

	Taler	Replikk
1	Per Solli, saksordfører	Ann-Mari Thomassen Per Solli
2	Randi A. Skum Per A. Bæhr, (til forretningsorden)	
3	Per A. Bæhr	
4	Amund P. Anti	Per A. Bæhr Amund P. Anti
5	Jarle Jonassen	Per A. Bæhr
6	Per Solli, saksordfører	

VI Sametingets vedtak etter voteringen

SITUASJONEN I REINDRIFTSNÆRINGEN OG REINDRIFTSAVTALEN 2005

Innledning

Bakgrunnen for Sametingets behandling av reindriftsavtalen er hovedavtalen for reindrift § 4, som slår fast at Sametinget skal gis anledning til å uttale seg om reindriftsforhandlingene før reindriftsavtalen behandles i Stortinget. Sametingets behandling av reindriftsavtalen er bla. på grunnlag av Totalregnskapet og Ressursregnskapet. Dette for at Sametinget skal kunne fremme sine synspunkter i de ulike reindriftssakene i en helhetlig sammenheng.

Utviklingen i reindriftnæringen

Ofte i forbindelse med situasjonen i reindriftnæringen er det en ensidig negativ fokus imot utfordringene knyttet til noen distrikter som har et for høyt reintall i forhold til beitegrunnlaget. Når reindriftpolitikken behandles i media og i politiske organer, er fokus rettet mot de samme distriktene. I forbindelse med tiltak og økonomiske virkemidler er det ofte utfordringene i disse

Sign: _____/_____

distriktene som danner grunnlag for virkemidler og tiltak. Totalt sett viser ressursregnskapet og totalregnskapet en situasjon der reinbestanden er i rimelig god balanse med ressursgrunnlaget.

I mange distrikter er ikke ressurstilpassingen problemet, men derimot store rovdyrbestander og lav lønnsomhet. En tilpassing av de økonomiske virkemidler i forhold til utfordringer med store rovdyrbestander og lav lønnsomhet, er derfor mye viktigere enn å utforme de økonomiske virkemidler i forhold til de få reinbeitedistriktene med tilpasningsproblemer. Fokus i forbindelse med den økonomiske virkemiddelbruken må derfor være rettet mot forhold knyttet opp mot utviklingen av en kulturell bærekraftig reindrift. Fokus må være mot balansert rekruttering, økt kvinnedeltagelse i reindriftnæringen, høy sysselsetning og økt lønnsomhet for den enkelte reindriftsfamilie. Dette for at reindriften også i framtida kan være viktig materielt grunnlag for samisk kultur.

Økt produksjon

Etter mange år med lav produksjon har totalproduksjonen per livrein (påsett og slakt) økt kraftig de siste tre årene. Særlig stor er økningen i Finnmark. Den økte produksjonen har ikke medført en tilsvarende økning i slaktingen. En viktig grunn for dette er slakte- og markedsituasjonen i forbindelse med salg av reinkjøtt.

Ytre press på beiteland er økende og utgjør en trussel mot reindriften i sin helhet. Reindriften blir bit for bit fratatt viktig beiteland. Konkrete eksempler er planer om utviding av Halkkavarri-skytefelt og sammenbinding av Mauken-Blåtind skytefelt.

Dette gir ikke gode prognoser for framtidig reindrift.

Særlig bekymringsfull er situasjonen i Vest-Finnmark, der reindriftsstyret 30.01.2002 fastsatte et øvre reintall på ca. 64 300 for sommerbeitedistriktene, mens reintallet 01.04.2003 i henhold til reieneernes egne reintall i reindriftsmeldingene var på ca. 80 000 rein. Høsten 2003 gjennomførte Reindriftsforvaltningen offentlig reintelling. Telleresultatet viser et reintall på over 110 000 rein. Selv om det har vært slaktet rein etter den offentlige reintellingen vil reintallet pr 1 april være mer enn 40 000 rein over fastsatt nivå.

Før reindriftsstyret fatter endelig vedtak om øvre reintall, må rammevilkårene være på plass. I tillegg må de internrettslige forhold i reindriften avklares. For å unngå tilfeldig behandling av disse spørsmål, må det opprettes en rettslig kommisjon. Sekretærfunksjon bør legges til Indre-Finnmark Tingrett.

Sametinget kan ikke uten videre være enig i at beitegrunnlaget ikke er tilstede slik som det ofte framstilles fra offentlighetens side.

Sametinget behandlet i sak 37/03 markeds- og slaktesituasjonen i reindriftnæringen. Sametinget ba i vedtaket om både kortsiktige og langsiktige tiltak for å avhjelpe markeds- og slaktesituasjonen. Sametinget konstaterer at det er igangsatt ulike kortsiktige og langsiktige tiltak innenfor markedsføring og salg av reinkjøtt. Tiltakene har ikke vært tilstrekkelig til å sikre at alle reiene har fått mulighet for leveranse av slaktedyrlaktesesongen 2003/2004. Markedssituasjonen har gitt

Sign: _____/_____

lavere pris og mindre i tidligslaktetilskudd til reineier. Det økonomiske tapet for enkelte reineiere er betydelig. Selv mindre justeringer i ordningen med tidligslaktskudd, slik Sametinget foreslo i sitt plenumsvedtak er ikke gjennomført. Hele innteksttapet på grunn av markeds- og slakteproblemenene har blitt belastet den enkelte reineier

Rekruttering og sysselsetting

Sametinget har i mange ulike sammenhenger foreslått at det etableres førtidspensjonsordninger for aldersgruppen over 50 år som tiltak for å lette generasjonsoverganger i reindriften. Ved førtidspensjonering vil en beholde tilhørigheten til reindriftskulturen og fremdeles være en ressurs for næringen, og vil gi flere ungdommer mulighet til å utvikle sin reindrift. Ordningen med frivillig innløsninger av driftsenheter er en god ordning i distrikter med mange driftsenheter i forhold til ressursgrunnlaget.

Sametinget krever at det innføres et tilskudd til leid hjelp under sykdom som finansieres over Reindrifftsavtalen.

Antall barn og ungdom i reindriftnæringen er i dag i mange distrikter lavt av flere årsaker. Bl.a på grunn av færre barn i hver familie og på grunn av mange enslige reindriftsutøvere uten livsarvinger. Sametinget er bekymret for rekrutteringen til reindrift på lengre sikt. Reindriften trenger ung og kompetent arbeidskraft. Situasjonen i enkelte distrikter er allerede bekymringsfull. Uten planmessige tiltak vil det i enkelte distrikter kunne utvikles en situasjon med manglende kulturell kontinuitet og manglende kompetanse. Et tiltak vil være tilrettelegging av generasjonsoverganger. Sametinget vil foreslå at det godkjennes ordninger enten med midlertidige driftsenheter for ungdom eller togenerasjonsdriftsenheter. Tiltaket krever ikke lovendringer og kan innføres straks.

Likestillingsutfordringen

Etter innspill blant annet fra Sametinget er det i årets avtale enighet om å etablere en avløserordning i forbindelse med svangerskap. Dette er svært positivt og er et tiltak for å tilrettelegge for kvinners deltagelse i reindriften. Dette er likevel ikke tilstrekkelig i forhold til utfordringene knyttet til likestilling. Sametinget etterlyste i notat av 21.10.2003 til landbruksminister Lars Sponheim en mer aktiv holding i likestillingsspørsmålene.

Sametinget er fornøyd med at Reindrifftsforvaltningen har fått utarbeidet en rapport om kvinner i reindriften. Denne rapporten er et godt grunnlagsdokument for videre arbeid med å inkludere kvinners deltakelse i reindriften.

Sametinget er bekymret over at reindriften virkemiddelbruk er blitt begrenset i forhold til de kvinnene som i dag er i reindriften, og som deler konsesjonen med sin ektefelle/samboer. Halveringen av ektefellestilskuddet ved fjorsårets reindriftsforhandlinger, fra kr. 50 000 til kr. 25 000, bidro til at disse kvinners stilling ble ytterligere svekket. Innføringen av produksjonspremie (erstattet tidligere produksjonstilskudd) kan ikke veie opp for dette. Som grunnlag for produksjonspremie godkjennes kun salg av kjøtt, biprodukter og inntekt fra duodji produsert av driftsenhetens egen rein. I de tilfeller hvor inntektene fra husflid/duodji

Sign: _____/_____

overstiger Skatteetatens grenser og når disse inntektene utløser et krav om føring av egen næringsoppgave/tilleggsjema, vil inntekten ikke være en del av grunnlaget for produksjonsstøtte.

Definisjonen av arbeid knyttet til reindriftsnæringen er gradvis gjennom de siste tiårene blitt avgrenset til kun å omfatte reinkjøttproduksjon. Dette har særlig rammet reindriftskvinnens posisjon i næringen i og med at de tradisjonelt har hatt hovedansvaret for matproduksjon, anskaffelse og bearbeiding av råstoff til duodji, samt duodjioproduksjon. Verdiskapingsprogrammet for reindrift har vært i funksjon siden 2002, siden da har det over reindriftsforhandlingene årlig vært avsatt midler (2002: kr. 7 mill. – 2003: kr. 7,7 mill. og 2004: kr.7,7 mill) til dette, uten at det har medført nevneverdig større deltakelse av kvinner i reindriften. Sametinget har ved flere anledninger pekt på at en av forutsetningene for å lykkes med verdiskaping er hygienekrav tilpasset tradisjonell produksjon, dagens regler må derfor liberaliseres. Kvinner må gjennom verdiskapingsprogrammet gis en reell mulighet til deltakelse i næringen.

Den største andelen av dagens reindriftskvinner er i fulltids- eller deltidsarbeid utenfor reindriften. I de fleste tilfellene er familiene avhengig av denne faste inntekten. Sametinget mener tilskuddsordningene må tilrettelegges for at disse kvinnene får muligheten til i perioder å delta i reindriften uten miste inntekt.

Sametinget etterlyste også i forbindelse med behandlingen av fjorårets reindriftsavtale et mer planmessig arbeid med likestillingsutfordringer i reindriftsnæringen.

Sametinget mener staten er ansvarlig for at kvinners posisjon er svekket i reindriften. Det bør derfor tilføres friske midler til reindriftsavtalen for å løse utfordringene med å få reindriftskvinner tilbake til næringen.

Rovvilt

I mai då. behandler Stortinget St. meld. nr. 15 (2003 – 2004) Rovvilt i norsk natur. Sametinget har som kjent gitt innspill til meldingen, deltatt i det forberedende arbeidet i det sentrale rovviltutvalget, samt vært på høringsmøte i Tromsø i februar då. Høringsnotatet er vedlagt som dokument til denne saken. Sametingsrådet får også anledning til å møte leder i miljø- og næringskomiteen Bror Yngve Rahm 22.04.04 for å diskutere rovvilmeldingen. På dette møtet vil Sametingsrådet, i tillegg til Sametingets innspill til rovvilmeldingen og høringsnotatet, fokusere på viktigheten av lokal og regional forvaltning av rovvilt.

Sametinget har tidligere påpekt at det er urimelig at reieiere selv skal måtte dekke økonomiske tap pga. rovvilt. Det må derfor i forbindelse med erstatninger for rovvilttap etableres ordninger som fullt ut erstatter bortfall av økonomisk støtte over reindriftsavtalen.

Sign: _____/_____

Avgifter

Sametinget krever rettferdig avgiftsordninger for reindriften, særlig når det gjelder scooter og bensin, der reindriften blir ulikt behandlet i forhold til jordbrukere, og ikke fullt ut behandles som en fullverdig næring.

- Kubikkgrensen for scooter fjernes
- Reineiere skal få momsfradrag på scooter hvert år
- Avgifter på bensin i næring fjernes
- Registreringsavgiften for scooter må også tilsvare det andre næringsdrivende betaler

Forhandlingsresultatet for avtaleåret 2004/2005

Rammen for reindriftsavtalen 2005 er på 95 mill kroner, eksklusiv midler til tiltak mot radioaktivitet og verdien av skattefradraget i reindriften. Rammen er uendret i forhold til nåværende avtale. En mindre endring i årets avtale er at framtidige avtaler vil følge kalenderår ikke som nå fra 1/7 til 31/6. Dette vil ikke medføre konsekvenser for de ulike økonomiske virkemidler og er kun en tilpassing til statsbudsjettet som følger kalenderåret.

Reindriften utviklingsfond

Bevilgningene til Reindriften utviklingsfond (RUF) er på 33,5 mill kroner mot 36,5 mill kroner i inneværende avtaleår. Avsetningene til Reindriften utviklingsfond fordeles slik:

- 4,5 mill kroner til forskning og veiledning for 2003
- 2,0 mill kroner til Samisk utviklingsfond (SUF) for å støtte opp under kombinasjonsnæringer hvor reindrift inngår som en komponent
- 1,0 mill kroner til konfliktforebyggende tiltak for 2003
- 7,7 mill kroner til verdiskapningsprogrammet for reindrift
- Inntil 10,0 mill kroner til innløsning av driftsenheter og andre strukturtiltak i distrikter med behov for tilpassing av antall driftsenheter og reintall
- 1,0 mill kroner til kvinnerettede tiltak
- 0,7 mill kroner til dekning av kostnader ved omlegging av tilskuddsystemet
- 2 mill kroner til fagbrevordningen i reindriften
- 3,0 mill kroner til markedstiltak.

Tilleggsprotokoller

Det ble utarbeidet tre tilleggsprotokoller:

Dekning av kostnader ved tiltak som følge av radioaktiv forurensning.

Gjennomgang av distriktstilskuddet

Omdisponering av avsetningen til innløsning av driftsenheter til økt slakterikapasitet i Finnmark høsten 2004.

Sign: _____/_____

Sametingets merknader til forhandlingsresultatet

I reindrifftsavtalen for nåværende avtaleår (2003/2004) ble det gjort store endringer i tilskuddsordningene. Avtalepartene ble da enige om en større omlegging av de økonomiske virkemidler fra produksjonsuavhengige tilskudd til mer produksjonsavhengige tilskudd. I tillegg ble det innført et eget skattefradrag. Effekten av omleggingen av de økonomiske virkemidlene er foreløpig usikkert, da omleggingen først får effekt for skatten for 2003 (innlevingsfrist 1 april 2004) og for søknader om reindrifftsavtaletilskudd som utbetales i juni 2004.

Sametinget påpekte i fjorårets behandling av den nye produksjonspremieordningen at den ville kunne svekke reindrifftsavtalens inntektsutjevnete effekt og medføre reduserte inntekter for reineiere i etableringsfasen og reineiere i områder med høye rovvilttap. En evaluering av konsekvensene av omlegging vil inngå i Totalregnskapet for reindrifta for 2004. Sametinget vil avvente totalregnskapet for 2004, slik at konkrete regnskapstall kan danne grunnlaget for vurderingen av effekten for den enkelte reineier av omleggingen.

Sametinget konstaterer en reduksjon i midlene til Reinsdriftas Utviklingsfond fra 36,5 mill kroner til 33,5 mill kroner. Av midlene er ca. 32 mill kroner enten bundet til fastsatte tiltak eller bundet opp i eksisterende ordninger. Dette innebærer at det i 2005 vil være svært begrensede midler til investeringer og utviklingstiltak i reindriffts-næringen.

Reindrifftsens Utviklingsfond må tilføres mer midler for å bygge ut infrastruktur i forbindelse med slakting. Videre må det settes av midler for å bedre produktutviklingen med sikte på markedsføring av reinkjøttprodukter.

Sametinget tar den fremforhandlede reindrifftsavtale for 2004/2005 med Sametingets merknader til etterretning.

Saken ble avsluttet fredag 28. mai 2004 kl. 09.55.

Sign: _____/_____

Originalspråk: norsk

Sak 28/04

Reglement for Sametingets politiske nivå

Arkiv

Arkivsaksnr.

SF-119

2004001640

Saken påbegynt 28. mai 2004 kl. 12.20.

I Dokumentliste

Nr	Dok. dato	Avsender/Mottaker	Tittel
1	23.02.2004	Åge Nordkild	Kunngjøring av nye saker
2	27.02.2003		Reglement for Sametingets politiske nivå

Saksgang:

Utvalg, råd, komité, fond	Møtedato	Saksnr.
Sametingets møtelederskap	06.05.2004	
Kontroll- og konstitusjonskomiteen	25.05.2004	
Sametingets plenum	24.05.2004	028/04

Sign: _____/_____

II Forslag og merknader

Sametingets møtelederskaps forslag til vedtak overfor komiteen

Reglement for Sametingets politiske nivå endres slik at det under pkt 2.9.2 settes inn et nytt 2. ledd med følgende formulering:

Delpensjonister har rett til ulegitimert tapt arbeidsfortjeneste prosentvis i henhold til pensjonsdel.

Kontroll- og konstitusjons Komiteen -003/04

Saksordfører: Jørn Are Gaski

Komiteen har ingen forslag eller merknader til saken og råer Sametinget til å vedta Sametingets møtelederskaps forslag.

III Votering

Av 39 representanter var 28 tilstede. Voteringen ble gjennomført i følgende rekkefølge:

- Møtelederskaps innstilling ble enstemmig vedtatt.

IV Protokolltilførsel

Det ble ikke fremmet protokolltilførsel i denne sak.

V Talerliste og replikkordskifte

	Taler	Replikk
1	Ole Henrik Magga	

VI Sametingets vedtak etter voteringen

Reglement for Sametingets politiske nivå endres slik at det under pkt 2.9.2 settes inn et nytt 2. ledd med følgende formulering:

Delpensjonister har rett til ulegitimert tapt arbeidsfortjeneste prosentvis i henhold til pensjonsdel.

Saken ble avsluttet 28. mai 2004 kl. 12.25.

Sign: _____/_____

Originalspråk: Norsk

Sak 29/04

Fellesmøte mellom sametingene

Arkiv

Arkivsaksnr.

SF-911

2004000103

Saken påbegynt 27. mai 2004 kl. 19.50.

I Dokumentliste:

Nr		Dok. dato	Avsender/Mottaker	Tittel
1	U	24.05.04	Sametingets møtelederskap v/ Josef Vedhugnes	Fellesmøte mellom sametingene
2	S			Sak SPR-S 007/04 Fellesmøte mellom sametingene
3	S			Sak SPR 15/03 Arbeidsplan for Samisk parlamentarisk råd 2004 - 2005

Sign: _____/_____

II Forslag og merknader

Sametingets møtelederskaps forslag overfor Sametingets plenum

Sametingets plenumsmøte i februar 2005 avholdes 21. – 24. februar 2005 i Jokkmokk, Sverige.

III Votering

Av 39 representanter var 37 tilstede. Forslaget ble gjennomført i følgende rekkefølge:

- Møtelederskapets innstilling ble enstemmig vedtatt.

IV Protokolltilførsel

Det ble ikke fremmet protokolltilførsel i denne sak.

V Talerliste og replikkordskifte

	Taler	Replikk
1	Josef Vedhugnes saksordfører	

VI Sametingets vedtak etter voteringen

Sametingets plenum i februar 2005 holdes 21. – 24. februar 2005 i Jokkmokk, Sverige.

Saken ble avsluttet 27. mai 2004 kl 19.55.

Sign: _____/_____

Originalspråk: norsk

Sak 30/04

Samefolkets fond

Arkiv

Arkivsaksnr.

SF-169

2004000013

Saken påbegynt 28. mai 2004 kl. 10.20.

I Dokumentliste:

Nr	Dok. dato	Avsender/Mottaker	Tittel
1		Sametinget	Vedtak i sak 23/02

Sign: _____/_____

II Forslag og merknader

Sametingsrådets innstilling overfor plenum

Sametinget har støttet og støtter fortsatt de utdanningsskadelidte etter andre verdenskrig i deres krav om erstatning for tapt skolegang. Stortinget har avsatt 75 millioner kroner til Samefolkets fond som kollektiv erstatning for de skadene og den uretten fornorskningspolitikken har medført for det samiske folk (jf. Innst.S.nr.220 (1999-2000) Innstilling fra Finanskomiteen om omprioriteringer og tilleggsbevilgninger til statsbudsjettet 2000). Da Stortinget behandlet søknader om billighetserstatninger fra de utdanningsskadelidte, ble søknadene avslått under henvisning til opprettelsen av Samefolkets fond (jf. Innst. S. nr.74 (2001-2002) Innstilling fra Justiskomiteen om billighetserstatning av statskassen). Sametinget uttalte i 2002 at det var feil av Stortinget å koble disse to sakene sammen. Saken om tapt skolegang under krigen gjelder skader påført samer på grunn av krigen, og er ikke et spørsmål om fornorskning. Derfor ba Sametinget Regjeringen om å ta disse sakene opp til fornyet behandling (jf. vedtaket av 30.05.2002 i sak 23/02).

Når det gjelder Samefolkets fond, viser Sametinget til at:

1. Fondet er ikke bevilget til Sametinget, men at den årlige avkastningen av fondets midler overføres til bruk etter retningslinjer fastsatt av Regjeringen.
2. Sametinget har inntil nå ikke disponert noe av denne avkastningen. Dette på grunn av at Sametinget satte vilkår for å kunne ta i mot fondet. Et av vilkårene var at ”Regjeringen setter i gang et arbeid for å løse saken for de utdanningsskadelidte etter andre verdenskrig” (jf. sak 23/02 punkt III nr.3). Så langt er ikke dette vilkåret oppfylt.

Sametinget verken kan eller vil påta seg ansvaret for statens fornorskningsspolitikk og de skader den eller krigen har påført de enkelte samer. Dette er fortsatt statens ansvar. Samefolkets fond er Regjeringens og Stortingets ansvar. Sametinget vil presisere at vi ikke ønsker å motta Samefolkets fond hvis ikke saken for de utdanningsskadelidte etter andre verdenskrig løses i løpet av meget kort tid.

Sametinget har i flere år bedt Regjering og Storting løse saken med de utdanningsskadelidte. Det haster å løse deres sak. Sametinget ber Stortinget gjøre det mulig for Regjeringen å bruke av fondets midler og rentene som er avsatt i Samefolkets fond til de utdanningsskadelidte.

Forslag 2 representant Per A. Bæhr, Flyttsamelista:

Flyttsamelista ber om å styke ordet „bruke“ i siste avsnitt i Sametingsrådets forslag og erstatte dette med ordet „tildele“. Setningen lyder da: *Sametinget ber Stortinget gjøre det mulig for Regjeringen å bruke av fondets midler og rentene som er avsatt i Samefolkets fond til de utdanningsskadelidte.*

Sign: _____/_____

Forslag 3 fra representant Isak Mathis O. Hætta, Fastboendes liste:

Sametinget erkjenner at dette fondet tilhører de som tapte skolegangen under krigen, og krever at Sametinget endrer retningslinjer for fondet og utbetaler den rettmessige erstatning til de som tapte skolegangen under krigen.

Sametinget har aldri satt krav til Stortinget om Samefolks fond, men er kjent med at det er våre gamle som tapte skolegangen under krigen som har arbeidet slik at stortinget bevilget pengene. Derfor mener Sametinget at de som er rettmessig eier pengene er de som tapte skolegangen under krigen.

Sametinget vil be om møte mellom sametingspresidenten, statsminister og de som tapte skolegang, snarest.

Sametinget krever at Regjeringen bruker midlene og rentene som er avsatt i samefolkes fond tildeles til de som tapte skolegang under krigen.

III Votering

Av 39 representanter var 34 tilstede. Voteringene ble gjennomført i følgende rekkefølge:

- Forslag 3 ble forkastet med 33 stemmer.
- Forslag 2 ble forkastet med 30 stemmer.
- Sametingsrådets innstilling ble vedtatt med 32 stemmer.

IV Protokolltilførsel

Det ble ikke fremmet protokolltilførsel i denne sak.

V Talerliste og replikkordskifte

	Taler	Replikk
1	Egil Olli til forr.orden	
2	Sven-Roald Nystø saksordfører	
3	Per A. Bæhr	
4	Isak Mathis O. Hætta	Ole Henrik Magga Janoš Trosten Isak Mathis O. Hætta
5	Johan Mikkel Sara	Isak Mathis O. Hætta Per A. Bæhr Johan Mikkel Sara
6	Egil Olli	Johan Mikkel Sara Isak Mathis O. Hætta Egil Olli
	Isak Mathis O. Hætta (til forretningsorden)	

Sign: _____ / _____

	Berit Ranveig Nilssen (til forretningsorden)
7	Berit Ranveig Nilssen
8	Geir Tommy Pedersen
9	Sven-Roald Nystø

VI Sametingets vedtak etter voteringen

Sametinget har støttet og støtter fortsatt de utdanningsskadelidte etter andre verdenskrig i deres krav om erstatning for tapt skolegang. Stortinget har avsatt 75 millioner kroner til Samefolkes fond som kollektiv erstatning for de skadene og den uretten fornorskningspolitikken har medført for det samiske folk (jf. Innst.S.nr.220 (1999-2000) Innstilling fra Finanskomiteen om omprioriteringer og tilleggsbevilgninger til statsbudsjettet 2000). Da Stortinget behandlet søknader om billighetserstatninger fra de utdanningsskadelidte, ble søknadene avslått under henvisning til opprettelsen av Samefolkets fond (jf. Innst. S. nr.74 (2001-2002) Innstilling fra Justiskomiteen om billighetserstatning av statskassen). Sametinget uttalte i 2002 at det var feil av Stortinget å koble disse to sakene sammen. Saken om tapt skolegang under krigen gjelder skader påført samer på grunn av krigen, og er ikke et spørsmål om fornorskning. Derfor ba Sametinget Regjeringen om å ta disse sakene opp til fornyet behandling (jf. vedtaket av 30.05.2002 i sak 23/02).

Når det gjelder Samefolkets fond, viser Sametinget til at:

1. Fondet er ikke bevilget til Sametinget, men at den årlige avkastningen av fondets midler overføres Sametinget til bruk etter retningslinjer fastsatt av Regjeringen.
2. Sametinget har inntil nå ikke disponert noe av denne avkastningen. Dette på grunn av at Sametinget satte vilkår for å kunne ta i mot fondet. Et av vilkårene var at "Regjeringen setter i gang et arbeid for å løse saken for de utdanningsskadelidte etter andre verdenskrig" (jf. sak 23/02 punkt III nr.3). Så langt er ikke dette vilkåret oppfylt.

Sametinget verken kan eller vil påta seg ansvaret for statens fornorskningsspolitikk og de skader den eller krigen har påført de enkelte samer. Dette er fortsatt statens ansvar. Samefolkets fond er Regjeringens og Stortingets ansvar. Sametinget vil presisere at vi ikke ønsker å motta Samefolkes fond hvis ikke saken for de utdanningsskadelidte etter andre verdenskrig løses i løpet av meget kort tid.

Sametinget har i flere år bedt Regjering og Storting løse saken med de utdanningsskadelidte. Det haster å løse deres sak. Sametinget ber Stortinget gjøre det mulig for Regjeringen å bruke av fondets midler og rentene som er avsatt i Samefolkets fond til de utdanningsskadelidte.

Saken ble avsluttet 28. mai 2004 kl. 11.25.

Sign: _____/_____

Sign: _____/_____

Møtesekretærer: Mari Moen Erlandsen/Ellen Mienna Guttorm Møteboken består totalt av 219 sider

Sign: _____/_____

Møtesekretærer: Mari Moen Erlandsen/Ellen Mienna Guttorm Møteboken består totalt av 219 sider